

การวิเคราะห์พัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทย: ศึกษาประเด็นความผิดฐานบุกรุก

นายธนพล เศรษฐกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF THAI SUPREME COURT'S INTERPRETATION: A STUDY OF TRESPASSING

Mr. Thanaphol Sethalao

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์พัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทย:

ศึกษาประเด็นความผิดฐานบุกรุก

โดย

นายธนพล เศรษฐฐิเลาะห์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวีโรจน์พัฒน์)

ธนพล เศรษฐฐิเลาะห์ : การวิเคราะห์พัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทย: ศึกษาประเด็น
ความผิดฐานบุกรุก (DEVELOPMENT OF THAI SUPREME COURT'S
INTERPRETATION: A STUDY OF TRESPASSING) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.
คณพล จันทน์หอม, 202 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการการตีความในความผิดฐานบุกรุกของ
ศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของ
ผู้ครอบครอง โดยศึกษาถึงมูลเหตุ รวมทั้งกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศ เพื่อนำมา
วิเคราะห์เปรียบเทียบว่าเป็นไปตามแนวโน้มของศาลต่างประเทศหรือไม่ พร้อมทั้งเสนอแนะแนว
ทางการแก้ไขปัญหาการตีความของศาลฎีกาไทยในประเด็นดังกล่าวต่อไป

ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ปัจจุบันเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ศาล
ฎีกาไทยจึงมีพัฒนาการการตีความขยายความให้การเข้าไปมีความหมายรวมถึงกรณีกระทำการ
รบกวนรอบ ๆ ทรัพย์สินโดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนใดของร่างกายล่วงล้ำเข้าไปในทรัพย์สินอย่างแท้จริง
ซึ่งเป็นการตีความที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญาที่ตีความอย่างเคร่งครัด ทั้งแตกต่างจากพัฒนาการ
ของศาลต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดียและสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี ที่แม้จะตีความคำว่า “เข้าไป” ตามความเหมาะสมของสภาพสังคมแต่ละประเทศ
เช่นกัน แต่ก็ยังต้องมีการล่วงล้ำของอวัยวะหรือวัตถุอยู่ ส่วนประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองนั้น
แม้ว่าพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทยมีแนวโน้มการตีความให้ยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็น
สำคัญเพราะศาลฎีกามุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่ามุ่งคุ้มครองตัวบุคคล แต่ก็ถือว่าเป็น
การตีความที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยที่มองว่าผู้อาศัยถือเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับผู้
ครอบครองมากเสมือนเป็นผู้ครอบครองคนหนึ่ง อันทำให้บุคคลภายนอกซึ่งได้รับความยินยอมให้เข้า
มาโดยสุจริตไม่ได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ยังถือเป็นการตีความที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการ
ตีความของศาลต่างประเทศในหลายประเทศ ดังเช่น สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานบุกรุกโดย
กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ให้ชัดเจนว่าการเข้าไปหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย
เข้าไป และมีข้อเสนอแนะให้ตีความในทำนองให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้เจตนาจะขัดกัน
ทั้งนี้ เพื่อให้การตีความความผิดฐานบุกรุกในประเด็นดังกล่าวของศาลฎีกาไทย ถูกต้องตามหลัก
กฎหมาย เป็นไปตามแนวโน้มของต่างประเทศตลอดจนสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2560

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5985975134 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: ENTER / BODY / OBJECTS / CONSENT / TENANT / OCCUPIER

THANAPHOL SETHALAO: DEVELOPMENT OF THAI SUPREME COURT'S INTERPRETATION: A STUDY OF TRESPASSING. ADVISOR: ASSOC. PROF. KANAPHON CHANHOM, Ph.D., 202 pp.

This thesis aims at studying the development of the interpretation of trespassing law by the Supreme Court of Thailand and of foreign countries. The issues specifically explored in this thesis are the scope of the term "entry" and the consent of the occupier. The thesis examines the background and rationales for the interpretation of the Supreme Court of Thailand as well as foreign laws and foreign courts; then critically compares and analyzes whether the development of the interpretation in Thai judiciary is coherent with the interpretation of the courts in other jurisdictions. Finally, the thesis suggests the benchmarks and guidelines for future interpretation of the Thai judiciary.

With regards to the term "entry", in order to maintain public order, the Supreme Court of Thailand has extended its interpretation to include the disturbance of property without physical intrusion of any parts of the body into the real property. However, such interpretation is contrary to the principle of criminal law which must be strictly interpreted. Furthermore, there are also discrepancies between the development of such interpretation by the Supreme Court of Thailand and by the United Kingdom, United States, India and Germany, which all require the element of physical intrusion of body parts or other objects in order to constitute a crime of trespass. The consent of the occupier is another problematic issue; although the consistent practice of the Supreme Court of Thailand is to interpret the law in accordance with the occupier's intent, as the court focus on the maintenance of public order rather than the protection for an individual, such interpretation is not consistent with Thai social background which regards a tenant as a quasi-occupier. This would exclude the third party who enters a property in good faith with the given from the protection of the law. This interpretation is also not aligned with the interpretation of the court in United Kingdom and United States.

Therefore, the author proposes the amendment of the trespassing law by firstly, providing a clear definition of the term "entry" to be limited to the act of physical intrusion with body parts. Secondly, the interpretation of consent should also entitle the tenant to be able to provide consent. These suggestions would support the Supreme Court of Thailand to make its interpretation in conformity with the widely-accepted practice of foreign courts as well as the Thai society.

Field of Study: Laws

Student's Signature

Academic Year: 2017

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.คุณพล จันทน์หอมหรือพี่โอที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา คำแนะนำ พร้อมชี้แนะแนวทางในการศึกษาหาข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งให้แก่ผู้วิจัย พี่โอเป็นทั้งครูบาอาจารย์และรุ่นพี่ที่คอยให้ความเมตตาช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมาตลอดเวลาที่ผู้วิจัยเรียนป.โท อีกทั้งเป็นผู้ที่จุดประกายให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเป็นรูปเล่มออกมาด้วยความราบรื่นและน่าจดจำ ผู้วิจัยมีความปลื้มปิติเป็นอย่างมากที่สุดที่ได้เป็นลูกศิษย์ของพี่โอ และขอกราบขอบพระคุณพี่โอเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร และอาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวีโรจน์พัฒน์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งแม้ผู้วิจัยจะไปปรกวนพวกท่านหลายต่อหลายครั้ง แต่อาจารย์ทุกท่านก็ได้สละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิด ข้อสังเกต ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเสมอมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ฐิตินันท์ เต็งอำนวยการ ที่คอยให้ความเป็นกันเองแก่ผู้วิจัย ทั้งคอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยทุกครั้งและผู้วิจัยมีปัญหา นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส หรือปาวี ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้ความใกล้ชิดแก่ผู้วิจัยเสมือนว่าเป็นลูกของท่านอีกคนหนึ่ง ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในป.โท นี้ แม้ว่าวันนี้ท่านจะจากโลกใบนี้ไปก่อนที่จะเห็นความสำเร็จของผู้วิจัยก็ตาม แต่คุณงามความดีและความเมตตาที่ท่านมีให้จะจารึกอยู่ในใจผู้วิจัยตลอดไป

ที่สุดในชีวิต ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา นายพิเชษฐ เศรษฐะเลาห์ และนางทัศนีย์ เศรษฐะเลาห์ ที่ได้มอบชีวิต วางรากฐานที่มั่นคงและมอบสิ่งดีงามให้แก่ลูก อีกทั้งเป็นผู้มอบร่างกายและแรงใจให้แก่ลูกอย่างไม่มีที่สิ้นสุดเสมอมา อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งให้แก่ผู้วิจัยด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายประพิณพงศ์ พงษ์ทัตศิริกุล พี่ชายที่คอยให้คำปรึกษาทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนป.โท และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้วิจัยเสมอ ขอขอบพระคุณนายศิริรัช ศิริชุมแสง พี่ชายผู้คอยมอบโอกาสดี ๆ แก่ผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณนางสาวรัชฎา พุดไทย รุ่นพี่ที่คอยให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเกี่ยวกับการวางโครงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณนายปรกรณ์ ชัยสถาพรและนายธนาธรณ์ ศิริวิชัยกุล ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยเกี่ยวกับการแปลภาษาต่างประเทศในทุก ๆ ครั้งและผู้วิจัยมีปัญหา ขอขอบพระคุณนางสาวอังคณา วัฒนรุ่ง รุ่นน้องของผู้วิจัยที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยแปลภาษาเยอรมัน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมทางในหมวดกฎหมายอาญา ทุกคนโดยเฉพาะนายณภัทร ภูมิสันติ, นายปิยวัฒน์ วิฑูราภรณ์, นางสาวมนัสวี บุญสิทธิ์ และนางสาวหนึ่งฤดี ศุภกิจอนันต์ ที่คอยช่วยเหลือกันและกันเสมอมา อีกทั้งทำให้การเรียนป.โท ของผู้วิจัยมีความสุข ในท้ายที่สุดขอขอบพระคุณนางสาววิวิสา สัตยาบัน ที่ให้ความช่วยเหลือในการหาเนื้อหาข้อมูล ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และคอยเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอันทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ไปได้อย่างราบรื่น

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ประการใด ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณงามความดีทั้งหมดให้แก่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

2.1.2.2 การตีความกฎหมายอาญาโดยขยายความ (Extensive Interpretation).....	11
2.1.2.3 การตีความกฎหมายอาญาโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogy)	13
2.2 การตีความประเด็นความผิดฐานบุกรุก	13
2.2.1 ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	13
2.2.1.1 แนวทางขอบเขตของการเข้าไป	14
2.2.1.2 ขอบเขตของการเข้าไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 335 (8) มาตรา 362 และมาตรา 364	16
2.2.2 ความยินยอมของผู้ครอบครอง	19
บทที่ 3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศในความผิดฐานบุกรุก.....	23
3.1 องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุก	24
3.1.1 สหราชอาณาจักร.....	25
3.1.1.1 องค์ประกอบภายนอก	28
3.1.1.2 องค์ประกอบภายใน.....	29
3.1.2 สหรัฐอเมริกา.....	30
3.1.2.1 องค์ประกอบภายนอก	31
3.1.2.2 องค์ประกอบภายใน.....	32
3.1.3 สาธารณรัฐอินเดีย	33
3.1.3.1 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดียมาตรา 441	33
1. องค์ประกอบภายนอก	34
2. องค์ประกอบภายใน.....	34
3.1.3.2 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดียมาตรา 442	35
1. องค์ประกอบภายนอก	36
2. องค์ประกอบภายใน.....	37

3.1.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	37
3.1.4.1 องค์ประกอบภายนอก	38
3.1.4.2 องค์ประกอบภายใน.....	39
3.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	40
3.2.1 สหราชอาณาจักร.....	40
3.2.2 สหรัฐอเมริกา.....	44
3.2.2.1 มลรัฐเทนเนสซี.....	45
3.2.2.2 มลรัฐเพนซิลเวเนีย.....	48
3.2.2.3 มลรัฐแอริโซนา.....	51
3.2.3 สาธารณรัฐอินเดีย	53
3.2.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	55
3.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง	56
3.3.1 สหราชอาณาจักร.....	57
3.3.2 มลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา.....	60
3.3.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	68
บทที่ 4 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยในความผิดฐานบุกรุก.....	72
4.1 องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย	72
4.1.1 กฎหมายตราสามดวง	72
4.1.1.1 องค์ประกอบภายนอก	74
4.1.1.2 องค์ประกอบภายใน.....	75
4.1.2 กฎหมายลักษณะอาญา.....	75
4.1.2.1 ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 327	76

1. องค์ประกอบภายนอก	77
2. องค์ประกอบภายใน.....	78
4.1.2.2 ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 329	79
1. องค์ประกอบภายนอก	79
2. องค์ประกอบภายใน.....	81
4.1.3 ประมวลกฎหมายอาญา.....	81
4.1.3.1 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362	82
1. องค์ประกอบภายนอก	83
2. องค์ประกอบภายใน.....	86
4.1.3.2 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 364	86
1. องค์ประกอบภายนอก	87
2. องค์ประกอบภายใน.....	89
4.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	89
4.2.1 กฎหมายตราสามดวง	90
4.2.2 กฎหมายลักษณะอาญา.....	92
4.2.3 ประมวลกฎหมายอาญา.....	95
4.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ ครอบครอง	105
4.3.1 กฎหมายตราสามดวง	105
4.3.2 กฎหมายลักษณะอาญา.....	105
4.3.3 ประมวลกฎหมายอาญา.....	110
บทที่ 5 บทวิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและ ศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุก	119
5.2 ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	119

5.2.1 แนวทางของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ	
ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	120
5.2.1.1 การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย	120
5.2.1.2 การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย	121
5.2.1.3 การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ	124
5.2.1.4 การกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง	127
5.2.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทย	
และศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	133
5.3 ความยินยอมของผู้ครอบครอง	143
5.3.1 แนวทางของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ	
ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง	144
5.3.1.1 การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ	145
5.3.1.2 การยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ	146
5.3.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและ	
ศาลต่างประเทศประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง	153
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	160
6.1 บทสรุป	160
6.1.1 ประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	160
6.1.2 ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง	164
6.2 ข้อเสนอแนะ	166
6.2.1 ประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	166
6.2.2 ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง	168
รายการอ้างอิง	171
ภาคผนวก	176

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 202

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางสรุปพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลรวมถึงมูลเหตุประเด็น ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแต่ละประเทศ	137
ตารางที่ 2 ตารางสรุปแนวโน้มการตีความของศาลประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ใน แต่ละประเทศ.....	141
ตารางที่ 3 ตารางสรุปพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลรวมถึงมูลเหตุประเด็น ความยินยอมของผู้ครอบครองในแต่ละประเทศ.....	158
ตารางที่ 4 ตารางสรุปแนวโน้มการตีความของศาลประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองใน แต่ละประเทศ.....	159

สารบัญรูปภาพ

รูปที่ 1 เปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”	132
รูปที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง	152

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อบุคคลมาอยู่รวมกันย่อมมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องทรัพย์สินและผลประโยชน์ รัฐจึงบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมมิให้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และลงโทษผู้กระทำเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองด้วยการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินไว้หลายฐานความผิด เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ครอบครองทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์ ซึ่งหากสังเกตให้ดีจะพบว่าฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นส่วนใหญ่แล้วต่างก็เป็นการมุ่งคุ้มครองทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์มากกว่า ไม่ได้มุ่งคุ้มครองทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ คงมีแต่ความผิดฐานยักยอก¹ และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์² ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองไปที่อสังหาริมทรัพย์ด้วย แต่ก็ถือว่ายังไม่ครอบคลุมในเรื่องการคุ้มครองอสังหาริมทรัพย์เท่าที่ควร

เมื่อเป็นเช่นนี้การบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นความผิดอาญาจึงมีความสำคัญ เพราะในความหมายทั่วไป “บุกรุก” หมายถึงการล่วงล้ำเข้าไปในเขตที่หวงห้ามหรือล่วงล้ำเข้าไปในสถานที่ของผู้อื่นโดยบังอาจหรือพลการ³ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินอื่น ๆ จะพบว่าความผิดฐานบุกรุกมีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นความผิดที่เกิดขึ้นกับอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น และเป็นการรบกวนกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้กระทำได้เข้าไปเพื่อถือการครอบครองหรือเข้าไปรบกวนการครอบครองโดยปกติสุข หรือมีฉันทนแล้วก็เข้าไปในสถานที่ซึ่งไม่สมควรเข้าไป เช่น เคหสถาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้กฎหมายของทุกประเทศจึงบัญญัติให้ผู้กระทำการบุกรุกมีความผิดเพื่อมิให้บุคคลใดเข้าไปล่วงล้ำที่ดินหรือสถานที่อันเป็นที่อยู่ของปัจเจกชน ซึ่งปัจเจกชนย่อมได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้สามารถครอบครองสถานที่นั้นโดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง⁴

¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 268/2536 (เนติ.), หน้า 199.

² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8140/2541 (สงเสริม.), เล่ม 12 หน้า 255.

³ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556), 65.

⁴ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 474.

อย่างไรก็ตามแม้แต่ละประเทศจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุก แต่ทุกประเทศต่างก็มีการบัญญัติองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกแตกต่างกันออกไป หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันก็อาจมีองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกที่ไม่เหมือนกันเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของสังคม อันส่งผลต่อแนวทางการตีความของศาลที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนตามไปด้วยเพื่อให้บังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ราชอาณาจักรไทยก็ได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้เช่นกัน โดยในปัจจุบันปรากฏอยู่ตามประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่มาตรา 362 - มาตรา 365 แต่เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักรไทยพบว่าความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทยมีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยอดีต กล่าวคือราชอาณาจักรไทยมีพัฒนาการเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกเกิดขึ้นอย่างน้อย 3 ครั้งใหญ่ ได้แก่ สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง สมัยที่ใช้กฎหมายลักษณะอาญา และสมัยปัจจุบันที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแต่ละยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติว่าด้วยความผิดฐานบุกรุกไปตามลำดับ เพื่อบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนและเป็นไปตามหลักสากลมากขึ้น ทั้งการตีความของศาลฎีกาก็มีพัฒนาการไปตามพัฒนาการของกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีตัวอย่าง 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และ ความยินยอมของผู้ครอบครอง ดังนี้

ประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” นั้น ศาลฎีกาใช้ในการพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวจะถือว่ามีความผิดฐานบุกรุกได้จะพิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกในส่วนของ “การเข้าไป” ว่าผู้กระทำได้มีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นครอบครองแล้วหรือไม่ ซึ่งในระยะแรกศาลฎีกามีการตีความว่าการจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้กระทำต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นจริงด้วย ต่อมาศาลฎีกาเปลี่ยนแนวทางในการตีความโดยถือว่าผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นจริง การกระทำการใด ๆ ที่เป็นรบกวนการครอบครองรอบ ๆ อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นและทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้นได้รับความเดือดร้อนรำคาญก็ถือเป็นการเข้าไปแล้ว⁵ อย่างไรก็ตามในระยะหลังศาลฎีกามีการตีความว่าการเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้กระทำต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นจริงด้วย แต่ไม่จำเป็นที่ผู้กระทำต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทั้งตัว เพียงแต่ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้กระทำเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ก็เป็นการเพียงพอ⁶ แม้กระนั้นก็ดีในท้ายที่สุดศาลฎีกายังคงมีการตีความว่า

⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 (ประชุมใหญ่) อ้างถึงใน "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512," ระบบสืบค้นคำพิพากษาคำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1980/2514 (เนติ.), หน้า 1740., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 363/2518 (เนติ.), หน้า 332, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4477/2531 (เนติ.), หน้า 2897 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2024/2537 (สงเสริม.), เล่ม 4 หน้า 80.

⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540 (สงเสริม.), เล่ม 6 หน้า 124. และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2541 (สงเสริม.), เล่ม 9 หน้า 13.

ขอบเขตของการเข้าไปนั้นไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริงอยู่⁷ อันเป็นการตีความที่มีความคล้ายคลึงกับการตีความของศาลฎีกาในระยะช่วงแรก

ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองนั้น ศาลฎีกาใช้ในการพิจารณาว่าการจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้ที่เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นครอบครองอยู่ต้องเข้าไปโดยไม่มีสิทธิหรือไม่มีอำนาจ หากกล่าวในทำนองกลับกันการเข้าไปโดยมีสิทธิหรือมีอำนาจย่อมเป็นการเข้าไปที่ชอบด้วยกฎหมายและทำให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งการได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธินี้เองที่ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยมีสิทธิหรือมีอำนาจ อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องความยินยอมที่เป็นเหตุให้ผู้ที่มีอำนาจที่จะเข้าไปได้นั้น ก็จะต้องเป็นความยินยอมที่ชอบและยินยอมโดยผู้ที่มีอำนาจอย่างแท้จริงด้วย ซึ่งในระยะแรกศาลฎีกาตีความว่าการได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยในอสังหาริมทรัพย์ถือได้ว่าเป็นการได้รับความยินยอมที่ใช้บังคับได้โดยไม่จำเป็นต้องถึงขนาดได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองก่อน อีกทั้งแม้ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จะไม่ได้อนุญาตก็ตามแต่หากผู้อาศัยให้ความยินยอมก็ถือว่าเป็นการให้ความยินยอมที่ชอบเช่นกัน⁸ ต่อมาในระยะหลังศาลฎีกากลับตีความว่าการที่ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้อนุญาตให้ผู้กระทำเข้ามาแต่ผู้กระทำยังฝืนเข้ามาอีกย่อมมีความผิดฐานบุกรุก⁹ ผู้กระทำไม่สามารถยกความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาอ้างเพื่อให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้เพราะศาลฎีกาถือว่าอำนาจของผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ย่อมอยู่เหนือกว่าอำนาจของผู้อาศัย ทำให้การให้ความยินยอมดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ศาลฎีกามีพัฒนาการกฎหมายและการตีความในความผิดฐานบุกรุกอยู่ 2 ประเด็น คือ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ศาลฎีกาเปลี่ยนแนวทางการตีความประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองเพราะเหตุผลและปัจจัยใด ถูกต้องตามหลักกฎหมายแล้วหรือไม่ และพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาทั้งสองประเด็นนั้นเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาล

⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549 (เนติ.), หน้า 1456. และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554 (สงเสริม.), เล่ม 10 หน้า 149.

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460 (ธรรมสาร), หน้า 351., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460 (ธรรมสาร), หน้า 519., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 (ธรรมสาร), หน้า 160., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 (ประชุมใหญ่) (เนติ.), หน้า 2056., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522 อ้างถึงใน "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536 อ้างถึงใน "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>., คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538 (สงเสริม.), เล่ม 12 หน้า 226. และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5177/2549 (เนติ.), หน้า 1213.

⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 (เนติ.), หน้า 123. และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556 อ้างถึงใน "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>.

ต่างประเทศหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อขยายพรมแดนความรู้ในเรื่องพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทย ประเด็นความผิดฐานบุกรุกให้กว้างขวางขึ้น และนำไปเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงแนวทางการตีความความผิดฐานบุกรุกในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกตั้งแต่สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวงจนถึงปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุก

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกว่าเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศหรือไม่

1.2.4 เพื่อวิเคราะห์มูลเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุกในแต่ละยุคสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2.5 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับใช้กฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุก

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

แม้ศาลฎีกาไทยได้มีพัฒนาการกฎหมายและการตีความความผิดฐานบุกรุกประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองตั้งแต่อดีต แต่ปรากฏว่าการตีความในประเด็นดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาซึ่งยังไม่สอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายและสภาพสังคม ตลอดจนแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนแน่นอนในการยึดถือเป็นบรรทัดฐาน หากมีการตีความในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป และแนวทางการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองโดยให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้จะขัดกับเจตนาของผู้ครอบครอง ก็จะทำให้เกิดการตีความที่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย ทั้งสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยและเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ตลอดจนสามารถยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยในประเด็นความผิดฐานบุกรุก โดยเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตีความของศาลฎีกาไทย วิเคราะห์คำ

พิพากษาศาลฎีกาในความผิดฐานบุกรุกอันได้แก่ ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง ตามกฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณอาญา รวมถึงประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362 และมาตรา 364 เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศในประเด็นดังกล่าว

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานิติพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรากฎหมาย บทความ คำพิพากษา ความเห็นของนักกฎหมาย นิพนธ์ ด้วบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้พิพากษาเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมให้เป็นระบบและนำไปใช้ศึกษาวิจัยต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกตั้งแต่สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวงจนถึงปัจจุบัน

1.6.2 ทำให้ทราบถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุก

1.6.3 ทำให้ตระหนักว่าพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกนั้นมีพัฒนาการเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศ

1.6.4 ทำให้วิเคราะห์มูลเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นฐานบุกรุกในแต่ละยุคสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

1.6.5 ทำให้สามารถเป็นแนวทางในการปรับใช้กฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุก

บทที่ 2

แนวคิดที่ว่าด้วยการตีความของศาลในความผิดฐานบุกรุก

ความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองความเป็นสิทธิส่วนบุคคลของผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ กล่าวคือ เป็นการคุ้มครองผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จากการถูกรบกวนการครอบครองหรือจากการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันควรของบุคคลภายนอก และเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้แก่คนในสังคมว่าสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินจะไม่ถูกผู้ใดมากระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ความผิดฐานบุกรุกยังถือได้ว่าเป็นฐานความผิดที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลที่ไม่เพียงแต่ราชอาณาจักรไทยจะได้กำหนดความผิดฐานบุกรุกเอาไว้ แต่ต่างประเทศเองก็ได้มีการกำหนดความผิดฐานบุกรุกเอาไว้เป็นความผิดเช่นกัน ทว่าเมื่อมีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดอาญาโดยเฉพาะ จึงทำให้ในการวินิจฉัยความผิดฐานบุกรุกย่อมมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันก็อาจมีการวินิจฉัยความผิดฐานบุกรุกที่ไม่เหมือนกันโดยอาจเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของสังคมเพื่อให้กฎหมายสอดคล้องกับสภาพสังคมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยสิ่งที่จะเข้ามาช่วยให้กฎหมายมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมมากที่สุดก็คือการตีความกฎหมายของศาล

การตีความกฎหมายจึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในความผิดฐานบุกรุกที่ศาลมีการตีความที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงสมัย เพราะการตีความกฎหมายย่อมส่งผลต่อการวินิจฉัยคดีว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพิจารณาเกี่ยวกับพัฒนาการในการตีความความผิดฐานบุกรุก จึงควรศึกษาถึงการตีความกฎหมายก่อน โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดที่ว่าด้วยการตีความของศาลประเด็นความผิดฐานบุกรุก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตีความกฎหมายจากนั้นจะได้ศึกษาถึงแนวความคิดในการตีความเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกเพื่อแสดงให้เห็นว่าแนวทางการตีความของศาลนั้นมีผลต่อการวินิจฉัยความผิดฐานบุกรุก และนำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้ในการวิเคราะห์พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยรวมถึงศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุกในลำดับต่อไป

2.1 การตีความกฎหมาย (Interpretation of Law)

การตีความกฎหมายคือการค้นหาหรืออธิบายความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมาย โดยอาศัยการใช้เหตุผลตามหลักตรรกวิทยาและสามัญสำนึกให้มีความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อที่จะนำกฎหมายนั้นไปใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม มีข้อสังเกตว่าการ

ตีความกฎหมายไม่ใช่การสร้างหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ แต่เป็นเพียงการให้ความหมายที่ชัดเจนแก่บทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น¹ อาจกล่าวได้ว่าการตีความกฎหมายเป็นการนำตัวบทกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริง หรือเปรียบเสมือนกับการนำทฤษฎีไปใช้ในภาคปฏิบัติ และเมื่อมีการบัญญัติกฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อใด เมื่อนั้นก็ต้องมีการตีความกฎหมายทั้งสิ้น เนื่องจากกฎหมายเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของการตีความ หากกฎหมายไม่จำเป็นต้องมีการตีความแล้ว บุคคลทั่วไปก็สามารถเข้าใจและเรียนรู้ในการใช้กฎหมายเองได้โดยไม่ต้องศึกษาวิชานิติศาสตร์ ดังนั้น การศึกษาถึงการตีความกฎหมายจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการเรียนกฎหมายเป็นอย่างมาก

2.1.1 หลักการตีความกฎหมายทั่วไป

ในบรรดาระบบกฎหมายที่สำคัญ ๆ ของโลก หากเปรียบเทียบหลักการตีความกฎหมายในระบบกฎหมายเยอรมัน ฝรั่งเศส และอังกฤษแล้ว จะพบว่าแรกเริ่มเดิมทีได้มีการอธิบายหลักการตีความกฎหมายออกเป็น 2 หลักใหญ่ ๆ คือ 2.1.2.1 การตีความตามหลักภาษา (Grammatical Interpretation) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การตีความตามตัวอักษร (Literal Interpretation) และ 2.1.2.2 การตีความตามหลักเหตุผล (Logical Interpretation) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การตีความตามเจตนารมณ์² ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1.1 การตีความตามตัวอักษร (Literal Interpretation)

การตีความตามตัวอักษร หมายถึง การตีความตามถ้อยคำของกฎหมาย รูปประโยคที่ใช้ โดยคำนึงถึงรูปแบบการใช้ภาษาตามปกติเป็นเกณฑ์ และในกรณีมีการใช้ศัพท์เฉพาะหรือคำนิยามก็ย่อมเป็นไปตามความหมายที่พึงเข้าใจกันตามรูปศัพท์นั้น นอกจากนี้การนำเอาแนวคำพิพากษาของศาลที่เคยตัดสินไว้มาช่วยอธิบายก็ถือได้ว่าเป็นการตีความตามหลักภาษาอย่างหนึ่งด้วย³ กล่าวโดยสรุปได้ว่าการตีความตามตัวอักษรก็คือการหยั่งทราบความหมายของบทบัญญัติจากการถอดความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏในบทบัญญัตินั้น ๆ ออกมาเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

¹ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร, "ความสำคัญของการตีความในวิชาชีพกฎหมาย," ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ดิงศภัทย์, บรรณาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552), 1-2.

² กิตติศักดิ์ ประภค, "หลักทั่วไปในการใช้และตีความกฎหมาย," ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ดิงศภัทย์, บรรณาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552), 48.

³ เรื่องเดียวกัน

2.1.1.2 การตีความตามเจตนารมณ์ (Logical Interpretation)

การตีความตามเจตนารมณ์ หมายถึง การหยั่งทราบความหมายของถ้อยคำในบทบัญญัติจากการพิจารณาเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ เนื่องจากกฎหมายทุกฉบับและทุกมาตรามีมูลเหตุในการร่างทั้งสิ้น ผู้ร่างมิได้บัญญัติกฎหมายขึ้นมาลอย ๆ โดยไม่มีเหตุผลหรือความจำเป็นมารองรับ ผู้ใช้กฎหมายจึงต้องตีความตามตัวอักษรและตีความตามเจตนารมณ์ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้กฎหมายมีความยืดหยุ่นและตรงตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายโดยอาศัยเครื่องมือที่ช่วยในการหยั่งทราบถึงเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย อันได้แก่ บทที่หลักการและเหตุผลของร่างกฎหมาย ฐานะที่เป็นอยู่ก่อนวันบังคับใช้กฎหมาย อ่านบทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติที่ประสงค์จะตีความ ความมุ่งหมายในการบังคับใช้กฎหมาย นิยามศัพท์ ชื่อกฎหมาย ลักษณะ หมวดหมู่ และหมายเหตุท้ายกฎหมาย เป็นต้น⁴ กล่าวโดยสรุปแล้วการตีความตามเจตนารมณ์ก็คือการตีความตามความมุ่งหมาย คุณค่าหรือตามเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังกฎหมายนั้นนั่นเอง⁵

นอกจากการตีความกฎหมายจะมีวิธีการตีความทั้ง 2 ประเภทตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังมีวิธีการตีความกฎหมายอีก 2 ประเภทที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่า 2 ประเภทแรก คือ การตีความโดยขยายความ (Extensive Interpretation) และ การตีความโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogy) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1.3 การตีความโดยขยายความ (Extensive Interpretation)

การตีความโดยขยายความ หมายถึง การตีความในกรณีที่มีบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องที่ประสงค์จะตีความอยู่แล้วแต่บัญญัติไว้ไม่กว้างพอทำให้ไม่คลุมถึงเรื่องนั้นโดยชัดแจ้ง เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์แห่งกฎหมายจึงทราบว่ากฎหมายประสงค์ให้ครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าวด้วย⁶ จึงใช้การตีความโดยขยายความเพื่อให้คลุมถึงเรื่องนั้นซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงความหมายของบทบัญญัติเป็นแต่เพียงการทำให้ความหมายที่ขาดไปเนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายกลับมาสมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายเท่านั้น⁷ แต่จะตีความโดยขยายความจนถึงขนาดที่ขัดแย้งกับตัวอักษร

⁴ หยุต แสงอุทัย, *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 19 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), 121-3.

⁵ กิตติศักดิ์ ปรกติ, "หลักทั่วไปในการใช้และตีความกฎหมาย," 49.

⁶ ศิระ บุญภินันท์, "การตีความกฎหมายอาญา: เน้นการตีความขยายความในกฎหมายอาญา," *บทบัญญัติ* 3, (กันยายน 2550): 29.

⁷ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1*, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: พลสมยาม พรินติ้ง, 2551), 26-7.

แห่งบทบัญญัติในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจนมิได้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นการตีความโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง⁸ ตัวอย่างการตีความโดยขยายความ ดังเช่น คำว่า “ทำลาย” ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 358 ได้มีการขยายความรวมถึงการทำให้สูญหายด้วย ยกตัวอย่างเช่น ก. เอาแหวนของ ข. โยนทิ้งแม่น้ำ ถือว่า ก. ผิดฐานทำให้เสียหายตามมาตรา 358⁹

2.1.1.4 การตีความโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogy)

การตีความโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง หมายถึง การตีความในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาปรับใช้แก่กรณีที่เกิดขึ้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ช่องว่างของกฎหมาย” หากเป็นคดีแพ่งย่อมมีหลักทั่วไปว่า ศาลจะปฏิเสธไม่พิจารณาพิพากษาคดีไม่ได้ จึงนำบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาปรับใช้แก่กรณีนั้นได้ ซึ่งเป็นการนำเหตุผลของบทบัญญัติที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาปรับใช้แก่กรณีโดยอนุโลม¹⁰

2.1.2 หลักการตีความกฎหมายเฉพาะ (กฎหมายอาญา)

การตีความกฎหมายอาญามีหลักการเช่นเดียวกับการตีความในกฎหมายอื่น ๆ ที่จะต้องตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นแต่กฎหมายอาญามีหลักการตีความหมายพิเศษเพิ่มขึ้นมาอีกนั้นคือกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนผู้อยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายจะได้รับความเป็นธรรม¹¹

หลักที่ว่ากฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัดไม่ได้เป็นหลักที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตราใดในประมวลกฎหมายอาญาแห่งราชอาณาจักรไทย เพียงแต่เมื่อพิจารณาถึงมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญาจะพบว่ามาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญาเป็นหลักการสากลที่ทั่วโลกยอมรับ ซึ่งเราเรียกหลักนี้ว่า “Nulla crimen, nulla poena sine lege” หรือ “Principle of Legality” สามารถแปลความได้ว่า “หลักไม่มีความผิดและหลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” หลักนี้ได้นำมาบัญญัติไว้ตั้งแต่สมัยกฎหมายลักษณะอาญา และได้มีการปรับปรุงกฎหมายในเวลาต่อมาซึ่งเกิดขึ้นในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาราช¹² หลักดังกล่าวมีความหมายถึงการจะ

⁸ เรื่องเดียวกัน, 30.

⁹ เรื่องเดียวกัน, 28.

¹⁰ ชานินทร์ กรัยวิเชียร, *แนวคิดในการตีความกฎหมายไทย* (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548), 1.

¹¹ กุสุมา เมฆเมฆา และอำนาจ เนตยสุภา, "การตีความกฎหมายอาญา," ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ดิงศักดิ์, บรรณาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552), 241.

¹² เรื่องเดียวกัน, 251-2.

ลงโทษบุคคลใดในความผิดอาญาได้ จะต้องมีการกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาเสียก่อน หากไม่มีการบัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด การกระทำนั้นก็ไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญา และทำให้ไม่สามารถลงโทษบุคคลนั้นได้ ซึ่งเมื่อนำหลักตามมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญามาพิจารณาประกอบกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาที่ว่า เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดและวางโทษไว้ และการลงโทษทางอาญาเป็นการตัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลและสร้างความทุกข์ทรมานให้ผู้ต้องรับโทษอาญาโดยแท้แล้ว จึงทำให้เกิดหลักการตีความกฎหมายอาญาที่เรียกว่า “กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด” ขึ้นมา

เมื่อกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด ดังนั้น ในแง่ของกฎหมายอาญา ประเภทของการตีความต่าง ๆ จึงมีวิธีการเฉพาะที่แตกต่างไปจากกฎหมายทั่วไปอันสามารถพิจารณาได้ดังนี้

2.1.2.1 การตีความกฎหมายอาญาตามตัวอักษร (Literal Interpretation) และการตีความกฎหมายอาญาตามเจตนารมณ์ (Logical Interpretation)

ในเรื่องการตีความตามตัวอักษรและการตีความตามเจตนารมณ์ในแง่มุมของกฎหมายอาญานั้น มีข้อถกเถียงอยู่ว่าควรมีการตีความอย่างไร โดยสามารถจำแนกความเห็นของการตีความกฎหมายอาญาในลักษณะดังกล่าวออกได้เป็น 3 ฝ่ายคือ 1) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัดโดยไม่พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย 2) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัดแต่เมื่อการตีความตามตัวอักษรนั้นทำให้เกิดผลประหลาดจึงมาพิจารณาถึงเจตนารมณ์ 3) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความตามตัวอักษรและเจตนารมณ์ของกฎหมายไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้¹³

1) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัดโดยไม่พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย

บุคคลจะต้องรับผิดชอบก็ต่อเมื่อมีกฎหมายกำหนดเอาไว้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหลักเกณฑ์ของกฎหมายอาญาเกิดขึ้นโดยตรงจากตัวบทเท่านั้น และศาลก็ต้องตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเคร่งครัด คือ จะต้องพิเคราะห์ว่าสิ่งที่กล่าวมาเป็นความผิด จะต้องอยู่ในความหมายปกติธรรมดาของถ้อยคำทั้งหลายที่ใช้ในกฎหมายนั้น ศาลจะขยายถ้อยคำยืดอกออกไปโดยอ้างว่าสิ่งที่กล่าวหาเป็นความผิดเพราะเป็นการขัดกับความมุ่งหมายของ

¹³ เรื่องเดียวกัน, 252-3.

บทบัญญัติแห่งกฎหมายและเพราะถ้อยคำของบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นคลอนแคลนหรือขาดตกไปไม่ได้

2) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัดแต่เมื่อการตีความตามตัวอักษรนั้นทำให้เกิดผลประหลาดจึงมาพิจารณาถึงเจตนารมณ์

แม้การตีความกฎหมายอาญาจะตีความโดยเคร่งครัด แต่ถ้าการตีความตามตัวอักษรโดยเคร่งครัดแล้วจะทำให้เกิดผลประหลาด ดังเช่น ตัวอักษรนั้นบางครั้งแปลไม่ออก ตีความไม่ออกหรือไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ก็สามารถนำวิธีการตีความตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายมาบังคับใช้ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามก็ต้องตีความเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยเคร่งครัด คือตีความตามความมุ่งหมายได้ แต่ต้องตีความโดยเคร่งครัดภายในวงจำกัดที่สุดและจะนำจารีตประเพณีท้องถิ่นหรือหาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งหรือหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับมิได้

3) ฝ่ายที่เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องตีความตามตัวอักษรและเจตนารมณ์ของกฎหมายไปพร้อม ๆ กัน

การตีความกฎหมายอาญาแม้จะตีความโดยเคร่งครัด แต่ศาลก็มีอำนาจที่จะค้นหาเจตนารมณ์ของผู้ร่างว่าผู้ร่างมีความมุ่งหมายอย่างไรครบคู่กันไปด้วยได้ แม้กระนั้นการตีความตามเจตนารมณ์จะตีความให้ฝ่าฝืนลายลักษณ์อักษรที่เขียนไว้ไม่ได้ ต้องตีความภายในลายลักษณ์อักษร จึงสรุปได้ว่าการตีความกฎหมายอาญาก็มีหลักการตีความกฎหมายเช่นเดียวกับกฎหมายอื่น ๆ ที่จะต้องตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ เพียงแต่กฎหมายอาญามีหลักการตีความพิเศษเพิ่มขึ้นมาว่าจะต้องตีความโดยเคร่งครัดทั้งลายลักษณ์อักษรและทั้งเจตนารมณ์ และมีข้อสังเกตว่าไม่สามารถอ้างเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อแสดงว่ากฎหมายมีความหมายผิดไปกว่าถ้อยคำอันชัดแจ้งนั้นได้

2.1.2.2 การตีความกฎหมายอาญาโดยขยายความ (Extensive Interpretation)

การตีความโดยขยายความในแง่ของกฎหมายอาญานั้น มีปัญหาถกเถียงกันทางวิชาการว่าสามารถนำการตีความโดยขยายความมาใช้กับกฎหมายอาญาได้หรือไม่ โดยสามารถจำแนกความเห็นของการตีความกฎหมายอาญาในลักษณะดังกล่าวออกได้เป็น 3 ฝ่ายคือ 1) ฝ่ายที่มีความเห็นว่าห้ามนำการตีความโดยขยายความมาใช้กับกฎหมายอาญาโดยเด็ดขาด 2) ฝ่ายที่มี

ความเห็นที่ห้ามนำการตีความโดยขยายความมาใช้เฉพาะกรณีที่เป็นผลร้ายกับผู้กระทำ และ 3) ฝ่ายที่มีความเห็นว่ากฎหมายอาญาไม่ต้องห้ามตีความโดยขยายความ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้¹⁴

1) ฝ่ายที่มีความเห็นว่าห้ามนำการตีความโดยขยายความมาใช้กับกฎหมายอาญาโดยเด็ดขาด

เนื่องจากกฎหมายอาญามีหลักการในการตีความที่สำคัญคือต้องตีความโดยเคร่งครัด ดังนั้นแล้วศาลจึงไม่อาจใช้วิธีการตีความโดยขยายความเข้ามาปรับใช้เพื่อลงโทษจำเลยหรือตีความขยายความเพื่อให้เป็นผลประโยชน์แก่จำเลยได้ เพราะมิฉะนั้นจะขัดกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายอาญาที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด อาจกล่าวได้ว่าแม้ถ้อยคำตามกฎหมายจะคลุมเครือ ศาลก็ไม่มีหน้าที่ที่จะตีความขยายความเพื่อลงโทษหรือแปลไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยได้ เนื่องจากศาลไม่ได้มีหน้าที่ช่วยจำเลย มีแต่หน้าที่ลงโทษผู้ผิดหรือไม่ลงโทษผู้ผิดเท่านั้น การที่ถ้อยคำในกฎหมายมีความคลุมเครือก็ต้องถือว่าเป็นช่องว่างของกฎหมาย

2) ฝ่ายที่มีความเห็นว่าห้ามนำการตีความโดยขยายความมาใช้เฉพาะกรณีที่ เป็นผลร้ายกับผู้กระทำ

หลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องมีการตีความอย่างเคร่งครัด เป็นการห้ามมิให้ศาลขยายความตามใจชอบเท่านั้น กล่าวคือ จะตีความโดยขยายความเพื่อลงโทษบุคคลไม่ได้ แต่ถ้ามีการตีความโดยขยายความเพียงเพื่อให้ตรงตามความมุ่งหมายแห่งกฎหมายตามที่ปรากฏจากตัวบทกฎหมายแล้ว ศาลก็ย่อมที่จะตีความขยายความได้ อาจกล่าวได้ว่าในกรณีที่มีข้อสงสัยในเจตนารมณ์ของกฎหมายและอาจตีความบทบัญญัติของกฎหมายได้เป็นหลายนัย ศาลย่อมตีความในแง่ที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยมากที่สุดได้เสมอ

3) ฝ่ายที่มีความเห็นว่ากฎหมายอาญาไม่ต้องห้ามตีความโดยขยายความ

หลักในการตีความกฎหมายอาญาคือต้องยึดหลักการตีความตามตัวอักษรกับการตีความตามความมุ่งหมายควบคู่กันไป การตีความแคบ ตีความกว้างหรือการตีความโดยขยายความก็สามารถกระทำได้เช่นกันถ้าไม่ได้เปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติกฎหมายนั้น เพราะการตีความขยายความเป็นแต่เพียงการทำให้ความหมายที่ขาดหายไป

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 255-8.

เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์ตามเจตนาของผู้ร่างเท่านั้น สิ่งที่ถูกกฎหมายอาญาห้ามเอาไว้คงมีเพียงแต่การใช้เทียบเคียงบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง

2.1.2.3 การตีความกฎหมายอาญาโดยใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogy)

เมื่อกฎหมายอาญามีหลักที่ว่าต้องตีความโดยเคร่งครัดแล้ว ศาลจึงไม่อาจนำบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาอุดช่องว่างในกฎหมายอาญาได้ ดังนั้น หากไม่มีบทบัญญัติที่จะนำมาปรับใช้แก่กรณีโดยตรง ศาลต้องยกฟ้องเท่านั้น อย่างไรก็ตามหลักการห้ามนำบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งเข้ามาปรับใช้ จะเป็นเฉพาะกรณีที่เป็นผลร้ายกับผู้กระทำ หากเป็นคุณกับผู้กระทำ ย่อมทำได้เพราะไม่มีกฎหมายห้าม เช่น เหตุที่ทำให้การกระทำชอบด้วยกฎหมาย เหตุที่กฎหมายยกเว้นโทษ หรือลดหย่อนผ่อนโทษ เป็นต้น¹⁵

2.2 การตีความประเด็นความผิดฐานบุกรุก

เมื่อมีการกระทำความผิดฐานบุกรุกเกิดขึ้น การตีความกฎหมายอาญาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวินิจฉัยของศาลเพราะศาลมีหน้าที่ต้องตีความตามที่กฎหมายได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกเอาไว้ หากไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดฐานบุกรุก ผู้กระทำก็ไม่มี ความผิด อย่างไรก็ตามถ้ากฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าต้องเป็นอย่างใด ศาลก็ต้องนำเรื่อง การตีความตามเจตนารมณ์กฎหมายรวมถึงการตีความแบบขยายความเข้ามาช่วยเพื่อพิจารณาว่า บทบัญญัติในความผิดฐานบุกรุกดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการบัญญัติหรือสิ่งที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครอง เป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความเป็นธรรมแก่การปรับใช้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการ ตีความของศาลจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม ผู้วิจัยจึงจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การวิเคราะห์ พัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทย: ศึกษาประเด็นความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตีความ ของศาล ดังนี้

2.2.1 ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ศาลจะพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานบุกรุกโดยพิจารณาจาก องค์ประกอบภายนอกในส่วนของ การกระทำว่าผู้กระทำได้มีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น

¹⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1, 24-6.

หรือที่ผู้อื่นครอบครองแล้วหรือไม่ หากศาลตีความว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นครอบครองแล้ว ผู้กระทำย่อมมีความผิดฐานบุกรุกได้ แต่หากศาลตีความว่าการกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการเข้าไป จึงเป็นกรณีขาดองค์ประกอบภายนอก อันส่งผลให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก ฉะนั้น การพิจารณาเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอีกทั้งยังเป็นประเด็นที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตีความกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1.1 แนวทางขอบเขตของการเข้าไป

ทุกประเทศต่างได้กำหนดให้การเข้าไปเป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ก็มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันการกระทำอย่างเดียวกันนั้นอาจเป็นการเข้าไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ไม่ถือว่าเป็นการเข้าไปในอีกช่วงระยะเวลาหนึ่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับแนวทางที่ศาลเลือกใช้ ซึ่งสิ่งที่ทำให้เกิดแนวทางขอบเขตของการเข้าไปที่แตกต่างกันก็คือการตีความกฎหมายที่ต้องกำหนดแนวทางให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของตนเอง โดยในปัจจุบันสามารถจำแนกแนวทางการตีความของศาลประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกได้เป็น 4 แนวทาง ซึ่งทั้ง 4 แนวทางนั้นก็ยังมีทั้งกรณีที่ศาลตีความตามตัวอักษร ตีความตามเจตนารมณ์ และมีทั้งการตีความแบบขยายความ ดังนี้

1) แนวทางการเข้าไปตามความเป็นจริงที่ผู้กระทำต้องเข้าไปทั้งตัว

คือ การที่อวัยวะร่างกายทุกส่วนของผู้กระทำต้องมีการเข้าไปในสถานที่นั้นก่อนจึงจะถือว่าผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุกได้ หากยังมีอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งอยู่ภายนอกอยู่ เช่น กรณีล่าตัวกับขาได้เข้าไปแล้วแต่แขนหรือมือข้างหนึ่งยังไม่ได้เข้าไปในสถานที่ดังกล่าว เช่นนี้ผู้กระทำจะไม่ถือว่าเป็นการเข้าไป อันกล่าวได้ว่าการกำหนดแนวทางขอบเขตการเข้าไปในลักษณะนี้ถือเป็นแนวทางที่เคร่งครัดที่สุด เช่น สหรัฐอเมริกา มลรัฐเทนเนสซีที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการจะมีความผิดฐานบุกรุกได้ร่างกายทุกส่วนของผู้กระทำต้องรูล้ำเข้าไปด้วย และในอดีตศาลก็ได้มีการตีความตามตัวอักษรนั้น

2) แนวทางการเข้าไปตามความเป็นจริงที่ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องเข้าไปทั้งตัว

คือ การที่อวัยวะร่างกายของผู้กระทำเพียงบางส่วน ดังเช่น นิ้ว มือ แขน ขา ได้มีการล่วงล้ำเข้าไปในสถานที่ก่อนจึงจะมีความผิดฐานบุกรุกได้ แต่ไม่จำเป็นต้องถึงขนาดที่อวัยวะทุกส่วนของผู้กระทำต้องเข้าไปหมด อันกล่าวได้ว่าการกำหนดแนวทางขอบเขตการเข้าไปใน

ลักษณะนี้ถือเป็นแนวทางที่เคร่งครัดรองลงมาจาก การตีความในแนวทางแรก ซึ่งมีหลายประเทศที่กำหนดขอบเขตการเข้าไปในแนวทางนี้เนื่องจากเป็นแนวทางที่ไม่เคร่งครัดและยืดหยุ่นเกินไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกในหลายประเทศ ดังเช่น ในสาธารณรัฐอินเดียที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนให้การเข้าไปต้องมีสัดส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปด้วย และศาลก็ได้มีการตีความตามตัวอักษรนั้นอย่างเคร่งครัด แต่เนื่องจากสภาพสังคมในเรื่องของถิ่นที่อยู่อาศัยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ศาลสาธารณรัฐอินเดียจึงได้มีการตีความผ่อนคลายเป็นบางประการในเรื่องการเข้าเพียงบางส่วนของร่างกายลง หรือกรณีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดขอบเขตของการเข้าไปเอาไว้ แต่ศาลได้ตีความโดยยึดเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นหลัก แทนว่าควรต้องมีการเข้าไปบางส่วนของร่างกายก็พอ หรือกรณีมลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกาที่แม้กฎหมายจะกำหนดอย่างชัดเจนว่าการเข้าไปหมายถึงการยื่นทุกส่วนของร่างกายผู้กระทำเข้าไป แต่ต่อมาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในบางกรณี ศาลก็ได้ตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปให้หมายรวมถึงการยื่นสัดส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปเช่นกัน

3) แนวทางการเข้าไปตามความเป็นจริงที่ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป อาจใช้วัตถุเข้าไปก็พอ

คือ นอกจากการที่ผู้กระทำอาจมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ดังเช่น นิ้ว มือ แขน ขา เข้าไปแล้ว การที่ผู้กระทำได้ยื่นวัตถุดังเช่น ไม้ สว่าน เข้าไปก็ถือว่าเป็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกเช่นกัน อันกล่าวได้ว่าการกำหนดแนวทางขอบเขตการเข้าไปในลักษณะนี้ถือเป็นแนวทางที่เคร่งครัดน้อยกว่าการตีความในสองแนวทางแรก ซึ่งหลายประเทศที่มีแนวคิดกำหนดให้ขอบเขตการเข้าไปในแนวทางนี้มักจะเป็นประเทศที่มีการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาไว้เป็นฐานความผิดโดยเฉพาะ เช่น มลรัฐแอริโซนา สหรัฐอเมริกา ที่แต่เดิมกฎหมายก็ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าให้ยึดแนวทางดังกล่าว และต่อมามีการแก้ไขกฎหมายให้การใช้วัตถุรวมถึงการขว้างหรือปาด้วย ซึ่งศาลเองก็ได้มีการตีความตามตัวอักษรนั้น แต่ก็มีบางประเทศ เช่น มลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา หรือสหราชอาณาจักร ที่กฎหมายไม่ได้กำหนดขอบเขตของการเข้าไปเอาไว้ ทำให้เดิมศาลได้กำหนดให้การเข้าไปต้องมีอวัยวะของผู้กระทำเข้าไปเท่านั้น แต่ต่อมาเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ศาลต้องการจะขยายความคุ้มครองมากขึ้น จึงได้ตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปให้รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปด้วยเพราะจะเป็นการเหมาะสมแก่รูปคดีมากกว่า

4) แนวทางการเข้าไปที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นจริง

คือ การตีความที่มีได้หมายความว่าเฉพาะการเข้าไปในตัว อสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงการล่องล้าเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครอง¹⁶ ส่งผลให้การตีความในลักษณะดังกล่าวเป็นการเข้าไปในลักษณะที่ตัวหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปในสถานที่ อีกทั้งก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการยื่น เขวี้ยง หรือโยนสิ่งใด เข้าไปในสถานที่นั้นด้วยเช่นกัน เพียงแต่กระทำการใด ๆ รอบ ๆ ทรัพย์สินอันเป็นการรบกวนอำนาจ การครอบครองของผู้ที่อยู่ในอสังหาริมทรัพย์ก็ถือได้ว่าเป็นการเข้าไปแล้ว อันกล่าวได้ว่าการตีความ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะนี้ไม่จำกัดเพียงกายภาพ แต่ยังรวมถึงสิ่งที่จับต้องไม่ได้เช่น คว้นหรือเสียงด้วย ซึ่งเป็นการตีความในลักษณะที่กว้าง ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีราชอาณาจักรไทยที่ยึดการ ตีความในแนวทางดังกล่าว โดยแต่เดิมศาลฎีกากำหนดให้การเข้าไปต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง แต่ในระยะเวลาต่อมาศาลฎีกาต้องการจะคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ที่อาศัยอยู่ในทรัพย์สิน ให้กว้างที่สุด ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปให้ยึดการตีความในแนวทางนี้

2.2.1.2 ขอบเขตของการเข้าไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) มาตรา 362 และมาตรา 364

ในประมวลกฎหมายอาญา นอกจากจะปรากฏคำว่า “เข้าไป” ในมาตรา 362 แล้ว ยังปรากฏคำว่า “เข้าไป” ในมาตรา 364 และมาตรา 335 (8) ด้วย ทำให้เกิดประเด็นใน การตีความของศาลว่าการเข้าไปที่ปรากฏอยู่ในทั้งสามมาตรานั้น มีขอบเขตที่เหมือนกันหรือแตกต่าง กันอย่างไร โดยอธิบายได้ดังนี้

1) เปรียบเทียบการตีความของศาลกรณีการเข้าไปตามมาตรา 335 (8) กับ มาตรา 362

มาตรา 335 (8) เป็นเรื่องการลักทรัพย์ในเคหสถานที่บัญญัติว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนได้เข้าไป โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้น ๆ...” ซึ่งองค์ประกอบความผิดที่สำคัญของการลัก ทรัพย์ในเคหสถานคือ “การที่ตนได้เข้าไปใน” เคหสถานนั้น ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะหมายความว่าร่างกาย ของผู้ลักทรัพย์จะต้องล่องล้าเข้าไปในเคหสถานทั้งหมดทั้งตัว¹⁷ มิใช่เพียงแต่ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง

¹⁶ ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 4 (ตอนจบ) (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537), 4336.

¹⁷ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร เนติบัณฑิตยสภา, 2545), 672.

ของผู้กระทำล้วงล้ำเข้าไปในเคหสถานและศาลฎีกาก็ได้ตีความไปในทิศทางดังกล่าวเช่นกัน¹⁸ ส่วนในกรณีของมาตรา 362 อันเป็นความผิดฐานบุกรุกนั้น ศาลมีการตีความว่าการเข้าไปดังกล่าวผู้กระทำไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปทั้งตัว การเข้าไปเพียงบางส่วนของร่างกายก็ถือว่ามีกรเข้าไปแล้ว โดยเหตุผลที่ศาลมีการตีความแตกต่างกันเนื่องจากตัวบทในมาตรา 362 ถ้อยคำมิได้เน้นความ เพียงใช้ถ้อยคำว่า “เข้าไปใน” ซึ่งต่างกับเรื่องลักทรัพย์ในเคหสถานตามมาตรา 335 (8) ซึ่งเน้นคำว่า “ตนได้เข้าไป” ด้วยเหตุนี้ การยื่นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเช่น มือ เท้า หรือปลายนิ้วล้วงล้ำเข้าไปก็เป็นการบุกรุกได้¹⁹ แตกต่างจากการลักทรัพย์ในเคหสถานที่ผู้กระทำต้องเข้าไปทั้งตัว

2) เปรียบเทียบการตีความของศาลกรณีการเข้าไปตามมาตรา 362 กับมาตรา 364

มาตรา 362 เป็นการบุกรุกเพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นหรือรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยปกติสุข ส่วนกรณีของมาตรา 364 เป็นการบุกรุกเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์ หรือสำนักงานโดยไม่มีเหตุอันควร ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้ง 2 มาตรา เป็นเรื่องความผิดฐานบุกรุกเหมือนกัน อีกทั้งมีองค์ประกอบความผิดในเรื่องการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์เหมือนกัน อย่างไรก็ตามแม้ทั้ง 2 มาตราข้างต้นจะมีองค์ประกอบความผิดในเรื่องของการเข้าไปที่เหมือนกัน แต่มีความเห็นทางวิชาการในการตีความเรื่องดังกล่าวออกเป็น 2 ความเห็นดังนี้

ฝ่ายแรกมีความเห็นว่า การบุกรุกเคหสถานตามมาตรา 364 ต่างจากมาตรา 362 เฉพาะแต่เพียงว่าการบุกรุกตามมาตรา 364 ไม่ต้องคำนึงว่าจะเป็นการรบกวนการครอบครองหรือไม่และไม่ต้องคำนึงว่าจะกระทำไปเพื่อถือการครอบครองหรือไม่ จุดสำคัญของมาตรา 364 คือเข้าไปในเคหสถานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งถือเป็นความแตกต่างในสาระสำคัญ ส่วนความหมายของคำว่า “เข้าไป” น่าจะเหมือนกันทั้งสองมาตราคือเป็นการเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต²⁰

¹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2138/2537 ตัดสินว่า การลักทรัพย์ในเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) นั้น หมายถึงผู้กระทำต้องเข้าไปในเคหสถานทั้งตัว มิใช่เพียงแต่ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้กระทำล้วงล้ำเข้าไปในเคหสถาน จำเลยเพียงแต่ยื่นมือผ่านบานเลื่อนไม้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหายแล้วทุบกระต่ายอมสินของผู้เสียหายลักเอาเงินไป โดยจำเลยมิได้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) (สงเสริม.), เล่ม 9 หน้า 80.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 (ประชุมใหญ่) ตัดสินว่า จำเลยยื่นมือเข้าไปทางประตูบ้านซึ่งเป็นเคหสถาน เอาไม้เหล็กประมาณ 1 แขน สอยกางเกงของเจ้าของทรัพย์ที่ตากไว้ข้างฝาในห้องไป แม้จะเป็นการเอาทรัพย์ในเคหสถานไป แต่เมื่อจำเลยมิได้เข้าไป จำเลยย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 หาใช่มาตรา 335 (8) วรรคแรกไม่ (เนติ.), หน้า 682.

¹⁹ จิตติ ดิงศภิษฐ์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, 1123.

²⁰ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วิวัฒน์กุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559), 232.

ที่ไม่ต้องเข้าไปทั้งตัวก็ได้²¹ นอกจากนี้ศาลฎีกาได้วินิจฉัยในประเด็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ประกอบมาตรา 365 (1) ไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540²² ซึ่งมีข้อสังเกตว่าแม้คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้นจะวินิจฉัยตามมาตรา 362 แต่บรรทัดฐานในเรื่องการเข้าไปดังกล่าวก็น่าจะนำมาใช้กับมาตรา 364 ในเรื่องบุกรุกเคหสถานได้ เพราะตัวบทใช้คำว่า “เข้าไป” เหมือนกันทั้งสองมาตรา²³ ไม่มีเหตุผลใดที่จะตีความหมายของคำว่า “เข้าไป” ในมาตรา 364 นี้ไว้แตกต่างจากคำเดียวกันนี้ในมาตรา 362²⁴

ฝ่ายที่สองมีความเห็นว่า การบุกรุกตามมาตรา 362 กับมาตรา 364 นอกจากจะมีความแตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบความผิดแล้ว ความหมายของคำว่า “เข้าไป” ของทั้ง 2 มาตราก็มีความแตกต่างกัน โดยคำว่า “เข้าไป” ตามมาตรา 362 หมายความว่าร่างกายของผู้กระทำไม่จำเป็นต้องเข้าไปทั้งตัว แต่คำว่า “เข้าไป” ตามมาตรา 364 หมายความว่าร่างกายของผู้กระทำทุกส่วนต้องมีการเข้าไป มีเพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย²⁵ กล่าวคือความเห็นของฝ่ายที่สองมองว่าการเข้าไปตามมาตรา 364 ควรตีความในลักษณะเดียวกับการตีความเรื่องการลักทรัพย์ในเคหสถานตามมาตรา 335 (8) ที่ต้องมีการเข้าไปทั้งตัว เนื่องจากว่าทั้งมาตรา 364 และมาตรา 335 (8) ต่างเป็นบทบัญญัติเรื่องการเข้าไปในเคหสถานเช่นเดียวกัน จึงควรที่จะมีการตีความเหมือนกัน²⁶

3) เปรียบเทียบการตีความของศาลกรณีการเข้าไปตามมาตรา 335 (8) กับมาตรา 364

ในประเด็นเรื่องการเข้าไปในความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ตัวบทมาตรา 335 (8) เน้นคำว่า “ตนได้เข้าไป” ซึ่งศาลฎีกาก็แปลความว่าร่างกายของผู้ลักทรัพย์ต้องล่วงล้ำเข้าไปในเคหสถานทั้งตัว อย่างไรก็ตามในความผิดฐานบุกรุก

²¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3* (กรุงเทพมหานคร: พลสยาม พรินต์ติ้ง, 2550), 359-60.

²² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540 ตัดสินว่า การที่จำเลยกระชากลูกผู้เสียหายออกจากบริเวณที่ผู้เสียหายยืนอยู่ได้ ชายคาบ้านของผู้เสียหายแม้จำเลยจะยืนอยู่นอกบริเวณบ้านของผู้เสียหายแต่จำเลยก็ต้องเอื้อมมือเข้าไปภายในบริเวณบ้านของผู้เสียหายเพื่อจับและจุดกระชากลูกผู้เสียหายออกไปการเอื้อมมือเข้าไปจุดกระชากลูกผู้เสียหายออกไปในลักษณะนี้ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองสิ่งหามทรัพย์ของผู้เสียหายโดยปกติสุขโดยใช้กำลังประทุษร้ายเข้าองค์ประกอบแห่งความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 และมาตรา 365 (1) แล้ว (สงเสริม.), เล่ม 6 หน้า 124.

²³ ศาตราจารย์จิตติ ดิงศักดิ์ เห็นว่า “เข้าไป” ตามมาตรา 364 หมายความว่าเช่นเดียวกับ “เข้าไป” ตามมาตรา 362 อ้างถึงใน จิตติ ดิงศักดิ์, *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*, 1141.

²⁴ อานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ, *การตีความกฎหมาย*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: ขอนพิมพ์, 2548), 402.

²⁵ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 500.

²⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *ประมวลกฎหมายอาญาฉบับอ้างอิง*, พิมพ์ครั้งที่ 39 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 691.

เคหสถานตามมาตรา 364 ตัวบทใช้คำว่า “เข้าไป...ในเคหสถาน” จึงมีประเด็นที่ต้องเปรียบเทียบว่าการเข้าไปนั้นจะเป็นความผิดตามมาตรา 364 จะต้องเข้าไปทั้งตัวหรือไม่ โดยมีความเห็นทางวิชาการออกเป็น 2 ความเห็น ดังนี้

ฝ่ายแรกมีความเห็นว่า การเข้าไปตามมาตรา 364 (บุกรุกในเคหสถาน) ตัวบทมิได้เน้นความ โดยตัวบทใช้คำว่า “เข้าไป...ใน” เท่านั้นซึ่งต่างจากเรื่องลักทรัพย์ในเคหสถานตามมาตรา 335 (8) ซึ่งเน้นคำว่า “ตนได้เข้าไป” ด้วยเหตุนี้ เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายก็เป็นบุกรุกได้ ไม่ต้องเข้าไปทั้งตัวเหมือนดังเช่นการลักทรัพย์ในเคหสถานตามมาตรา 335 (8)²⁷

ฝ่ายที่สองมีความเห็นว่า เนื่องจากการบุกรุกมาตรา 364 และการลักทรัพย์ในเคหสถานตามมาตรา 335 (8) ต่างเป็นเรื่องการเข้าไปในเคหสถานเช่นเดียวกัน ดังนั้น การเข้าไปตามมาตรา 364 และมาตรา 335 (8) จึงควรต้องมีการตีความเหมือนกัน คือ ผู้กระทำความผิดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทั้งตัว การเข้าไปเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายยังไม่ถือว่าเป็นการเข้าไป²⁸

2.2.2 ความยินยอมของผู้ครอบครอง

ความยินยอมหรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า Consent นั้นเป็นบ่อเกิดของกฎหมายอาญาที่มีได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกับกฎหมายจารีตประเพณี ความยินยอมเป็นสิ่งที่ประชาชนยอมรับมานานแล้วว่าสามารถเป็นเหตุอ้างกฎหมายเพื่อยกเว้นความรับผิดมาตั้งแต่สมัยโบราณตามนิติภาษาละตินที่ว่า ความยินยอมไม่เป็นละเมิด (*Volenti Non Fit Iniuria*)²⁹ ซึ่งในทางอาญา มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1403/2508 ได้วางหลักเอาไว้ว่าความยินยอมอันบริสุทธิ์ของผู้เสียหายให้ผู้ใดกระทำการที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดนั้น ถ้าความยินยอมดังกล่าว 1) ไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดี และ 2) มีอยู่จนถึงขณะกระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดแล้ว ความยินยอมนั้นก็เพียงพอแล้วมิให้การกระทำนั้นเป็นความผิดขึ้นได้³⁰

ความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในความครอบครองของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 364 มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิในการครอบครองสถานที่ของผู้อื่น³¹ หรือก็คือคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้ครอบครองและบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าหากผู้ครอบครองได้สละความเป็นส่วนตัวดังกล่าวโดยความยินยอมหรืออนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดเข้ามาใน

²⁷ จิตติ ดิงศภัทย์, *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*, 1123.

²⁸ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *ประมวลกฎหมายอาญาลบอัชัง*, 691.

²⁹ คณพล จันทน์หอม, *รากฐานกฎหมายอาญา* (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2558), 67.

³⁰ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 507-8.

³¹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา*, 231.

เคหสถานก็ย่อมกระทำได้โดยไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดี และเมื่อความยินยอมยังคงมีอยู่จนถึงขณะที่ผู้กระทำได้เข้าไปในเคหสถาน การกระทำย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา 364³² อาจกล่าวได้ว่าความยินยอมในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถานได้ให้ความยินยอมนั้นเป็นความยินยอมที่ทำให้การกระทำไม่เป็นความผิดเพราะขาด “องค์ประกอบภายนอกของความผิด” เนื่องจากการเข้าไปในเคหสถานอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของมาตรา 364 นั้น มีความหมายว่า “เข้าไปโดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม” นั้นเอง³³ และศาลฎีกาก็ได้มีการนำเรื่องหลักความยินยอมในทางอาญาดังกล่าวมาใช้ในการปรับกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ดังเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 32/2536³⁴

อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมา คือ การให้ความยินยอมดังกล่าวเป็นการให้ความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากมีผลต่อการวินิจฉัยในเรื่องความผิดฐานบุกรุก โดยประเด็นที่ทำให้เกิดปัญหาในการตีความ คือ หากในสถานที่ดังกล่าวมีผู้ที่อาศัยอยู่ในเคหสถานจำนวนหลายคน มีทั้งผู้ครอบครองและผู้อาศัย ใครจะถือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจในการให้ความความยินยอมแก่บุคคลภายนอก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สำหรับผู้ครอบครองย่อมถือเป็นผู้มีสิทธิในการให้ความยินยอมได้อยู่แล้วเพราะถือเป็นผู้มีสิทธิอย่างแท้จริงในสถานที่ดังกล่าว ผู้ครอบครองจึงสามารถสละสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในสถานที่เมื่อใดก็ได้ตามเหตุผลที่กล่าวไปข้างต้น แต่สำหรับผู้อาศัยอื่นนั้น มีประเด็นว่าจะถือเป็นผู้ให้ความยินยอมได้หรือไม่ เนื่องจากผู้อาศัย ดังเช่น ภรรยา บุตร หรือบุตรผู้ครอบครอง คนรับใช้ หรือลูกจ้างของผู้ครอบครอง เป็นต้น เพียงแต่อาศัยสิทธิของผู้ครอบครองในการอยู่อาศัยในสถานที่ดังกล่าวเท่านั้น ไม่ได้มีเคหสถานเป็นของตนเองในสถานที่ของผู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³² คมพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 507.

³³ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, "ความรับผิดในทางอาญาของผู้กระทำ: กรณีผู้ถูกกระทำให้ความยินยอม," ใน *รพีพัฒน์คดี*, อัญชลี วานิชกุล, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2557), 60.

³⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 32/2536 ตัดสินว่า ความผิดฐานกระทำอนาจาร โจทก์ไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความจึงไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นว่าจำเลยได้กระทำอนาจารผู้เสียหาย พยานโจทก์ปากอื่นเพียงเห็นจำเลยกับผู้เสียหายยืนอยู่ใกล้ประตูเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจไปถึงที่เกิดเหตุพร้อมสามีผู้เสียหายเห็นผู้เสียหายเปิดประตูด้านหน้าออกมาพร้อมกับจำเลย ขณะนั้นผู้เสียหายนุ่งผ้ากระโจมอก นอกจากนี้ มีคัทเตอร์ ที่โจทก์นำสืบว่าจำเลยใช้เป็นอาวุธขูบังคับผู้เสียหายให้ถอดเสื้อผ้าก็ไม่พบพยานหลักฐานโจทก์เพียงบันทึกคำให้การขึ้นสอบสวนของผู้เสียหายที่ให้การว่าผู้เสียหายถูกจำเลยใช้มีคัทเตอร์ บังคับให้ถอดเสื้อผ้าและใช้ผ้ามัดปากมัดมือผู้เสียหายไว้หลังให้นอนคว่ำหน้าบนเตียงนอนจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังลงโทษจำเลยฐานอนาจารได้ จำเลยรู้จักกับผู้เสียหายและจำเลยเข้าไปในอาคารที่เกิดเหตุโดยผู้เสียหายยินยอม จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่า ใบมีดโกน ของกลางเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 (1) ศาลย่อมไม่มีอำนาจรับ อ้างถึงใน "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 32/2536," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>.

ครอบครอง³⁵ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าผู้อาศัยเป็นเพียงบริวารของผู้ครอบครอง อันทำให้ผู้อาศัยไม่ได้มีสิทธิครอบครองในสถานที่นั้นแต่อย่างใด

ในประเด็นดังกล่าวนี้เอง มีแนวความคิดว่าผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้เช่นกันเพราะถือเป็นผู้มีสิทธิในสถานที่ดังกล่าว³⁶ แต่ก็มีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมาคือหากการให้ความยินยอมระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยขัดแล้ว จะต้องยึดเจตนาของผู้ใดเป็นหลักแทน ซึ่งในเรื่องนี้แต่ละประเทศต่างมีแนวคิดการคุ้มครองที่แตกต่างกันออกไป หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันก็มีการตีความที่แตกต่างกันไปตามพัฒนาการของสภาพสังคม จึงต้องอาศัยการตีความกฎหมายอาญาของศาลเข้าปรับใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ทั้งนี้ สามารถจำแนกการตีความออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ

1) แนวคิดที่มุ่งคุ้มครองบุคคลภายนอก

คือ แนวคิดที่ศาลเห็นว่าเป็นการยากที่บุคคลภายนอกจะทราบได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริงในสถานที่นั้น ๆ ศาลจึงได้ตีความขยายออกไปโดยกำหนดให้ผู้อาศัยถือเป็นผู้ที่มีสิทธิในตัวสถานที่เกี่ยวกับการให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอก เช่นเดียวกับผู้ครอบครอง ทำให้การได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยก็เปรียบเสมือนกับการได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองและส่งผลให้ผู้เข้ามาในสถานที่สามารถยกเรื่องความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความรับผิดฐานบุกรุกได้ อย่างไรก็ตามการให้ความยินยอมของผู้อาศัยก็มีขอบเขตที่จำกัดอยู่ กล่าวคือ ผู้อาศัยสามารถให้ยินยอมได้ในบางกรณีเท่านั้น ไม่ใช่จะให้ความยินยอมได้ทุกกรณี ซึ่งในประเด็นนี้มีสหราชอาณาจักรที่มีการตีความขยายความให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้เจตนาจะขัดกับผู้ครอบครอง

2) แนวคิดที่มุ่งคุ้มครองผู้ครอบครอง

คือ แนวคิดที่กำหนดให้ถ้าผู้ครอบครองไม่ได้ยินยอมให้เข้ามา มีเพียงแต่ผู้อาศัยเท่านั้นที่ยินยอม เช่นนี้บุคคลภายนอกยังมีความผิดฐานบุกรุกอยู่ เนื่องจากศาลตีความโดยยึดเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องบุกรุกที่มีวัตถุประสงค์คุ้มครองการครอบครองของผู้มีสิทธิครอบครองเป็นสำคัญมากกว่า ทำให้เมื่อผู้ครอบครองไม่ได้อนุญาตให้เข้ามาแล้ว ผู้ที่เข้ามาในสถานที่นั้นก็ไม่สามารถยกข้อต่อสู้ในเรื่องความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความรับผิดฐานบุกรุกได้ ซึ่งมีหลายประเทศที่กำหนดความยินยอมของผู้ครอบครองไปในแนวทางนี้ เช่น มลรัฐจอร์เจีย

³⁵ คณิต ฒ นคร, *กฎหมายอาญาภาคความผิด*, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559), 340.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, 344.

สหรัฐอเมริกา ที่แต่เดิมไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้ว่าต้องยึดเจตนาของผู้ใดเป็นหลัก ทำให้ศาลตีความ ขยายว่าผู้อาศัยไม่ว่าจะเป็นผู้เยาว์หรือไม่ก็สามารถให้ความยินยอมได้ แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าถ้าเจตนาของผู้ครอบครองกับผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ขัดกัน จะต้องยึดเจตนา ของผู้ครอบครองแทนและศาลก็ได้มีการตีความตามตัวอักษรนั้น หรือกรณีของสหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมนีที่แม้กฎหมายจะไม่ได้กำหนดให้ต้องยึดเจตนาของผู้ใด แต่ศาลก็มีแนวทางการตีความตาม เจตนาของเรื่องบุกรุกว่าควรจะต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองมากกว่า นอกจากนี้ยังมี ราชอาณาจักรไทยที่ในอดีตศาลฎีกาตีความยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นหลัก แต่ต่อมาเมื่อสภาพสังคม เปลี่ยนแปลงไป ศาลฎีกาต้องการมุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงได้ตีความโดยยึดเจตนา ของผู้ครอบครองเป็นสำคัญแทน

หลังจากศึกษาบทที่ 2 สามารถสรุปได้ว่าการตีความกฎหมายมีความสำคัญ โดยเฉพาะการ ตีความกฎหมายอาญาที่ส่งผลต่อแนวคิดหรือแนวทางการตีความกฎหมายเรื่องบุกรุกในประเด็น ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บางประเทศ กำหนดนิยามไว้อย่างชัดเจนว่าการเข้าไปหรือความยินยอมต้องเป็นแบบใด และศาลก็ได้ตีความตาม กฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้น บางประเทศแม้กฎหมายจะกำหนดเอาไว้ว่าต้องเป็นแบบใด แต่ศาลก็ ไม่ได้ยึดถืออย่างเคร่งครัด โดยศาลได้ตีความขยายความออกไป หรือบางประเทศไม่ได้มีกฎหมาย กำหนดไว้ แต่ศาลเองก็ได้ตีความตามเจตนาของกฎหมายหรือตีความขยายความออกไปเพื่อให้ สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อันกล่าวได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการตีความกฎหมายเป็น เครื่องมือที่ทำให้ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองมีพัฒนาการ ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศหรือแต่ละช่วงเวลานั้นขึ้นอยู่กับการตีความที่ ศาลเลือกใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับสภาพสังคมหรือช่วงเวลานั้น ๆ

ในบทต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ทั้งกล่าวถึง พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศเหล่านี้เกี่ยวกับประเด็นความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง เพื่อแสดงให้เห็นว่า แนวคิดการตีความที่ศาลเลือกใช้ในการตีความประเด็นความผิดฐานบุกรุกนั้นส่งผลต่อการวินิจฉัยคดี และความรับผิดฐานบุกรุกอย่างไร

บทที่ 3

พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศในความผิดฐานบุกรุก

เมื่อได้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการตีความกฎหมาย การตีความกฎหมายอาญา การตีความของศาลเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกแล้ว ในบทที่ 3 นี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเกี่ยวกับหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกฎหมายต่างประเทศต่อไป โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จากนั้นจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลประเทศเหล่านี้เกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองว่ามีพัฒนาการอย่างไร

ทั้งนี้ ก่อนที่จะลงไปดูในเนื้อหาของความผิดฐานบุกรุกในแต่ละประเทศ ผู้วิจัยขออธิบายถึงที่มาเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกโดยคร่าวๆก่อน เนื่องจากการอธิบายถึงที่มาของความผิดฐานบุกรุกย่อมนำให้ทราบถึงแนวความคิดตลอดจนพัฒนาการในการตีความของประเทศเหล่านี้ได้

ในสังคมยุคโบราณ ไม่ปรากฏว่าการบุกรุกเป็นความผิดอาญา เช่น ประมวลกฎหมายของพระเจ้าฮัมมูราบีมาตรา 59 ได้กำหนดไว้ว่าให้ผู้บุกรุกที่เข้าไปยังที่ดินของผู้อื่นแล้วไปตัดต้นไม้ของเขาจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน¹ เป็นต้น ส่วนในสมัยของกฎหมายโรมันได้กำหนดว่าการบุกรุกเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นไม่เป็นความผิดที่จะสามารถขึ้นศาลได้ แต่เจ้าของมีสิทธิที่จะขับไล่ผู้บุกรุกให้ออกไปจากที่ดินของตน โดยต่อมาในสมัยจักรวรรดิ ผู้ที่เข้าไปในสถานที่ซึ่งต้องห้ามอย่างชัดเจนหรือสถานที่ที่ปิดเอาไว้ เช่น เคหสถาน อาจจะถูกฟ้องร้องคดี ซึ่งเป็นการกระทำต่อบุคคลในฐานะเป็น *iniuria* อย่างหนึ่ง ไม่ใช่การกระทำต่อทรัพย์สิน²

การกระทำความผิดกรณีบุกรุกเริ่มปรากฏให้เห็นเด่นชัดในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law) โดยในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายของคอมมอนลอว์แต่เดิมการบุกรุกนั้นมีความหมายแตกต่างจากความหมายทั่วไป กล่าวคือ ในความหมายทั่วไปการบุกรุกหมายถึงการกระทำความผิด การกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นความผิดที่สร้างความเสียหายแก่บุคคล ชื่อเสียง รวมถึงทรัพย์สิน แต่ในระบบคอมมอนลอว์การบุกรุกเป็นการละเมิดต่อทรัพย์สินซึ่งต้องชดใช้ค่า

¹ THE CODE OF HAMMURABI section 59 If any man, without the knowledge of the owner of a garden, fell a tree in a garden he shall pay half a mina in money cited in L.W. King, "The Code of Hammurabi," accessed June 13, 2018, <http://avalon.law.yale.edu/ancient/hamframe.asp>.

² W.W. Buckland and Arnold D. McNair, *Roman Law and Common Law: A Comparison in Outline*, 2nd ed. (New York: Cambridge University Press, 1965), 102.

สินไหมทดแทนของบุคคลนั้นหรือสิ่งที่เป็นทรัพย์สินซึ่งเป็นเรื่องทางแพ่ง เพราะตามระบบคอมมอนลอว์เชื่อว่าที่ดินของทุกคนเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ใครก็ไม่สามารถรุกร้าเข้าไปได้ หากผู้ใดรุกร้าเข้าไปแม้แต่เพียงเล็กน้อยก็ถือว่ามีความเสียหายต่อสิทธิของบุคคลนั้นแล้วและต้องมีการชดใช้ค่าเสียหาย³ แม้กระนั้นการกระทำที่เป็นการรบกวนความสงบสุขในบางครั้งก็ถือเป็นความผิดอาญาได้ แต่จะเป็นความผิดอาญาได้ก็ต่อเมื่อเป็นการกระทำที่ผู้นำรัฐเห็นว่าเป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยของรัฐอย่างแท้จริงเท่านั้น⁴ อาจกล่าวได้ว่าการบุกรุกแต่เดิมในคอมมอนลอว์มีความหมายที่เฉพาะเจาะจงออกไปที่เป็นเรื่องในทางแพ่ง เว้นแต่เป็นการกระทำที่ถึงขนาดเป็นการรบกวนความสงบสุขของรัฐจึงจะเป็นความผิดอาญา⁵

ต่อมาเมื่อประเทศตะวันตกเข้าสู่ระบอบศักดินา (Feudalism) ในยุคกลาง แต่ละแคว้นแคว้นจึงเริ่มมีการกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการบุกรุกขึ้นและพัฒนาจนเกิดความแตกต่างกันออกไปเป็นหลายรูปแบบ แต่อาจกล่าวได้ว่าแนวความคิดเกี่ยวกับความผิดอาญาฐานบุกรุกมีที่มาจากประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์นั่นเอง

3.1 องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุก

ทุกประเทศต่างให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นส่วนตัวในสถานที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ทำให้แต่ละประเทศต่างก็ได้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดอาญาขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ในการที่จะไม่ถูกรบกวนในการอยู่อาศัยดังกล่าว แต่การบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดอาญาต่างก็มีการบัญญัติที่ไม่เหมือนกัน อันส่งผลให้ การตีความของศาลประเด็นความผิดฐานบุกรุกก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงการตีความของศาลในประเด็นความผิดฐานบุกรุกต่อไป ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงขออธิบายองค์ประกอบความผิดของความผิดฐานบุกรุกในแต่ละประเทศก่อน โดยแบ่งการอธิบายออกเป็น 4 หัวข้อย่อย ได้แก่ 3.1.1 สหราชอาณาจักร 3.1.2 สหรัฐอเมริกา 3.1.3 สาธารณรัฐอินเดีย และ 3.1.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนี้

³ Joycelyn M. Pollock, *Criminal Law*, 11th ed. (New York: Routledge, 2016), 249.

⁴ George F. Deiser, "Development of Principle in Trespass," *Yale Law Journal* 27, no. 220 (1917-1918): 221.

⁵ Pollock, *Criminal Law*, 250.

3.1.1 สหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรเป็นกลุ่มประเทศแรก ๆ ของกฎหมายในสกุลคอมมอนลอว์ที่มีหลักกฎหมายเกี่ยวกับการบุกรุก⁶ โดยปรากฏครั้งแรกในประเทศอังกฤษช่วงประมาณศตวรรษที่ 13 ซึ่งการบุกรุกในสมัยนั้นมีหลักการทั่วไปคือการจัดการความเสียหายที่จำเลยกระทำคามผิดขึ้น โดยการจัดการดังกล่าวก็จะอยู่ในรูปแบบของการชดใช้ค่าเสียหาย เป็นค่าปรับหรือการคืนการครอบครองให้กับเจ้าของ การกล่าวหาว่ามีการกระทำที่เป็นการละเมิดความสงบเรียบร้อยยังไม่ได้ถูกมองว่าเป็นความผิดอาญา ทำให้สรุปได้ว่าการบุกรุกในสมัยก่อนจะเป็นเรื่องในทางแพ่งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดเป็นสำคัญ

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 14 ทางรัฐสภาประเทศอังกฤษได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการคุ้มครองการละเมิดความสงบเรียบร้อยมากขึ้น ดังนั้นจึงได้นำเรื่องการบุกรุกที่แต่เดิมเป็นเฉพาะเรื่องในทางแพ่งมาบัญญัติเป็นกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันและจัดการการรุกร้าเข้าไปในทรัพย์สินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนั้นยังเป็นการคุ้มครองและจัดการการกักขังที่ไม่ชอบอีกด้วย

กรอบการบัญญัติเรื่องการบุกรุกเป็นกฎหมายอาญานั้นยังคงถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องในหลายศตวรรษ ซึ่งต่อมาในช่วงศตวรรษที่ 18 ในประเทศอังกฤษมีคดีเกี่ยวกับเรื่องการบุกรุกเกิดขึ้นมาอย่างมากมาย ทำให้ในช่วงดังกล่าวนี้เองที่สังคมต่างให้การยอมรับเรื่องความผิดฐานบุกรุกมากขึ้น และนำไปสู่การบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดอาญาอย่างชัดเจนในกฎหมายของประเทศอังกฤษหลาย ๆ ฉบับ⁷ ดังที่ปรากฏอยู่ใน The Criminal Law Act 1977 กิติ Criminal Justice and Public Order Act 1994 กิติ Serious Organised Crime and Police Act 2005 กิติ หรือ Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012 เป็นต้น⁸

นอกจากจะมีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการบุกรุกตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว สหราชอาณาจักรยังได้มีกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องบุกรุกคือ The Theft Act, 1968 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเป็นหลัก ทั้งนี้ แม้ว่าใน The Theft Act, 1968 จะไม่ได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเอาไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นฐานความผิด

⁶ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 475.

⁷ "Criminal Trespass - Historical Background", accessed October 10, 2017, <http://law.jrank.org/pages/2201/Trespass-Criminal-Historical-background.html>.

⁸ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 475.

โดยเฉพาะ แต่ก็มีกรณีการบัญญัติฐานความผิดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับความผิดฐานบุกรุกไว้นั้นก็คือ “ความผิดฐานย่องเบา (Burglary)”

ความผิดฐานย่องเบาเป็นอาชญากรรมที่มีมาช้านานแต่โบราณในสหราชอาณาจักร ซึ่งความผิดฐานย่องเบานี้ก็มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัย กล่าวคือ องค์ประกอบความผิดมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วง แต่โดยทั่วไปแล้วความผิดฐานย่องเบาก็จะมีแนวคิดที่เหมือนกันอยู่คือเป็นความผิดที่กระทำโดยเข้าไปในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารเพื่อก่อความเสียหายต่อตัวบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในอาคารนั้น⁹

ในยุคสมัยแองโกลแซกซอนความผิดฐานย่องเบาเป็นที่รู้จักกันในฐานะ “Husbruce” หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “House-breach” ซึ่งก็คือการละเมิดสิทธิอาศัยของผู้ครอบครองที่อยู่ในบ้าน อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ปรากฏชัดเจนว่าเป็นความผิดเอกเทศแยกออกมา

ต่อมาในช่วงกลางศตวรรษที่ 15 การเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินเพื่อกระทำความผิดก็ยังไม่ถือว่าเป็นความผิดเอกเทศเช่นเดียวกัน แต่การเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินเพื่อกระทำความผิดนั้นถือว่าเป็นปัจจัยและองค์ประกอบของศาลในการใช้ดุลพินิจเพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิด คือ มีการเปลี่ยนจากโทษสถานเบาเป็นโทษสถานที่หนักขึ้น ซึ่งในบางครั้งศาลก็อาจมีคำสั่งลงโทษถึงขั้นประหารชีวิตสำหรับผู้กระทำการดังกล่าว

ช่วงปลายศตวรรษที่ 15 ได้เริ่มมีการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาขึ้นมาเป็นความผิดเอกเทศอีกฐานความผิดหนึ่ง ซึ่งสามารถเป็นความผิดสำเร็จได้โดยไม่ต้องมีของสิ่งใดในตัวอาคารถูกขโมยไป เพียงแค่พิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาเช่นนั้นก็ถือว่ามีความผิดฐานย่องเบาแล้ว อาจกล่าวได้ว่าในยุคนี้เป็นจุดเริ่มต้นและที่มาของความผิดฐานย่องเบา

ความผิดฐานย่องเบาในช่วงศตวรรษที่ 15 มีองค์ประกอบความผิด 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ต้องมีผู้อาศัยอยู่ในตัวอาคารในระหว่างที่ได้มีการกระทำความผิดฐานย่องเบาและ 2) ต้องกระทำในเวลากลางคืน หากไม่ได้กระทำในเวลากลางคืน จะไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานย่องเบาแต่จะเป็นเพียงความผิดฐานบุกรุกทั่วไปเท่านั้นซึ่งไม่ถือว่าเป็นความผิดสถานหนัก

ต่อมาในประเด็นเรื่ององค์ประกอบแรกนั้น ได้ถูกยกเลิกไปตั้งแต่ ค.ศ. 1547 เพราะเล็งเห็นว่าไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญในการกระทำความผิดฐานย่องเบา ส่วนองค์ประกอบที่สองนั้นเป็นที่ถกเถียงกันมากในเรื่องของการตีความกฎหมายว่ากลางคืนควรจะมีความหมายว่าอย่างไร จนกระทั่งเมื่อมีการประกาศใช้กฎหมาย The Theft Act, 1968 จึงได้มีการยกเลิกองค์ประกอบในเรื่องเวลากลางคืนไป

⁹ English Legal History, "History of Burglary " accessed October 13, 2017, <https://englishlegalhistory.wordpress.com/2013/05/30/history-of-burglary/>.

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความผิดฐานย่องเบาเป็นความผิดที่มีพัฒนาการมาช้านาน เช่นกัน และเหตุที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับความผิดฐานย่องเบาที่ปรากฏอยู่ใน The Theft Act, 1968 ก็เพราะเป็นความผิดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับความผิดฐานบุกรุก อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงการตีความของศาลในคดีต่าง ๆ ที่เป็นความผิดฐานย่องเบาพบว่ามีความน่าสนใจต่อการพิจารณาในประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อเปรียบเทียบการทำความเข้าใจในประเด็นทั้งสองดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอทำความผิดฐานย่องเบาที่ปรากฏอยู่ใน The Theft Act, 1968 เข้ามาพิจารณาดังจะได้กล่าวต่อไป

ในความเข้าใจทั่วไป ความผิดฐานย่องเบาเป็นการกระทำที่ผู้หนึ่งผู้ใดเข้าไปในบ้านหรือเคหสถานซึ่งเป็นส่วนตัวและขโมยของไป ซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมายของสหราชอาณาจักรที่ชื่อว่า The Theft Act, 1968 มาตรา 9¹⁰ ดังนี้

“(1) ผู้หนึ่งผู้ใดมีความผิดฐานย่องเบาถ้า

- (a) เขาบุกรุกเข้าไปในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารในฐานะผู้บุกรุกโดยมีเจตนาเพื่อที่จะกระทำความผิดตาม (2) นี้ หรือ
- (b) ได้บุกรุกเข้าไปในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารแล้ว และทำการขโมยของหรือพยายามที่จะขโมยของอย่างหนึ่งอย่างใดในอาคารหรือ

¹⁰ **THE THEFT ACT, 1968 section 9** (1) A person is guilty of burglary if—

(a) he enters any building or part of a building as a trespasser and with intent to commit any such offence as is mentioned in subsection (2) below; or

(b) having entered any building or part of a building as a trespasser he steals or attempts to steal anything in the building or that part of it or inflicts or attempts to inflict on any person therein any grievous bodily harm.

(2) The offences referred to in subsection (1) (a) above are offences of stealing anything in the building or part of a building in question, of inflicting on any person therein any grievous bodily harm or raping any person therein, and of doing unlawful damage to the building or anything therein.

(3) A person guilty of burglary shall on conviction on indictment be liable to imprisonment for a term not exceeding—

(a) where the offence was committed in respect of a building or part of a building which is a dwelling, fourteen years;

(b) in any other case, ten years.

(4) References in subsections (1) and (2) above to a building, and the reference in subsection (3) above to a building which is a dwelling, shall apply also to an inhabited vehicle or vessel, and shall apply to any such vehicle or vessel at times when the person having a habitation in it is not there as well as at times when he is.

ส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารไป หรือทำให้เกิดความเสียหายหรือพยายามที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายผู้หนึ่งผู้ใดที่อาศัยอยู่ในนั้น

(2) การกระทำความผิดที่ระบุไว้ใน (1) (a) ข้างต้นนั้นคือความผิดพวกการขโมยสิ่งของใด ๆ ในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร การทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือข่มขืนผู้หนึ่งผู้ใดที่อาศัยอยู่ในนั้น และรวมถึงการทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อตัวอาคารหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในอาคารนั้น ๆ

(3) ผู้ที่มีความผิดฐานย่องเบาจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน

(a) กรณีกระทำความผิดในอาคารหรือส่วนของอาคารที่ใช้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยไม่เกิน 14 ปี

(b) กรณีอื่นไม่เกิน 10 ปี

(4) อาคารหรือที่อยู่อาศัยตาม (1) (2) (3) หมายความว่ารวมถึงยานพาหนะที่มีไว้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะหรือเรือที่ได้มีการอาศัยอยู่ด้วยโดยไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในยานพาหนะหรือไม่ก็ตาม”

3.1.1.1 องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานย่องเบาตาม The Theft Act, 1968 มาตรา 9 นั้นมีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ประการ คือ องค์ประกอบภายนอกตามมาตรา 9 (1) (a) และองค์ประกอบภายนอกตามมาตรา 9 (1) (b)

ตาม The Theft Act, 1968 มาตรา 9 (1) (a) สามารถจำแนกองค์ประกอบภายนอกได้ ดังนี้¹¹

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานย่องเบาตามมาตรา 9 (1) (a) มี 3 ประการ ได้แก่ 1) การบุกรุก (Trespass) 2) เข้าไป และ 3) ในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การบุกรุก (Trespass) การบุกรุกเป็นแนวคิดในทางแพ่ง หมายถึง การอยู่ในทรัพย์สินของผู้อื่นโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตามแม้จะได้รับอนุญาต แต่หากผู้ที่ได้รับอนุญาตเข้าไปในสถานที่ของผู้อื่นโดยมีวัตถุประสงค์อื่น ผู้นั้นก็อาจกระทำการบุกรุกได้

2) เข้าไป หมายถึง ต้องมีการเข้าไปในทรัพย์สินนั้นจริง ๆ แต่การเข้าไปจะมากหรือน้อยเพียงใดผู้วิจัยจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 3.2.1

¹¹ Catherine Elliott and Frances Quinn, *Criminal Law*, 5th ed. (Great Britain: Henry Ling, 2004), 165-7.

3) อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร นอกจากจะหมายถึงตัวอาคาร หรือสถานที่ทั่ว ๆ ไปแล้ว มาตรา 9 (4) ยังหมายความรวมถึงยานพาหนะที่มีไว้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะหรือเรือที่ได้มีการอาศัยอยู่ด้วยโดยไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ใน ยานพาหนะหรือไม่ก็ตาม

ส่วนกรณีองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานย่องเบาตาม The Theft Act, 1968 มาตรา 9 (1) (b) นั้นเหมือนกับองค์ประกอบภายนอกของมาตรา 9 (1) (a) แตกต่าง ตรงที่มาตรา 9 (1) (b) ต้องเป็นการเข้าไปอยู่ในอาคารก่อนแล้วจึงได้กระทำความผิด¹²

3.1.1.2 องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานย่องเบาตาม The Theft Act, 1968 มาตรา 9 มีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ประการคือองค์ประกอบภายในตามมาตรา 9 (1) (a) และ องค์ประกอบภายในตามมาตรา 9 (1) (b)

ตาม The Theft Act, 1968 มาตรา 9 (1) (a) มีองค์ประกอบภายในได้แก่ 1) เจตนาธรรมดา และ 2) เจตนาที่จะกระทำความผิดอาญาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้¹³

1) เจตนาธรรมดา หมายถึง การที่ผู้กระทำสำนึกในการกระทำนั้นว่าตนได้ ลงมือกระทำอยู่ และรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดทุกอย่างว่าสิ่งที่ตนได้ลงมือกระทำลงไป เป็นความผิด

2) เจตนาที่จะกระทำความผิดอาญาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน หมายถึง โดยปกติ แล้วหากเป็นเพียงความลับผิดในทางแพ่งไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงเจตนาภายในว่าผู้กระทำความผิดมี เจตนาที่จะกระทำความผิดอาญาอื่นใดอีกหรือไม่ แต่ถ้าเป็นความผิดฐานย่องเบาซึ่งเป็นความผิดอาญา ผู้กล่าวหาต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำความผิดอาญาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในจริง โดย เจตนาดังกล่าวคือการกระทำความผิดอาญาตาม มาตรา 9 (2) ซึ่งหมายถึงการขโมยสิ่งของใด ๆ ใน อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร การทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือข่มขืนผู้หนึ่งผู้ใดที่ อาศัยอยู่ในนั้น และรวมถึงการทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อตัวอาคารหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในอาคาร ด้วย

เจตนาตามมาตรา 9 (1) (a) นี้จะต้องเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เข้าไป ซึ่งถือได้ว่า หากตอนที่เข้าไปในอาคารผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำความผิดตามมาตรา 9 (2) จริงแล้ว ก็ถือว่าเป็น

¹² ibid., 169.

¹³ ibid., 167-8.

ความผิดสำเร็จทันทีในช่วงเวลาที่เข้าไป โดยที่ผู้กระทำอาจะยังไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรา 9 (2) จริง ๆ

ในส่วนขององค์ประกอบภายในของความผิดฐานย่องเบามาตรา 9 (1) (b) ก็มีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบภายนอกของมาตรา 9 (1) (a) อย่างไรก็ตามมีข้อแตกต่างที่ว่าตามมาตรา 9 (1) (b) นั้นต้องมีเจตนาในขณะที่กระทำความผิด กล่าวคือ ความผิดจะสำเร็จได้ต้องเข้าไปอยู่ในตัวอาคารและได้กระทำความผิดอาญาลงแล้ว แตกต่างกับมาตรา 9 (1) (a) ที่ความผิดสำเร็จทันทีในช่วงเวลาที่เข้าไป โดยที่ผู้กระทำอาจะยังไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรา 9 (2) จริง ๆ¹⁴

3.1.2 สหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกามีทั้งหมด 50 มลรัฐ แต่ละมลรัฐต่างก็มีกฎหมายเพื่อใช้บังคับภายในมลรัฐเองซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างจากกฎหมายของมลรัฐอื่น ๆ ก็ได้ แต่การบัญญัติกฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายกลางที่เรียกว่า Model Penal Code

Model Penal Code เป็นกฎหมายกลางที่แต่ละมลรัฐนำมาปรับใช้ จัดทำโดยสถาบันกฎหมายอเมริกัน (The American Law Institute: ALI) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อคอยกระตุ้นและปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยรวมทั้งสร้างมาตรฐานให้กับกฎหมายอาญาของแต่ละมลรัฐในสหรัฐอเมริกา โดยจัดทำขึ้นและสำเร็จจุลลงใน ค.ศ. 1962 (พ.ศ. 2505)¹⁵ ซึ่งแม้จะไม่มีสภาพบังคับให้มลรัฐต่าง ๆ บัญญัติกฎหมายตามแนวทางที่กำหนดไว้ แต่รัฐส่วนใหญ่ก็ได้นำหลักการตามที่บัญญัติไว้ใน Model Penal Code ไปบัญญัติเป็นกฎหมายภายในมลรัฐ ทั้งนี้ รวมถึงความผิดบุกรุกด้วย โดยปรากฏอยู่ในมาตรา 221.2 (1)¹⁶ ที่บัญญัติว่า

“(1) กรณีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่มีผู้ครอบครองนั้น ผู้ใดรู้ว่าตนไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีสิทธิพิเศษที่จะทำเช่นนั้น เข้าไปหรือลอบอาศัยในอาคารใด ๆ หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีผู้ครอบครองอยู่หรือ ครอบครองเป็นสัดส่วนหรือครอบครองส่วนใดส่วนหนึ่ง ถือว่าผู้นั้นได้กระทำความผิด ทั้งนี้ ผู้ที่กระทำความผิดตามอนุมาตรานี้จะ

¹⁴ *ibid.*, 169.

¹⁵ Sanford H. Kadish, "Codifiers of the Criminal Law: Wechsler's Predecessors,," *Columbia Law Review* 78, no. 5 (1978): 1098.

¹⁶ **MODEL PENAL CODE section 221.2 (1)** Buildings and Occupied Structures. A person commits an offense if, knowing that he is not licensed or privileged to do so, he enters or surreptitiously remains in any building or occupied structure, or separately secured or occupied portion thereof. An offense under this Subsection is a misdemeanor if it is committed in a dwelling at night. Otherwise it is a petty misdemeanor.

มีความผิดระดับ *misdemeanor*¹⁷ หากเป็นการกระทำความผิดในเคหสถานในเวลากลางคืน ถ้าเป็นกรณีอื่นนอกจากนี้จะมีความผิดระดับ *petty misdemeanor*”

ตาม Model Penal Code มาตรา 221.2 (1) ของสหรัฐอเมริกาสามารถจำแนกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

3.1.2.1 องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตาม Model Penal Code มาตรา 221.2 (1) ของสหรัฐอเมริกาสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประการได้แก่ 1) เข้าไปหรือลอบอาศัย 2) ในอาคารใด ๆ หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีผู้ครอบครองอยู่หรือครอบครองเป็นสัดส่วนหรือครอบครองส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เข้าไปหรือลอบอาศัย หมายความว่า กรณีของการเข้าไปในั้น หมายถึง การที่ผู้กระทำได้กระทำบางอย่างที่มีลักษณะเป็นการเข้าไปในสถานที่ดังกล่าว อันทำให้คำว่า “เข้าไป” มีความหมายและการตีความที่แตกต่างกันออกไปตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ คือ มีบางมลรัฐที่กำหนดหรือตีความให้การเข้าไปคือการที่ร่างกายทุกส่วนของผู้กระทำได้ล่วงล้ำเข้าไปในสถานที่ บางมลรัฐกำหนดหรือตีความว่าการยื่นบางส่วนของร่างกายผู้กระทำได้เข้าไปก็ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “เข้าไป” แล้ว นอกจากนี้ยังมีบางมลรัฐกำหนดหรือตีความว่าไม่จำเป็นต้องมีร่างกายของผู้กระทำได้เข้าไป เพียงยื่นอุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไปก็ถือว่าเป็นการเข้าไปเช่นกัน ซึ่งเป็นการกำหนดในลักษณะที่กว้างเช่นเดียวกับความผิดฐานย่องเบา (*Burglary*)¹⁸ ดังนั้นการจะทราบถึงความหมายของคำว่า “เข้าไป” จึงต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติและการตีความในเรื่องดังกล่าวเป็นรายละเอียดมลรัฐไป ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 3.2.2

กรณีของการลอบอาศัย หมายถึงการอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่ยอมออกไป ซึ่งการจะเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะการลอบอาศัยได้ต้องมีการเข้าไปในตัวสถานที่ก่อน¹⁹

¹⁷ ใน Model Penal Code ของสหรัฐอเมริกาได้แบ่งระดับความร้ายแรงของความผิดออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 1) First-degree felony 2) Second-degree felony 3) Third-degree felony 4) Misdemeanor และ 5) Petty misdemeanor ซึ่งจะไล่ระดับความร้ายแรงของโทษตั้งแต่ First-degree felony ที่ถือเป็นโทษร้ายแรงที่สุดไปจนถึง Petty misdemeanor ที่เป็นโทษร้ายแรงน้อยที่สุด อ้างถึงใน Michael T. Cahill, "Offense Grading and Multiple Liability: New Challenges for a Model Penal Code Second," *Ohio State Journal of Criminal Law* 2, no. 1 (2004): 600.

¹⁸ Wayne R. LaFare, *Criminal Law*, 5th ed. (St. Paul, Minn: Thomson West, 2010), 1082-3.

¹⁹ *ibid.*, 1083.

2) ในอาคารใด ๆ หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีผู้ครอบครองอยู่หรือครอบครองเป็น สัดส่วนหรือครอบครองส่วนใดส่วนหนึ่ง หมายถึง สิ่งที่จะถูกบุกรุกได้ต้องเป็นสถานที่ อาคารหรือสิ่ง ปลูกสร้างที่มีการครอบครองอยู่ ซึ่งสถานที่ที่มีผู้ครอบครองอยู่นั้นมีความหมายว่า สิ่งปลูกสร้างใด ๆ ยานพาหนะหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของคน หรือใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจไม่ว่าบุคคลนั้นจะ อยู่ ณ ขณะดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม²⁰ แต่ถ้าเป็นสถานที่ที่ขาดจากการครอบครองไปแล้ว เช่น ถูกทิ้งร้าง ย่อมไม่ถือว่าเป็นสถานที่ที่ได้รับการคุ้มครอง หากผู้กระทำความเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวย่อมไม่มีความผิด ฐานบุกรุก

3.1.2.2 องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตาม Model Penal Code มาตรา 221.2 (1) ได้แก่ เจตนาบุกรุกธรรมดา ไม่ได้มีเจตนาพิเศษ คือรู้ว่าตนไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มี สิทธิพิเศษที่จะทำเช่นนั้น ถ้าผู้กระทำได้หยั่งทราบแล้วว่าสถานที่ดังกล่าวได้ถูกสั่งห้ามไม่ให้ผู้กระทำ สามารถเข้าไปได้และหากผู้กระทำยังฝืนเข้าไปอยู่ก็ถือว่าผู้กระทำฝ่าฝืนเจตนาของผู้มีสิทธิในสถานที่ นั้น อันทำให้ผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุก

ในทางกลับกันหากผู้ครอบครองได้ให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำให้เข้าไปเยี่ยม ถือได้ว่าผู้กระทำได้รับอนุญาตแล้วและทำให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก อย่างไรก็ตามเมื่อ พิเคราะห์ถึงจุดประสงค์ของกฎหมายอาญาในเรื่องการบุกรุกพบว่าในบางมลรัฐได้กำหนดให้เจ้าของ สถานที่หรือผู้ครอบครองมีสิทธิที่ดีกว่าผู้อาศัย ซึ่งทำให้การที่ผู้ครอบครองไม่อนุญาตในการเข้าไปเยี่ยม ทำให้ผู้ที่เข้ามาในบ้านไม่สามารถจะเข้ามาได้แม้ผู้อาศัยจะให้ความยินยอมก็ตาม ทั้งนี้ สถานที่ที่เป็น สถานที่ส่วนตัวหรือสถานที่ที่ปิดอย่างชัดเจน เช่น ตัวบ้าน ไม่จำเป็นจะต้องมีการบอกกล่าวก่อนว่า สถานที่นั้น ๆ เป็นสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไป ยิ่งไปกว่านั้นในบางมลรัฐได้กำหนดให้ความผิด ฐานบุกรุกเป็นความผิดฐานย่องเบาได้ในกรณีที่ผู้กระทำเข้าไปในสถานที่โดยมีวัตถุประสงค์ที่ขัดต่อ กฎหมาย²¹

²⁰ MODEL PENAL CODE section 221.0 (1). Occupied Structure means “ any structure, vehicle or place adopted for overnight accommodation of persons, or for carrying on business therein, whether or not a person is actually present.”

²¹ Pollock, *Criminal Law*, 252-3.

3.1.3 สาธารณรัฐอินเดีย

ประมวลกฎหมายอาญาของอินเดียไม่ได้มีบทบัญญัติในหมวดที่เรียกว่าย่องเบาอย่างใน สหราชอาณาจักรหรือสหรัฐอเมริกา แต่ได้แบ่งเป็นหมวดความผิดฐานบุกรุกซึ่งเป็นบททั่วไป (Criminal Trespass) อีกทั้งประมวลกฎหมายอาญาของอินเดียยังได้แบ่งระดับความผิดฐานบุกรุกออกเป็นอีก 2 ระดับคือ

ความผิดฐานบุกรุกบ้านที่พักอาศัย (เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า House Trespass ซึ่งเป็นระดับที่ร้ายแรงกว่าความผิดฐานบุกรุก) และความผิดฐานรุกล้ำเข้าไปในตัวบ้านที่พักอาศัย (เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า House Breaking เป็นระดับที่ร้ายแรงกว่าความผิดฐานบุกรุกบ้านที่พักอาศัย)

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งย่อยในหมวดความผิดฐานบุกรุกบ้านที่พักอาศัย กับความผิดฐานรุกล้ำเข้าไปในตัวบ้านที่พักอาศัยอีก โดยการแบ่งย่อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่นเวลาที่กระทำความผิดว่าเป็นกลางวันหรือกลางคืน หรือเจตนาที่กระทำความผิด รวมทั้งความเสียหายที่ได้รับด้วย

อย่างไรก็ดี ในที่นี้ขอยกเอามาตรา 441 ซึ่งเป็นเรื่องบุกรุกที่เป็นบททั่วไป กับ มาตรา 442 ซึ่งเป็นเรื่องบุกรุกบ้านที่พักอาศัยขึ้นมาเพื่อพิจารณา เนื่องจากมาตรา 441 ถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติทั่วไปของความผิดฐานบุกรุกในอินเดีย และมาตรา 442 ที่มีการกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้อีกทั้งเป็นบทบัญญัติที่มีคดีที่น่าสนใจ

3.1.3.1 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดียมาตรา 441

ความผิดฐานบุกรุก มาตรา 441²² บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปในหรือบนทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น เพื่อที่จะกระทำความผิดหรือเพื่อที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองของผู้หนึ่งผู้ใดในทรัพย์สินนั้น หรือเข้าไปในทรัพย์สินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อาศัยอยู่ในทรัพย์สินนั้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยมีเจตนาเพื่อข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนผู้หนึ่งผู้ใด หรือเพื่อที่จะกระทำความผิด ผู้นั้นมีความผิดอาญาฐานบุกรุก”

²² **INDIAN PENAL CODE section 441** Whoever enters into or upon property in the possession of another with intent to commit an offence or to intimidate, insult or annoy any person in possession of such property, or having lawfully entered into or upon such property, unlawfully remains there with intent thereby to intimidate, insult or annoy any such person, or with intent to commit an offence, is said to commit “criminal trespass”.

ตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย มาตรา 441 สามารถจำแนกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้²³

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 441 ได้แก่ 1) เข้าไปในหรือบนทรัพย์สิน 2) เข้าไปในทรัพย์สินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อาศัยอยู่ในทรัพย์สินนั้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย 3) ที่อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การเข้าไปในหรือบนทรัพย์สิน ในที่นี้หมายถึงการเข้าไปในหรือบนอาคารหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย รวมถึงสวนหรือที่ดินทั่ว ๆ ไป และยังสามารถขยายความไปถึงสิทธิในการประมงด้วย²⁴

2) การเข้าไปในทรัพย์สินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อาศัยอยู่ในทรัพย์สินนั้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หมายถึง การเข้าไปในทรัพย์สินในตอนต้นเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่การอาศัยต่อมาเป็นการอาศัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือก็คือเป็นการอาศัยโดยมีเจตนาเพื่อที่จะกระทำความผิด หรือมีเจตนาเพื่อที่จะข่มขู่ คุกหรือรบกวนการครอบครองของผู้อื่นผู้ใดในทรัพย์สินนั้น ซึ่งเป็นเรื่ององค์ประกอบภายในดังที่ได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

3) การเข้าไปยังต้องเป็นการเข้าไปในทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นผู้ครอบครองด้วย หากเป็นการเข้าไปในทรัพย์สินที่ตนเองเป็นผู้ครอบครองอยู่ย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุก นอกจากนี้บุคคลนั้นอาจกระทำความผิดฐานบุกรุกได้แม้ว่าตนไม่ได้เข้าไปในทรัพย์สินของผู้อื่นเอง ดังเช่น กรณีที่บุคคลนั้นได้ใช้ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในทรัพย์สินของผู้อื่น เช่นนี้บุคคลที่เป็นผู้ใช้ก็มีความผิดฐานบุกรุกได้เช่นกัน

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 441 ได้แก่ 1) เจตนาธรรมดา และ 2) มีเจตนาเพื่อกระทำความผิด หรือ 3) มีเจตนาเพื่อที่จะข่มขู่ คุกหรือรบกวนการครอบครองของผู้อื่นผู้ใดในทรัพย์สินนั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

²³ Ratanlal and Dhirajlal, *The Indian Penal Code*, 32nd ed. (Haryana: A Division of Reed Elsevier India Pvt, 2013), 2541-7.

²⁴ *Gadadhar Pati v. Banshidhar Pati*, 1992 CrLJ 1811 (1815)

1) เจตนาธรรมดา หมายถึง การที่ผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำนั้นว่าตนได้ลงมือกระทำอยู่ และรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดทุกอย่างว่าสิ่งที่ตนได้ลงมือกระทำลงไปเป็นความผิด

2) มีเจตนาพิเศษเพื่อกระทำความผิด หมายถึง การเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกนอกจากจะเป็นการเข้าไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังต้องมีเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งในที่นี้คือเจตนากระทำความผิดอีกด้วย (จะสังเกตได้ว่าเจตนาที่จะกระทำความผิดนั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับความผิดฐานย่องเบาของสหราชอาณาจักร) โดยเจตนาเพื่อกระทำความผิดก็คือการเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินแล้วไปก่ออาชญากรรมความผิดอื่น ดังเช่น การเข้าไปในทรัพย์สินของผู้อื่นเพื่อลักทรัพย์ เป็นต้น

3) มีเจตนาพิเศษเพื่อที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองของผู้หนึ่งผู้ใดในทรัพย์สินนั้น หมายถึง การเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกนอกจากจะเป็นการเข้าไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังต้องมีเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งในที่นี้ก็คือเจตนาเพื่อที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองของผู้หนึ่งผู้ใดในทรัพย์สินนั้นด้วย อย่างไรก็ตามจะถือว่ามีเจตนาเพื่อที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองต้องพิจารณาเป็นรายละกรณีไป ซึ่งถ้าพิสูจน์ไม่ได้หรือพิสูจน์ได้แต่เพียงว่าคุณคนนั้นเข้าไปโดยมีเจตนาอย่างอื่นที่ไม่ใช่เป็นการข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครอง ดังเช่น การเข้าไปในบ้านของผู้อื่นเพื่อช่วยครอบครัวของตนเองจากบ้านที่มีแนวโน้มว่าจะถล่มลงมา เช่นนี้ก็ไม่ถือว่าคุณคนนั้นเข้าไปมีเจตนาที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองของผู้อื่น อันทำให้บุคคลนั้นไม่มีความผิดฐานบุกรุกเพราะขาดองค์ประกอบภายใน

3.1.3.2 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดียมาตรา 442

ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในตัวบ้านที่พักอาศัย มาตรา 442²⁵
 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกโดยเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในอาคารใด ๆ เต็นท์ เรือที่มีไว้ใช้สำหรับเป็นที่อาศัยของมนุษย์ หรืออาคารใด ๆ ที่มีไว้ใช้สำหรับเป็นสถานที่บูชา หรือสถานที่ใด ๆ ที่ใช้สำหรับเป็นที่เก็บรักษาทรัพย์สิน ผู้นั้นมีความผิดฐานบุกรุกบ้านที่พักอาศัย

²⁵ **INDIAN PENAL CODE section 442** Whoever commits criminal trespass by entering into or remaining in any building, tent or vessel used as a human dwelling or any building used as a place for worship, or as a place for the custody of property, is said to commit “house-trespass”.

Explanation - The introduction of any part of the criminal trespasser’s body is entering sufficient to constitute house-trespass.

คำอธิบาย - การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายของผู้บุกรุกเข้าไป
ก็เป็นการเพียงพอแล้วที่จะมีความผิดฐานบุกรุกที่อยู่อาศัย”

ตามประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย มาตรา 442 สามารถจำแนก
องค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในตัวบ้านที่พัก
อาศัย ตามมาตรา 442 ได้แก่ 1) กระทำความผิดอาญาฐานบุกรุก 2) โดยเข้าไปหรืออาศัย 3) ใน
อาคารใด ๆ เติ้นท์ เรือที่มีไว้ใช้สำหรับเป็นที่อาศัยของมนุษย์หรืออาคารใด ๆ ที่มีไว้ใช้สำหรับเป็น
สถานที่บูชา หรือสถานที่ใด ๆ ที่ใช้สำหรับเป็นที่เก็บรักษาทรัพย์สิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) กระทำความผิดอาญาฐานบุกรุก หมายถึง การจะเป็นความผิด
อาญาฐานบุกรุกเข้าไปในตัวบ้านที่พักอาศัยได้นั้นจะต้องเป็นการกระทำความผิดประกอบความผิด
ฐานบุกรุกตามมาตรา 441 มาก่อน อาจกล่าวได้ว่าความผิดฐานบุกรุกตัวบ้านที่พักอาศัยตามมาตรา
442 เป็นความผิดที่มีโทษหนักกว่าความผิดฐานบุกรุกทั่วไปมาตรา 441 ดังนั้นจึงสามารถยก
องค์ประกอบความผิดที่ได้กล่าวไปในมาตรา 441 ขึ้นมาอธิบายแทนได้

2) โดยเข้าไปหรืออาศัยอยู่ใน หมายถึง เนื่องจากมาตรา 442 วรรค
สองได้กำหนดคำอธิบายเพิ่มเติมว่าการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายของผู้บุกรุกเข้าไปก็เป็นการ
เพียงพอแล้วที่จะมีความผิดฐานบุกรุกที่อยู่อาศัย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตัวบทจะพบว่าไม่ได้กำหนดไว้แต่
อย่างไรก็ตามคำอธิบายดังกล่าวเป็นนิยามของคำว่า “เข้าไป” หรืออาศัยอยู่ใน แต่ก็ถือได้ว่าคำอธิบาย
ดังกล่าวเป็นนิยามของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน ดังนั้นทำให้สรุปได้ว่าการเข้าไปไม่จำเป็นที่จะต้องเข้า
ไปทั้งตัว เพียงแค่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็ถือว่าเป็นการเพียงพอ²⁶

3) อาคารใด ๆ เติ้นท์ เรือที่มีไว้ใช้สำหรับเป็นที่อาศัยของมนุษย์
หรืออาคารใด ๆ ที่มีไว้ใช้สำหรับเป็นสถานที่บูชาหรือสถานที่ใด ๆ ที่ใช้สำหรับเป็นที่เก็บรักษา
ทรัพย์สิน หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างที่มีไว้สำหรับให้มนุษย์เป็นที่พักอาศัยได้ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็น
สิ่งที่ดีต่ออยู่ถาวรกับพื้นดิน แต่ต้องมีหลังคาปิดกั้นไว้

²⁶ เป็นที่น่าสงสัยว่าความผิดฐานบุกรุกที่อยู่อาศัยมีการกำหนดนิยามของคำว่าเข้าไปดังกล่าวเอาไว้ แต่กลับกันความผิดฐาน
บุกรุกซึ่งถือว่าเป็นบททั่วไปไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่าเข้าไปเอาไว้ ซึ่งอันที่จริงแล้วควรจะต้องกำหนดคำอธิบายคำว่าเข้าไปไว้ในมาตรา
441 วรรคสองซึ่งเป็นบททั่วไปของบุกรุกจะดูเหมาะสมกว่า อ้างถึงใน Stanley Yeo, Neil Morgan, and Chan Wing Cheong,
Criminal Law in Malaysia and Singapore, 2nd ed. (Singapore: C.O.S Printers Pte, 2012), 493-4.

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 442 ได้แก่ 1) เจตนาธรรมดา และ 2) มีเจตนาเพื่อกระทำความผิด หรือ 3) มีเจตนาเพื่อที่จะข่มขู่ คุกคามหรือรบกวนการครอบครองของผู้หนึ่งผู้ใดในทรัพย์สินนั้น แต่เนื่องจากได้กล่าวไปแล้วว่าการจะเป็นความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในตัวบ้านที่พักอาศัยตามมาตรา 442 ได้จะต้องเป็นการกระทำครอบครององค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 441 มาก่อน ดังนั้นเจตนาภายในของมาตรา 442 จึงเหมือนกับเจตนาภายในตามมาตรา 441 ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น

3.1.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีก็ได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเอาไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับราชอาณาจักรไทยเช่นกัน ทว่าความผิดฐานบุกรุกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะมีได้บัญญัติอยู่ในหมวดความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเหมือนประเทศอื่น ๆ แต่ความผิดฐานบุกรุกจะบัญญัติอยู่ใน หมวด 7 ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ซึ่งเป็นหมวดความผิดต่อความสงบเรียบร้อยต่อประชาชน โดยเหตุที่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้ในหมวดความผิดต่อความสงบเรียบร้อยต่อประชาชน ก็เพื่อเป็นการป้องกันผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น ๆ ในการที่จะเคลื่อนไหวหรือกระทำการใด ๆ ในสถานที่ดังกล่าวได้อย่างอิสระ โดยที่จะไม่ถูกรบกวนจากผู้บุกรุก²⁷ ซึ่งมาตราในหมวดนี้ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับบทบัญญัติเรื่องบุกรุกของราชอาณาจักรไทยมากที่สุดคือมาตรา 123²⁸ ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน

มาตรา 123 บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายเข้าไปในสถานที่พักอาศัย สถานที่ประกอบกิจการหรือทรัพย์สินที่หวงกันไว้ของผู้อื่นหรือเข้าไปในทรัพย์สินที่หวงกันไว้สำหรับบริการสาธารณะหรือการขนส่ง หรือผู้ใดอาศัยอยู่โดยไม่มียานพาหนะและไม่ออกจากสถานที่นั้นเมื่อถูกเรียกร้องให้ออกไปโดยผู้ที่มีสิทธิ ต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับ”

²⁷ K. Neumann, *Manual of German Law* (London: Her Majesty's Stationery Office, 1952), 104.

²⁸ GERMAN CRIMINAL CODE section 123 Burglary

(1) Whosoever unlawfully enters into the dwelling, business premises or other enclosed property of another, or into closed premises designated for public service or transportation, or whosoever remains therein without authorization and does not leave when requested to do so by the authorized person, shall be liable to imprisonment for not more than one year or a fine.

(2) The offence may only be prosecuted upon request.

(2) การจะถูกดำเนินคดีในความผิดฐานนี้ต้องมีการร้องขอก่อน²⁹

ตามประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา 123 สามารถจำแนกองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

3.1.4.1 องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมาตรา 123 (1) สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประการได้แก่ 1) เข้าไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือ 2) อาศัยอยู่โดยไม่มีอำนาจและไม่ออกจากสถานที่นั้นเมื่อถูกเรียกร้องให้ออกไปโดยผู้ที่มีสิทธิ 3) ในสถานที่พักอาศัย สถานที่ประกอบกิจการหรือทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้ของผู้อื่นหรือทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้สำหรับบริการสาธารณะหรือการขนส่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เข้าไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หมายความว่า ในเรื่องการเข้าไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้นสามารถจำแนกออกได้เป็นสองส่วนคือ การเข้าไป กับ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ นอกจากองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันจะต้องมีการเข้าไปแล้ว การเข้าไปดังกล่าวจะต้องเป็นการเข้าไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย โดยกรณีเรื่องการเข้าไปนี้จะได้กล่าวในลำดับถัดไปในหัวข้อที่ 3.2.4

ส่วนกรณีโดยมิชอบด้วยกฎหมาย³⁰ นั้นจะถือว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่มิชอบด้วยกฎหมายคงต้องพิจารณาเป็นรายละเอียดไป แต่สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าหากไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปในอาคาร การนั้นย่อมถือว่าเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ตัวอย่างของการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายที่กฎหมายให้การรับรองดังเช่น การเข้าไปค้นห้องของเจ้าพนักงานตำรวจ หรือการที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าไปในบ้านที่ไม่มีคนอยู่อาศัยเพื่อดับไฟที่ไหม้อยู่ในบ้าน เช่นนี้ก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายเพราะเป็นการกระทำโดยจำเป็น (เป็นไปตามมาตรา 34 ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน) นอกจากนี้ยังรวมถึงการเข้าไปโดยความยินยอมของผู้มีสิทธิในสถานที่นั้นอีกด้วยที่ถือได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 3.3.3

2) อาศัยอยู่โดยไม่มีอำนาจและไม่ออกจากสถานที่นั้นเมื่อถูกเรียกร้องให้ออกไปโดยผู้ที่มีสิทธิ ซึ่งมีความหมายว่า การเข้าไปในสถานที่ในตอนแรกเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ต่อมาเมื่ออาศัยไปเรื่อย ๆ แล้วผู้ที่มีสิทธิได้เรียกร้องให้ออกไปแต่ผู้นั้นยังไม่ยอมออกไป

²⁹ Michael Bolander, *The German Criminal Code: A Modern English Translation* (Portland: OR: Hart, 2008), 110.

³⁰ Georg Küpper, *Strafrecht Besonderer Teil 1*, 3rd ed. (New York: Springer Berlin Heidelberg, 2007), 93-4.

เช่นนี้ผู้กระทำย่อมมีความผิดฐานบุกรุกได้ นอกจากนี้การเรียกร้องให้ออกไปดังกล่าวต้องเป็นการเรียกร้องให้ออกไปโดยผู้มีสิทธิหรือผู้มีอำนาจด้วย ยกตัวอย่างเช่น ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว เจ้าของโรงแรม ประธานในการประชุม ตำรวจจราจรไฟ บริกรในร้านอาหาร เป็นต้น หากไม่มีสิทธิแม้จะสั่งให้ออกไปแล้วผู้กระทำไม่ออก เช่นนี้ก็ไม่ได้ถือว่าผู้กระทำกระทำความผิดฐานบุกรุก ซึ่งการเรียกให้ออกไปเพียงครั้งเดียวก็ถือว่าเพียงพอ³¹

3) ในสถานที่พักอาศัย สถานที่ประกอบกิจการหรือทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้ของผู้อื่นหรือทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้สำหรับบริการสาธารณะหรือการขนส่ง สามารถอธิบายได้ดังนี้³²

สถานที่พักอาศัย หมายถึง สถานที่ที่มีไว้ให้มนุษย์สามารถพักพิงได้โดยไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นบ้านที่เป็นอาคารเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงเต็นท์หรือรถคาราวานอีกด้วย

สถานที่ประกอบกิจการหมายถึงสถานที่ที่มีกำหนดระยะเวลาไว้สำหรับการค้าหรือประกอบธุรกิจอื่นใด ซึ่งจะมีความผิดฐานบุกรุกได้ต้องเป็นกรณีที่เข้าไปในช่วงเวลาสถานที่ประกอบกิจการนั้นปิดอยู่หรือเข้าไปในเขตสถานที่ประกอบกิจการนั้นหวงห้ามอยู่ ตัวอย่างเช่น ห้างสรรพสินค้าที่มีการจำกัดบริเวณไม่ให้คนผ่านเข้าไป เป็นต้น

ทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้หมายถึงทรัพย์สินที่มีการหวงกั้นไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในทรัพย์สินนั้น ซึ่งการหวงกั้นอาจสังเกตได้จากการสร้างรั้ว อิฐ กำแพงหรือสิ่งกีดขวางอื่นใดรอบ ๆ ทรัพย์สินดังกล่าว อันเป็นการแสดงว่าไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกที่ไม่ได้รับอนุญาตสามารถล่วงล้ำเข้าไปได้ อย่างไรก็ตามการปักป้ายห้ามผ่านหรือป้ายที่แสดงให้เห็นว่ามีหวงกั้นยังไม่ถือว่าอยู่ในนิยามของทรัพย์สินที่หวงกั้น

ทรัพย์สินที่หวงกั้นไว้สำหรับบริการสาธารณะหรือการขนส่งหมายถึงทรัพย์สินสาธารณะที่มีเขตอำนาจในการหวงห้ามที่จะไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไป ดังเช่น โรงเรียน โบสถ์ สถานีรถไฟ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงทางเดินสาธารณะใต้ดิน

3.1.4.2 องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันได้แก่ เจตนาบุกรุกธรรมดา คือ เพียงรู้ข้อเท็จจริงของการกระทำอันเป็นองค์ประกอบความผิดก็เป็นการเพียงพอ ไม่ได้มีเจตนาพิเศษ

³¹ Neumann, *Manual of German Law*, 104.

³² *ibid.*, 91.

จะเห็นว่าแต่ละประเทศต่างมีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้แตกต่างกันออกไป ซึ่งองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกที่แตกต่างกันนี้ จะส่งผลต่อการตีความความผิดฐานบุกรุกประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

3.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” โดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อย่อย ได้แก่ 3.2.1 สหราชอาณาจักร 3.2.2 สหรัฐอเมริกา 3.2.3 สาธารณรัฐอินเดีย และ 3.2.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนี้

3.2.1 สหราชอาณาจักร

การที่จะมีความผิดฐานย่องเบาได้นั้น จำเลยหรือผู้ที่กระทำความผิดต้องมีการเข้าไปในทรัพย์สินด้วย ทว่ากรณีดังกล่าวกลับมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความคำว่า “เข้าไป” เนื่องจากมีข้อโต้แย้งในทางกฎหมายเป็นอย่างมาก³³

ในอดีตหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 ศาลได้มีการตีความคำว่า “เข้าไป” ไว้ในลักษณะที่กว้าง กล่าวคือ เพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในอาคารก็ถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “เข้าไป” แล้ว นอกจากนั้นยังมีการตีความอีกด้วยว่าการเข้าไปยังหมายความรวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปอีกด้วย³⁴

ตัวอย่างคดีเช่น คดี *Davis (1823)*³⁵ ที่วางหลักว่า การสอดปลายนิ้วเข้าไปผ่านกรอบหน้าต่างก็เป็นการเพียงพอของนิยามคำว่า “เข้าไป”

หรือ คดี *Tucker (1844)*³⁶ ที่วางหลักว่า การสอดมิดเข้าไปตรงหน้าต่างเพื่อจัดการหน้าต่างออกมามีถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “เข้าไป”

อย่างไรก็ตามกรณีของการใช้วัตถุยื่นเข้าไป มีข้อสังเกตว่าตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมนั้นการจะเป็นการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานย่องเบาได้ไม่ใช่เพียงแต่การยื่นวัตถุเข้าไปอย่างเดียว แต่การยื่นวัตถุเข้าไปต้องเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำด้วย เช่น การยื่นตะขอเข้าไปในตัวบ้านเพื่อขโมยพรมที่อยู่ในบ้านออกมา เป็นต้น จึงจะถือว่าแม้ไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป แต่ก็ถือได้ว่าผู้นั้นมีการเข้าไปจริง หากเป็นการใช้วัตถุเพียงเพื่อทำการเข้า

³³ Catherine Elliott and Frances Quinn, *Criminal Law* 5th ed. (Great Britain: Henry Ling, 2004), 166.

³⁴ AP Simester and GR Sullivan, *Criminal Law Theory and Doctrine*, 2nd ed. (Portland: Hart Publishing, 2004), 503-4.

³⁵ *Davies* (1823) R. & R. 499.

³⁶ *Tucker* (1844) 1 Cox CC 73.

ไปในตัวบ้านแต่ไม่ได้ใช้วัตถุเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำ ดังเช่น การเสียบกุญแจเพื่อไขประตู เช่นนี้ยังไม่ถือว่าเป็นการเข้าไปอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานย่องเบา³⁷

ใน ค.ศ. 1916 (พ.ศ. 2459) สหราชอาณาจักรประกาศใช้ The Larceny Act, 1916 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1917³⁸ (พ.ศ. 2460) โดยความผิดฐานย่องเบาปรากฏอยู่ในมาตรา 25³⁹ ของ The Larceny Act, 1916 ซึ่งแม้จะได้มีการประกาศใช้ The Larceny Act, 1916 ก็ตามแต่ศาลของสหราชอาณาจักรก็ยังคงตีความคำว่า “เข้าไป” ตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมอยู่ กล่าวคือ ยังคงตีความว่าการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานย่องเบาไม่จำเป็นที่ร่างกายจะต้องเข้าไปทั้งตัว เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือยื่นวัตถุเข้าไปในสถานที่เพื่อประกอบความผิดอื่นที่ตั้งใจไว้ก็เป็นการเพียงพอตามความหมายของคำว่า “เข้าไป”

ตัวอย่างเช่น คดี *Parkin (1950)*⁴⁰ วางหลักว่า การที่จำเลยจับขอบด้านในของหน้าต่างก็ถือว่ามีกรเข้าไป

ต่อมาเมื่อ ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) สหราชอาณาจักรได้มีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2512) เป็นต้นไป⁴¹ ซึ่งในมาตรา 9 ของกฎหมายนี้ก็ได้มีการกำหนดความผิดฐานย่องเบาลงไป แต่กรณีปรากฏว่าศาลของสหราชอาณาจักรได้มีการตีความคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ศาลตีความว่าความผิดฐานย่องเบาเบื้องต้นประกอบที่สำคัญคือ “การเข้าไปเพื่อกระทำความผิดอื่นในอาคาร” ทำให้หากถือว่าการเข้าไปหมายถึงเพียงการยื่นอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำความผิดเข้าไป ย่อมส่งผลให้การพิสูจน์ทางพยานหลักฐานดูจะเป็นเรื่องที่ยากต่อการพิสูจน์ว่าผู้กระทำได้มีเจตนา “เพื่อเข้าไปกระทำความผิดอื่นดังกล่าวจริง” ศาลจึงได้กำหนดให้การเข้าไปจะต้องมีทุกส่วนของร่างกาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³⁷ J. C. Smith and Brian Hogan, *Criminal Law*, 3rd ed. (London: Butterworths, 1973), 471.

³⁸ **THE LARCENY ACT, 1916 section 50** This Act may be cited as the Larceny Act, 1916, and Short title and shall come into operation on the first day of January nineteen hundred and seventeen.

³⁹ **THE LARCENY ACT, 1916 section 25** Every person who in the night

(1) breaks and enters the dwelling-house of another with intent to commit any felony therein; or

(2) breaks out of the dwelling-house of another, having—

(a) entered the said dwelling-house with intent to commit any felony therein; or

(b) committed any felony in the said dwelling house;

shall be guilty of felony called burglary and on conviction thereof liable to penal servitude for life

⁴⁰ *Parkin (1950)* 1 K.B. 155.

⁴¹ **THEFT ACT, 1968 section 35 (1)** Commencement and transitional provisions.

(1) This Act shall come into force on the 1st January 1969 and, save as otherwise provided by this Act, shall have effect only in relation to offences wholly or partly committed on or after that date.

เข้าไปด้วย ดังที่ปรากฏใน คดี *R v. Collins (1973)*⁴² ที่มีข้อเท็จจริงว่า จำเลยได้ดื่มสุราและตัดสินใจว่าจะไปหาผู้หญิงเพื่อมาหลับนอนด้วย โดยจำเลยไม่สนใจว่าผู้หญิงจะยินยอมหรือไม่ กรณีปรากฏต่อมามีบ้านหลังหนึ่งที่บนชั้นสองเปิดไฟทิ้งไว้อยู่ จำเลยจึงได้ปีนบันไดเพื่อที่จะเข้าไปในบ้านหลังนั้น ซึ่งเมื่อจำเลยปีนขึ้นไปก็พบเห็นผู้หญิงกำลังนอนแกล้งผ้าอยู่บนเตียง จำเลยจึงได้ปีนลงบันไดมาแล้วถอดเสื้อผ้าตัวเองออก เหลือไว้แต่ถุงเท้าแล้วปีนกลับขึ้นไปบนบันไดอีกรอบหนึ่งโดยไปยืนอยู่ตรงขอบหน้าต่างเพื่อที่จะปีนเข้าไปข้างในบ้าน ในขณะที่นางหญิงสาวในบ้านก็ได้ตื่นขึ้นมาพอดีและจำผิดว่าคนที่กำลังจะเข้ามาคือคนรักของตน หญิงสาวจึงได้เชิญชวนจำเลยเข้ามาในบ้านและได้มีเพศสัมพันธ์กับจำเลยอย่างเต็มใจ แต่หลังจากนั้นไม่นานหญิงสาวจึงได้ตระหนักว่าจำคนผิด ศาลได้ตัดสินว่าการที่จำเลยจะมีความผิดฐานย่องเบาตามมาตรา 9 (1) (a) ได้ จำเลยต้องเข้าไปในบ้านในฐานะผู้บุกรุกโดยมีเจตนาที่จะข่มขืน ซึ่งเมื่อหญิงสาวอนุญาตให้เข้ามาแล้ว จำเลยก็ไม่ถือว่าเป็นผู้บุกรุกอีกต่อไป จำเลยจะมีความผิดก็ต่อเมื่อจำเลยได้เข้าไปก่อนที่จะได้รับอนุญาตจากหญิงสาว และศาลในคดีนี้ได้วินิจฉัยต่อไปว่าการเข้าไปนั้นต้องเป็นการเข้าไป “อย่างมีนัยสำคัญ (Substantial)” หรือก็คือต้องมีการเข้าไปในสถานที่ทั้งตัวก่อน และ “ก่อให้เกิดผล (Effective)”⁴³ หรือก็คือสามารถกระทำความผิดอื่นในสถานที่ได้อย่างแท้จริง จึงจะถือว่ามีความผิดฐานย่องเบาได้

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังศาลได้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองการบุกรุกเข้าไปกระทำความผิดอื่นในอาคารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันมีอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งอาชญากรรมเหล่านี้มีวิธีการที่จะกระทำความผิดอื่นได้โดยไม่ต้องเข้าไปในทรัพย์สินทั้งตัว หากจะตีความว่าการเข้าไปหมายถึงทุกส่วนของร่างกายของผู้กระทำเข้าไป ก็จะไม่เหมาะสมและทำให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่ได้รับการคุ้มครอง ทำให้มีคดีที่พิพากษาต่อมาว่าการเข้าไปนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นการเข้าไป “อย่างมีนัยสำคัญ” (เข้าไปในสถานที่ทั้งตัว) และ “ก่อให้เกิดผล” (สามารถกระทำความผิดอื่นในสถานที่ได้อย่างแท้จริง) เสมอไป

คดีแรกคือ คดี *R v. Brown (1985)*⁴⁴ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่า หน้าต่างของร้านค้าแตกและพบว่าจำเลยที่กำลังยืนอยู่ริมทางเท้าได้เอี้ยวครึ่งตัวของจำเลยเข้าไปในหน้าต่างร้านค้าเพื่อค้นหาสินค้าในร้านค้าข้างใน ศาลอุทธรณ์ได้ยกประเด็นข้อกฎหมายในคดีนี้ขึ้นมาว่าการเข้าไปไม่จำเป็นต้องเป็นการเข้าไป “อย่างมีนัยสำคัญ” เสมอไป หรือก็คือไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปทั้งตัว แต่การเข้าไปยังต้องเป็นการเข้าไปที่ “ก่อให้เกิดผล” หรือก็คือต้องสามารถกระทำความผิดอื่นในสถานที่ได้อย่าง

⁴² *R v. Collins (1973)* QB 100; (1972) 3 WLR 243.

⁴³ David Ormerod, *Smith and Hogan Criminal Law: Cases and Materials*, 10th ed. (U.S.A.: Oxford University Press, 2009), 992.

⁴⁴ *R v. Brown (1985)* Crim LR 212.

แท้จริงอยู่ ซึ่งศาลก็ได้ตัดสินว่าการเข้าไปในลักษณะดังกล่าวของจำเลยถือว่าเป็นการเข้าไปที่ “ก่อให้เกิดผล” แล้ว และศาลก็ได้ยกคำอุทธรณ์ของจำเลยทิ้ง

ต่อมา มี คดี *R v. Ryan (1996)*⁴⁵ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่า กลางดึกคืนหนึ่งผู้ร้องถูกพบหัวและแขนขาของผู้ร้องติดอยู่ตรงหน้าต่างชั้นล่างของบ้าน ทำให้ผู้ร้องถูกฟ้องว่ามีความผิดฐานย่องเบา ผู้ร้องได้อุทธรณ์ว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าวไม่ใช่การเข้าไปตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม คำอุทธรณ์ของผู้ร้องก็ถูกยกเนื่องจากศาลเห็นว่า การที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้ร้องเข้าไปในสถานที่ ก็ถือเป็นการเพียงพอสำหรับ การเข้าไป และก็ไม่เกี่ยวกับผู้ร้องจะสามารถขโมยสิ่งของต่าง ๆ ได้หรือไม่ หากคาดหมายได้ว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าวของผู้ร้องสามารถสังเกตเห็นได้ว่าเป็นเพียงพอที่จะประกอบความผิดอื่น ๆ ในสถานที่ได้จริง ผู้ร้องก็มีความผิดฐานย่องเบาแล้ว

จากที่กล่าวมาใน คดี *R v. Brown* และ คดี *R v. Ryan* แม้ศาลได้ยึดถือแนวทางการตีความตาม คดี *R v. Collins* ที่ว่าการเข้าไปต้องเป็นการเข้าไป “อย่างมีนัยสำคัญ” และ “ก่อให้เกิดผล” ก็ตาม แต่ทั้งสองคดีก็ได้ผ่อนปรนเงื่อนไขลง คือ ไม่จำเป็นต้องที่ร่างกายทุกส่วนของผู้กระทำจะต้องเข้าไปอยู่ในอาคารสถานที่ การยื่นร่างกายบางส่วนเข้าไปก็เป็นการเพียงพอ ทว่าร่างกายบางส่วนจะต้องเป็นส่วนสำคัญของร่างกายที่มีการรุกล้ำเข้าไปด้วย เช่น การยื่น มือ แขน หรือเท้า เป็นต้น จึงจะถือว่าเป็นการเข้าไปตามความหมายในมาตรานี้ เพราะการเข้าไปดังกล่าวยังคงต้องเป็นการเข้าไปที่ “ก่อให้เกิดผล” ในทำนองที่เพียงพอจะวินิจฉัยได้ว่าผู้กระทำสามารถประกอบความผิดอื่นได้อยู่ ไม่ใช่เมื่อพิจารณาจากรูปการณณ์แล้วผู้กระทำไม่สามารถประกอบความผิดได้เลย ดังนั้น การรุกล้ำเข้าไปเล็กน้อยเช่นนิ้วมือสองสามนิ้วยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะถือว่าเป็นการเข้าไป⁴⁶ เนื่องจากไม่ได้เป็นการเข้าไปที่ “ก่อให้เกิดผล” นั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีประเด็นอีกว่าหากผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นวัตถุเข้าไปในสถานที่ที่จะเป็นการเพียงพอสำหรับคำว่า “เข้าไป” หรือไม่ ทั้งนี้ มีคดีที่ปรากฏอยู่ใน *The Daily Telegraph* ซึ่งศาลแขวงได้ตัดสินไว้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 1979 ว่าการที่ผู้ต้องหาที่เป็นเพศที่สามได้ใช้ตะขอเกี่ยวดึงเอาชุดเดรสผ่านช่องทางกล่องไปรษณีย์ถือว่ามี ความผิดฐานย่องเบาแล้ว ถึงแม้ว่าจะไม่มีส่วนใดของร่างกายของผู้ต้องหาเข้าไปในช่องทางกล่องไปรษณีย์เลยก็ตาม⁴⁷

⁴⁵ *R v. Ryan (1996) Crim LR 320.*

⁴⁶ C.M.V. Clarkson and H.M. Keating, *Criminal Law*, 4th ed. (London: Sweet & Maxwell, 1998), 834.

⁴⁷ การตีความตามคดีนี้เป็น การตีความตามกฎหมายเดิมก่อนที่จะได้มีการประกาศใช้ *The Theft Act, 1968* และก่อนที่จะมี คดี *R v. Collins (1972)*, คดี *R v. Brown (1985)* และ คดี *R v. Ryan (1996)* ตัดสิน กล่าวคือ คดีนี้ขัดแย้งกับคดี *Collins* และ *Brown* ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา ลักษณะของการกระทำแล้วจะพบว่า การกระทำตามคดีที่ปรากฏใน *The Daily Telegraph* ไม่น่าจะมีความผิดเพราะขาดลักษณะในกรณีที่ “เขา...ได้เข้าไป” การจะมีความผิดได้นั้น ลักษณะของการ “เข้าไป” ต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปด้วยจึงจะถือว่ามี ความผิด อ้างถึงใน Michael Jefferson, *Criminal Law*, 6th ed. (Great Britain: Henry Ling, 2003), 522.

เมื่อพิจารณาจากคดีต่าง ๆ ของศาลสหราชอาณาจักรหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 แล้วสามารถสรุปได้ว่าศาลสหราชอาณาจักรได้มีพัฒนาการการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” คล้ายกับหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมและ The Larceny Act, 1916 อยู่ คือ ศาลได้ตีความว่าการเข้าไปอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานย่องเบา นั้นไม่จำเป็นที่ผู้กระทำความผิดจะต้องเข้าไปในอาคารสถานที่ทั้งตัว เพียงแต่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็เป็นการเพียงพอ อย่างไรก็ตามคำว่า “ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย” ก็ต้องเป็นส่วนสำคัญที่มีการรุกรานเข้าไป จึงจะถือว่าเป็นการเข้าไปตามความหมายในมาตรานี้ หรือก็คือต้องปรากฏข้อเท็จจริงได้ว่าการรุกรานเข้าไปของร่างกายดังกล่าวเพียงพอที่จะวินิจฉัยต่อไปได้ว่าสามารถประกอบความผิดได้จริง ๆ ดังเช่น การยื่นมือหรือศอกเข้าไป เป็นต้น การยื่นเพียงปลายนิ้วเข้าไปในตัวอาคารหรือสถานที่ยังไม่เป็นการเพียงพอตามนิยามของคำว่า “เข้าไป”⁴⁸ นอกจากนี้การยื่นอุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไปในตัวอาคารสถานที่ก็ถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน แต่การยื่นอุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไปนั้นต้องเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำหรือเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อเป็นส่วนต่อขยายของร่างกายด้วย⁴⁹

3.2.2 สหรัฐอเมริกา

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่าความผิดฐานบุกรุก (Trespass) ในระบบคอมมอนลอว์ แรกเริ่มเดิมทีไม่ได้เป็นความผิดอาญาที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษ แต่จะเป็นความผิดในทางแพ่งที่มีลักษณะในเชิงการชดใช้เยียวยาค่าเสียหาย (Trespass ไม่ได้มีความหมายว่า “บุกรุก” แต่เพียงความหมายเดียวแต่ยังหมายถึงการทำให้ “ละเมิด” ด้วย)⁵⁰ ซึ่งการบุกรุกในทางแพ่งนั้นหมายถึงการเข้าไปในที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาต อีกทั้งการบุกรุกในทางแพ่งไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าผู้กระทำได้เข้าไปกระทำการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการครอบครองในทรัพย์สินนั้น⁵¹

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการบุกรุกในทางแพ่งในสมัยโบราณคือศาลจะอนุญาตให้มีการชดใช้ค่าเสียหายที่กว้างกว่าการพิจารณาการบุกรุกในทางอาญา กล่าวคือ ศาลให้การรับรองและคุ้มครองกรณีการบุกรุกที่ไม่ได้มีการเข้าไปทางกายภาพด้วย ตัวอย่างเช่น การพ่นควันบุหรี่หรือการใช้เสียงเข้าไปเพื่อรบกวนความปกติสุขของผู้ที่อยู่ในทรัพย์สินนั้น⁵²

⁴⁸ Simester and Sullivan, *Criminal Law Theory and Doctrine*, 503.

⁴⁹ Edward Griew, *The Theft Acts 1968 & 1978*, 6th ed. (London: Sweet & Maxwell, 1990), 102.

⁵⁰ Brian A. Garner, *Black's Law Dictionary*, 8th ed. (St. Paul, Minn.: Thomson West, 2004), 1541.

⁵¹ Ben Depoorter, "Fair Trespass," *Columbia Law Review* 111, no. 1090 (2011): 1096.

⁵² *ibid.*

ต่อมาเมื่อสังคมเริ่มเห็นความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมากขึ้น จึงทำให้เริ่มมีแนวคิดที่ควรจะกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการบุกรุกเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลลงไป ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวมาก สหรัฐอเมริกาจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายในความผิดฐานบุกรุกลงไปประมวลกฎหมายอาญา สหรัฐอเมริกา (Model Penal Code) อันปรากฏอยู่ในมาตรา 221.2

เมื่อได้มีการบัญญัติเรื่องบุกรุกลงไปให้เป็นหนึ่งในความผิดอาญาแล้ว การตีความกฎหมายอาญาจึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพราะหากจะมีการตีความกฎหมายอาญาให้เหมือนกับการตีความทางกฎหมายแพ่งก็ดูจะไม่เหมาะสมนัก โดยประเด็นที่ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ควรจะมีการตีความมากที่สุดก็คือคำว่า “เข้าไป” นั้นมีความหมายว่าอย่างไร และมีขอบเขตกว้างหรือน้อยเพียงใด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของความผิดฐานบุกรุก อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า Model Penal Code เป็นเพียงกฎหมายกลางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคอยกระตุ้นและปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยรวมทั้งสร้างมาตรฐานให้กับกฎหมายอาญาของแต่ละมลรัฐในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ไม่ได้มีสภาพบังคับให้มลรัฐต่าง ๆ บัญญัติกฎหมายตามแนวทางที่กำหนดไว้ดังกล่าว ทำให้มลรัฐในสหรัฐอเมริกาต่างก็มีการกำหนดขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่แตกต่างกัน คือมีทั้งแนวคิดว่าจะเป็นการเข้าไปก็ต่อเมื่อ “บุคคลนั้นยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือใช้วัตถุแต่บางส่วน ไม่ว่าจะโดยวิธีใด ๆ เข้าไปในสถานที่นั้น” และก็มีแนวคิดว่าจะเป็นการเข้าไปก็ต่อเมื่อ “ได้มีการรุกรานเข้าไปทั้งตัว”

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ซึ่งเป็นหัวใจหลักขององค์ประกอบความผิดฐานบุกรุก ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างกฎหมายและคดีของมลรัฐในสหรัฐอเมริกาที่น่าสนใจ 3 มลรัฐได้แก่ มลรัฐเทนเนสซี มลรัฐเพนซิลเวเนีย และมลรัฐแอริโซนา ขึ้นมาพิจารณา

3.2.2.1 มลรัฐเทนเนสซี

ความผิดฐานบุกรุกปรากฏอยู่ในกฎหมายอาญามลรัฐเทนเนสซีมาตรา 39-14-405 โดยมาตรา 39-14-405 (a)⁵³ ได้บัญญัติหลักทั่วไปของความผิดฐานบุกรุกไว้ว่า

*“บุคคลกระทำความผิดฐานบุกรุกถ้าบุคคลนั้นเข้าไปหรืออาศัยอยู่
ในทรัพย์สินหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทรัพย์สินโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของ*

⁵³ TENNESSEE CODE section 39-14-405 (a) A person commits criminal trespass if the person enters or remains on property, or any portion of property, without the consent of the owner. Consent may be inferred in the case of property that is used for commercial activity available to the general public or in the case of other property when the owner has communicated the owner's intent that the property be open to the general public.

ความยินยอมอาจหมายถึงความรวมถึงกรณีทรัพย์สินที่ใช้ในทางการค้าที่เปิดเป็นสาธารณะหรือทรัพย์สินอื่นใดที่เจ้าของมีเจตนาให้ทรัพย์สินนั้นเปิดเป็นสาธารณะ”

นอกจากนั้นในมาตรา 39-14-405 (d)⁵⁴ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ว่า

“ภายใต้บังคับตามมาตรา นี้ การเข้าไป หมายถึงการรุกล้ำเข้าไปทุกส่วนของร่างกายหรือบุคคลนั้นใช้ยานพาหนะทางอากาศไร้คนบังคับบุกรุกเข้าไปทางอากาศรอบบริเวณที่ดินของเจ้าของที่ดินนั้นโดยที่ยานพาหนะทางอากาศไร้คนบังคับนั้นไม่ได้ใช้เพื่อการสำรวจที่ทางรัฐบาลกลางรับรอง”

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายอาญาในมลรัฐเทนเนสซีจะพบว่า มาตรา 39-14-405 (d) ได้กำหนดนิยามไว้อย่างชัดเจนว่าการเข้าอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัว กล่าวคือ ทุกส่วนของร่างกายต้องมีการรุกล้ำเข้าไปในสถานที่นั้น ซึ่งในอดีตศาลก็ได้มีการตีความตามตัวอักษรข้างต้น เช่น

คดี *Poag v. State (1978)*⁵⁵ ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยเข้าไปในที่ดินของผู้กล่าวหาเพื่อตัดไม้และขนย้ายไม้ออกไปจากที่ดินของผู้กล่าวหา โดยที่จำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าตนเองไม่มีสิทธิที่จะทำเช่นนั้น จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุกที่ดินของผู้กล่าวหา

ต่อมาเมื่อ ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2539) เกิดคดีในทำนองว่าร่างกายเกือบทุกส่วนของผู้กระทำได้เข้าไปในทรัพย์สินแล้ว มีเพียงร่างกายส่วนน้อยเท่านั้นที่อยู่ภายนอก ทำให้ศาลเล็งเห็นว่าหากจะตีความตามตัวอักษรเสมอไปย่อมจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น ศาลจึงได้มีการตีความที่แตกต่างไปจากเดิม คือ ไม่ได้มีการตีความตามตัวอักษรไปทั้งหมด แต่ศาลได้มีการตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปออกไปให้กว้างกว่าเดิม โดยศาลได้วางหลักว่าการที่บุคคลนั้นยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในทรัพย์สินในลักษณะที่เป็นการปิดกั้นไม่ให้คนเข้าหรือออกได้ก็ถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “การเข้าไปทั้งตัว” ได้เช่นกัน ดังที่ปรากฏใน คดี *State v. Hollingsworth (1996)*⁵⁶ ที่ตัดสินว่า การที่ลำตัวของจำเลยได้มีการเข้าไปในสถานที่ทำแท้ง มีเพียงแค่ขาของจำเลยเท่านั้นที่อยู่นอกสถานที่ทำแท้ง จึงต้องถือว่าจำเลยได้มีการเข้าไปในสถานที่ทำแท้งแล้ว และถือการ

⁵⁴ TENNESSEE CODE section 39-14-405 (d) For purposes of this section, “enter” means intrusion of the entire body or when a person causes an unmanned aircraft to enter that portion of the airspace above the owner’s land not regulated as navigable airspace by the federal aviation administration.

⁵⁵ *Poag v. State*, 567 S.W.2d 775 (Tenn. Cr. App. 1978)

⁵⁶ *State v. Hollingsworth*, 944 S.W.2d 625 (Tenn. Cr. App. 1996)

เข้าไปในกรณีนี้ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “รุกล้ำเข้าไปทั้งตัว” เช่นกัน ซึ่งคดีนี้ถือเป็นคดีแรกที่ศาลผ่อนปรนเงื่อนไขลง

ทว่าศาลยังมีการตีความที่แตกต่างออกไปใน คดี *State v. Townes (2000)*⁵⁷ ที่ตัดสินว่า ในขณะที่บุคคลอาจมีความผิดฐานย่องเบาถ้าได้มีการยื่นแขน ขาหรือมีการนำเครื่องมือเข้าไป แต่ความผิดฐานบุกรุกนั้นต้องมีการรุกล้ำเข้าไปทั้งตัว⁵⁸ ซึ่งคดีนี้เป็นการแยกให้เห็นว่าความผิดฐานย่องเบาและบุกรุกมีความแตกต่างกัน เนื่องจากองค์ประกอบของความผิดมีความแตกต่างกัน ความผิดฐานย่องเบากฎหมายให้นิยามของการเข้าไปว่า การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายรวมถึงการยื่นอุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไป แต่นิยามการเข้าไปของความผิดฐานบุกรุกนั้นกฎหมายกำหนดนิยามอย่างชัดเจนว่าต้องเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย

อย่างไรก็ดี ในท้ายที่สุดศาลมีความเห็นว่าไม่ควรจะยึดแต่กฎหมายลายลักษณ์อักษรเสมอไป เพราะตามระบบคอมมอนลอว์กฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นเพียงแนวทางพื้นฐานที่ศาลนำบทบัญญัติดังกล่าวมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงเท่านั้น ไม่ได้เป็นบทบังคับว่าศาลต้องยึดตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรทุกกรณี ประกอบกับศาลในมลรัฐเทนเนสซีมีความเห็นอย่างแพร่หลายว่าหากข้อเท็จจริงใดเมื่อพิจารณาแล้วการบังคับใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรจะไม่เป็นธรรม ศาลก็สามารถใช้อำนาจดุลการมาควบคุมกำกับกฎหมายลายลักษณ์อักษรภายใต้เจตนารมณ์แห่งกฎหมายได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ร่างเท่านั้น⁵⁹ ส่งผลให้ต่อมาใน คดี *State v. Kyle (2014)*⁶⁰ ศาลจึงได้ตัดสินว่า การที่จำเลยเข้าไปในบ้านของผู้เสียหายโดยก้าวเข้าไปในบริเวณประตูหน้าบ้านผู้เสียหาย โดยเท้าทั้งสองข้างของจำเลยก็ได้ก้าวเข้าไปบริเวณประตูแล้ว มีเพียงแต่มือของจำเลยเท่านั้นที่ยังจับที่ประตูแก้วของบ้านผู้เสียหาย (มือไม่ได้เข้ามาในบ้านด้วย) และการกระทำของจำเลยทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถปิดประตูได้เนื่องจากจำเลยขวางทางเข้าออก จึงเป็นกรณีที่จำเลยกระทำความผิดฐานบุกรุกอันเป็นความผิดตามมาตรา 39-14-406 (d) ของกฎหมายอาญาเทนเนสซี จำเลยในคดีนี้ได้โต้เถียงว่าตนไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายของมลรัฐเทนเนสซี เพราะกฎหมายของมลรัฐเทนเนสซีได้กำหนดนิยามของการเข้าไปอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานบุกรุกว่าหมายถึงการรุกล้ำโดยทุกส่วนของร่างกาย อย่างไรก็ตามศาลก็ได้ยกข้อต่อสู้ของจำเลยทิ้งโดยให้เหตุผลว่าแม้ในคดีนี้มีมือของจำเลยจะอยู่นอกบ้านก็ตาม แต่ขาและลำตัวของจำเลยอยู่ในตัวบ้านของผู้เสียหายแล้ว อีกทั้งร่างกายของจำเลยก็ได้ไปปิดบังทางเดินเข้าออกของผู้เสียหายทำให้ผู้เสียหาย

⁵⁷ *State v. Townes*, 56 S.W. 3d 30 (Tenn. Cr. App. 2000)

⁵⁸ LaFave, *Criminal Law*, 1082-3.

⁵⁹ Ernst Freund, "Interpretation of Statutes," *University of Pennsylvania Law Review and American Law Register* 65, no. 3 (January 1917): 223.

⁶⁰ *State v. Kyle*, WL 1571870 (Tenn. Cr. App. 2014)

ไม่สามารถเดินเข้ามาหรือออกไปจากบ้านได้ จึงต้องถือว่าเป็นกรณี “รुक้าเข้าไปทั้งตัว” ตามนิยามความหมายของคำว่า “เข้าไป” ของกฎหมายอาญามลรัฐเทนเนสซี อันถือเป็นการยื่นตามคดี *State v. Hollingsworth* ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น

จากคำพิพากษาในคดีนี้จะเห็นว่าปัจจุบันศาลมลรัฐเทนเนสซีมีการตีความขยายความออกไปจากบทบัญญัติของกฎหมายเดิมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้น กล่าวคือ แม้วามลรัฐเทนเนสซีจะได้กำหนดนิยามขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ไว้อย่างชัดเจนว่าหมายถึงการเข้าไปทุกส่วนของร่างกายก็ตาม แต่ศาลก็ไม่ได้ตีความตามตัวอักษรเสมอไป ศาลเห็นว่าไม่จำเป็นที่ผู้กระทำได้เข้าไปทุกส่วนจริง ๆ เพียงแต่ร่างกายส่วนใหญ่ของผู้กระทำได้เข้าไปและการเข้าป็นั้นได้ทำการขัดขวางไม่ให้ผู้ที่อยู่ในทรัพย์สินเข้ามาหรือออกไปได้ ก็ถือว่าเป็นการเพียงพอตามนิยามของคำว่า “เข้าไป” ดังกล่าว

3.2.2.2 มลรัฐเพนซิลเวเนีย

ความผิดฐานบุกรุกปรากฏอยู่ในกฎหมายอาญามลรัฐเพนซิลเวเนียมาตรา 3503 (a)⁶¹ ที่บัญญัติว่า

“ตึกหรืออาคารที่มีผู้ครอบครองอยู่ --

- (1) บุคคลนั้นกระทำความผิดอาญฐานบุกรุกถ้ารู้ว่าเขาไม่ได้รับอนุญาตหรืออำนาจในการ
- (i) เข้าไป หลบเลี่ยงเข้าไปหรือแอบอาศัยอยู่ในตึกหรืออาคารที่มีผู้ครอบครองอยู่หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับครอบครอง หรือ
- (ii) ล้วงล้าเข้าไปอยู่ในตึกหรืออาคารที่มีผู้ครอบครองอยู่หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับครอบครอง

⁶¹ PENNSYLVANIA CODE section 3503 (a) Buildings and occupied structures.--

(1) A person commits an offense if, knowing that he is not licensed or privileged to do so, he:

(i) enters, gains entry by subterfuge or surreptitiously remains in any building or occupied structure or separately secured or occupied portion thereof; or

(ii) breaks into any building or occupied structure or separately secured or occupied portion thereof.

(2) An offense under paragraph (1) (i) is a felony of the third degree, and an offense under paragraph (1)(ii) is a felony of the second degree.

(3) As used in this subsection:

“Breaks into.” To gain entry by force, breaking, intimidation, unauthorized opening of locks, or through an opening not designed for human access.

(2) ความผิดตาม (1) (i) เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ระดับสาม ส่วน
ความผิดตาม (1) (ii) เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ระดับสอง

(3) ภายใต้อำนาจของบทบัญญัตินี้:

“การล้วงล้ำเข้าไป” หมายถึงการเข้าไปโดยใช้กำลัง ทำลาย การ
ข่มขู่ การเข้าไปโดยไม่ชอบผ่านสิ่งกีดขวางหรือทางที่ไม่ได้มีไว้สำหรับให้คนเข้าไป”

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายอาญาในมลรัฐเพนซิลเวเนียพบว่า
มาตรา 3503 (a) (1) (i) ได้กำหนดให้ต้องมีการเข้าไปในตัวอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างก่อนจึงจะถือว่า
มีความผิดฐานบุกรุก แต่เมื่อความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายของมลรัฐเพนซิลเวเนียไม่ได้มีการกำหนด
นิยามของคำว่า “เข้าไป” ไว้ จึงต้องมาพิจารณาจากการตีความของศาล

ในอดีตมี **คดี Commonwealth v. Gordon (1984)**⁶² ได้ตัดสินว่า
องค์ประกอบของความผิดฐานบุกรุกมีองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญคือการเข้าไปในอาคาร ซึ่งเป็น
องค์ประกอบที่เหมือนกับความผิดฐานย่องเบาทำให้ตีความการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกให้ม
ความหมายเช่นเดียวกับการเข้าไปในความผิดฐานย่องเบาได้ โดยการพิสูจน์ว่าผู้กระทำได้ล้วงล้ำเข้าไป
ในอาคารอันเป็นความผิดฐานย่องเบา นั้นไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าผู้กระทำได้ล้วงล้ำเข้าไปทั้งตัว เพียง
พิสูจน์ว่ามีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็ถือว่าเป็นการเพียงพอแล้ว เมื่อความผิดฐานบุกรุกมีการ
ตีความความหมายของคำว่า “เข้าไป” เช่นเดียวกับความผิดฐาน ย่องเบาจึงสามารถตีความต่อไปได้ว่า
การจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายของมลรัฐเพนซิลเวเนียไม่จำเป็นต้องที่ทุกส่วนของร่างกาย
จะต้องเข้าไป เพียงแต่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็เพียงพอที่จะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้
เช่นกัน

ต่อมาศาลของมลรัฐเพนซิลเวเนียต้องการที่จะขยายความคุ้มครองความผิด
ฐานบุกรุกและความผิดฐานย่องเบาออกไป เพราะเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิด
ฐานย่องเบาและความผิดฐานบุกรุก พบว่าทั้ง 2 ฐานความผิดนั้นมีขึ้นเพื่อคุ้มครองความศักดิ์สิทธิ์ของ
ตัวอาคารและความปลอดภัยของบุคคลรวมถึงตัวทรัพย์สินที่อยู่ในนั้น ดังนั้น การตัดสินว่าจะเป็นการ
เข้าไปไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าต้องยื่นส่วนใดของร่างกายเท่านั้นจึงจะถือว่าเป็นการเข้าไป การยื่นเพียงนิ้ว มือ
หรือวัตถุเข้าไปก็ย่อมถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน ซึ่งถือว่าเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์
ของการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาและบุกรุกที่มีขึ้นเพื่อป้องกันการรุกรานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อัน
เป็นการแสดงให้เห็นว่าศาลในมลรัฐเพนซิลเวเนียเน้นการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็น
สำคัญ ดังที่ปรากฏใน **คดี Commonwealth v. Peterson (1993)**⁶³ ที่มีข้อเท็จจริงว่า การที่

⁶² Commonwealth v. Gordon, 329 Pa.Super. 42477 A.2d 1342 (1984)

⁶³ Commonwealth v. Peterson, 21 Pa. D. & C.4th 222 (1993)

จำเลยได้ยื่นไม้แขวนเสื้อผ่านเข้าไปในช่องใส่จดหมายเพื่อขโมยหมวกไหมพรม ถือได้ว่าจำเลยมีความผิดฐานย่องเบา

นอกจากนั้นใน ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2539) ได้มีคดีที่กล่าวอ้างถึงความหมายของคำว่า “เข้าไป” ที่ปรากฏอยู่ในความผิดฐานบุกรุกโดยตรงซึ่งก็คือ คดี *Commonwealth v. Giddings (1996)*⁶⁴ ที่ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยใช้ส่วานเจาะเข้าไปในตัวบ้านถือได้ว่าจำเลยมีการเข้าไปแล้ว โดยในคดีนี้จำเลยโต้เถียงว่าจำเลยได้ใช้ส่วานเจาะรูประตูบ้านของนายอังกาโร เส้นผ่าศูนย์กลางเพียง 2 นิ้วเท่านั้น ทำให้เมื่อไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายจำเลยเข้าไปในตัวบ้านของนายอังกาโร จำเลยย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุก อย่างไรก็ตามศาลในคดีนี้ก็ได้ตัดสินว่าการที่จำเลยใช้ส่วานเจาะเข้าไปในประตูบ้านย่อมถือได้ว่ามีส่วนใดส่วนหนึ่งยื่นเข้าไป เนื่องจากศาลเห็นว่าการเข้าไปไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้แต่อย่างใดว่าต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในตัวสถานที่ด้วย ศาลจึงตีความว่าการยื่นอุปกรณ์เข้าไปเพื่อใช้เป็นส่วนต่อหรือเพื่อช่วยเข้าไปในอาคารก็ย่อมถือว่าเป็นการเข้าไปอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานบุกรุกเช่นกัน

อีกทั้งใน คดี *Commonwealth v. Furness (2016)*⁶⁵ ศาลได้มีการตัดสินว่า การที่จำเลยเพียงใช้ส่วานทำให้เกิดรอยบนหน้าต่าง แต่ไม่ได้มีการใช้ส่วานทะลวงเข้าไปในหน้าต่าง จำเลยจึงยังไม่มีผิดฐานบุกรุก โดยเหตุผลที่ศาลตัดสินว่าไม่มีความผิดฐานบุกรุกไม่ใช่เพราะมีการตีความว่าการยื่นอุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไปไม่อยู่ในขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” แต่เป็นเพราะไม่มีหลักฐานเพียงพอว่าจำเลยได้มีการยื่นอุปกรณ์เข้าไปจริงต่างหาก หลักฐานแสดงให้เห็นเพียงว่าหน้าต่างของผู้เสียหายมีรอยเท่านั้น ไม่ได้มีรูที่มีขนาดเพียงพอที่เครื่องมือของจำเลยจะสามารถใส่เข้าไปได้ การจะถือว่าเป็นการเข้าไปต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีการยื่นอุปกรณ์หรือใช้อุปกรณ์ทะลวงเข้าไปในอาคาร ซึ่งเมื่อคดีนี้พิสูจนไม่ได้ว่าจำเลยกระทำการดังกล่าวจริง จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก อันกล่าวได้ว่าคดีนี้ยังมีการตีความที่สอดคล้องกับทั้งสองคดีข้างต้นที่ตีความว่าเพียงแค่อุปกรณ์เข้าไปก็เป็นความผิดฐานบุกรุกได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป

จากคดีทั้งสี่คดีข้างต้นทำให้อนุมานได้ว่าความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายมลรัฐเพนซิลเวเนียมีการตีความในลักษณะที่กว้างเหมือนกับความผิดฐานย่องเบาที่การเข้าไปไม่จำเป็นที่ร่างกายของผู้กระทำต้องเข้าไปด้วย การยื่นสิ่งอื่นก็ถือว่าเป็นการเข้าไปเช่นกัน

⁶⁴ *Commonwealth v. Giddings*, 454 Pa.Super. 524, 686 A.2d 6 (1996)

⁶⁵ *Commonwealth v. Furness*, Pa. 397 153 A.3d 397 (Pa.Super. 2016)

3.2.2.3 มลรัฐแอริโซนา

ในมลรัฐแอริโซนาได้มีการกำหนดให้ความผิดฐานบุกรุกและความผิดฐานย่องเบาอยู่ในหมวดเดียวกันและใช้นิยามคำศัพท์ความหมายที่เหมือนกัน กล่าวคือ คำว่า “เข้าไป” ตามความผิดฐานย่องเบาและความผิดฐานบุกรุกมีนิยามที่เหมือนกันดังที่ปรากฏอยู่ใน มาตรา 13-1501 (3)⁶⁶ ที่บัญญัติว่า

“ภายใต้หมวดนี้นอกจากที่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น คำว่า “เข้าไป” หมายถึงการรุกรานบางส่วนของร่างกายหรืออุปกรณ์เครื่องมือเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินนั้น”

เมื่อความหมายของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานย่องเบาและความผิดฐานบุกรุกมีความหมายเหมือนกันแล้ว ดังนั้น จึงสามารถนำคดีที่เกี่ยวกับความผิดฐานย่องเบาขึ้นมาเทียบเคียงกับความผิดฐานบุกรุกได้ ยกตัวอย่างเช่น คดี *State v. Carter (1965)*⁶⁷ ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยได้ยื่นอุปกรณ์หรืออาวุธที่ถืออยู่ในมือซึ่งในที่นี้คือมีดเข้าไปในตัวบ้านก็ถือว่าเป็นการเข้าไปตามกฎหมายอาญามลรัฐแอริโซนามาตรา 13-301 (เดิม)

จากคำพิพากษาในคดีนี้ มีข้อสังเกตว่าเป็นคดีที่ตัดสินก่อนมีการแก้ไขนิยามของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานย่องเบาและความผิดฐานบุกรุก กล่าวคือ กฎหมายของมลรัฐแอริโซนาเดิมก่อนมีการแก้ไขเมื่อ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) นั้นได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ว่าหมายความว่า “การรุกรานเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินโดยใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปหรือใช้อุปกรณ์ที่ติดอยู่กับอวัยวะเข้าไป” ซึ่งทำให้การที่ผู้ใดจะใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือเข้าไปเพื่อประกอบความผิดฐานย่องเบาหรือความผิดฐานบุกรุก อุปกรณ์หรือเครื่องมือดังกล่าวจะต้องติดกับอวัยวะร่างกายของผู้กระทำด้วย หากเป็นการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือโดยไม่ติดกับอวัยวะของผู้กระทำ เช่น การขว้าง การโยน เช่นนี้แล้วผู้กระทำยังไม่ถือว่ามี ความผิดฐานย่องเบาหรือความผิดฐานบุกรุก

ต่อมาเพื่อเป็นการขยายความคุ้มครองแก่ผู้ที่อาศัยในสถานที่ต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทางรัฐสภาของมลรัฐแอริโซนาจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญาของมลรัฐแอริโซนาใน ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) โดยกำหนดบทนิยามของ

⁶⁶ ARIZONA CODE section 13-1501 (3) In this chapter, unless the context otherwise requires: “Entry” means the intrusion of any part of any instrument or any part of a person's body inside the external boundaries of a structure or unit of real property.

⁶⁷ *State v. Carter*, (App. 1965) 1 Ariz. App. 57, 399 P.2d 191.

คำว่า “เข้าไป” ใหม่ ดังที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 13-1501 (3) ข้างต้น ซึ่งในคดีต่อ ๆ มาศาลก็ได้มีการตีความคำว่า “เข้าไป” ตามตัวอักษรที่ได้บัญญัติใหม่อันสังเกตได้จากคดีเหล่านี้

คดี State v. Kindred (2013)⁶⁸ ตัดสินว่า เอาชะแลงเสียบเข้าไปในวงกบประตูบ้านถือว่าเป็นการเข้าไปแล้ว

คดี State v. Decker (2016)⁶⁹ ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยได้ยิงกระสุนปืนเข้าไปในบ้านพักและฆ่าผู้เสียหายถือได้ว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “เข้าไป” อันมีความผิดฐานย่องเบา โดยศาลในคดีนี้ให้เหตุผลว่าลูกกระสุนปืนถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถเข้าไปในสิ่งปลูกสร้าง และสามารถฆ่าคนที่อยู่ข้างในได้ อันเป็นไปตามนิยามตามมาตรา 13-1501 (3) ทั้งนี้ แม้กฎหมายจะไม่ได้ให้นิยามคำว่า “อุปกรณ์หรือเครื่องมือ” เอาไว้ แต่ก็สามารถเข้าใจโดยทั่วไปได้ว่าเครื่องมือคืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งกระสุนปืนก็เป็นเครื่องมือได้ เพราะถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ใช้ในการดำเนินงานเช่นกัน (การดำเนินงานในคดีนี้คือการฆ่า)

จำเลยแย้งว่าสิ่งที่เป็นเครื่องมือในการฆ่าคนจริง ๆ แล้วคือตัวอาวุธปืนไม่ใช่ตัวกระสุนปืน อย่างไรก็ตามศาลก็ยกข้อต่อสู้ของจำเลยข้อนี้ทิ้ง เพราะศาลเห็นว่ากระสุนปืนถือเป็นเครื่องมือที่มีไว้ใช้สำหรับฆ่าคนเช่นเดียวกัน ประกอบกับศาลเห็นว่าการที่จำเลยยิงปืนเข้าไปก็ไม่แตกต่างจากการขว้างมีดเข้าไปในตัวบ้าน เมื่อการขว้างมีดถือได้ว่าเป็นการเข้าไป แล้วเหตุใดการยิงปืนเข้าไปในตัวอาคารจะไม่อยู่ในนิยามของคำว่า “เข้าไป”

จำเลยยังโต้แย้งอีกว่าเครื่องมือตามนิยามในมาตรานี้ต้องเป็นสิ่งที่ยึดติดกับมือจำเลยในการที่จะเข้าไป แต่ศาลก็เห็นว่านิยามตามกฎหมายในมาตรา 13-1501 (3) ไม่ได้ระบุไว้แต่อย่างใดว่าเครื่องมือที่ถือเป็นการเข้าไปต้องถือหรือมีส่วนติดกับร่างกายของจำเลย ซึ่งแตกต่างกับกฎหมายอาญาของมลรัฐแอริโซนา ก่อนที่มีการแก้ไขเมื่อ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) ในมาตรา 13-301 (1) ที่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายความถึงอุปกรณ์หรืออาวุธต่าง ๆ ที่ถืออยู่ในมือ ดังนั้นจึงต้องถือว่าจำเลยมีการเข้าไปแล้ว

จากที่กล่าวมาไม่ว่าจะเป็นมลรัฐเทนเนสซี มลรัฐเพนซิลเวเนีย หรือมลรัฐแอริโซนา กฎหมายของแต่ละมลรัฐต่างได้กำหนดให้ความผิดฐานบุกรุกต้องมีการเข้าไป (Enter) ในตัวอาคารหรือทรัพย์สินทั้งสิ้น แต่ทั้ง 3 มลรัฐก็มีการตีความความหมายของคำว่า “เข้าไป” แตกต่างกันไป คือ มีทั้งมลรัฐที่ตีความว่าผู้กระทำความผิดได้ล่องล้าเข้าไปในสถานที่โดยใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือใช้วัตถุแต่บางส่วนไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ซึ่งถือเป็นการตีความเช่นเดียวกับความผิดฐานย่อง

⁶⁸ State v. Kindred, 232 Ariz. 611, 614, 9, 307 P.3d 1038 (App.2013)

⁶⁹ State v. Decker, (App. Div.1 2016) 239 Ariz. 29, 365 P.3d 954

เขา รวมทั้งก็เคยมีการตีความว่าผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทั้งตัวด้วย⁷⁰ ขึ้นอยู่กับลักษณะการตีความที่ศาลต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม

3.2.3 สาธารณรัฐอินเดีย

ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย ได้กำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้ในมาตรา 441 และมาตรา 442 โดยมีคำพิพากษาของศาลสูงอินเดียที่น่าสนใจอยู่ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการตีความในประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ได้ดังนี้

คดี Ghulam v. Crown (1923)⁷¹ ตัดสินว่า การที่จำเลยวางมือบนรูที่อยู่บนกำแพงบ้านไม่ใช่ความผิดตามมาตรา 442 แต่ถ้าวางมือผ่านเข้าไปในรูที่อยู่บนกำแพงบ้านย่อมเป็นความผิดตามมาตรา 442⁷² อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าศาลตีความตามตัวอักษร

ต่อมามี **คดี Nanhun v. Emperor (1933)**⁷³ และ **คดี Hiralal v. State of U.P. (1951)**⁷⁴ ที่มีข้อถกเถียงว่าการที่จำเลยปีนขึ้นไปบนหลังคาบ้านจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 442 หรือไม่ ซึ่งศาลในคดีทั้งสองต่างตัดสินว่าการที่จำเลยปีนขึ้นไปบนหลังคาบ้าน จำเลยไม่มีความผิดตามมาตรา 442 คงมีความผิดตามมาตรา 441 ซึ่งเป็นฐานความผิดบุกรุกทั่วไปเท่านั้น เนื่องจากศาลในคดีทั้งสองต่างให้เหตุผลว่ามาตรา 442 มีความแตกต่างกับมาตรา 441 ตรงที่ว่าการจะเป็นความผิดตามมาตรา 442 ได้นั้นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายต้องมีการ “เข้าไปใน” อาคารด้วย แต่ผู้ที่ปีนขึ้นไปบนหลังคาไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการ “เข้าไปใน” อาคาร ดังนั้นศาลในทั้ง 2 คดี จึงได้ตัดสินตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในนิยามของมาตรา 442 ทำให้จำเลยไม่มีความผิดตามมาตรา 442 คงมีความผิดตามมาตรา 441 เท่านั้น⁷⁵

จากคำพิพากษาทั้ง 2 คดีจะเห็นว่า ศาลในทั้ง 2 คดีได้ตัดสินตรงตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในนิยามของมาตรา 442 อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ศาลเห็นว่าคำว่า “เข้าไป” ที่ปรากฏตามมาตรา 442 ควรมีความหมายถึงการยื่นอวัยวะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง “เข้าไปใน” ทรัพย์สิน ทำให้การที่จำเลยปีนขึ้นไปบนหลังคาบ้านผู้อื่น ยังถือไม่ได้ว่าจำเลย “เข้าไปใน” ทรัพย์สิน จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุกที่อยู่อาศัยตามมาตรา 442

⁷⁰ LaFave, *Criminal Law*, 1082-3.

⁷¹ *Ghulam v. Crown*, air 1923 Lah 509: 25 CrLj 398.

⁷² Ratanlal and Dhirajlal, *The Indian Penal Code*, 2558.

⁷³ *Nanhun v. Emperor*, AIR 1933 Lah 433 (1): 34 CrLJ 1181

⁷⁴ *Hiralal v. State of U.P.*, 1951 All LJ 461.

⁷⁵ Ratanlal and Dhirajlal, *The Indian Penal Code*, 2557.

กรณีปรากฏว่าใน ค.ศ. 1970 (พ.ศ. 2513) สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ สภาพถิ่นที่อยู่อาศัยนั้นผู้คนให้ความสำคัญมากขึ้น มีการก่อสร้างบ้านเรือนเพิ่มเติม ทำให้ผู้คนต่างมองว่าสิทธิในที่อยู่อาศัยไม่ได้มีเพียงแต่ต้องอยู่ข้างในตัวที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงบริเวณโดยรอบทรัพย์สินไม่ว่าจะเป็นพื้นดินหรือข้างบนดินด้วย ศาลจึงได้ตีความขยายความการคุ้มครองการเข้าไปให้กว้างกว่าเดิมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ดังที่ปรากฏใน **คดี Dinesh Thakur v. State of Bihar (1970)**⁷⁶ ซึ่งวินิจฉัยไปในอีกทางหนึ่งโดยมีข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ. 1965 เวลาประมาณ 10 นาฬิกา จำเลยถูกพบเห็นว่าอยู่บนหลังคาบ้านของผู้กล่าวหา ต่อมาเมื่อจำเลยปีนลงมาจากหลังคาบ้าน จำเลยก็ได้ถูกจับ ซึ่งศาลในคดีนี้ก็ได้อธิบายว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตัวบ้านที่พักอาศัยอันเป็นความผิดตามมาตรา 442 ของประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย ประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันในคดีนี้คือจำเลยได้โต้เถียงว่าการขึ้นไปบนหลังคาบ้านยังไมถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 442 คงเป็นความผิดฐานบุกรุกทั่วไปตามมาตรา 441 เท่านั้น เนื่องจากในมาตรา 442 ได้นิยามคำว่า “เข้าไป” ว่าหมายถึงการที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย “เข้าไปใน” อาคาร ซึ่งแม้คดีนี้ร่างกายของจำเลยจะได้เข้าไปแล้ว แต่เมื่อการเข้าไปเป็นแค่การ “เข้าไปบน” หลังคา จึงไม่ใช่เป็นการ “เข้าไปใน” อาคารดังที่มาตรา 442 ได้นิยามเอาไว้ ทำให้จำเลยได้นำประเด็นดังกล่าวมาโต้เถียงและยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ อย่างไรก็ตามศาลในคดีนี้ก็ยกข้อต่อสู้ของจำเลยทิ้งและตัดสินว่าจำเลยไม่ได้มีความผิดตามมาตรา 441 เท่านั้นแต่ยังมีความผิดตามมาตรา 442 ที่เป็นบทเฉพาะของบุกรุกอีกด้วย โดยศาลให้เหตุผลว่าโดยธรรมชาติแล้วหลังคาของบ้านก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของตัวอาคารบ้าน เพราะเราไม่สามารถที่จะแยกหลังคาออกจากตัวบ้านเดี่ยว ๆ ได้ การขึ้นไปบนหลังคาบ้านก็ย่อมต้องถือว่าเป็นการนำส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในตัวอาคารแล้ว การจะตีความในนิยามของมาตรา 442 ที่กำหนดคำว่า “เข้าไป” ให้หมายถึงการที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย “เข้าไปใน” อาคารที่ต้องมีการเข้าไปข้างในตัวอาคารแล้วเท่านั้นจึงจะเป็นความผิดตามมาตรา 442 ได้ย่อมจะเป็นการตีความตามตัวอักษรที่แคบเกินไป ซึ่งไม่ควรจะตีความคำว่า “เข้าไป”

⁷⁶ *Dinesh Thakur v. State of Bihar*, 1970 CrLJ 1199 (Pat)

ตามตัวอักษรเช่นนั้น ศาลจึงได้มีความเห็นว่าจำเลยมีความผิดตามมาตรา 442 เช่นกัน⁷⁷ และต่อมาก็มี **คดี Satho Tanti v. State of Bihar (1974)**⁷⁸ ได้ตัดสินยืนยันตามคดีนี้

จากคำพิพากษาทั้ง 2 คดีจะเห็นว่า ศาลในทั้ง 2 คดีได้ตีความผ่อนคลายนัยของขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ตามนิยามของมาตรา 442 ลง โดยศาลไม่ได้มองเพียงว่าการเข้าไปตามมาตรา 442 ควรจะมีความหมายแค่การยื่นอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายผู้กระทำ “เข้าไปใน” ทรัพย์สินที่ต้องมีการเข้าไปข้างในตัวทรัพย์สินจริง ๆ เท่านั้น แต่ศาลตีความขยายขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปให้ควรมีความหมายถึงการเข้าไปรอบ ๆ บริเวณทรัพย์สิน ดังเช่น หลังคา ด้วย

นอกจากนี้มี **คดี Revision v. By Adv. Sri. R. Manoj (2005)**⁷⁹ ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยเอื้อมมือเข้าไปในระเบียบร้านค้าของผู้เสียหายเพื่อที่จะขโมยขวด ถือได้ว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 442

สรุปแล้วแม้สาธารณรัฐอินเดียจะมีการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้มีความหมายกว้างขึ้น แต่ก็ต้องถือว่าแนวทางการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ยังคล้ายเดิมอยู่ คือ ตีความคำว่า “เข้าไป” ให้หมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปด้วย ซึ่งเป็นการตีความตามตัวอักษรมาตรา 442 ของประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย

3.2.4 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

เนื่องจากในกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีไม่ได้มีการกำหนดขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ จึงต้องอาศัยการตีความของศาลเข้ามาช่วย โดยศาลเยอรมันมีความเห็นว่าเจตนารมณ์ของบทบัญญัติความผิดฐานบุกรุกคือการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น ดังนั้นการเข้าไปอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกจึงควรจะต้องครอบคลุมไปถึงการที่ผู้กระทำจะเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวอย่างไรก็ได้ ทำให้ศาลมีการตีความคำว่า “เข้าไป”

⁷⁷ ในราชอาณาจักรไทยก็มีคดีที่มีข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกับคดีตามสาธารณรัฐอินเดียเช่นกันคือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7824/2556 ที่ตัดสินว่า เคหสถานตาม ป.อ. มาตรา 1 (4) ให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย ฉะนั้น หลังคาบ้านย่อมเป็นเคหสถานตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้ผู้เสียหายทั้งสองกับจำเลยที่ 1 จะมีบ้านอยู่ใกล้กันแต่ก็หาได้คุ้มครองกันไม่กรณีจึงไม่ใช่เป็นเรื่องการถือวิสาสะ อีกทั้งขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืนจำเลยที่ 1 ย่อมไม่มีอำนาจไม่มีสิทธิจะเข้าไปในเคหสถานของผู้เสียหายโดยมิได้รับอนุญาตก่อน แม้จำเลยที่ 1 อ้างว่าเข้าไปเพราะต้องการจะเก็บของเล่นให้แก่บุตรชายของตน แต่เหตุตามที่จำเลยที่ 1 อ้าง มิใช่กรณีจำเป็นเร่งด่วนถึงขนาดว่าจำเลยที่ 1 จะปีนขึ้นไปบนหลังคาบ้านผู้อื่นในยามวิกาลตามอำเภอใจโดยไม่บอกกล่าวหรือขออนุญาตเจ้าของบ้านก่อน ทั้งเมื่อจำเลยที่ 1 ถูกดำเนินคดีไม่ขออนุญาตกลับได้เถียงว่าผู้เสียหายทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าของเคหสถานด้วย ถ้อยคำหาบบายการกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร (สงเสริม.), เล่ม 4 หน้า 161.

⁷⁸ *Satho Tanti v. State of Bihar*, 1974 CrLJ 76 (77)

⁷⁹ *Revision v. By Adv. Sri.R. Manoj*, 2005 CrL.R.P. No.193

หมายถึง การเอื้อมเข้าไปใน (Reaching into) สถานที่⁸⁰ ที่ไม่จำเป็นที่ต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัวแต่อย่างใด เพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ก็เป็นการเพียงพอที่จะมีความผิดฐานบุกรุก (สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเรียกการเข้าไปเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายแบบนี้ว่า *Fuß in der Tür* = Foot in the door) แต่ศาลก็มีความเห็นต่อไปว่าการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกจะต้องมีขอบเขตที่ไม่กว้างจนกระทบสิทธิของผู้กระทำมากจนเกินไป ทำให้การใช้หรือการยื้อวัตถุเข้าไปในตัวอาคารยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะถือว่ามีกรเข้า และไม่เป็นความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมาตรา 123⁸¹ ซึ่งสังเกตได้จากคดีเหล่านี้

Federal Supreme Court Urt. V. 02.11.1954, Az.: 1 StR 332/54⁸² ได้ตัดสินว่า การที่จำเลยได้เข้าไปในประตูหน้าของผู้กล่าวหาโดยได้ก้าวเข้าไปอยู่ตรงระหว่างประตูอะพาร์ตเมนต์ของผู้กล่าวหาย่อมเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 123 ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน เพราะถือว่ามีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในทรัพย์สินแล้ว

Higher Regional Court Frankfurt am Main Acc. 21.03.2016, Az.: 4 UF 26/16⁸³ มีข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้ชะงักหน้าเข้าไปในบริเวณระเบียงของผู้กล่าวหาสืบเนื่องจากจำเลยได้ยินเสียงผิดปกติดังมาจากห้องของผู้กล่าวหา ผู้กล่าวหาจึงได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีต่อศาลว่าจำเลยกระทำการรบกวนความสงบสุขของผู้กล่าวหา ศาลในคดีนี้ได้ตัดสินว่าแม้จำเลยจะได้มีการเข้าไปในอะพาร์ตเมนต์ของผู้กล่าวหาแล้วก็ตาม แต่จำเลยก็ไม่มี ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 123 ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ซึ่งเหตุผลที่ศาลตัดสินว่าจำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 123 นั้นมิใช่ว่าจำเลยยังไม่ได้เข้าไปในอาคาร แต่สืบเนื่องจากจำเลยไม่ได้มีเจตนาที่จะเข้าไปรบกวนความสงบสุขของผู้กล่าวหา จำเลยเพียงแต่ยื่นหน้าเข้าไปดูเท่านั้น ดังนั้นจากข้อเท็จจริงตามที่ศาลได้วินิจฉัยไปข้างต้น จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีนั้นไม่จำเป็นที่ร่างกายจะต้องเข้าไปทั้งตัว เพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็เป็นการเพียงพอ

3.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

⁸⁰ Neumann, *Manual of German Law*, 104.

⁸¹ Küpper, *Strafrecht Besonderer Teil 1*, 92.

⁸² "1 Str 332/54 ", Jurion, accessed February, 11 2018, https://www.jurion.de/urteile/bgh/1954-11-02/1-str-332_54/.

⁸³ "4 Uf 26/16 ", accessed February 11, 2018, <http://www.hefam.de/urteile/4UF2616.html>.

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย ได้แก่ 3.3.1 สหราชอาณาจักร 3.3.2 สหรัฐอเมริกา และ 3.3.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนี้

3.3.1 สหราชอาณาจักร

ได้กล่าวไปแล้วในเบื้องต้นว่าองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในความผิดฐานย่องเบา คือ “บุกรุกเข้าไปในอาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารในฐานะผู้บุกรุก” ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจคือความหมายของคำว่า “ผู้บุกรุก”

คำว่า “ผู้บุกรุก” หมายถึงการเข้าไปโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีอำนาจที่จะเข้าไป แต่ยังเข้าไปในสถานที่หรืออาคารนั้น ๆ อีก เช่นนี้บุคคลนั้นย่อมอยู่ในฐานะผู้บุกรุก แม้กระนั้นก็ตามบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเป็น “ผู้บุกรุก” ก็สามารถยกข้อต่อสู้บางประการขึ้นมาอ้างได้ว่าตนไม่ได้อยู่ในฐานะที่เป็นผู้บุกรุก โดยข้อต่อสู้บางประการ ดังเช่น การเข้าไปโดยอำนาจตามกฎหมาย หรือการเข้าไปโดยมีหมายจับ หมายค้น เป็นต้น ซึ่งข้อต่อสู้เหล่านี้ถือว่ามีน้ำหนักในตัวเพราะเป็นสิ่งที่กฎหมายบัญญัติรับรองไว้ว่าให้มีอำนาจดังกล่าวได้ ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาในการตีความเท่าใดนัก เว้นแต่ว่าหมายค้นหรือหมายจับจะได้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากข้อต่อสู้ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น ยังมีข้อต่อสู้อีกประการที่มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งมักจะมีปัญหาในการตีความก็คือเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองทรัพย์สิน เนื่องจากเป็นข้อต่อสู้ที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าสามารถกระทำได้ แต่เป็นข้อต่อสู้ที่เกิดจากการตีความของศาลและศาลต่างก็ยอมรับในหลักดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ ประเด็นที่เป็นปัญหาของเรื่องความยินยอมคือใครที่เป็นผู้มีอำนาจให้ความยินยอม เนื่องจากการพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมย่อมส่งผลให้บุคคลที่ได้รับความยินยอมโดยชอบด้วยกฎหมายไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้บุกรุกและทำให้ไม่มี ความผิดฐานย่องเบา

ในอดีต คดีหลายคดีของสหราชอาณาจักรได้วางแนวทางเอาไว้ว่าผู้ที่จะมีอำนาจให้ความยินยอมให้บุคคลใดเข้ามาในอาคารหรือทรัพย์สินมักเป็นผู้ที่เป็นเจ้าของ ผู้เช่าทรัพย์สินหรือก็คือเป็นผู้ที่มีสิทธิครอบครองในสถานที่นั้นอยู่ และศาลก็ได้วางแนวทางต่อไปอีกว่าผู้อาศัยในบ้านของผู้ครอบครองนั้นก็ถือว่ามีอำนาจให้ความยินยอมได้เช่นกันแม้เจตนาจะขัดกับผู้ครอบครอง⁸⁴ ดังเช่น

⁸⁴ Simester and Sullivan, *Criminal Law Theory and Doctrine*, 504.

คดี Robson v. Hallet (1967)⁸⁵ ที่ได้ตัดสินว่า เจ้าพนักงานตำรวจไม่ถือว่าเป็นผู้บุกรุกเนื่องจากได้รับเชิญให้เข้ามาในบ้านโดยบุตรของผู้ครอบครอง

ศาลได้วางหลักไว้เพิ่มเติมอีกด้วยว่าถึงแม้จะได้รับคามยินยอมจากผู้มีอำนาจก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่ความยินยอมดังกล่าวจะไม่มีขอบเขต ผู้ที่ได้รับความยินยอมอาจจะอยู่ในฐานะผู้บุกรุกได้ อยู่หากผู้ที่ได้รับความยินยอมกระทำการใด ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจที่ได้รับความยินยอมนั้น ดังเช่น

คดี Hillen and Pettigrew v. ICI (Alkali) Ltd HL (1936)⁸⁶ ซึ่งตัดสินว่า จำเลยได้รับอนุญาตให้ขึ้นไปบนเรือลำเลียงเพื่อทำหน้าที่ในการปล่อยเรือออกไป แต่กรณีปรากฏว่า จำเลยได้ขึ้นไปที่คาน้ำฟ้าของเรือเพื่อลำเลียงสินค้าเพิ่มเติม การกระทำของจำเลยย่อมถือเป็นการไม่ชอบและถือว่าจำเลยเป็นผู้บุกรุก จำเลยจะยกข้ออ้างว่าเจ้าของเรือไม่ได้เตือนก่อนว่าห้ามขึ้นไปบนคาน้ำฟ้าเรือหาได้ไม่ เนื่องจากข้อเท็จจริงในคดีนี้จำเลยได้รับอนุญาตเพียงแต่ขึ้นไปบนเรือลำเลียงเพื่อทำหน้าที่ในการปล่อยเรือออกไปเท่านั้น จำเลยไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นไปคาน้ำฟ้าของเรือเพื่อลำเลียงสินค้าเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ต่อมาเมื่อสหราชอาณาจักรมีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 (พ.ศ. 2511) ศาลก็ได้ตีความในประเด็นดังกล่าวเช่นกันอันสังเกตได้จากตัวอย่างคดีเหล่านี้

คดี R v. Collins (1973)⁸⁷ บุตรีของผู้ครอบครองซึ่งอายุ 18 ปีเข้าใจว่าคนร้ายที่ปรากฏตัวทางหน้าต่างในห้องนอนในเวลา 4.00 น. เป็นคู่รักของตน บุตรีผู้ครอบครองจึงเชื่อเชิญให้คนร้ายเข้ามาในห้องนอนและมีความสัมพันธ์ทางเพศโดยที่ผู้ครอบครองบ้านไม่ได้อนุญาตให้คนร้ายเข้ามาด้วย ต่อมาบุตรีรู้สึกประหลาดใจ จึงได้เปิดไฟและพบว่าคนร้ายดังกล่าวไม่ใช่คู่รัก ศาลชั้นต้นตัดสินให้คนร้ายซึ่งเป็นจำเลยในคดีนี้มีความผิดฐานบุกรุกเคหสถานโดยมีเจตนาข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น ซึ่งฝ่าฝืนมาตรา 9 (1) (a) แห่ง The Theft Act, 1968 ในชั้นอุทธรณ์ศาลวินิจฉัยว่าการจะมีความผิดฐาน Burglary ได้ คณะลูกขุนจะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยมีความประสงค์จะเข้าไปในบ้านเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับบุตรีผู้ครอบครองจริงแม้จะมีได้รับคำเชิญเชิญจากบุตรีผู้ครอบครองบ้านก็ตาม แต่เพราะมีการเชื่อเชิญดังกล่าวจึงอาจทำให้จำเลยเชื่อว่าบุตรียินยอมให้จำเลยเข้าไปมีเพศสัมพันธ์กับตน อย่างไรก็ตามกรณีกลับปรากฏข้อเท็จจริงในคดีนี้ว่าคณะลูกขุนมิได้พิจารณาว่าจำเลยรู้หรือไม่ว่าตนเข้าไปในบ้านโดยปราศจากการเชื่อเชิญหรือจำเลยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงว่าควรจะรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าวหรือไม่ ศาลจึงพิพากษาปล่อยตัวจำเลยไป

⁸⁵ *Robson v. Hallet* (1967), 2 QB 939

⁸⁶ *Hillen and Pettigrew v. ICI (Alkali) Ltd HL* (1936), AC 65 HL (E)

⁸⁷ *R v. Collins* (1973) QB 100; (1972) 3 WLR 243

คดีข้างต้นทำให้อนุมานการตีความของศาลได้ว่าการที่บุตรของผู้ครอบครองบ้านได้ เชื้อเชิญให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าไปในห้องนอนเพื่อมีเพศสัมพันธ์กัน จะถือว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐาน ย่องเบาไม่ได้ เพราะการจะเป็นผู้บุกรุกอันทำให้มีความผิดฐานย่องเบา ผู้กระทำต้องตระหนักได้ว่าตน ไม่มีอำนาจที่จะกระทำเช่นนั้น หรือก็คือต้องไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีสิทธิในตนเอง ถ้าผู้มีสิทธิได้ให้การ อนุญาตแล้ว จะถือว่าผู้กระทำเข้าไปในฐานะผู้บุกรุกไม่ได้ ซึ่งเป็นการตัดสินในทำนองว่านอกจากผู้ ครอบครองทรัพย์สินโดยแท้จริงจะมีสิทธิอนุญาตให้ผู้ใดเข้าไปได้แล้ว บุตรของผู้ครอบครองที่เป็นผู้อาศัย ในทรัพย์สินดังกล่าวก็ถือเป็นผู้มีสิทธิที่จะอนุญาตให้เข้าไปได้เช่นกันแม้จะขัดกับเจตนาของผู้ ครอบครอง

ทว่าคำพิพากษาในคดีนี้มีข้อโต้เถียงทางวิชาการเป็นอย่างมาก เนื่องจากการที่จำเลย ได้เข้าไปในบ้านเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับบุตรโดยอาศัยเพียงความยินยอมของบุตรซึ่งเป็นเพียงผู้อาศัย ทั้ง ที่พ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่แท้จริงไม่ได้อนุญาตให้จำเลยกระทำเช่นนั้นเลย จะถือว่า จำเลยไม่มีความผิดได้อย่างไร จำเลยควรจะถูกคาดหวังได้แต่แรกว่าบุตรไม่ใช่ผู้ครอบครองทรัพย์สิน อย่างแท้จริง จึงไม่มีอำนาจในการให้ความยินยอมแก่จำเลย⁸⁸

ส่วนผู้ที่เห็นพ้องกับคำพิพากษานี้เห็นว่าเป็นการยากที่จำเลยจะทราบได้ว่าใครเป็นผู้ มีอำนาจในการให้ความยินยอมอย่างแท้จริง บุตรอาจจะเป็นผู้ครอบครองที่แท้จริงก็เป็นได้ ประกอบ กับการได้รับอนุญาตดังกล่าวมิได้เกินขอบอำนาจของผู้อาศัยแต่อย่างใด เนื่องจากบุตรผู้อาศัยอนุญาต ให้จำเลย “มีเพศสัมพันธ์กับตน” ไม่ได้อนุญาตให้ไปทำอะไรที่ไม่ถูกกฎหมายกับผู้ครอบครองสถานที่ นั้น เจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาคือบัญญัติขึ้นมาเพื่อคุ้มครองความเสียหายต่อ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น เมื่อกรณีนี้ไม่มีใครได้รับความเสียหายจาก การกระทำของจำเลย (พ่อแม่ไม่ใช่ผู้เสียหายเพราะจำเลยไม่ได้ไปทำอะไรกับพ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครอง อีกทั้ง บุตรก็เต็มใจที่จะมีเพศสัมพันธ์กับจำเลยเอง จึงถือไม่ได้ว่าบุตรเป็นผู้เสียหายเช่นกัน) ความยินยอม ดังกล่าวจึงบังคับใช้ได้ และทำให้ผู้ที่เข้ามาไม่ใช่ผู้ไม่มีสิทธิอีกต่อไป จำเลยจึงไม่ถือเป็นผู้บุกรุก⁸⁹

อนึ่ง กรณีอาจจะเป็นความผิดฐานย่องเบาได้อยู่ถ้าผู้อาศัยไม่มีอำนาจที่จะอนุญาตใน บางเรื่อง ดังเช่น ใน คดี *Jones and Smith (1976)*⁹⁰ ที่ตัดสินว่า บุตรของผู้ครอบครองบ้านได้รับ อนุญาตให้เข้าไปในบ้านเมื่อใดก็ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าได้รับอนุญาตให้เข้าไปในบ้านกับเพื่อน เพื่อที่จะสามารถขโมยโทรทัศน์ได้ กรณีดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นการล่วงละเมิดขอบเขตของการอนุญาต ซึ่ง

⁸⁸ Griew, *The Theft Acts 1968 & 1978*, 96-7.

⁸⁹ *ibid.*, 97-100.

⁹⁰ *Jones and Smith (1976)* 1 WLR 672 (CA)

คดี *Jones and Smith* แตกต่างกับ คดี *R v. Collins* ตรงที่ว่าคดีนี้เป็นการกระทำเกินขอบอำนาจที่ได้รับอนุญาต

จากคดีดังกล่าวข้างต้น นักวิชาการนิติศาสตร์ชาวอังกฤษให้ความเห็นว่าถ้าหากมีการเชื่อเชิญจากบุตรของเจ้าของบ้านให้จำเลยเข้าไปในห้องนอน จนทั้งจำเลยและบุตรมีเพศสัมพันธ์กัน โดยเจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองไม่ทราบและไม่ได้ให้ความยินยอม จะถือว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในเวลากลางคืนไม่ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่บุตรเชื่อเชิญจำเลยเข้ามาเพื่อลักทรัพย์เจ้าของบ้าน ก็ถือว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในเวลากลางคืนเพราะจำเลยย่อมตระหนักได้ว่าบุตรย่อมไม่มีอำนาจในการอนุญาตเช่นนั้น⁹¹

อาจสรุปได้ว่าการที่ผู้ใดเข้าไปในบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือแม้ได้รับอนุญาต แต่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การเข้าไปขโมยของ ย่อมมีความผิดฐานย่องเบาได้

3.3.2 มลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา

ประเด็นเรื่องความยินยอมนั้นเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจมาช้านานในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการอ้างว่าตนเองได้รับความยินยอมให้เข้ามาในอาคารหรือทรัพย์สิน ย่อมถือว่าเป็นข้อต่อสู้ได้เป็นอย่างดีเพื่อให้ตนไม่มีความผิดฐานบุกรุก⁹² แต่การได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ก็ต้องพิจารณาถึงสภาพการณ์ประกอบกับอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นรายละเอียดไป กล่าวคือ ต้องพิจารณาจากบริบทต่าง ๆ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องด้วยจึงจะทราบได้ว่าการให้ความยินยอมนั้นมีผลทางกฎหมายหรือไม่ ซึ่งถ้าความยินยอมนั้นเป็นความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็ย่อมทำให้จำเลยสามารถอ้างความยินยอมดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้

การได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองไม่จำเป็นที่จะต้องได้รับความยินยอมจากทุก ๆ คนที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้นเสมอไป⁹³ แต่ต้องพิจารณาถึงว่าใครเป็นผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริงเป็นหลัก เนื่องจากหากผู้ที่ให้ความยินยอมไม่ได้มีอำนาจที่จะให้ความยินยอมได้แล้ว ผู้ที่เข้ามาในทรัพย์สินก็อาจจะต้องมีความผิดฐานบุกรุกอยู่ดี เว้นแต่เป็นการเชื่อโดยสุจริตใจว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมอย่างแท้จริง

⁹¹ Ormerod, *Smith and Hogan Criminal Law: Cases and Materials*, 993.

⁹² Paul M. Coltoff and Alan Weinstein, "Corpus Juris Secundum" accessed 8 October 2017, <https://1.next.westlaw.com/Document/.html>.

⁹³ *ibid.*

ดังนั้น สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่องความยินยอมคือต้องพิจารณาว่าผู้ที่ให้ความยินยอมนั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ในสหรัฐอเมริกาสามารถแยกอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้ครอบครองออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่า และ ประเภทที่สองความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัย

ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่านั้น ในสหรัฐอเมริกาหลาย ๆ มลรัฐมีหลายคดีที่ตัดสินว่าผู้เช่าทรัพย์สินสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในตัวทรัพย์สินได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าทรัพย์สิน แต่อย่างใด

ตัวอย่างเช่น คดี *City of Quincy v. Daniels (1993)*⁹⁴ ศาลได้วางหลักว่า ผู้ที่เข้ามาในทรัพย์สินที่เช่าโดยที่ได้รับความยินยอมจากผู้เช่าทรัพย์สินนั้นอยู่ ถือได้ว่าบุคคลที่เข้ามาไม่เป็นผู้บุกรุก อันเป็นไปตามกฎหมายอาญามลรัฐอิลลินอยด์มาตรา 5/21-3 (c)

คดี *Commonwealth v. Benito (2016)*⁹⁵ มีข้อเท็จจริงว่า จำเลยได้เข้ามาในอะพาร์ตเมนต์ที่เช่าโดยอ้างว่าตนมีสิทธิพิเศษเช่นเดียวกับผู้กล่าวหาซึ่งเป็นภรรยาของจำเลย เพราะจำเลยเคยอยู่อาศัยอะพาร์ตเมนต์กับผู้กล่าวหาก่อน อย่างไรก็ตามก็ตีกรณีปรากฏว่าผู้กล่าวหาไม่ยินยอมให้จำเลยเข้ามาและได้สั่งห้ามจำเลยอย่างชัดเจน ศาลจึงได้ตัดสินในคดีนี้ว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุก โดยศาลให้เหตุผลว่าผู้กล่าวหาซึ่งเป็นภรรยาของจำเลยนั้นเป็นผู้ที่มีชื่อในสัญญาเช่าอะพาร์ตเมนต์แต่เพียงผู้เดียว เมื่อจำเลยไม่ได้มีชื่ออยู่ในสัญญาเช่าอะพาร์ตเมนต์ จำเลยจึงไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปในอะพาร์ตเมนต์ที่เช่าได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้เช่าในอะพาร์ตเมนต์ (ในคดีนี้คือต้องได้รับความยินยอมจากผู้กล่าวหา) แต่เมื่อจำเลยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้กล่าวหาก่อนแต่อย่างใด การเข้าไปในอะพาร์ตเมนต์ของจำเลยจึงเป็นการกระทำความผิดฐานบุกรุก

ส่วนประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยนั้น ในสหรัฐอเมริกาหลาย ๆ มลรัฐได้ตัดสินในทำนองว่าผู้อาศัยก็สามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากผู้ครอบครองทรัพย์สินก่อน

ตัวอย่างเช่น คดี *Commonwealth v. Sherlock (1984)*⁹⁶ ซึ่งมีการโต้แย้งว่า บุตรีของผู้กล่าวหา (ผู้กล่าวหาเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สิน) ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะให้ความยินยอมได้ เนื่องจากบุตรีไม่ใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ซึ่งศาลไม่เห็นด้วยเนื่องจากกฎหมายอาญาของ

⁹⁴ *City of Quincy v. Daniels* 615 N.E. 2d 839 (Ill.App. 4 Dist.1993)

⁹⁵ *Commonwealth v. Benito* 133 A.3d 333 (Pa.Super. 2016)

⁹⁶ *Commonwealth v. Sherlock*, 473 A.2d 629 (Pa.Super. 1984)

มลรัฐเพนซิลเวเนียมาตรา 3503 (c) (3)⁹⁷ ไม่ได้จำกัดอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยในทรัพย์สินเอาไว้ เมื่อกฎหมายไม่ได้จำกัดอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยเอาไว้ ทำให้เห็นได้ว่าเจตนาของการบัญญัติกฎหมายจึงให้หมายความรวมถึงบุตรของผู้ครอบครองบ้านที่มีอำนาจให้ความยินยอมด้วยเช่นกัน ดังนั้นในคดีดังกล่าวแม้ผู้กล่าวหาซึ่งเป็นผู้ครอบครองจะได้สั่งให้จำเลยออกไปจากบ้านแล้ว และแม้บุตรของผู้ครอบครองบ้านจะไม่ได้อนุญาตให้จำเลยเข้ามาในบ้านโดยตรงก็ตาม แต่การที่จำเลยกับบุตรผู้กล่าวหา รู้จักกันมานาน และจำเลยก็เคยเข้าไปหาบุตรของผู้กล่าวหาในบ้านบ่อยครั้ง ดังนั้นจึงมีเหตุผลที่ทำให้จำเลยเชื่อว่าในครั้งนี้นับบุตรของผู้กล่าวหา ก็ให้ความยินยอมเช่นกัน จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุกเพราะเชื่อว่าบุตรได้ให้ความยินยอมแล้ว (เป็นการให้ความยินยอมโดยปริยายของผู้อาศัย)

อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไป คือ หากความยินยอมของผู้อาศัยและความยินยอมของผู้ครอบครองทรัพย์สินเกิดขัดแย้งกัน ผู้ใดจะอยู่ในฐานะที่เป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง เนื่องจากได้กล่าวไปแล้วว่าการได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายอย่างแท้จริงย่อมส่งผลให้ผู้นั้นสามารถยกขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ในความผิดฐานบุกรุกได้

ในประเด็นที่ถกเถียงกันนี้มี คดี *People v. Long (1996)*⁹⁸ ซึ่งศาลวินิจฉัยว่า เมื่อผู้เป็นเจ้าของบ้านและถือเป็นผู้ครอบครองได้ห้ามปรามมิให้จำเลยซึ่งเป็นเพื่อนของบุตรชายเจ้าบ้านให้เข้ามาในบ้านอย่างชัดเจนล่วงหน้าแล้ว แต่จำเลยยังขึ้นเข้ามาในบ้านโดยอ้างความยินยอมของบุตรชายเจ้าบ้าน เช่นนี้จำเลยมีความผิดฐานบุกรุก เพราะผู้ครอบครองย่อมมีอำนาจเหนือกว่าผู้อาศัยภายในบ้านในการจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลเข้ามาในบ้านได้ เมื่อกรณีนี้เจ้าบ้านซึ่งเป็นผู้ครอบครองได้ห้ามโดยชัดเจนจึงไม่อาจอ้างความยินยอมของผู้อาศัยมายกเว้นความรับผิดได้ จำเลยจึงมีความผิดตามกฎหมายอาญามลรัฐอิลลินอยส์มาตรา 5/19-4 (a)⁹⁹

⁹⁷ **PENNSYLVANIA CODE section 3503 (c) (3)** Defenses: It is a defense to prosecution under this section that: the actor reasonably believed that the owner of the premises, or other person empowered to license access thereto, would have licensed him to enter or remain.

⁹⁸ *People v. Long*, 283 Ill. App.3d 224, 218 Ill.Dec. 711,669 N.E.2d 1237 (1996)

⁹⁹ **ILLINOIS CODE section 5/19-4** Criminal trespass to a residence:

(a) (1) A person commits criminal trespass to a residence when, without authority, he or she knowingly enters or remains within any residence, including a house trailer that is the dwelling place of another.

(2) A person commits criminal trespass to a residence when, without authority, he or she knowingly enters the residence of another and knows or has reason to know that one or more persons is present or he or she knowingly enters the residence of another and remains in the residence after he or she knows or has reason to know that one or more persons is present.

นอกจากนี้ยังมี คดี *People v. Banks (1996)*¹⁰⁰ ซึ่งศาลวินิจฉัยว่า ผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองมีอำนาจเหนือกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้าน ดังนั้นการที่บุตรที่มีอายุ 17 ปีได้อนุญาตให้จำเลยซึ่งเป็นเพื่อนของบุตรเข้ามาในบ้านของผู้ปกครองโดยที่ไม่ได้รับความยินยอมก่อน และข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกว่าผู้ปกครองได้ห้ามปรามจำเลยอย่างเด็ดขาดว่าไม่สามารถเข้ามาในบ้านได้นอกเสียจากจะได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองเท่านั้น จึงเป็นกรณีที่อำนาจในการอนุญาตของผู้ครอบครองกับผู้อาศัยขัดกัน แต่เมื่ออำนาจของผู้ปกครองบ้านเหนือกว่าอำนาจของบุตร จึงส่งผลให้จำเลยไม่สามารถอ้างความยินยอมของบุตรขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ได้ จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแม้ผู้อาศัยจะสามารถให้ความยินยอมได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากหลายคดีที่กล่าวมาข้างต้น จะสังเกตว่าหากความยินยอมของผู้อาศัยขัดกับผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ครอบครองที่แท้จริง ก็ต้องถือว่าอำนาจของผู้ปกครองอยู่เหนือกว่าอำนาจของผู้อาศัย และเป็นเหตุให้ผู้ครอบครองสามารถที่จะยกเลิกการให้ความยินยอมของผู้อาศัยทิ้งได้¹⁰¹ หากบุคคลภายนอกยังขึ้นเข้ามาในทรัพย์สินทั้งที่ผู้ครอบครองได้สั่งห้ามโดยชัดแจ้งก็ต้องถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานบุกรุก

ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการการตีความในประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองอย่างชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างกฎหมายและคดีของมลรัฐจอร์เจียขึ้นมาพิจารณา เพราะเป็นมลรัฐที่มีความน่าสนใจในเกี่ยวกับพัฒนาการการตีความในประเด็นดังกล่าวเป็นอย่างมาก ดังมีรายละเอียดดังนี้

ความผิดฐานบุกรุกของมลรัฐจอร์เจียปรากฏอยู่ในมาตรา 16-7-21 (b)¹⁰² ของกฎหมายอาญามลรัฐจอร์เจียซึ่งบัญญัติว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁰⁰ *People v. Banks*, 281 Ill.App.3d 417 667 N.E.2d 118 (1996)

¹⁰¹ Coltoff and Weinstein, "Corpus Juris Secundum "

¹⁰² **GEORGIA CODE section 16-7-21 (b)**. A person commits the offense of criminal trespass when he or she knowingly and without authority:

(1) Enters upon the land or premises of another person or into any part of any vehicle, railroad car, aircraft, or watercraft of another person for an unlawful purpose;

(2) Enters upon the land or premises of another person or into any part of any vehicle, railroad car, aircraft, or watercraft of another person after receiving, prior to such entry, notice from the owner, rightful occupant, or, upon proper identification, an authorized representative of the owner or rightful occupant that such entry is forbidden; or

(3) Remains upon the land or premises of another person or within the vehicle, railroad car, aircraft, or watercraft of another person after receiving notice from the owner, rightful occupant, or, upon proper identification, an authorized representative of the owner or rightful occupant to depart.

“บุคคลกระทำความผิดฐานบุกรุกถ้าบุคคลนั้นรู้และปราศจากอำนาจและ
ยัง

(1) เข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของผู้อื่นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะ
รถไฟ อากาศยาน เรือ ที่เป็นของผู้อื่นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(2) เข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของผู้อื่นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะ
รถไฟ อากาศยาน เรือ ที่เป็นของผู้อื่นหลังจากที่ได้รับคำเตือนจากเจ้าของ ผู้
ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้แทนที่มีสิทธิโดยชอบของเจ้าของหรือผู้
ครอบครองว่าการเข้าไปในนั้นไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไป

(3) อาศัยอยู่ในที่ดินหรือสถานที่ของผู้อื่นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของ
ยานพาหนะ รถไฟ อากาศยาน เรือ ที่เป็นของผู้อื่นหลังจากที่ได้รับคำเตือนจาก
เจ้าของ ผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้แทนที่มีสิทธิโดยชอบของเจ้าของหรือผู้
ครอบครองว่าให้ออกไป”

บทบัญญัติของมลรัฐจอร์เจียข้างต้นกำหนดให้การเข้ามาโดยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่ได้รับความยินยอมย่อมทำให้บุคคลภายนอกมีความผิดฐานบุกรุก ดังนั้นการพิจารณาถึงอำนาจ
ของผู้มีสิทธิในการให้ความยินยอมจึงมีความสำคัญ ซึ่งในมลรัฐจอร์เจียก็สามารถแบ่งความยินยอม
ออกได้เป็น 2 ประเภทเช่นเดียวกับมลรัฐอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน คือ ประเภทแรกความยินยอม
ของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่า และ ประเภทที่สองความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้
ครอบครองกับผู้อาศัย

สำหรับความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่านั้น ศาลของมลรัฐ
จอร์เจียได้วางบรรทัดฐานมาโดยตลอดว่าผู้เช่ามีสิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาในห้องหรือ
บริเวณรอบ ๆ สถานที่เช่าได้ และผู้ให้เช่าก็ไม่มีสิทธิที่จะห้ามปรามไม่ให้ผู้เช่ากระทำเช่นนั้นได้ด้วย

ยกตัวอย่างเช่น **คดี Arbee v. Collins (1995)**¹⁰³ ที่ศาลวินิจฉัยว่าลูกจ้างในอะ
พาร์ตเมนต์มีเหตุอันควรที่จะจับจำเลยฐานบุกรุกเข้ามาในอะพาร์ตเมนต์ได้แม้ว่าจำเลยจะได้รับ
อนุญาตจากผู้ให้เช่าอะพาร์ตเมนต์ก็ตาม โดยเหตุผลที่จำเลยมีความผิดฐานบุกรุกนั้นศาลให้เหตุผลว่า
ตามความเป็นจริงแล้วผู้ให้เช่าอะพาร์ตเมนต์ไม่สามารถที่จะจำกัดหรือขับไล่บุคคลภายนอกที่ได้รับ
ความยินยอมจากผู้ให้เช่าอะพาร์ตเมนต์ให้เข้ามาในอะพาร์ตเมนต์ได้ เพราะศาลถือว่าผู้ได้รับความ
ยินยอมนั้นถือเป็นผู้ที่ผู้เช่าให้การรับรอง จึงทำให้มีสิทธิที่จะเข้ามาในอะพาร์ตเมนต์ได้แม้ว่าผู้ให้เช่าอะ
พาร์ตเมนต์จะสั่งห้าม อาจกล่าวได้ว่าโดยปกติแล้วผู้ให้เช่าอะพาร์ตเมนต์ไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปรบกวน

¹⁰³ Arbee v. Collins 219 Ga.App. 63463 S.E.2d 922 (1995)

การครอบครองของผู้เช่าที่มีสัญญาเช่าได้เพราะเป็นสิ่งที่กฎหมายให้การรับรองและคุ้มครองความเป็น สิทธิส่วนตัวของผู้นั้น เมื่อผู้เช่ามีฐานะพิเศษกว่าผู้ให้เช่าก็ทำให้ผู้ที่ได้รับความยินยอมจากผู้เช่าได้รับการรับรองและคุ้มครองไปด้วย โดยผู้ที่ได้รับความยินยอมสามารถเข้ามาในห้องของผู้เช่ารวมทั้ง บริเวณรอบ ๆ อะพาร์ตเมนต์ได้ทราบเท่าที่ผู้เช่ายังมีสิทธิอยู่ (กล่าวโดยสรุปคือเมื่อผู้เช่าสามารถเข้าไป บริเวณใดได้ ผู้ที่ได้รับความยินยอมก็สามารถเข้าไปบริเวณนั้นได้เช่นกัน ไม่จำกัดเพียงว่าสามารถเข้าไป ในห้องของผู้เช่าได้เท่านั้น) อย่างไรก็ตามได้กล่าวไปแล้วว่าสิทธิของผู้ที่ได้รับความยินยอมจะมีอยู่ เท่ากับสิทธิของผู้เช่าเท่านั้น ไม่ได้มีสิทธิไปกว่าผู้เช่า ดังนั้นถ้าผู้เช่าไม่มีสิทธิ ผู้ที่ได้รับความยินยอมก็ ไม่มีสิทธิตรงส่วนนั้นด้วย ซึ่งคดีนี้จำเลยได้เข้าไปในบริเวณห้องที่แม้แต่โดยปกติผู้เช่าก็ไม่มีสิทธิที่จะเข้าไป บริเวณห้องนั้นได้วันแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่าเสียก่อน เมื่อกรณีปรากฏว่าผู้ให้เช่าไม่ได้ อนุญาตให้ผู้เช่าและจำเลยเข้าไปในบริเวณดังกล่าว แต่จำเลยยังฝ่าฝืนเข้าไปอีก จำเลยจึงมีความผิด ฐานบุกรุก

คดี *Gomez v. Julian LeCrew & Co. (2004)*¹⁰⁴ ได้วางหลักว่า แยกที่ผู้เช่าได้ เชิญเข้ามาถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับเชิญโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ให้เช่าไม่สามารถที่จะห้ามไม่ให้ผู้เช่าเชิญ ใครก็ตามเข้ามาในทรัพย์สินที่เช่าได้

ทว่าสำหรับความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยนั้น ศาล ของมลรัฐจอร์เจียมีพัฒนาการการตีความที่แตกต่างไป โดยในอดีตศาลของมลรัฐจอร์เจียมีการตีความ เรื่องความยินยอมของผู้อาศัยในกรณีของผู้เยาว์ที่ขัดแย้งกันอยู่โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

1) คดีที่ตัดสินว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์มีสิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาใน ห้องหรือบริเวณรอบ ๆ สถานที่ได้แม้ผู้ครอบครองจะไม่ได้อนุญาต

คดี *Atkins v. State (1985)*¹⁰⁵ มีข้อเท็จจริงว่า จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน ตำรวจพบข้อสงสัยว่าโจทก์ที่ 1 ได้ขโมยของไปจากร้านค้าแล้วนำไปซ่อนไว้ที่บ้านของโจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็น มารดาของโจทก์ที่ 1 จำเลยจึงได้ไปที่บ้านของโจทก์ทั้งสองและได้ทำการค้นบ้านของโจทก์ทั้งสอง โดย ที่การค้นดังกล่าวจำเลยไม่ได้ขอหมายไปด้วย โจทก์ทั้งสองจึงมาฟ้องต่อศาลว่าการค้นดังกล่าวไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการค้นโดยไม่มีหมายอีกทั้งโจทก์ทั้งสองที่เป็นผู้ครอบครองก็ไม่ได้อนุญาตให้ จำเลยเข้าไป ศาลในคดีนี้ตัดสินว่า แม้การค้นของจำเลยจะไม่มีหมาย แต่เมื่อโจทก์ที่ 3 ซึ่งเป็นบุตรชาย ของโจทก์ที่ 2 และเป็นน้องชายของโจทก์ที่ 1 ได้ให้ความยินยอมแก่จำเลยในการค้น ก็ต้องถือว่าการ ค้นของจำเลยชอบด้วยกฎหมายเพราะถือว่าเป็นกรณีที่ผู้อาศัยได้ให้ความยินยอมแล้ว ทั้งนี้ แม้

¹⁰⁴ *Gomez v. Julian LeCrew & Co.* 269 Ga.App. 576604 S.E.2d 532 (2004)

¹⁰⁵ *Atkins v. State*, 254 Ga. 641, 331 S.E.2d 597 (Ga. 1985)

ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าโจทก์ที่ 3 ยังเป็นผู้เยาว์ที่อายุไม่ถึง 18 ปีอยู่ แต่ศาลก็เห็นว่าผู้เยาว์ถือเป็นผู้ที่สามารถให้ความยินยอมได้เช่นกัน จำเลยจึงไม่มีความผิด

คดี Nash v. State (1996)¹⁰⁶ ศาลตัดสินว่า น้องสาวของผู้เสียหายที่อายุ 15 ปี ถือเป็นผู้อยู่อาศัยในบ้านเช่าของผู้เสียหายถือเป็นผู้อยู่อาศัยโดยชอบ อันมีสิทธิที่จะขับไล่จำเลยให้ออกไปจากบ้านเช่าดังกล่าวได้ เมื่อจำเลยไม่ยอมออกไปจำเลยย่อมมีความผิดฐานบุกรุก

นอกจากนี้ศาลยังได้ตีความอีกด้วยว่าแม้ผู้ครอบครองจะได้ห้ามปรามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามา แต่ก็ต้องถือว่าผู้อยู่อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ยังมีสิทธิที่จะให้ความยินยอมได้อยู่เช่นกัน ดังเช่น

คดี Hutson v. State (1996)¹⁰⁷ ซึ่งศาลวินิจฉัยว่า บุตรีของผู้ครอบครองบ้านที่มีอายุ 15 ปี ถือเป็นผู้อยู่อาศัยโดยชอบ เพราะศาลเห็นว่าเด็กอายุ 15 ปีที่ทำงานที่ร้านสะดวกซื้อก็สามารถที่จะห้ามไม่ให้คนที่ก่อควรร้านค้าเข้ามาและออกไปได้ ดังนั้น การที่บุตรีเชื่อเชิญจำเลยเข้ามาในบ้านย่อมแสดงถึงอำนาจของจำเลยในการเข้าไปในบ้านดังกล่าวโดยไม่ต้องคำนึงถึงคำเตือนของผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองก่อน จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายอาญามาตรา 16-7-21

2) คดีที่ตัดสินว่าถ้าผู้ครอบครองไม่ได้อนุญาต ผู้อยู่อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ก็ไม่มีสิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาในห้องหรือบริเวณรอบ ๆ สถานที่ได้

คดี Davis v. State (1992)¹⁰⁸ ตัดสินว่า ผู้อยู่อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ที่มีอายุเพียง 10 ปี และไม่เคยอยู่คนเดียวมาก่อน เพียงแต่ในวันเกิดเหตุได้รับอนุญาตให้ดูแลบ้านตอนช่วงกลางวันเป็นเวลาหนึ่งชั่วโมงเท่านั้น ย่อมไม่สามารถที่จะให้ความยินยอมแก่จำเลยให้เข้ามาตรวจค้นบ้านของผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองได้ เพราะผู้เยาว์ในกรณีนี้ยังไม่ถือเป็นผู้มีคุณสมบัติเพียงพอในการที่จะยินยอมให้จำเลยเข้ามา ดังนั้นการที่จำเลยเข้ามาในบ้านโดยผู้ครอบครองแท้จริงไม่ได้อนุญาตให้เข้ามาจึงเป็นการเข้าไปที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

จากคำพิพากษาในคดีเหล่านี้ ศาลของมลรัฐจอร์เจียได้ตีความแสดงให้เห็นว่าผู้อยู่อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ก็สามารถที่จะให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ แต่ก็ไม่ใช่ทุกกรณีที่ผู้เยาว์จะให้ความยินยอมได้ ต้องพิจารณาหลาย ๆ ปัจจัยประกอบกัน เช่น อายุของผู้เยาว์ว่ามีความรู้สึกลึกซึ้งพอหรือสามารถนึกคิดได้หรือไม่ อีกทั้งยังต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เยาว์ที่เป็นผู้อยู่อาศัยกับ

¹⁰⁶ *Nash v. State*, 476 S.E.2d 69 (Ga.App. 1996)

¹⁰⁷ *Hutson v. State*, 220 Ga. App.609, 469 S.E. 2D 825 (1996)

¹⁰⁸ *Davis v. State*, 262 Ga. 578422 S.E.2d 546 (Ga. 1992)

ผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองด้วยว่ามีความใกล้ชิดกันเพียงใด จึงจะถือว่าผู้เยาว์ที่เป็นผู้อาศัยนั้นเป็น “ผู้ที่มีสิทธิ” ในการให้ความยินยอม

เมื่อมีการตีความที่ยังไม่สอดคล้องกันอยู่ ทำให้ใน ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) คณะกรรมการร่างกฎหมายของมลรัฐจอร์เจียจึงได้แก้ไขบทบัญญัติเรื่องบุกรุกขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 16-7-21 (c)¹⁰⁹ เข้าไป¹¹⁰ เพื่อแก้ไขปัญหาการตีความที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งอนุมาตราดังกล่าวได้วางหลักว่า “การได้รับความยินยอมหรือเชิญเข้าไปของผู้เยาว์อันจะทำให้ไม่มีความผิดฐานบุกรุกนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอในการให้บุคคลภายนอกเข้าไปในที่ดิน อาคาร ยานพาหนะ ได้ หากครอบครัวหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์ได้แจ้งไว้แต่แรกแล้วว่าห้ามบุคคลภายนอกนั้นเข้ามาหรือออกไปจากสถานที่ดังกล่าว” อันเป็นบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นว่าหากผู้ครอบครองได้ห้ามปรามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในบ้านโดยชัดแจ้งแล้ว ก็ต้องยึดตามเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลัก บุคคลภายนอกจะอ้างความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ไม่ได้อีก ซึ่งต่อมาศาลได้ตีความตามบทบัญญัติดังกล่าวอันสังเกตได้จาก

คดี *In re J.B.M. (2008)*¹¹¹ มีข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้เข้าไปขโมยของในบ้านของผู้เสียหาย แต่ปรากฏว่าถูกจับได้ จำเลยจึงได้หลบหนีไปยังบ้านของผู้อาศัยซึ่งผู้อาศัยก็ยินยอมให้หลบหนีเข้าไปในบ้านได้ ซึ่งในท้ายที่สุดจำเลยก็โดนจับ คดีนี้จำเลยถูกฟ้องว่ากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานบ้านของผู้เสียหาย และถูกฟ้องในความผิดฐานบุกรุกบ้านของผู้อาศัย จำเลยให้การโต้แย้งในประเด็นความผิดฐานบุกรุกบ้านของผู้อาศัยว่าตนไม่มีความผิดฐานบุกรุก เนื่องจากตนได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยโดยชอบแล้ว ทั้งนี้ แม้มารดาของผู้อาศัยจะเคยบอกกล่าวกับจำเลยหลายครั้งว่าไม่ให้จำเลยเข้ามาในบ้านที่อยู่อาศัยนี้อีกก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถลบล้างความยินยอมที่ผู้อาศัยให้ไว้แก่ตนได้ โดยจำเลยได้ยก คดี *Hutson v. State* ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลในคดีนี้ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกบ้านของผู้อาศัยโดยที่จำเลยไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยเป็นข้อต่อสู้ได้ เนื่องจากเมื่อมารดาของผู้อาศัยได้แจ้งเตือนล่วงหน้าแต่แรกแล้วว่าไม่ให้จำเลยเข้ามาในบ้านอีก ก็ต้องถือว่าอำนาจของมารดาซึ่งเป็นผู้ปกครองของผู้อาศัยเหนือกว่าอำนาจความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ ซึ่งแม้จะเป็นความจริงที่ว่าใน คดี *Hutson v. State* นั้นศาลจะตัดสินว่าผู้อาศัยที่

¹⁰⁹ **GEORGIA CODE section** 16-7-21 (c) For the purposes of subsection (b) of this Code section, permission to enter or invitation to enter given by a minor who is or is not present on or in the property of the minor's parent or guardian is not sufficient to allow lawful entry of another person upon the land, premises, vehicle, railroad car, aircraft, or watercraft owned or rightfully occupied by such minor's parent or guardian if such parent or guardian has previously given notice that such entry is forbidden or notice to depart

¹¹⁰ Kurtz Criminal Offenses and Defenses in Georgia, "Property Damage Crimes " accessed February 3, 2018, <https://1.next.westlaw.com/Document.html>.

¹¹¹ *In re J.B.M.*, 669 S.E.2d 523, 525+, Ga.App. (2008)

เป็นเพียงเด็กอายุ 15 ปีจะสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ก็ตาม แต่ก็เป็นการตีความของศาลก่อนที่จะได้มีการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 16-7-21 ของกฎหมายมลรัฐจอร์เจีย หรือก็คือเป็นการตีความตัดสินตามกฎหมายเก่าก่อนที่จะมีการเพิ่มเติม มาตรา 16-7-21 (c) เข้าไป เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 16-7-21 (c) ที่แก้ไขเพิ่มเติมจะพบว่าบุคคลภายนอกไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์เพื่อเข้ามาในบ้านได้หากผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองได้สั่งห้ามโดยชัดแจ้งไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามา ดังนั้น ศาลในคดีนี้จึงได้ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกอยู่จำเลยไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์มาเป็นข้อหักล้างได้

จากคดีที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะพบว่าศาลของมลรัฐจอร์เจียได้มีแนวทางในการตีความที่แตกต่างจากในอดีตคือแม้ศาลจะยังคงตีความว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ยังสามารถให้ความยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาในอาคารหรือสถานที่ได้ แต่เมื่ออำนาจในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์กับผู้ครอบครองขัดกันถึงขนาดที่ผู้ครอบครองได้ห้ามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาและบุคคลภายนอกก็ทราบถึงการห้ามปรามของผู้ครอบครองแล้ว ศาลก็ตีความว่าอำนาจของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ยอมเป็นอันตกไป ผู้ครอบครองย่อมมีสิทธิดีกว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ อันเป็นกรณีที่ศาลได้ตีความตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป ในสหรัฐอเมริกาคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานบุกรุกนั้นมีความเห็นว่าเมื่อจำเลยเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในทรัพย์สินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนำมาสู่ประเด็นความขัดแย้งว่าบุคคลนั้นมีสิทธิตามกฎหมายในทรัพย์สินนั้นหรือไม่¹¹² และส่งผลต่อการวินิจฉัยถึงความผิดฐานบุกรุกของบุคคลนั้น เนื่องจากหากเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมจะไม่ใช่ความผิดฐานบุกรุก ซึ่งการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมายก็อาจเกิดขึ้นได้เพราะความยินยอมของผู้ครอบครองและผู้อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น ทั้งนี้ ความยินยอมเพื่อไม่ให้มีความผิดฐานบุกรุกในสหรัฐอเมริกา ศาลมีแนวโน้มในการตีความว่าผู้อาศัยก็มีสิทธิที่จะให้ความยินยอมได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามศาลก็ตีความต่อไปว่าหากอำนาจในการให้ความยินยอมระหว่างผู้อาศัยกับผู้ครอบครองขัดกันถึงขนาดที่ผู้ครอบครองได้สั่งห้ามอย่างชัดแจ้งแล้วศาลจะถือตามเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักมากกว่าเจตนาของผู้อาศัย

3.3.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

การได้รับความยินยอมเป็นข้ออ้างอย่างหนึ่งในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่ผู้กล่าวหาสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้ว่าตนได้รับความยินยอมให้เข้าไปหรืออาศัยอยู่ในสถานที่จึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก แต่การให้ความยินยอมดังกล่าวก็ต้องเป็นการให้ความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมาย

¹¹² LaFave, *Criminal Law*, 1084.

ด้วย กล่าวคือ ต้องเป็นการยินยอมโดยผู้มีอำนาจที่จะให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง หากผู้ที่ให้ความยินยอมไม่ใช่ผู้มีอำนาจที่จะให้ความยินยอมได้แล้ว การให้ความยินยอมดังกล่าวย่อมไม่มีผลในทางกฎหมายและส่งผลให้ผู้ได้รับความยินยอมไม่สามารถที่จะยกประเด็นเรื่องความยินยอมขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้

จากการศึกษาพบว่าสามารถแยกอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้ครอบครองในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่า และ ประเภทที่สองความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัย

กรณีความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่านั้น ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้กำหนดมาโดยตลอดว่าผู้เช่าสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในตัวทรัพย์สินได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สินแต่อย่างใด

ตัวอย่างเช่น **Court of Appeals Berlin Acc. 03.08.2015, Az.: (2) 161 Ss 160/15 (044/15)**¹¹³ ได้ตัดสินว่า กรณีของห้องเช่าส่วนตัวนั้น สิทธิในห้องเช่าไม่ได้เป็นของผู้ให้เช่า อาคารเสมอไป ผู้เช่าห้องต่างหากที่มีสิทธิครอบครองตราบเท่าที่ยังมีสัญญาเช่าที่กฎหมายรับรองอยู่ ผู้ให้เช่าอาคารไม่สามารถที่จะเข้าไปในห้องที่เช่าได้ตราบใดที่ยังมีสัญญาอยู่และผู้เช่ายังไม่ได้ให้ความยินยอม อีกทั้งผู้ให้เช่าก็ไม่มีอำนาจหรือสิทธิที่จะอนุญาตหรือขัดขวางไม่ให้ใครเข้ามาในห้องที่เช่านั้นได้ ในทางกลับกันผู้เช่าสามารถให้การอนุญาตแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในห้องที่เช่าได้แม้จะขัดกับเจตนาของผู้ให้เช่าก็ตาม

นอกจากนี้กรณีความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยนั้น ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีก็มีการตีความมาโดยตลอดว่า นอกจากผู้ครอบครองที่สามารถให้ความยินยอมได้ ผู้อาศัยก็ถือว่าเป็นผู้ที่มีสิทธิที่จะให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกในการเข้ามาในทรัพย์สินหรือตัวอาคารได้เช่นกัน และเมื่อบุคคลภายนอกได้รับความยินยอม บุคคลภายนอกย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุก เว้นแต่ เจตนาในการให้ความยินยอมระหว่างผู้อาศัยกับผู้ครอบครองขัดกัน

Federal Supreme Court Urt. V. 14.12.1966, Az.: 2 StR 346/66¹¹⁴ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้เข้ามาในห้องอะพาร์ตเมนต์ในขณะที่ผู้กล่าวหาไม่อยู่ แต่จำเลยกลับเข้าไปพบกับบุตรของผู้กล่าวหาที่มีอายุ 14 ปีครึ่งในห้องอะพาร์ตเมนต์แทน จำเลยได้สนทนากับบุตรของผู้กล่าวหา และในตอนท้ายก็ได้ทำการลวนลามบุตรผู้กล่าวหา บุตรีของผู้กล่าวหาจึงได้บอกกล่าวให้

¹¹³ "(2) 161 Ss 160/15 (044/15)," Openjur, accessed 11 February 2018, <https://openjur.de/u/874607.html>.

¹¹⁴ "2 Str 346/66," Jurion, accessed February 11, 2018, https://www.jurion.de/urteile/bgh/1966-12-14/2-str-346_66/.

จำเลยออกไปจาก ห้องอะพาร์ตเมนต์ แต่จำเลยปฏิเสธที่จะออกไป ศาลในคดีนี้ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 123 ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน จำเลยให้การต่อสู้ว่าบุตรไม่ได้มีสิทธิและไม่มีอำนาจที่จะไล่จำเลยออกจากห้องอะพาร์ตเมนต์เพราะบุตรเป็นเพียงผู้อาศัยในห้องอะพาร์ตเมนต์เท่านั้น ไม่ได้มีการครอบครองแต่อย่างใด ผู้ที่มีอำนาจจะไล่จำเลยออกจากห้องอะพาร์ตเมนต์ได้คงมีแค่ผู้กล่าวหาซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองห้องอะพาร์ตเมนต์ และเมื่อผู้กล่าวหาไม่อยู่ก็ย่อมไม่มีใครสามารถไล่จำเลยออกไปได้ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก อย่างไรก็ตามในคดีนี้ศาลเห็นว่าสิทธิในการที่จะปกป้องสิทธิในตัวทรัพย์สินนั้นไม่ได้เป็นหน้าที่และสิทธิของผู้ครอบครองแต่เพียงผู้เดียว ผู้อาศัยในบ้าน เช่น คู่สมรส ผู้ที่ทำงานในบ้านรวมทั้งบุตรที่รู้ความแล้วก็ย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้ครอบครองในการที่จะยินยอมหรือขับไล่บุคคลภายนอกที่เข้ามาได้ โดยที่เจตนาของผู้อาศัยก็ต้องไม่ขัดกับเจตนาของผู้ครอบครองด้วย ทั้งนี้ ในคดีดังกล่าวก็เห็นได้ชัดเจนว่าบุตรผู้กล่าวหา มีอายุ 14 ปีซึ่งถือว่ามีความรู้ผิดชอบชั่วดีแล้ว อีกทั้งเจตนาของบุตรก็ไม่ได้ขัดกับเจตนาของผู้ครอบครองเช่นกัน ดังนั้นเมื่อจำเลยไม่ยอมออกไปจากห้องอะพาร์ตเมนต์ทั้งที่ถูกบุคคลผู้มีสิทธิขับไล่ให้ออกไป จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

นอกจากนี้ มี **Court of Appeals Berlin Acc. 01.02.2016, Az.: 3 Ws (B) 29/16 - 162 Ss 137/15**¹¹⁵ เป็นกรณีที่มีผู้อาศัยหลาย ๆ คนในบ้าน ซึ่งผู้อาศัยเหล่านั้นต่างเป็นเจ้าของห้องทั้งสิ้น ศาลในคดีนี้ได้ตัดสินว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในห้องทุกคนต่างก็มีสิทธิเท่าเทียมกันเหมือนกับเจ้าของห้อง เมื่อเป็นกรณีเช่นนี้แล้วจึงทำให้ผู้ที่อาศัยในห้องแต่ละคนต่างก็มีอำนาจที่จะยินยอมให้ใครเข้ามาก็ได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยทุกคนก่อน แต่การยินยอมให้เข้ามาดังกล่าวก็ต้องเป็นการเข้ามาโดยมีเหตุอันสมควรด้วย ซึ่งการเข้ามาตรวจสอบห้องของผู้แทนชุมชนถือได้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผลประโยชน์ในตัวบ้านอันถือได้ว่าเป็นการเข้ามาโดยมีเหตุอันสมควร การปฏิเสธไม่ให้ความยินยอมของผู้อาศัยคนหนึ่งจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหาเป็นเหตุให้การเข้ามาของผู้แทนชุมชนมีความผิดอาญาฐานบุกรุก

จากคดีที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้อาศัยที่ไม่ได้เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินก็สามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้เช่นกันและส่งผลให้บุคคลภายนอกที่ได้รับ ความยินยอมไม่มีความผิดฐานบุกรุก แต่เจตนาในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยก็ต้องไม่ขัดกับเจตนาในการให้ความยินยอมของผู้ครอบครองด้วย ถ้าเจตนาในการให้ความยินยอมขัดกัน ศาลได้ตีความว่าต้องยึดตามเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลัก หากบุคคลภายนอกยังฝืนเจตนาของเจ้าของ

¹¹⁵ "3 Ws (B) 29/16 - 162 Ss 137/15," Openjur, accessed February 11, 2018, <https://openjur.de/u/877981.html>.

ทรัพย์สินและเข้ามาในทรัพย์สินอยู่อีก บุคคลภายนอกยังถือว่ามีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 123 อยู่

เมื่อทราบองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ทั้งเข้าใจพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลประเทศเหล่านี้ประเด็นความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองแล้ว ในบทถัดไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย ได้แก่ กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญา หลังจากนั้นจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกทั้งสองประเด็นดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศหรือไม่ รวมถึงวิเคราะห์มูลเหตุที่ศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศเปลี่ยนแนวทางการตีความ พร้อมทั้งแสวงหาแนวทางการตีความความผิดฐานบุกรุกของศาลฎีกาไทยที่เหมาะสมในแต่ละประเด็น ในลำดับต่อไป

บทที่ 4

พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยในความผิดฐานบุกรุก

เมื่อทราบองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง รวมถึงแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศในประเด็นดังกล่าว ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย ได้แก่ กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญา โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกในทั้งสองประเด็นดังกล่าว เพื่อศึกษาว่าศาลฎีกาไทยมีพัฒนาการกฎหมายและการตีความอย่างไร รวมถึงมีแนวโน้มการตีความไปในทิศทางใด โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ 4.1 องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย 4.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และ 4.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

4.1 องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย

เนื่องจากกฎหมายในยุคก่อนกฎหมายตราสามดวงนั้นได้สูญหายหรือถูกทำลายไปจนยากที่จะนำมาศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุก รวมถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาประเด็นความผิดฐานบุกรุก ดังนั้น ในการศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาในประเด็นความผิดฐานบุกรุกทั้งสองประเด็นนั้นจึงควรเริ่มต้นศึกษาจากกฎหมายตราสามดวงเป็นต้นไป เพราะถือเป็นกฎหมายเก่าแก่ที่สุดที่พอจะสืบหาร่องรอยของความผิดฐานบุกรุกได้

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย ได้แก่ 4.1.1 กฎหมายตราสามดวง 4.1.2 กฎหมายลักษณะอาญา และ 4.1.3 ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

4.1.1 กฎหมายตราสามดวง

กฎหมายตราสามดวง เป็นชื่อเรียกประมวลกฎหมายของไทยที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นักปราชญ์จำนวน 11 ท่านชำระขึ้นใหม่

เมื่อ พ.ศ. 2348 โดยการเก็บรวบรวมกฎหมายเก่าที่ตราขึ้นและใช้อยู่ในสมัยอยุธยาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 จนถึงเสียกรุงศรีอยุธยา เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งในกฎหมายเก่าและยังทรงตรากฎหมายบางบทขึ้นใหม่ตามสถานการณ์และบริบทของสังคมเพื่อสร้างความสงบสุขและความเป็นปึกแผ่นแก่บ้านเมือง กฎหมายที่ทรงชำระรวบรวมขึ้นใหม่นี้ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้อาลักษณ์คัดลอกไว้เป็น 3 ชุด แล้วประทับตรา 3 ดวงคือ ตราพระราชสีห์ประจำมหาดไทย ตราพระคชสีห์ประจำกลาโหม และตราบัวแก้วประจำกรมท่า ไว้ทุกเล่ม ทั้งยังทรงกำชับว่า หากพระสมุทกฎหมายที่นำมาใช้ไม่มีตราสามดวงก็ไม่ต้องเชื่อฟัง จึงเป็นที่มาของชื่อประมวลกฎหมายที่ชำระรวบรวมครั้งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ว่า “กฎหมายตราสามดวง”¹

กฎหมายตราสามดวงประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 มกราคม จุลศักราช 1166 (พ.ศ. 2348) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ กฎหมายเก่าที่นำมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 1²

ในกฎหมายตราสามดวงนี้ก็มีบัญญัติเรื่องการบุกรุกเอาไว้อยู่บ้างแต่ยังไม่เป็นระบบอย่างในปัจจุบัน³ กล่าวคือ ยังไม่อยู่ในลักษณะที่เป็นฐานความผิด ทว่าก็มีแนวคิดในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวไว้เป็นสำคัญเช่นกัน ดังที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงในพระอัยการลักษณะวิวาทต่อา/ตีกัน หมวด 3 ตั้งแต่มาตรา 38 - มาตรา 46 หรือที่เรียกว่าลักษณะวิวาทด้วยอุกรุกกัน⁴ ซึ่งในหมวดดังกล่าวนี้ได้กำหนดให้การรุกรเข้าไปในอาณาบริเวณของผู้อื่นอาจได้รับผลร้ายในทางแพ่งหรือทางอาญาแล้วแต่กรณี อันสามารถจำแนกได้ว่า

สำหรับการรุกรเข้าไปโดยไม่ได้มีการกระทำความผิดอื่น กฎหมายตราสามดวงจะกำหนดให้เป็นเรื่องของทางแพ่งที่ต้องมีการใช้ค่าสินไหมทดแทน ยกตัวอย่างเช่น ในมาตรา 39 ที่บัญญัติว่า “วิวาทร้องด่าเสียงกัน ผู้ใดออกไปจากที่แดนตนรุกรเข้าไปถึงที่แดนท่านด่าตีกันไซ้ ท่านว่าผู้นั้นรุกร ให้ไหมโดยพระราชกฤษฎีกา”

อย่างไรก็ดีถ้าเป็นการรุกรเข้าไปโดยมีการกระทำความผิดอื่นประกอบด้วย เช่น ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิ่ญ จะถือเป็นเรื่องในทางอาญา ยกตัวอย่างเช่น ในมาตรา 43 ที่บัญญัติว่า “ลักษณะจงโทษด้วยลวดหนั่งนั้น ถ้ามั่นลักทรัพย์ฟันแทงแลรุกรที่รุกรแดนบ้านเรือนท่านว่าท่านจะฟันจะ

¹ พิมพ์พรรณ ไพบูลย์เจริญ, "กฎหมายตราสามดวง: การศึกษาต้นฉบับตัวเขียนและฉบับตัวพิมพ์," ใน *กฎหมายตราสามดวง: แว่นส่องสังคมไทย*, วินัย พงศ์ศรีเพียร, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า, 2547), 33.

² สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, *กฎหมายตราสามดวง: หน้าต่างสังคมไทย* (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548), 14.

³ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 475.

⁴ สถาบันปรีดีพนมยงค์, *กฎหมายตราสามดวง เล่ม 2* (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, 2548), 255-8.

แห่งท่านก็ดี จึงให้ทวนด้วยลวดหนัง ถ้าวิวาททะเลาะทุ่มเถียงตีต่ําฟันแทงกันบาดเจ็บก็ดี อย่าให้ลงโทษทวนแก้มันเลย เหตุว่าวิวาทกันเหมือนช้างต่องาควายต่อเขา ต่างคนต่างต่ําตีฟันแทงต่อกัน จงโทษทวนด้วยน้ำมันขอบ ท่านให้ใหม่ให้แก่กันแต่โดยบาดเจ็บโดยขนาด”

เราสามารถแยกองค์ประกอบความผิดลักษณะวิวาทต่ําตีกันได้ดังนี้

4.1.1.1 องค์ประกอบภายนอก

แม้กฎหมายตราสามดวงไม่ได้มีการกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นฐานความผิดโดยเฉพาะ เป็นแต่ปรากฏเรื่องของการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวไว้ในลักษณะวิวาทต่ําตีหมวด 3 ตั้งแต่มาตรา 38 - มาตรา 46 เท่านั้น ซึ่งมีองค์ประกอบความผิดแตกต่างกันไปออกไปในแต่ละมาตรา อีกทั้งยังมีความรับผิดทางแพ่งและทางอาญาปะปนกันไปด้วย แต่จากการพิเคราะห์พบว่าความผิดในหมวด 3 นี้มีลักษณะองค์ประกอบความผิดภายนอกที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบุกรุกร่วมกันอยู่ 3 ประการ คือ 1) การวิวาทต่ําตีกัน 2) การรุก และ 3) ทรัพย์สินที่ถูกรุก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิวาทต่ําตีกัน หมายถึง การทำร้ายร่างกาย ทั้งที่เป็นการชกต่อยกันหรือใช้อาวุธทั้งของมีคมและไม่มีคมทำร้ายกันเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บเป็นอันตราย หรือบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย โดยแบ่งลักษณะการกระทำผิดเป็นหลายลักษณะตามแต่ละมาตราในหมวด 3⁵

2) การรุก หมายถึง การรุกข้ามเขตแดนเข้าไป กล่าวคือ เป็นการที่ผู้กระทำเข้าไปในสถานที่ของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำที่เป็นการรบกวนสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น และถือว่าเป็นการรบกวนการครอบครองทรัพย์สินโดยปกติสุขอีกด้วย⁶

3) ทรัพย์สินที่ถูกรุก หมายถึง เนื่องจากได้กล่าวไปแล้วในเบื้องต้นว่าความผิดฐานบุกรุกในกฎหมายตราสามดวงยังไม่เป็นระบบอย่างในปัจจุบัน อันทำให้ทรัพย์สินที่ถูกบุกรุกเข้าไปได้จะไม่ได้เป็นอสังหาริมทรัพย์ ดังเช่น บ้านเรือนหรือที่นาเพียงอย่างเดียว แต่อาจรวมถึงยานพาหนะเช่นเรือ เป็นต้นด้วย ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายละเอียดหรือรายละเอียดไป

⁵ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, เข้าถึงเมื่อ 24 ธันวาคม 2560, <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=30&chap=4&page=t30-4-infodetail05.html>.

⁶ วรทัศน์ เผือกกรุด, "การกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อคุ้มครองสาธารณสถานและสถานที่สำคัญ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), 22.

4.1.1.2 องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในเกี่ยวกับการวิวาทด้วยอุกรุกกันตามหมวด 3 ของพระไอยการลักษณะวิวาทตา/ตักันนั้น ไม่ปรากฏว่าต้องมีเจตนาพิเศษในการกระทำดังกล่าว มีเพียงเจตนาธรรมดาเท่านั้น (อุก = บังอาจ/พลการ) กล่าวคือ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำนั้น ขณะเดียวกันผู้กระทำก็ต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลของการกระทำด้วย

4.1.2 กฎหมายลักษณอาญา

กฎหมายลักษณอาญาเป็นประมวลกฎหมายอาญาสมัยใหม่ (Modern Law) ฉบับแรกของราชอาณาจักรไทยที่ประกาศใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน รัตนโกสินทรศก 127 (พ.ศ. 2451) ซึ่งร่างขึ้นด้วยความพิถีพิถันและเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการร่างโดยนำประมวลกฎหมายอาญาของประเทศต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับคนไทยและสภาพของสังคมไทย จึงทำให้กฎหมายลักษณอาญามีความสมบูรณ์เป็นอย่างมากในตัวเอง และส่งผลให้กฎหมายอาญาระบบนี้ดำรงคงอยู่เป็นแม่บทบังคับใช้ตลอดมาเป็นระยะเวลาาร่วม 50 ปี แม้กระทั่งต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาแทนเมื่อ พ.ศ. 2500 ก็ตาม ประมวลกฎหมายอาญาระบบใหม่ก็ไม่ต่างไปจากประมวลกฎหมายอาญาระบบเดิมมากนัก จึงอาจกล่าวได้ว่าในแง่ของคุณค่าทางวิชาการกฎหมายลักษณอาญายังคงไว้ซึ่งคุณค่าทางวิชาการซึ่งกฎหมายในรุ่นหลังยังคงต้องสนใจศึกษา ที่ไม่เพียงแต่เพื่อให้ได้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และกฎหมายเปรียบเทียบเท่านั้น หากแต่ยังมีคุณค่าอย่างมากสำหรับทำความเข้าใจกฎหมายอาญาของไทยในปัจจุบันด้วย กล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษากฎหมายลักษณอาญาย่อมจะทำให้ทราบถึงที่มาของการใช้กฎหมายอาญาในปัจจุบัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้แก่การตีความของศาลฎีกาไทยในปัจจุบันได้อีกด้วย⁷

ความผิดฐานบุกรุกเองก็เป็นหนึ่งในฐานความผิดที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณอาญาเช่นกัน โดยปรากฏอยู่ภาค 2 ว่าด้วยลักษณะความผิด ส่วนที่ 9 ว่าด้วยความผิดที่ประทุษร้ายแก่ทรัพย์ หมวดที่ 8 ซึ่งจะเห็นได้ว่าความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณอาญามีอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น 5 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 327 ถึงมาตรา 331 โดยจำแนกออกเป็น⁸ 1) ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์เพื่อถือการครอบครอง เข้าไปรบกวนการครอบครองโดยปกติสุขของเขา หรือทำลาย

⁷ หุุด แสงอุทัย, *คำอธิบายกฎหมายลักษณอาญา ร.ศ. 127*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 13-5.

⁸ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 476.

เครื่องหมายเขตตามมาตรา 327⁹ 2) ความผิดฐานบุกรุกโดยมีเหตุฉกรรจ์ตามมาตรา 328¹⁰ 3) ความผิดฐานบุกรุกเคหสถานตามมาตรา 329¹¹ 4) ความผิดฐานบุกรุกสถานที่ราชการตามมาตรา 330¹² และ 5) ความผิดอันยอมความกันได้ตามมาตรา 331¹³

อย่างไรก็ตามในที่นี่ขอยกเอาเฉพาะมาตรา 327 และมาตรา 329 ขึ้นมาอธิบายโดยละเอียดเนื่องจากมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความชอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง

4.1.2.1 ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 327¹⁴

มาตรา 327 บัญญัติว่า “ผู้ใดเจตนาจะมีให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขอันพึงเคลื่อนจากที่มิได้นั้นโดยความปรกติสุข แลมันประพฤติดีกกฎหมาย บังอาจเข้าถือเอาทรัพย์สินนั้นก็ดี หรือเพื่อจะถือเอาทรัพย์สินของเขาเช่นว่ามานี้ มันบังอาจยกออกหรือทำลายเครื่องหมายเขตของเขาเสียก็ดี หรือด้วยเจตนาตั้งว่ามาแล้ว มันบังอาจเข้าไปภายในเขตของเขาก็ดี ผู้ใดกระทำประการหนึ่งประการใดตั้งว่ามานี้ ท่านว่ามันกระทำการบุกรุก มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหนึ่งปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน”

⁹ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327** บัญญัติว่า “ผู้ใดเจตนาจะมีให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขอันพึงเคลื่อนจากที่มิได้นั้นโดยความปรกติสุข แลมันประพฤติดีกกฎหมาย บังอาจเข้าถือเอาทรัพย์สินนั้นก็ดี หรือเพื่อจะถือเอาทรัพย์สินของเขาเช่นว่ามานี้ มันบังอาจยกออกหรือทำลายเครื่องหมายเขตของเขาเสียก็ดี หรือด้วยเจตนาตั้งว่ามาแล้ว มันบังอาจเข้าไปภายในเขตของเขาก็ดี ผู้ใดกระทำประการหนึ่งประการใดตั้งว่ามานี้ ท่านว่ามันกระทำการบุกรุก มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหนึ่งปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน”

¹⁰ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 328** บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการบุกรุกด้วยอุบายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นว่าต่อไปในมาตรานี้ คือ

- (1) มันใช้กำลังทำร้ายเขา หรือขู่เข็ญว่าจะทำร้ายเขาก็ดี
 - (2) มันมีศาสตราวุธไปบุกรุกก็ดี
 - (3) มันคุมพรรคพวกนับทั้งตัวมันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปไปบุกรุกก็ดี
- ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แลให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาท ด้วยอีกโสทหนึ่ง”

¹¹ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 329** บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แลมันบังอาจเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น หรือในรั้วเขตเคหสถานของผู้อื่น หรือเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในที่นั้นๆโดยไม่มีเหตุสมควรที่จะเข้าไปก็ดี หรือว่าเมื่อผู้มีความชอบธรรมที่จะห้ามได้ ได้ขับไล่ให้มันออกไปมันยังยืนอยู่ในที่นั้นๆก็ดี ท่านว่ามันผู้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่ามานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน แลให้ปรับไม่เกินกว่าร้อยบาท ด้วยอีกโสทหนึ่ง

ถ้าการกระทำความผิดฐานบุกรุกเช่นว่ามาในมาตรานี้ ได้กระทำในเวลาค่าคืนก็ดี กระทำโดยอุบายใช้กำลังทำร้ายเขา หรือขู่เข็ญว่าจะทำร้ายเขาก็ดี กระทำด้วยมีศาสตราวุธก็ดี หรือคุมสมัคพรรคพวกนับทั้งตัวมันเองตั้งแต่สามคนขึ้นไป ไปบุกรุกก็ดี ท่านว่าผู้กระทำความผิดเช่นว่านี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แลให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วยอีกโสทหนึ่ง”

¹² **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 330** บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แลมันบังอาจเข้าไปในสถานที่สำหรับใช้ในราชการ หรือไปซ่อนตัวอยู่ในที่นั้นๆโดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะเข้าไปก็ดี หรือเมื่อเจ้าพนักงานขับไล่ให้มันออกไปมันยังยืนอยู่ในที่นั้นๆก็ดี ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษฐานบุกรุกเคหสถาน”

¹³ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 331** บัญญัติว่า “การฟ้องเอาโทษแก่ผู้กระทำความผิดกฎหมายที่ท่านบัญญัติไว้ในมาตรา 327, 328 และ 329 นั้น ท่านให้ถือว่าต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายมาร้องทุกข์จึงให้เจ้าพนักงานเอาคดีขึ้นว่ากล่าว”

¹⁴ หยุด แสงอุทัย, *คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127*, 505-6.

บังอาจยกยอกหรือทำลายเครื่องหมายเขตของเขาเสียก็ดี หรือด้วยเจตนาตั้งว่ามาแล้ว มันบังอาจเข้าไปภายในเขตของเขาก็ดี ผู้ใดกระทำการหนึ่งประการใดตั้งว่ามานี้ ท่านว่ามันกระทำการบุกรุก มีความผิดต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหนึ่งปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน”

ความผิดฐานบุกรุกตามตามกฎหมายลักษณะอาญาตามมาตรา 327 นั้นมีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ส่วน โดยสามารถแบ่งการพิจารณาตามมาตรานี้ออกได้เป็นความผิดตามมาตรา 327 ส่วนแรก¹⁵ และความผิดตามมาตรา 327 ส่วนหลัง¹⁶ ซึ่งจะได้อธิบายอย่างละเอียดต่อไป

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 327 มีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ส่วน โดยความผิดตามมาตรา 327 ส่วนแรกมีองค์ประกอบภายนอก 2 ประการคือ 1) เข้าไป และ 2) ทรัพย์สินของเขานั่นเคลื่อนจากที่มีได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การเข้าไป โดยในประเด็นเรื่องการเข้าไปนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 4.2.2

2) ทรัพย์สินของเขานั่นเคลื่อนจากที่มีได้ หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ดังเช่น บ้าน เรือน ที่ดิน เป็นต้น โดยอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต้องเป็นของผู้อื่นด้วยจึงจะมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327 หากเป็นกรณีที่เจ้าของเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของตนเองจะไม่มีผิดตามมาตรา¹⁷ เนื่องจากตัวบทใช้คำว่า “ทรัพย์สินของเขา” อันพึงเคลื่อนจากที่มีได้ นอกจากนี้การบุกรุก

CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁵ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 ส่วนแรก** บัญญัติว่า “ผู้ใดเจตนาจะมีให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขานั่นเคลื่อนจากที่มีได้นั้นโดยความปรกติสุข แลมันประพฤติดีกกฎหมาย บังอาจเข้าถือเอาทรัพย์สินนั้นก็...ผู้ใดกระทำการหนึ่งประการใดตั้งว่ามานี้ ท่านว่ามันกระทำการบุกรุก มีความผิดต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหนึ่งปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน”

¹⁶ **กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 ส่วนหลัง** บัญญัติว่า “ผู้ใดเจตนา...เพื่อจะถือเอาทรัพย์สินของเขาเช่นว่ามานี้ มันบังอาจยกยอกหรือทำลายเครื่องหมายเขตของเขาเสียก็ดี หรือด้วยเจตนาตั้งว่ามาแล้ว มันบังอาจเข้าไปภายในเขตของเขาก็ดี ผู้ใดกระทำการหนึ่งประการใดตั้งว่ามานี้ ท่านว่ามันกระทำการบุกรุก มีความผิดต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าหนึ่งปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน”

¹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 816-817/2493 ตัดสินว่า สามโจทก์เช่าห้องจำเลยที่ 1 อยู่อาศัย จำเลยที่ 1 บอกเลิกสัญญา กับสามโจทก์เมื่อครบกำหนดตามสัญญาเช่าแล้ว แต่โจทก์ยังอยู่ยู่ในห้องเช่าจำเลยที่ 1-2 จึงให้จำเลยที่ 3 ถึง 7 เข้าไปในห้องเช่าหรือส่วนต่างๆ ของห้องเช่าเสียเช่นนี้ ยังไม่เป็นความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 327 เพราะห้องเช่านั้นเป็นของจำเลยที่ 1 (เนติ.), หน้า 836.

ตามมาตรานี้เป็นกรกระทำต่อเอกชนและเป็นความผิดต่อส่วนตัว การบุกรุกที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่ผิดตามมาตรา¹⁸

ในส่วนของความผิดตามมาตรา 327 ส่วนหลังมีองค์ประกอบภายนอก 2 ประการเช่นกัน คือ 1) การเข้าไป 2) ทรัพย์สินของเขานั่นเคลื่อนจากที่มิได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนองค์ประกอบภายนอกตามมาตรา 327 ส่วนแรก

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 นั้นมีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ส่วน โดยสามารถแบ่งการพิจารณาองค์ประกอบภายในตามมาตรานี้ออกได้เป็นองค์ประกอบภายในตามมาตรา 327 ส่วนแรก และองค์ประกอบภายในตามมาตรา 327 ส่วนหลัง โดยความผิดตามมาตรา 327 ส่วนแรกมีองค์ประกอบภายใน 2 ประการคือ 1) เจตนาธรรมดา และ 2) เจตนาพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด ขณะเดียวกันผู้กระทำก็ต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลของการกระทำด้วย

2) เจตนาพิเศษที่ผู้กระทำมีเจตนาที่จะมิให้เขาครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยปกติสุขและได้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น หมายความว่า การจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ผู้กระทำต้องมีเจตนาพิเศษที่จะมิให้ผู้อื่นครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยปกติสุขและได้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย ซึ่งหากไม่มีเจตนาพิเศษดังกล่าวแล้ว ผู้กระทำก็ย่อมไม่มีความผิดฐานบุกรุก ดังเช่น การเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นเพื่อปิดป้องสาธารณภัยที่เกิดขึ้นย่อมขาดเจตนาพิเศษอันทำให้ไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327¹⁹

ในส่วนของความผิดตามมาตรา 327 ส่วนหลังมีองค์ประกอบภายใน 2 ประการเช่นกัน คือ 1) เจตนาธรรมดา และ 2) เจตนาพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) เจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด ขณะเดียวกันผู้กระทำก็ต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลของการกระทำด้วย

¹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 423/2493 ตัดสินว่า ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 เป็นการกระทำแก่เอกชนและเป็นความผิดส่วนตัว (เนติ.), หน้า 431.

¹⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 549/2492 ตัดสินว่า การเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นเพื่อปิดป้องภัยอันตรายอันแลเห็นอยู่่าจะเกิดขึ้นนั้น ไม่ผิดตามมาตรา¹⁸ เพราะไม่มีเจตนาที่จะมิให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินโดยปกติสุข (เนติ.), หน้า 1197.

2) เจตนาพิเศษ คือ ผู้กระทำให้เจตนาเพื่อที่จะครอบครองทรัพย์สินนั้น และกระทำการดังต่อไปนี้คือ ก. ยักย้ายเครื่องหมายเขต ซึ่งได้แก่ที่ตั้งแห่งเครื่องหมายเขตให้ผิดไปจากเดิม หรือ ข. ทำลายเครื่องหมายเขต เช่น ทำลายเสาหินที่เจ้าพนักงานที่ดินปักไว้ หรือ ค. เข้าไปภายในเขตอสังหาริมทรัพย์ของเขา

4.1.2.2 ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 329²⁰

มาตรา 329 บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แลมันบังอาจเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น หรือในรั้วเขตเคหสถานของผู้อื่น หรือเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในที่นั้น ๆ โดยไม่มีเหตุสมควรที่จะเข้าไปก็ดี หรือว่าเมื่อผู้มีความชอบธรรมที่จะห้ามได้ ได้ขับไล่ให้มันออกไปมันยังขึ้นอยู่ในที่นั้น ๆ ก็ดี ท่านว่า มันผู้กระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่ามานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน แลให้ปรับไม่เกินกว่าร้อยบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

ถ้าการกระทำผิดฐานบุกรุกเช่นว่ามาในมาตรานี้ ได้กระทำในเวลา ค่ำคืนก็ดี กระทำโดยอุบายใช้กำลังทำร้ายเขา หรือเชื่อว่าจะทำร้ายเขาก็ดี กระทำด้วยมีสัตราวุธก็ดี หรือคุมสมัครพรรคพวกนับทั้งตัวมันเองตั้งแต่สามคนขึ้นไป ไปบุกรุกก็ดี ท่านว่าผู้กระทำผิดเช่นว่านี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แลให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329 นั้นสามารถแยกองค์ประกอบความผิดออกได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329 มี 3 ประการ ได้แก่ 1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ 1.1) เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ หรือ 1.2) ยังขึ้นอยู่เมื่อผู้มีความชอบธรรมที่จะห้ามได้ได้ขับไล่ให้ออกไป 2) ในเคหสถานหรือในรั้วเขตเคหสถานของผู้อื่น 3) โดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ 1.1) เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ หรือ 1.2) ยังขึ้นอยู่เมื่อผู้มีความชอบธรรมที่จะห้ามได้ขับไล่ให้ออกไป โดยสามารถอธิบายได้ว่า

²⁰ พยุค แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127, 507-8.

1.1) กรณีของการเข้าไปนั้นจะได้อธิบายต่อไปในหัวข้อที่ 4.2.3 ส่วนกรณีของการซ่อนตัวนั้นหมายถึงตอนเข้ามีสิทธิหรือได้รับอนุญาตให้เข้าไปได้ทั้งทางตรง และโดยปริยาย แต่เมื่อเข้าไปแล้วไม่ยอมออกมา กลับไปแฝงตัวอยู่ ณ ที่ลับตาภายในสถานที่นั้น และความผิดสำเร็จนับตั้งแต่เวลาที่ซ่อนตัว

1.2) ยังขึ้นอยู่ หมายความว่า ตอนแรกมีสิทธิที่จะเข้าไป ได้ แต่ต่อมาเมื่อผู้มีความชอบธรรมได้ขับไล่ให้ออกไปแล้วไม่ยอมออกไป ดังนั้นการกระทำในลักษณะดังกล่าวจะเป็นความผิดต่อเมื่อผู้มีความชอบธรรมได้ขับไล่เสียก่อน หากยังไม่มีการขับไล่จะไม่ถือว่าเป็นการกระทำอันถือได้ว่าเป็นความผิดฐานบุกรุก และคำว่า “ผู้มีความชอบธรรมที่จะห้าม” ในที่นี้ หมายความว่ารวมถึงผู้ครอบครองด้วย ไม่จำเป็นที่ต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินเท่านั้น

2) เคหสถานหรือในรั้วเขตเคหสถานของผู้อื่น คำว่า “เคหสถาน” หมายความว่า “ที่อาศัย” ตามมาตรา 6 (14)²¹ ซึ่งเหตุที่กฎหมายให้นิยามของคำว่า “เคหสถาน” ว่า หมายถึงที่อาศัยตามมาตรา 6 (14) เนื่องจากว่าผู้ร่างกฎหมายลักษณะอาญาหลังเปลือยไป ด้วยเหตุนี้ จึงต้องเข้าใจว่าเคหสถานที่ใช้ในบทมาตรา 329 นี้จึงหมายถึงที่อาศัยตามมาตรา 6 (14)

จะเป็นที่อาศัยหรือเคหสถานได้ต้องเป็นที่ที่คนอยู่อาศัยจริง ๆ บ้าน ร้างซึ่งไม่มีคนอยู่ไม่ถือว่าเป็นที่อาศัย นอกจากนี้ตามมาตรา 6 (14) ที่ระบุถึงเรือน โรง เรือ แพ และ ชุมรุม นั้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น อาจมีสิ่งอื่น ๆ นอกจากนี้ก็ เช่น รถที่บุคคลใช้อาศัยกินอยู่หลับนอนก็เป็นเคหสถานเช่นกัน

3) โดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควรนั้น

คำว่า “โดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย” หมายถึงเข้าไปโดยที่กฎหมายไม่ได้ให้การรับรองเอาไว้ หากเป็นกรณีที่กฎหมายรับรองว่าสามารถเข้าไปได้ การเข้าไปดังกล่าวย่อมเป็นการเข้าไปที่ชอบด้วยกฎหมายและทำให้ไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329 กล่าวคือ ถ้ามีการอนุญาตโดยตรงหรือปริยายก็ไม่เป็นความผิด เช่น คนขายของหาบของเข้ามาขายในบ้านสามารถกระทำได้เว้นแต่จะถูกขับไล่ออกไปอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการอนุญาตโดยปริยายนั้นหมดไปแล้ว หรือในกรณีของการเข้าไปในเคหสถานเพื่อจับผู้ร้ายของเจ้าพนักงานที่แม้ จะไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีสิทธิก่อน แต่ก็ถือว่าเป็นอำนาจที่กฎหมายให้การรับรองว่าสามารถกระทำ ได้

²¹ กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 6 (14) บัญญัติว่า “ที่อาศัยนั้น ท่านหมายความว่า เคหสถานที่คนอยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ แพ และชุมรุม เป็นต้น และนับรวมตลอดถึงที่ซึ่งอยู่ในบริเวณเกี่ยวเนื่องกับเคหสถานนั้นด้วย”

คำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ประกอบการเข้าไปและซ่อนตัว หมายถึง ถ้าผู้กระทำมีเหตุอันสมควร เช่น หนีผู้ร้ายที่ไล่ติดตามมาจึงต้องเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด แต่ถ้าผู้เข้าไปไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น ลอบเข้าไปหาบุตรผู้กระทำก็มีความผิดตามมาตรานี้

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329 มีอยู่ประการเดียวคือ เจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดขณะเดียวกันผู้กระทำก็ต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลของการกระทำด้วย

4.1.3 ประมวลกฎหมายอาญา

ในระยะเวลาต่อมา สภาพสังคม การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอย่างไม่เคยปรากฏตัวมาก่อน ดังเช่น การปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย หรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันประชาชนต่างต้องการกฎหมายในการปกครองประเทศที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงมีแนวคิดที่จะปรับปรุงกฎหมายลักษณะอาญา ให้มีความทันสมัยและเหมาะสมมากขึ้น แต่เนื่องจากกฎหมายลักษณะอาญาบางมาตราไม่เหมาะสมกับกาลสมัยเพราะมีการบังคับใช้เป็นเวลานานหลายสิบปี อีกทั้งการจะมาแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญาเป็นมาตรา ๆ ไปก็จะต้องรักษาโครงสร้างของกฎหมายลักษณะอาญาเดิม ซึ่งเป็นการยากที่จะแก้ไขได้ดี

ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปรับปรุงการใช้กฎหมายมากที่สุดตลอดจนความเหมาะสมแก่กาลสมัย จึงได้มีการชำระกฎหมายโดยยกร่างประมวลกฎหมายอาญาขึ้น ซึ่งกระบวนการในการร่างเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบกฎหมายลักษณะอาญาที่มีอยู่ก่อนว่ายังมีข้อบกพร่องในการบังคับใช้อย่างไรหรือไม่ และข้อบกพร่องนั้นจะแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้ผู้ร่างก็ได้อาศัยบทกฎหมายของประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแนวความคิดไปมากแล้ว มาบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อแก้ไขให้บทบัญญัติที่มีอยู่แต่เดิมชัดเจนยิ่งขึ้น และนำแนวความคิดใหม่ ๆ มาบัญญัติไว้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป²² ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาฉบับดังกล่าวได้จัดทำขึ้นแล้วเสร็จและมีผลใช้บังคับแทนกฎหมายลักษณะอาญานับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา

²² คณพล จันทน์หอม, "วิเคราะห์กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127: ศึกษากระบวนการร่างกฎหมายและประเด็นความรับผิดชอบในทางอาญา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 178-83.

ความผิดฐานบุกรุกเองนั้นก็ได้มีการบัญญัติเอาไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด ลักษณะ 12 หมวด 8 ตั้งแต่มาตรา 362 ถึงมาตรา 366 มีอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น 5 มาตรา และสามารถจำแนกออกเป็น 1) ความผิดฐานบุกรุกเพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นตามมาตรา 362 ส่วนแรก 2) ความผิดฐานบุกรุกโดยรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยปกติสุขตามมาตรา 362 ส่วนหลัง 3) ความผิดฐานยกย้าย ทำลายเครื่องหมายเขตตามมาตรา 363²³ 4) ความผิดฐานบุกรุกเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์ หรือสำนักงานโดยไม่มีเหตุอันควรตามมาตรา 364 นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเหตุฉกรรจ์ในความผิดดังกล่าวข้างต้นไว้ในมาตรา 365²⁴ และบัญญัติให้การกระทำตามมาตรา 362 จนถึงมาตรา 364 เป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา 366²⁵ อีกด้วย²⁶

สำหรับในที่นี้ขอยกเอาเฉพาะมาตรา 362 และมาตรา 364 ขึ้นมาอธิบายโดยละเอียดเนื่องจากมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง

4.1.3.1 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362

มาตรา 362 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²³ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 363** บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อถือเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม ยกย้ายหรือทำลายเครื่องหมายเขตแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁴ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365** บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 362 มาตรา 363 หรือมาตรา 364 ได้กระทำ”

- (1) โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (2) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ
- (3) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

²⁵ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 366** บัญญัติว่า “ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 365 เป็นความผิดอันยอมความได้”

²⁶ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 476.

ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 นั้นมีข้อความทำนองเดียวกับมาตรา 327 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม แตกต่างตรงที่มาตรานี้มีการแยกการกระทำที่มีได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ คือ ย้ายทำลายเครื่องหมายเขตออกบัญญัติเป็นมาตรา 363 แทน²⁷ ทั้งนี้ ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 362 มีข้อความพิจารณาอยู่ 2 ส่วน คือ ความผิดตามมาตรา 362 ส่วนแรก²⁸ และความผิดตามมาตรา 362 ส่วนหลัง²⁹ ซึ่งความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ทั้งสองส่วนนั้นมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองแตกต่างกันไป โดยตามมาตรา 362 ส่วนแรกเป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ไม่ให้บุคคลใดมาถือการครอบครองทรัพย์สินนั้นได้ จึงเป็นกรณีการรบกวนกรรมสิทธิ์ ส่วนตามมาตรา 362 ส่วนหลังนั้น เป็นเรื่องการเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข จึงเป็นกรณีการรบกวนการครอบครอง อันเป็นการแสดงให้เห็นว่ามาตรา 362 ส่วนหลังมุ่งคุ้มครองทั้งกรรมสิทธิ์และการครอบครองด้วย³⁰ ส่งผลให้หากเข้าองค์ประกอบตามมาตรา 362 ส่วนหลังแล้ว เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ก็อาจมีความผิดฐานบุกรุกโดยรบกวนการครอบครองผู้อื่นได้³¹

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 นั้นมีข้อความพิจารณาอยู่ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบภายนอกตามมาตรา 362 ส่วนแรก และองค์ประกอบภายนอกตามมาตรา 362 ส่วนหลัง โดยความผิดตามมาตรา 362 ส่วนแรกนี้มีองค์ประกอบภายนอก 2 ประการคือ 1) เข้าไป 2) ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การเข้าไป ในประเด็นเรื่องขอบเขตของการเข้าป็นี้ จะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 4.2.3

²⁷ จิตติ ดิงศภัทย์, *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2545), 1108.

²⁸ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ส่วนแรก** บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน...ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁹ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ส่วนหลัง** บัญญัติว่า “ผู้ใด...เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

³⁰ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด* เล่ม 2, 477.

³¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *ประมวลกฎหมายอาญาลับอ้างอิง*, พิมพ์ครั้งที่ 39 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), 684.

2) ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น หมายถึง วัตถุประสงค์แห่งการกระทำตามมาตรา 362 คือ อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งแม้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 139³² จะได้กำหนดนิยามของคำว่า “อสังหาริมทรัพย์” ไว้แล้ว แต่โดยสภาพสิ่งที่จะถูกบุกรุกได้คงมีเพียงที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินที่มีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นเท่านั้น คือ ต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่จับต้องได้ หากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้ง 2 ประการข้างต้นไม่อาจจะเป็นสิ่งที่ถูกบุกรุกได้ เนื่องจากเป็นนามธรรม³³ นอกจากนี้ที่ดินที่อาจถูกบุกรุกได้อาจเป็นที่ดินที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองและรวมถึงที่ดินราชพัสดุซึ่งกระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ หรือที่ดินที่รัฐถือกรรมสิทธิ์โดยเจาะจงหรือรัฐวิสาหกิจถือกรรมสิทธิ์ด้วย แต่บทบัญญัติมาตรา 362 มิได้รวมถึงที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รัฐมิได้ถือกรรมสิทธิ์โดยเจาะจง

อสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกบุกรุกได้นั้นต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ซึ่งคำว่า “ของผู้อื่น” นี้มีความหมายรวมทั้งผู้ที่มีกรรมสิทธิ์และผู้ครอบครองอยู่ก่อนหรือขณะที่จำเลยจะบุกรุกเข้าไป เช่น ผู้ถือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ไว้แทน นอกจากนี้กรณีอสังหาริมทรัพย์ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กระทำไม่ว่าด้วยเพราะเหตุผลใดก็ตาม เช่น การครอบครองปรปักษ์ เช่นนี้ก็ไม่ได้ถือว่าอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเป็นของผู้อื่นอีกต่อไป และส่งผลให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก³⁴ ดังนั้น ทำให้สรุปได้ว่าประการสำคัญของเรื่องอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นนี้ ผู้อื่นที่เป็นผู้เสียหายจะต้องยังคงมีสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นสิทธิครอบครองหรือกรรมสิทธิ์อยู่นั้นเอง³⁵

ในส่วนของความผิดตามมาตรา 362 ส่วนหลังนี้มีองค์ประกอบภายนอก 2 ประการเช่นกัน คือ 1) เข้าไปกระทำการใด ๆ 2) อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ความหมายและขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ตามมาตรา 362 ส่วนหลังจะได้อธิบายต่อไปในหัวข้อที่ 4.2.3

ส่วนคำว่า “กระทำการใด ๆ” ในที่นี้หมายความว่า กระทำสิ่งที่ไม่ฝืนความประสงค์ของผู้ครอบครอง อันเป็นการกระทบสิทธิในการใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ดังนั้นคำว่า “การกระทำการใด ๆ” จึงเป็นการทำสิ่งใดก็ได้ที่เป็นการกระทบต่อการใช้สอย

³² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 139 บัญญัติว่า “อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดิน หรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย”

³³ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 479.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, 480.

³⁵ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา*, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559), 219.

ทรัพย์สินของผู้อื่นโดยปกติสุขซึ่งไม่จำกัดการกระทำนั้น ดังเช่น การเข้าไปนั่งเล่นในที่ดินของผู้อื่นซึ่งปักป้ายไว้ว่าห้ามเข้า เป็นต้น³⁶

2) อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข หมายความว่าทำให้เกิดเหตุเดือดร้อนหรือรำคาญในการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้ครอบครอง โดยไม่ว่าจะมากหรือน้อยเท่าใดก็เป็นการรบกวนการครอบครอง ที่สำคัญจะต้องเป็นการทำให้ผู้ครอบครองไม่สามารถใช้สอยทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติ หรือทำให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญในการครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายละเอียดข้อเท็จจริงไป ยกตัวอย่างเช่น การเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางผ่านและฉีกถุงปูนซีเมนต์ทิ้งไว้³⁷ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องเป็นการเข้าไปโดยไม่มีอำนาจหรือมีสิทธิตามกฎหมายด้วย หากเป็นการเข้าไปโดยมีอำนาจหรือมีสิทธิตามกฎหมาย แม้จะเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 362³⁸

นอกจากนี้เนื่องจากตัวบทใช้คำว่า “...รบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข...” จึงเป็นกรณีการรบกวนการครอบครอง อันเป็นการแสดงให้เห็นว่ามาตรา 362 ส่วนหลังมุ่งคุ้มครองทั้งกรรมสิทธิ์และการครอบครอง³⁹ ส่งผลให้หากเข้าองค์ประกอบตามมาตรา 362 ส่วนหลังแล้ว เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ได้อนุญาตให้ผู้อื่นถือการครอบครองก็อาจเป็นผู้กระทำความผิดได้หากเจ้าของเข้าไปรบกวนการครอบครองของผู้อื่น⁴⁰ แตกต่างจากกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 327 ที่กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต้องเป็นของผู้อื่นจึงจะมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327 หากเป็นกรณีที่เจ้าของเข้าไปใน

³⁶ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 486.

³⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1338/2532 ตัดสินว่า แม้ปูนซีเมนต์ที่จำเลยทำให้เสียหายจะอยู่ในบริเวณโรงเรียนซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลของ ส. ครูใหญ่ แต่ปูนซีเมนต์ดังกล่าวเป็นของ ล. ซึ่งรับเหมาก่อสร้างให้โรงเรียน และมีคนงานของ ล. พักอาศัยอยู่ในบริเวณโรงเรียนด้วย แสดงว่า ล. มอบปูนซีเมนต์ดังกล่าวให้อยู่ในความครอบครองดูแลของคนงานของตน ส. จึงมิใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานทำให้เสียหาย ความผิดฐานทำให้เสียหายเป็นความผิดต่อส่วนตัว เมื่อผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดี พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน การสอบสวนไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 วรรคสอง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง การที่จำเลยเดินเข้าไปในบริเวณโรงเรียนในเวลากลางคืน จนไปถึงอาคาร 2 ซึ่งไม่ใช่ทางผ่านและฉีกถุงปูนซีเมนต์ที่เก็บไว้หน้าอาคาร 2 แสดงว่าจำเลยมีเจตนาเข้าไปรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของ ส. ครูใหญ่ของโรงเรียนดังกล่าวโดยปกติสุขจำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก (สงเสริม.), เล่ม 3 หน้า 196.

³⁸ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 486-8.

³⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1355/2504 (ประชุมใหญ่) ตัดสินว่า ตามบทบัญญัติมาตรา 362 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยความผิดฐานบุกรุกนั้น มีความหมายเป็นสองตอน ตอนแรกรบกวนกรรมสิทธิ์ ตอนที่สองรบกวนสิทธิครอบครอง ฉะนั้นจึงหมายรวมถึงการกระทำอันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เช่าโดยปกติสุขด้วย เพราะผู้เช่าก็เป็นผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่เช่า จึงเป็นผู้เสียหายที่จะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีขึ้นว่ากล่าวเอาโทษแก่ผู้บุกรุกได้ (เนติ.), หน้า 1334.

⁴⁰ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา*, 224.

อสังหาริมทรัพย์ของตนเองจะไม่มีคามผิดตามมาตรา 327 นี้ เพราะตัวบทตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 ใช้คำว่า “ทรัพย์ของเขา” อันพึงเคลื่อนจากที่มีได้

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 362 นั้นมีข้อควรพิจารณาอยู่ 2 ส่วน โดยสามารถแบ่งการพิจารณาองค์ประกอบภายใน ตามมาตรานี้ออกได้เป็นองค์ประกอบภายในตามมาตรา 362 ส่วนแรก และองค์ประกอบภายในตาม มาตรา 362 ส่วนหลัง ซึ่งความผิดตามมาตรา 362 ส่วนแรกนี้มีองค์ประกอบภายใน 2 ประการคือ 1) เจตนาธรรมดา 2) เจตนาพิเศษเพื่่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

1) เจตนาธรรมดา หมายถึง ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์ ของผู้อื่นและต้องการที่จะเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์นั้น

2) เจตนาพิเศษเพื่่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หมายถึง เป็นการกระทำเพื่อให้ได้การครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยถาวร การเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์เพียงชั่วคราวไม่อาจเป็นความผิดตามมาตรา 362 ส่วนแรกนี้ได้ โดยการวินิจฉัย ว่าจำเลยมีเจตนาพิเศษดังกล่าวหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ของผู้กระทำที่แสดงออกมาซึ่งอาจ เป็นการชัดแจ้งหรือปริยายก็ได้⁴¹

ในส่วนของความผิดตามมาตรา 362 ส่วนหลังนี้มีองค์ประกอบ ภายในประการเดียว คือ เจตนาธรรมดา ซึ่งหมายถึงผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น และต้องการที่จะเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์นั้นจึงจะมีความผิดฐานบุกรุก

4.1.3.2 ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 364

มาตรา 364 บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือ ซ่อนตัวอยู่ในเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์หรือสำนักงานในความครอบครอง ของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่เช่นนั้นเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไป ได้ไล่ให้ออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁴¹ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 484.

ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิในการครอบครองสถานที่ของผู้อื่น⁴² ซึ่งหากสังเกตให้ดีจะพบว่ามาตรา 364 มีข้อความทำนองเดียวกับมาตรา 329 และมาตรา 330 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม โดยเพิ่มอาคารที่ถูกบุกรุกได้ขึ้นอีกไม่เพียงแต่เฉพาะเคหสถานหรือสถานที่ราชการเท่านั้น⁴³ ทั้งนี้ สามารถแยกองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 ออกได้ดังนี้⁴⁴

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 มี 3 ประการ ได้แก่ 1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ 1.1) เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ หรือ 1.2) ไม่ยอมออกไปเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก 2) ในหรือจากเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์สินหรือสำนักงานในความครอบครองของผู้อื่น 3) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ 1.1) เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ หรือ 1.2) ไม่ยอมออกไปเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก โดยสามารถอธิบายได้ว่า

1.1) กรณีของการเข้าป่านั้นจะได้อธิบายต่อไปในหัวข้อที่ 4.2.3 ส่วนกรณีของการซ่อนตัวนั้นหมายถึงตอนเข้ามีสิทธิหรือได้รับอนุญาตให้เข้าไปได้ทั้งทางตรงและโดยปริยาย แต่เมื่อเข้าไปแล้วไม่ยอมออกไป กลับไปแฝงตัวอยู่ ณ ที่ลับตาภายในสถานที่นั้น และความผิดสำเร็จนับตั้งแต่เวลาที่ซ่อนตัว

1.2) ไม่ยอมออกไปเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก หมายถึง ตอนเข้าไปอาจได้รับอนุญาตให้เข้าไปทั้งโดยตรงหรือโดยปริยายเช่นเดียวกับการซ่อนตัวอยู่ ซึ่งจะยังไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานบุกรุก แต่จะมีความผิดเมื่อผู้มีสิทธิดังกล่าวได้ไล่ให้ออกไปแล้วยังขึ้นคือตั้งไม่ยอมออกไปอันถือเป็นความผิดโดยละเว้นการกระทำ⁴⁵ ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิห้ามปรามมิให้เข้าไปในที่นี้หมายถึงผู้ครอบครองหรือเจ้าของสถานที่นั้น⁴⁶ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงผู้แทนของผู้ครอบครองทั้งหลาย ดังเช่น คนใช้ที่ทำการขับไล่เพื่อประโยชน์ของนาย⁴⁷ ผู้จัดการบริษัท หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของผู้ครอบครอง เป็นต้น

⁴² สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา, 231.

⁴³ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, 1139.

⁴⁴ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 499-512.

⁴⁵ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา, 235.

⁴⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 14 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2560), 396.

⁴⁷ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, 1144.

2) ในหรือจากเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์หรือสำนักงานในความครอบครองของผู้อื่น ซึ่งสามารถจำแนกการอธิบายได้ดังนี้

คำว่า “เคหสถาน” ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1 (4)⁴⁸ ดังนั้นเคหสถานจึงไม่ใช่เฉพาะแต่ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น ภายในตัวบ้านเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย เช่น บริเวณโดยรอบของบ้าน ทั้งนี้ สถานที่ใดจะเป็นที่อยู่อาศัยได้ สถานที่นั้นต้องเป็นสถานที่ที่มีบุคคลอย่างน้อยหนึ่งคนใช้เป็นที่อยู่อาศัยไม่ว่าการใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นจะเป็นการใช้ถาวรหรือชั่วคราว⁴⁹ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 1 (4) แล้วจะเห็นได้ว่าสถานที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นเคหสถานแม้ว่าจะใช้ประกอบการใด ๆ ก็ยังคงมีสถานะเป็นเคหสถานอยู่ตลอดเวลาที่มีการใช้สถานที่นั้นเป็นที่อยู่อาศัย แต่ก็ต้องมีข้อพึงระวังด้วยว่าสถานที่ดังกล่าวอาจกลายเป็นสาธารณสถานได้ ดังเช่น บ้านซึ่งถือได้ว่าเป็นที่อยู่อาศัยก็อาจเป็นได้ทั้งเคหสถานและสาธารณสถาน กล่าวคือ เป็นสาธารณสถานในเวลาเปิดทำการและเป็นเคหสถานในเวลาปิดทำการ หรือกรณีที่มีการสงวนพื้นที่ในสถานที่ดังกล่าวบางส่วนไว้ ซึ่งสถานที่ที่ถูกสงวนก็จะถือว่าเป็นเคหสถาน แต่พื้นที่ที่ไม่ได้ถูกสงวนไว้ก็จะถือว่าเป็นสาธารณสถาน เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายละกรณีไป เพราะมีผลต่อการวินิจฉัยความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 เนื่องจากว่าหากสถานที่ดังกล่าวเป็นเคหสถานแล้วและผู้กระทำเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันควร ผู้กระทำย่อมมีความผิดฐานบุกรุกเคหสถาน แต่หากสถานที่ดังกล่าวเป็นสาธารณสถาน ผู้กระทำก็ไม่มีความผิดฐานบุกรุกเคหสถาน

คำว่า “อาคารเก็บรักษาทรัพย์” หมายถึง โรงเก็บทรัพย์สินต่าง ๆ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสินค้าหรือไม่ โดยไม่ต้องคำนึงว่าอาคารนั้นจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่เท่าใด ข้อสำคัญก็คือจะต้องมีความคงทนถาวร นอกจากนี้องค์ประกอบดังกล่าวจำกัดเฉพาะที่เป็นการเข้าไปภายในตัวอาคารเก็บรักษาทรัพย์เท่านั้น แต่ไม่รวมถึงบริเวณโดยรอบของอาคารเก็บรักษาทรัพย์ ซึ่งแตกต่างกรณีเคหสถานที่มีการกำหนดนิยามให้รวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย

คำว่า “สำนักงานในความครอบครอง” หมายถึง ที่ทำงาน โดยเฉพาะ ซึ่งจะเป็นของเอกชนหรือของราชการก็ได้ รวมทั้งที่เป็นสำนักงานถาวรหรือชั่วคราวด้วย แต่ไม่รวมถึงสถานที่สำหรับให้บริการประชาชน

3) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หมายความว่า การกระทำที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 364 ที่สำคัญก็คือการเข้าไปหรือซ่อนตัวโดยไม่มีเหตุอันสมควร กล่าวคือ ไม่อาจ

⁴⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (4) บัญญัติว่า “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม”

⁴⁹ คณิต ณ นคร, *กฎหมายอาญาภาคความผิด*, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559), 340.

อ้างอิงสมเหตุสมผลได้ว่ามีสาเหตุจำเป็นอย่างไร ทำให้ผู้กระทำได้เข้าไป ซ่อนตัวอยู่หรือไม่ยอมออกจากสถานที่ดังกล่าว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าไป ซ่อนตัวอยู่ หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่ดังกล่าวโดยชอบ เพราะการกระทำในลักษณะนี้เป็นการละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคล จึงเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 โดยการพิจารณาว่ากรณีใดคือ “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” นั้น ต้องพิจารณาเป็นรายละเอียดกรณีไป แต่โดยคดีส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นการเข้าไปทำร้าย⁵⁰ การเข้าไปลักทรัพย์ หรือเข้าไปกระทำการอันไม่สมควรทางเพศ⁵¹ เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการกระทำโดยมีเหตุอันสมควรคือมีสาเหตุอันเหมาะสมหรือมีเหตุผลเพียงพอที่จะเข้าไป ซ่อนตัวอยู่ หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่ดังกล่าวได้ ผู้ที่เข้าไปก็ไม่มี ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364⁵² โดยเราสามารถเรียกเหตุอันสมควรได้ว่าเป็นความจำเป็นที่ชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง⁵³

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 มีอยู่ประการเดียวคือ เจตนาธรรมดา ที่ผู้กระทำได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดขณะเดียวกันผู้กระทำก็ต้องประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลของการกระทำด้วย

4.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ในการวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุก สิ่งสำคัญคือการพิจารณาองค์ประกอบความผิดภายนอกในส่วนของการเข้าไปว่ามีความหมายและขอบเขตกว้างเพียงใด เนื่องจากหากการกระทำดังกล่าวของผู้กระทำไม่ถือว่าการเข้าไปแล้ว ผู้กระทำได้ไม่มีความผิดฐานบุกรุก อันเป็นเหตุให้ศาลฎีกาต้องมีการตีความทุกครั้งในการวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวของผู้กระทำถือว่าการ

⁵⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2511 ตัดสินว่า การที่จำเลยเข้าไปทำร้ายผู้เสียหายในเคหสถาน กรณีถือได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควรนอกจากจำเลยจะมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายแล้ว ยังมีความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในเคหสถานตามมาตรา 365 (1) (2) ด้วยอีกสถานหนึ่ง (เนติ.), หน้า 882.

⁵¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4473/2528 ตัดสินว่า จำเลยมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับภริยาผู้เสียหาย ก่อนเกิดเหตุจำเลยเคยเข้าไปนอนกับภริยาผู้เสียหายในบ้านผู้เสียหาย และผู้เสียหายแจ้งความแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจให้เรียกตัวจำเลยมาตักเตือนให้เลิกเกี่ยวข้องกับภริยาผู้เสียหายและไม่ให้เข้าไปในบ้านผู้เสียหายอีก ซึ่งจำเลยก็ยอมรับที่จะปฏิบัติตาม โดยมีการลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจถึงสองครั้ง การที่จำเลยเข้าไปในบ้านผู้เสียหายในเวลากลางคืน โดยมีเจตนาในทางชู้สาวกับภริยาผู้เสียหายอีก ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปในบ้านผู้เสียหายโดยไม่มีเหตุอันสมควรจึงมีความผิดฐานบุกรุก (เนติ.), หน้า 2583.

⁵² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2549/2532 ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปในบ้านผู้เสียหายเพื่อทวงค่าแรงที่ผู้เสียหายค้างบุตรชายของจำเลยเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุผลสมควรโดยสุจริต แม้จำเลยจะได้ถือมีดไปด้วย แต่ก็เพียงมีดเหลือนซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปใช้สำหรับหวดหญ้า และไม่ปรากฏว่าจำเลยตั้งใจจะไปทำร้ายผู้เสียหายตั้งแต่แรก จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาบุกรุก (สงเสริม.), เล่ม 4 หน้า 257.

⁵³ คณิต ณ นคร, *กฎหมายอาญาภาคความผิด*, 343.

เข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุกแล้วหรือไม่ ซึ่งศาลฎีกาไทยก็มีการตีความในประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” แตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลาขึ้นอยู่กับหลักการตีความที่ศาลฎีกาเลือกมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทย ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย ได้แก่ 4.2.1 กฎหมายตราสามดวง 4.2.2 กฎหมายลักษณะอาญา และ 4.2.3 ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

4.2.1 กฎหมายตราสามดวง

เนื่องจากในกฎหมายตราสามดวงไม่ได้มีการกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นฐานความผิดโดยเฉพาะ ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดในกฎหมายตราสามดวง หมวด 3 ในพระอัยการลักษณะวิวาทต่อา/ตีกัน ตั้งแต่มาตรา 38 - มาตรา 46 หรือที่เรียกว่าลักษณะวิวาทด้วยอุกรุกกันนั้น ก็มีบทบัญญัติทั้งการรุกในทางแพ่งและทางอาญาปะปนกันไป ทำให้ยากแก่การหาขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ทว่าเมื่อพิเคราะห์บทบัญญัติในหมวด 3 พบว่ากฎหมายตราสามดวงได้กำหนดให้การจะมีความรับผิดในทางอาญา ผู้กระทำความผิดต้องมี “การรุกเข้าไป” และไป “ประกอบความผิดอื่น” ด้วย อันแสดงให้เห็นว่าผู้ที่จะมีความผิดอาญาในหมวดนี้ได้ต้องมีการรุกเข้าไปในสถานที่ตามความเป็นจริงก่อน จึงจะสามารถประกอบความผิดอื่นได้ ดังที่คำพิพากษาของศาลในสมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวงเคยตัดสินเป็นแนวทางเอาไว้

(1) คำพิพากษากฎหมายฎีกา ร.ศ. 114 (พ.ศ. 2438)⁵⁴ ตัดสินว่า นายมะทูป (โจทก์) ฟ้อง นายจิ้นอำ นายจิ้นแสง นายแปลก (จำเลย) ว่าเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม ร.ศ. 114 (พ.ศ. 2438) จำเลยได้บุกรุกเข้าไปในโรงของโจทก์ และได้ฟันแทงตีโจทก์ ศาลเมืองสมุทรปราการสืบพยาน ได้ความตามฟ้องโจทก์ ฝ่ายพยานจำเลยให้การแก้ว่าโจทก์เป็นผู้ลงมือวิวาทก่อน แต่เมื่อพิจารณาชั้นสูตรบาดแผลก็เห็นว่าโจทก์มีบาดแผลฝ่ายเดียว จำเลยหาไม่ เป็นข้อที่เชื่อไม่ได้ว่าโจทก์เป็นผู้ลงมือทำร้าย ทั้งสถานที่วิวาทนั้นก็เป็นที่บริเวณของโจทก์ จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุกเข้าไปตีโจทก์จนมีบาดแผล

จำเลยขออุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ตัดสินยกอุทธรณ์ของจำเลย

จำเลยทูลเกล้าถวายฎีกา ศาลฎีกาเห็นด้วยกับศาลเมืองสมุทรปราการและศาลอุทธรณ์สั่งปรับนายจิ้นแสง 248 บาท นายแปลก 75 บาท นายจิ้นอำ 65 บาท 2 สลึง

⁵⁴ คำพิพากษากฎหมายฎีกา ร.ศ. 114 (ธรรมสาร), หน้า 603.

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศรกรมการฎีกานี้เป็นกรณีที่จำเลยบุกรุกเข้าไปในสถานที่ของโจทก์เพื่อเข้าไปทำร้ายโจทก์ อันถือได้ว่าเป็นการรุกรเข้าไปในอาณาเขตของโจทก์นั่นเอง จำเลยจึงมีความผิดตามพระอัยการลักษณะวิวาทต่/ต่กัน ในลักษณะวิวาทด้วยอุกรุกกัน ซึ่งจะสังเกตได้ว่าแม้กฎหมายจะไม่ได้กำหนดนิยามและขอบเขตของคำว่า “รุกร” เอาไว้ แต่ศาลก็ตีความว่าการจะเป็นการรุกรเข้าไปวิวาทกันได้ ผู้กระทำได้เข้าไปในสถานที่ดังกล่าวตามความเป็นจริงก่อน แล้วค่อยลงมือทำร้าย จึงจะถือว่าผู้กระทำมีความผิดอาญา ดังที่ในคำพิพากษานี้ที่จำเลยได้เข้าไปถึงในโรงของโจทก์จริง ๆ จากนั้นค่อยลงมือทำร้ายโจทก์

(2) คำพิพากษาที่ 14 ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441)⁵⁵ ตัดสินว่า นายโต๊ะอิน อำแดงเพียน หนูแดง (โจทก์) ฟ้อง นายหยีตะ นายไหล นายจ้อย นายเซม (จำเลย) ว่าเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ร.ศ. 116 เวลาเที่ยงจำเลยคุมพรรคพวกถืออาวุธบุกรุกเข้าไปในนาของโจทก์ที่ตำบลคลอง 13 และได้ต่อยตีโจทก์ 3 คนจนได้รับอันตรายแก่กาย แล้วเก็บเข้าฟ่อนไปคิดเป็นเงินราคา 120 บาท ศาลพระราชอาญาสืบความเป็นไปตามข้อเท็จจริงดังกล่าวจริง ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญาหลวงมาตรา 10 และลักษณโจรมาตรา 73

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ตัดสินยืนตามศาลล่าง

จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่โจทก์ฟ้องมาจริง และศาลฎีกาได้แสดงความเห็นต่อไปว่าการที่จำเลยกระทำลงไปนั้นคล้ายกันกับการปล้น กล่าวคือ การที่จำเลยถืออาวุธขึ้นไปรุกรเข้าไปในที่ของโจทก์แล้วทำร้ายโจทก์ก็ถือได้ว่าเป็นการปล้นแล้ว ซึ่งเป็นการกระทำความผิดกฎหมายลักษณะอาญาหลวงมาตรา 12 ซึ่งบัญญัติว่า “พระเจ้าอยู่หัวมีพระราชบัญญัติรัลห้ามไว้ มิให้มีผู้กระชอกไพร่บ้านพลเมืองท่าน แลผู้ใดพาพวกพ้องพี่น้องสมัคสมา บ่าวไพร่ ถือเครื่องศาสตราวุธหอกดาบทวนหลาวแหลนไปรุกรานเอาเหล่าเข้าเปิดไก่อ่ กระทำให้ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินท่านได้ความเดือดร้อนยากแค้น ท่านว่าเข้าในระวางกันชอก”

ข้อสังเกต : คำพิพากษาที่ 14 ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441) นี้เป็นกรณีที่จำเลยรุกรเข้าไปในบ้านของโจทก์โดยมีอาวุธอันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 12 ของกฎหมายลักษณะอาญาหลวง ทั้งนี้ แม้คดีนี้จะเป็นกรณีเรื่องของความผิดฐานกระชอก ไม่ใช่การรุกรเข้าไปวิวาทกันก็ตาม แต่ในความผิดฐานกันชอกนี้มีเรื่องการ “รุกร” เช่นกัน ซึ่งศาลก็ตีความว่าการรุกรเข้าไปกันชอกดังกล่าว ผู้กระทำได้เข้าไปในสถานที่ตามความเป็นจริงก่อน จึงจะสามารถทำร้ายผู้ที่อาศัยในสถานที่นั้นได้ ดังที่ในคดีนี้จำเลยได้ถืออาวุธบุกรุกเข้าไปในนาของโจทก์และลงมือทำร้ายโจทก์

⁵⁵ คำพิพากษาที่ 14 ร.ศ. 117 (ธรรมสาร), หน้า 619.

จากการศึกษาถึงพัฒนาการการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในสมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง จะเห็นว่า บทบัญญัติในกฎหมายตราสามดวงไม่ได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกเอาไว้โดยตรง ทำให้ไม่มีองค์ประกอบความผิดในเรื่องของคำว่า “เข้าไป” แต่ก็มีองค์ประกอบความผิดอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับคำว่า “เข้าไป” ซึ่งก็คือคำว่า “รุก” ซึ่งการจะมีความผิดอาญาได้จะต้องมีการรุกเข้าไป “เพื่อประกอบความผิดอื่น” ด้วย อันทำให้ก่อนที่จะมีการประกอบความผิดอื่นได้ ผู้กระทำความผิดจะต้องรุกเข้าไปในสถานที่ตามความเป็นจริงเสียก่อน

อย่างไรก็ตามในประเด็นขอบเขตของการรุกเข้าไปนั้น ยังไม่ปรากฏในการตีความของกฎหมายตราสามดวงอย่างชัดเจนว่าการรุกเข้าไปเพื่อดังกล่าวจำเป็นหรือไม่ที่ร่างกายของผู้กระทำทุกส่วนต้องเข้าไป หรือเพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำยื่นเข้าไปก็ถือว่าเป็นการเพียงพอแล้วสำหรับคำว่า “รุก”

4.2.2 กฎหมายลักษณอาญา

เพื่อให้ทันกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่คือ กฎหมายลักษณอาญา ทั้งนี้ กฎหมายลักษณอาญามีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องบุกรุกดังที่ปรากฏตั้งแต่มาตรา 327 ถึงมาตรา 331 โดยเมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามมาตรา 327 ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติทั่วไปของความผิดฐานบุกรุกพบว่ามาตรา 327 ได้กำหนดให้การเข้าไปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในความผิดฐานบุกรุก แต่ตามกฎหมายลักษณอาญาเองก็ได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ว่าการเข้าไปหมายถึงอะไร และมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด ทว่าเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินตามกฎหมายลักษณอาญาเห็นได้ว่าการเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริงด้วย

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1549/2493⁵⁶ ตัดสินว่า ความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณอาญามาตรา 327 นั้นผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนากระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นด้วยจึงจะเป็นความผิด จำเลยเข้าไปใต้ถนนเรือนของเจ้าทรัพย์ ใช้มือลอดพื้นฟากเรือนเพื่อถูกต้องเนื้อตัวบุตรเจ้าทรัพย์ด้วยความคะนองพอใจบุตรเจ้าทรัพย์แต่บุตรเจ้าทรัพย์ไม่พอใจจึงใช้มีดฟันเอาจำเลยก็หนีไปนั้น จำเลยยังไม่มีความผิดตามกฎหมายลักษณอาญามาตรา 327

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามกฎหมายลักษณอาญามาตรา 329 ครั้นเมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยไม่มีผิดตามมาตรา 329 โจทก์ก็ยอม คงฎีกายืนยันขึ้นมาว่า จำเลยมีความผิดตามมาตรา 327 เท่านั้น ในชั้นฎีกาคดีจึงไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยถึงมาตรา 329 อีก

⁵⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1549/2493 (เนติ.), หน้า 1527.

ข้อสังเกต : เหตุผลที่ศาลฎีกาตัดสินว่าไม่มีความผิดฐานบุกรุกมิใช่เพราะว่าจำเลยไม่มีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ แต่เป็นเพราะจำเลยขาดเจตนาพิเศษอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 206/2495⁵⁷ ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปทำนาในที่พิพาทได้ไถทำลายต้นข้าวที่โจทก์ได้หว่านไว้เสียหาย แม้ที่พิพาทจะเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินซึ่งประชาชนมีสิทธิใช้ร่วมกันตาม ป.ม. แพงๆ มาตรา 1304 ข้อ 2 ผู้หนึ่งผู้ใดห้ามมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอย่างใดไม่ก็ตามจำเลยก็ต้องมีความผิดฐานทำให้เสียหายตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 324 แต่ไม่เป็นผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : การจะมีความผิดฐานบุกรุกได้ สถานที่ที่เข้าไปต้องเป็นสถานที่ที่อยู่ในความครอบครองของเอกชน ดังนั้นเหตุผลที่ศาลตัดสินว่าไม่มีความผิดฐานบุกรุกก็มิใช่เพราะว่าจำเลยไม่มีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ แต่เนื่องจากที่ดินที่พิพาทไม่ใช่ของเอกชน คือ เป็นที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

ถึงแม้จะไม่มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในประเด็นเกี่ยวกับการเข้าไปโดยตรง⁵⁸ แต่เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา 327 ประกอบกับตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาแต่เดิม จำเลยที่มีความผิดตามมาตรานี้ต้องเข้าไปในทรัพย์สินของเขาอันพึงเคลื่อนจากที่มิได้ทั้งสิ้น มิใช่เพียงแต่การรบกวนการครอบครองอยู่ภายนอกอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมา คือ คำว่า “เข้าไป” มีขอบเขตกว้างเพียงใด เพราะศาลฎีกาก็ไม่ได้ตีความว่าการเข้าไปดังกล่าวจะต้องเข้าไปในลักษณะใด กล่าวคือ จำเป็นหรือไม่ที่การเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัวของผู้กระทำ หรือเข้าไปเพียงบางส่วนของร่างกาย หรือการเข้าไปโดยใช้สิ่งอื่นเข้าไปก็เป็นการเพียงพอ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาในสมัยประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาที่ตัดสินเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุก ศาลฎีกาก็ไม่ได้มีการตัดสินเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวไว้โดยตรง

กรณีปรากฏว่าแม้ศาลฎีกาจะไม่ได้ตัดสินเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” อันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกไว้โดยตรง แต่ในกฎหมายลักษณะอาญามาตราอื่นเองก็ได้มีการบัญญัติถึงคำว่า “เข้าไป” ไว้เช่นกัน ดังที่ปรากฏตามบทบัญญัติในกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 294 (1) ที่บัญญัติว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตั้งว่าต่อไปในมาตรานี้ คือ เข้าไปลักทรัพย์ถึงในเคหสถาน ที่เจ้าทรัพย์มิได้อนุญาตให้มันเข้าไปก็ดี”

⁵⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 206/2495 (เนติ.), หน้า 150.

⁵⁸ อานันท์ กรียวิเชียร และ วิชา มหาคุณ, *การตีความกฎหมาย*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: ขวณพิมพ์, 2548), 403.

บทบัญญัติตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (1) เป็นเรื่องความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน แม้จะไม่ได้เกี่ยวกับประเด็นความผิดฐานบุกรุกโดยตรง แต่มาตรา 294 (1) ก็มีองค์ประกอบความผิดอันหนึ่งที่เหมือนกับองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327 ที่มีกำหนดให้การเข้าไปเป็นองค์ประกอบความผิดเอาไว้เช่นกัน ซึ่งเมื่อกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (1) และมาตรา 327 ต่างก็ใช้วลีที่ว่า “เข้าไป” ด้วยกันทั้งสิ้น ความหมายของวลีดังกล่าวควรจะเหมือนกันทุกประการ เว้นแต่จะมีเหตุผลลักษณะพิเศษเป็นประการอื่น ทั้งนี้ เห็นได้ว่าไม่มีเหตุผลพิเศษดังกล่าวอีกทั้งศาลฎีกาก็ไม่ได้ระบุว่ามีความพิเศษอันใดที่ต้องตีความหมายของวลีนี้แตกต่างไปจากความหมายธรรมดา และแตกต่างไปจากความหมายของวลีเดียวกันนี้ในมาตราอื่น ๆ ในกฎหมายอาญาฉบับเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการตีความของศาลฎีกาในประเด็นเรื่องการเข้าไปตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (1) มาปรับใช้กับการตีความในประเด็นเรื่องการเข้าไปตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 327 ได้⁵⁹

ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ใน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492⁶⁰ ว่า การที่จำเลยยื่นมือเข้าไปทางประตูและเอาไม้เล็ก ๆ ประมาณ 1 แขนงสอดเอากางเกงของเจ้าทรัพย์ที่ตากไว้ข้างฝาในห้องไปได้ ดังนี้ จำเลยย่อมมีผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 288 หาใช่ตามมาตรา 294 ข้อ 1 ไม่ การที่จำเลยยื่นมือเข้าไปลักทรัพย์ที่อยู่ในเคหสถาน ไม่ผิดอนุมาตรานี้ เพราะคำว่า “เข้าไป” แสดงว่าผู้กระทำความผิดต้องเข้าไป ไม่ใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำความผิดเข้าไปเท่านั้น

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 นี้ ศาลฎีกาตีความว่าการเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานได้ ผู้กระทำความผิดต้องมีการเข้าไปข้างในเคหสถาน อีกทั้งการเข้าไปดังกล่าวยังต้องเป็นการเข้าไปทุกส่วนของร่างกายผู้กระทำความผิดอีกด้วย เพราะในกฎหมายมาตรา 294 (1) ใช้คำว่า “เข้าไปลักทรัพย์ถึงในเคหสถาน” ซึ่งคำว่า “เข้าไปถึงใน” แสดงความชัดเจนมากอยู่แล้ว ยิ่งกว่านั้นยังมีคำในตอนหลังที่ว่า “มันเข้าไป” ที่ทำให้กระชับแน่นยิ่งขึ้น อันทำให้เป็นที่สงสัยเป็นอย่างอื่นไม่ได้ นอกจากทุกส่วนของร่างกายผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ การที่จำเลยเพียงแต่ยื่นมือเพื่อเข้าไปลักทรัพย์ที่อยู่ในเคหสถาน ยังไม่ถือว่ามี การเข้าไป เนื่องจากมือเป็นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายจำเลยเท่านั้น⁶¹

จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 นี้สามารถวินิจฉัยต่อไปได้ว่า ศาลฎีกาตีความขอบเขตการเข้าไปตามกฎหมายลักษณะอาญาว่าจะต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง อีกทั้งทุกส่วน

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 (เนติ.), หน้า 682.

⁶¹ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 อ้างถึงใน ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 3 (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537), 3438.

ของร่างกายผู้กระทำได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ด้วยจึงจะถือว่ามี การเข้าไป เพราะแม้คำพิพากษาฎีกาฉบับนี้จะเป็นการตีความเรื่องความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถานอันเป็นความผิดตามมาตรา 294 (1) ก็ตาม แต่จากที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้นว่าความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327 ก็ได้มีการกำหนดให้การเข้าไปเป็นองค์ประกอบความผิดเช่นกัน ซึ่งตาม มาตรา 294 (1) และมาตรา 327 ต่างก็ใช้วลีคำว่า “เข้าไป” เหมือนกัน ดังนั้นการตีความคำว่า “เข้าไป” ของทั้งสองมาตราจึงควรต้องตีความในลักษณะเดียวกัน อันส่งผลให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 327 ต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง อีกทั้งผู้กระทำได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทุกส่วนของร่างกายด้วย

4.2.3 ประมวลกฎหมายอาญา

ต่อมาพฤติการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก การบังคับใช้กฎหมายลักษณะอาญาต่อไปจึงไม่เหมาะสม จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายอาญาเสียใหม่ และในที่สุดก็ได้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญาและประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบัน โดยความผิดฐานบุกรุกปรากฏอยู่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362 ถึงมาตรา 364 ซึ่งล้าแล้วแต่มีองค์ประกอบความผิดในส่วนของ “การเข้าไป” เหมือนกัน ทว่าก็เป็นเช่นเดียวกับกฎหมายลักษณะอาญาที่ประมวลกฎหมายอาญามีได้มีการกำหนดนิยามและขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ จึงต้องอาศัยการตีความกฎหมายของศาลฎีกาเพื่อมาพิจารณาถึงความหมายและขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

อย่างไรก็ตามเนื่องจากศาลฎีกาในสมัยที่ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญานั้น มีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่ยังไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่ ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงขอแยกการตีความออกเป็นช่วงเวลาแทน ดังนี้

1) ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2537 ที่ตีความว่าไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

เมื่อได้มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา สภากษัตริย์ไทยในสมัยนั้นยังอยู่ในช่วงปรับตัวอยู่ ผู้ที่มีอำนาจในทางธุรกิจโดยเฉพาะผู้ให้เช่ามักใช้อำนาจเกินขอบเขตที่ดินมีสิทธิ โดยการเข้าไปจัดการผู้เช่าที่ผิดสัญญาเอง โดยไม่พึงกระบวนการยุติธรรม ประกอบกับในสมัยก่อนศาลฎีกาให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์เป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ครอบครองและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปในลักษณะที่กว้าง⁶² กล่าวคือ ในอดีตศาลฎีกาตีความว่าการเข้าไป

⁶² สัมภาษณ์ ผู้พิพากษาศาลฎีกา, 8 พฤษภาคม 2561.

อันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 นั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง การกระทำการใด ๆ โดยรอบอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการรบกวนการครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นโดยปกติ สุข ย่อมถือได้ว่าเป็นการเข้าไปแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือสิ่งของเข้าไปใน ทรัพย์สินนั้น

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 (ประชุมใหญ่)⁶³ ตัดสินว่า แม้ห้อง พิพาทจะเป็นอสังหาริมทรัพย์ของจำเลย แต่เมื่อโจทก์ยังครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นและยังได้แย่ง สิทธิ์ตามสัญญาเช่าอยู่ ถ้าจำเลยเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองของโจทก์ โดยปกติสุข จำเลยก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ได้

การที่จำเลยใช้ไม้กระดานตีขวางทับประตูห้องที่โจทก์ครอบครองในขณะที่ โจทก์ไม่อยู่และปิดห้องไว้ ทำให้โจทก์เข้าอยู่ในห้องไม่ได้ เป็นการล้วงล้ำเข้าไปในอำนาจการ ครอบครองของโจทก์ ถือได้ว่าเข้าไปกระทำการรบกวนครอบครองของโจทก์โดยปกติสุขตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 362 แล้ว

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 นี้เป็นฎีกาที่วางบรรทัดฐานใน การตีความเรื่องความหมายและขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ว่าการเข้าไปอันเป็นการรบกวน การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นที่จะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ตอนท้ายนั้น ไม่จำเป็นที่จำเลยต้องเข้าไปในตัวอสังหาริมทรัพย์ เพียงแต่จำเลยกระทำ การใด ๆ รอบ ๆ อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการรบกวนการครอบครองผู้ที่อาศัยอยู่ในอสังหาริมทรัพย์ ดังกล่าวก็เป็นการเพียงพอและถือว่าอยู่ในขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ซึ่งการตีความดังกล่าวถือได้ว่าเป็น การตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะที่กว้างและมีพัฒนาการแตกต่างไปจากเดิม คือ จากเดิมตั้งแต่สมัยประกาศใช้กฎหมายตราสามดวงจนถึงสมัยประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาศาล ฎีกาได้มีการตีความว่าการจะมีความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้กระทำต้องมีการเข้าไปในทรัพย์สินตามความ เป็นจริงด้วย แต่เมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ศาลฎีกาได้เปลี่ยนแนวทางการตีความ คำว่า “เข้าไป” ให้ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1980/2514⁶⁴ ตัดสินว่า โจทก์ร่วมทำสัญญา เช่าห้องพิพาทมาจากจำเลยที่ 1 แม้โจทก์ร่วมจะเอาไปให้เช่าช่วง เมื่อการเช่าช่วงไม่มีหลักฐานการเช่า ก็ต้องถือว่าโจทก์ร่วมยังเป็นผู้ครอบครองห้องพิพาทนั้นอยู่โดยอาศัยสิทธิตามสัญญาเช่ากับจำเลยที่ 1

⁶³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512, ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>,

⁶⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1980/2514 (เนติ.), หน้า 1740.

การที่จำเลยที่ 1 ถือโอกาสให้ผู้เช่าช่วงอยู่ออกไปจากห้องพิพาทโดยโจทก์ร่วมไม่ทราบแล้วช่วงชิงใส่กุญแจห้องมิให้โจทก์ร่วมเข้าใช้ห้องพิพาท ถือได้ว่าเป็นการรบกวนการครอบครองของโจทก์ร่วมโดยปกติสุข จำเลยที่ 1 จึงต้องมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ประมวลกฎหมายอาญา

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1980/2514 นี้เป็นการตัดสินตีความในลักษณะเดียวกับการตีความตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 โดยตีความว่าการที่จำเลยช่วงชิงใส่กุญแจห้องมิให้โจทก์ร่วมเข้าใช้ห้องพิพาท ถือได้ว่าเป็นเข้าไปรบกวนการครอบครองของโจทก์ร่วมโดยปกติสุขอันเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 แล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการตีความคำว่า “เข้าไป” ให้ความหมายรวมถึงการกระทำใด ๆ ที่เป็นการรบกวนการครอบครองรอบ ๆ อสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย

(3) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 363/2518⁶⁵ ตัดสินว่า โจทก์เช่าบ้านของ ส. ภรรยาจำเลยที่ 1 แล้วต่อมาถูก ส. พ้องขับไล่ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ขับไล่โจทก์ออกจากบ้านนั้น โจทก์ฎีกา และศาลฎีกายังไม่มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับ ขณะคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ไปต่างจังหวัดและใส่กุญแจบ้านพิพาทไว้โดยฝากให้เพื่อนบ้านช่วยดูแลให้จำเลยที่ 1 ได้ให้จำเลยที่ 2 ตัดหุรั้อยกุญแจบ้านออก และให้จำเลยที่ 2 เข้าไปอยู่อาศัยในบ้านดังกล่าว การกระทำของจำเลยที่ 1 ที่ให้จำเลยที่ 2 ตัดหุรั้อยกุญแจบ้านและให้จำเลยที่ 2 เข้าไปอยู่อาศัย จึงเป็นการใช้ให้จำเลยที่ 2 เข้าไปกระทำการอันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362, 84

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 363/2518 นี้เป็นการตัดสินตีความในลักษณะเดียวกับการตีความตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 โดยสังเกตจากที่ศาลตีความว่าการตัดหุรั้อยกุญแจถือว่ามีคนเข้าไป

(4) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4477/2531⁶⁶ ตัดสินว่า เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้เช่าและครอบครองอาคารพิพาทค้างชำระค่าเช่า หากจำเลยประสงค์จะขับไล่โจทก์ก็ชอบที่จะดำเนินการตามกฎหมาย จำเลยไม่มีอำนาจกระทำโดยพลการใช้กุญแจพร้อมโซ่เหล็กคล้องและปิดประตูเหล็กอันเป็นทางเข้าออกอาคารพิพาท ทำให้โจทก์เข้าไปในอาคารพิพาทไม่ได้ เป็นการล่วงล้ำเข้าไปในอำนาจการครอบครองของโจทก์ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปกระทำการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362

⁶⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 363/2518 (เนติ.), หน้า 332.

⁶⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4477/2531 (เนติ.), หน้า 2897.

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4477/2531 นี้เป็นการตัดสินตีความในลักษณะเดียวกับการตีความตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 โดยสังเกตจากที่ศาลฎีกามีความเห็น ว่าจำเลยสามารถไปใช้สิทธิทางศาลได้อยู่แล้ว ไม่ควรมาดำเนินการเองโดยพลการ ทำให้การที่จำเลยใช้ โഴ้เหล็กคล้องและปิดประตูเหล็กอันเป็นทางเข้าออกอาคารพิพาทเพื่อโจทก์เข้าไปในอาคารพิพาท ไม่ได้ ถือได้ว่าจำเลยมีการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุก

(5) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2024/2537⁶⁷ ตัดสินว่า จำเลยขายสิทธิเช่า ซื้อมอบบ้านพิพาทให้โจทก์และส่งมอบการครอบครองแล้วโจทก์จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในบ้านพิพาท ดังนั้น การที่จำเลยไล่บุตรและน้องภรรยาของโจทก์ซึ่งอาศัยสิทธิของโจทก์อยู่ในบ้านพิพาทออกไปโดย ไม่มีสิทธิและจำเลยได้ปิดประตูบ้านพิพาทใส่กุญแจไว้เพื่อป้องกันมิให้โจทก์หรือคนของโจทก์เข้าไปใน บ้านโดยจำเลยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้อันเป็นการรบกวนสิทธิครอบครองบ้านพิพาทของโจทก์โดย ปกติสุข จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2024/2537 นี้เป็นการตัดสินตีความใน ลักษณะเดียวกับการตีความตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 โดยสังเกตจากที่ศาลตีความว่าการ ปิดประตูบ้านและใส่กุญแจถือว่าจำเลยมีการเข้าไปเช่นกัน

(6) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5588/2537⁶⁸ ตัดสินว่า แม้นถนนที่เป็น ทางเข้าออกของที่ดินของโจทก์จะอยู่ในเขตโฉนดที่ดินของจำเลยที่ 1 หรือไม่ก็ตาม จำเลยทั้งสองก็ไม่มี อำนาจโดยพลการที่จะนำไม้และสังกะสีไปตอกปิดกั้นประตูทางเข้าออกที่ดินของโจทก์ ทำให้โจทก์เข้า ออกที่ดินของโจทก์ไม่ได้ เป็นการล่วงล้ำเข้าไปในอำนาจการครอบครองของโจทก์ถือได้ว่าเป็นการเข้าไป กระทบการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุขจำเลยทั้งสองจึงมีความผิด ฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5588/2537 นี้เป็นการตัดสินตีความใน ลักษณะเดียวกับการตีความตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 โดยสังเกตจากที่ศาลตีความว่าการนำ ไม้และสังกะสีไปตอกปิดกั้นประตูทางเข้าออกที่ดินของโจทก์ ทำให้โจทก์เข้าออกที่ดินของโจทก์ไม่ได้ ถือว่าจำเลยมีการเข้าไปแล้ว

⁶⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2024/2537 (สงเสริม.), เล่ม 4 หน้า 80.

⁶⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5588/2537 (สงเสริม.), เล่ม 12 หน้า 132.

ทว่า การตีความในลักษณะดังกล่าวนี้ มีข้อโต้แย้งกันในทางวิชาการเป็นอย่างมาก คือ มีทั้งผู้ที่เห็นพ้องและเห็นต่างกับคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้⁶⁹

ผู้ที่เห็นพ้องกับคำพิพากษานี้ มีความเห็นว่ามาตรา 362 ตอนท้ายไม่ได้หมายความเฉพาะถึงการเข้าไปในตัวอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย ดังนั้นการที่จำเลยเอาไม่ไปตอกปิดประตูบ้านของผู้อื่น จึงเป็นการล่วงล้ำ “เข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองอสังหาริมทรัพย์” แล้ว การกระทำของจำเลย จึงเป็นการเข้าไปรบกวนการครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นอันเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ตอนท้าย ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกเอาทัศนคติของศาสตราจารย์โชค จารุจินดา ที่มีต่อคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ขึ้นมาเป็นข้อสนับสนุน ดังนี้

“คำว่า “เข้าไป” ในตอนท้ายของมาตรา 362 นี้ มีได้หมายความเฉพาะการเข้าไปในตัวอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการเข้าไปใน “เขตอำนาจการครอบครองของเขาด้วย” การที่จำเลยเอาไม่ไปตอกปิดประตูห้องแถวซึ่งบุคคลอื่นครอบครองอยู่ก็เป็นการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองของเขาแล้ว แม้ตัวบทจะใช้ถ้อยคำต่างกัน ตอนต้นใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ใดเข้าไปใน” อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น แต่ตอนหลังใช้ถ้อยคำว่า “เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครอง” เท่านั้น ไม่ได้ระบุว่าต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์เหมือนตอนต้น...และคดีนี้ จำเลยได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับประตูซึ่งอยู่ในเขตอำนาจการครอบครองของโจทก์แล้ว”

แม้กระนั้นก็ดี ก็มีผู้ที่เห็นต่างกับคำพิพากษาศาลฎีกาเช่นกัน โดยเห็นว่าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362 จะต้องมีการ “เข้าไป” อย่างแท้จริง ซึ่งจะเข้าไปมากหรือน้อยอย่างไรก็ย่อมเป็นการเข้าไปตามมาตรานี้ แต่ถ้าหากไม่มีการเข้าไปเลย การกระทำก็จะไม่ครบองค์ประกอบภายนอกในส่วนของการกระทำ ทำให้การกระทำไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก⁷⁰ นอกจากนี้ แม้มาตรา 362 ได้มีการใช้วลีที่ว่า “เข้าไปใน” ในกรณีรบกวนกรรมสิทธิ์และใช้วลีที่ว่า “เข้าไป” ในกรณีรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น แต่ก็น่าจะมีความหมายไม่แตกต่างกันคือต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์อย่างแท้จริง เพราะถ้าหากกฎหมายมุ่งประสงค์จะได้รวมถึงกรณีใช้ไม้กระดานตีขวางทับประตูห้องดังกล่าวแล้ว มาตรา 362 ก็ควรบัญญัติเพียงว่า “การกระทำการใด ๆ

⁶⁹ ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 4 (ตอนจบ), (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537), 4335-44.

⁷⁰ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 493.

อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข” โดยไม่ต้องใช้วลีที่ว่า “เข้าไป” ไร้วลีที่ว่า “เข้าไป” ในที่นี้ น่าจะต้องตีความตามความหมายธรรมดาตามตัวอักษร มิใช่ตีความขยายความหมายของวลีดังกล่าว ให้รวมไปถึงผลของการกระทำอันเป็นเหตุให้เป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุขด้วย⁷¹ การตีความเช่นนี้ย่อมทำให้การกระทำใด ๆ เป็นความผิดก็ได้หากมีการรบกวนการครอบครอง⁷² ซึ่งถือเป็นการตีความขยายความหมายดังกล่าวที่น่าจะขัดต่อหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกเอาทัศนคติของท่านศาสตราจารย์จิติ ดิงศภัทย์ ที่มีต่อคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ขึ้นมาเป็นข้อโต้แย้ง ดังนี้⁷³

“... ไม่มีทางที่จะเข้าใจได้เลยว่าการที่จำเลยมิได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์คือห้องที่โจทก์ครอบครอง เพียงแต่จำเลยอยู่นอกห้องแล้วเอาไม้ตอกตะปูปิดห้องเป็นการเข้าไปได้อย่างไร จะถือว่าการกระทำเพียงแค่นี้เป็นการเข้าไปย่อมเป็นการตีความเกินตัวบท ไม่ใช่หลักที่จะใช้ในการตีความกฎหมายอาญาลงโทษบุคคล... ถ้ากฎหมายจะถือเอาการรบกวนการครอบครองเป็นความผิดโดยไม่ต้องเข้าไปแล้ว ก็คงจะบัญญัติว่าผู้ใดรบกวนการครอบครองเป็นความผิดโดยไม่ต้องใช้คำว่า “เข้าไป...” ถ้าทำการรบกวนอยู่นอกอสังหาริมทรัพย์เป็นบุกรุกได้ ก็ควรคิดต่อไปว่าเดินเข้าไปหน้าประตูห้องส่งเสียงเอะอะไม่ให้นอนหลับเป็นการ “ล้วงล้ำเข้าไปในอำนาจการครอบครอง” หรือไม่ เข้าไปกีดขวางกั้นทางไม่ให้เข้าบ้านโดยอยู่ห่างจากบ้าน 1 วาเป็นล้วงล้ำดังกล่าวหรือไม่ หรือยื่นขวางปากตรอกไม่ให้เข้าตรอกที่จะเข้าบ้านเป็นล้วงล้ำและบุกรุกหรือไม่”

อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่เห็นต่างกับคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ต่างเห็นว่าการตีความในลักษณะดังกล่าวเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมาย ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด

2) ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2541 ที่ตีความว่าต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป

เนื่องจากการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้มีความหมายรวมถึงการล้วงล้ำเข้าไปในอำนาจการครอบครองมีปัญหาถกเถียงในทางวิชาการเป็นอย่าง

⁷¹ ธานีรินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ, *การตีความกฎหมาย*, 401-2.

⁷² สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา*, 225.

⁷³ จิติ ดิงศภัทย์, *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*, 1126-7.

มาก นักนิติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าวเพราะการตีความขยายความควรมีขอบเขตที่จำกัด ไม่ใช่จะขยายความกว้างเพียงใดก็ได้ กรณีนี้ถือเป็นการตีความความหมายของการเข้าไปที่กว้างเกินไป อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายในความผิดฐานบุกรุกในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” พบว่าผู้ร่างประสงค์จะให้การเข้าไปมีความหมายเฉพาะการเข้าไปบางส่วน of ร่างกายผู้กระทำเท่านั้น⁷⁴ ดังนั้น ต่อมาศาลฎีกาจึงได้เปลี่ยนแนวทางการตีความในเรื่องการเข้าไปไว้แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ศาลฎีกาได้ตีความตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมาย โดยกำหนดให้การจะเป็นการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริงและต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปด้วย

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540⁷⁵ ตัดสินว่า การที่จำเลยกระชากลากผู้เสียหายออกมาจากบริเวณที่ผู้เสียหายยืนอยู่ได้ช่วยค่าบ้านของผู้เสียหายแม้จำเลยจะยืนอยู่นอกบริเวณบ้านของผู้เสียหายแต่จำเลยก็ต้องเอื้อมมือเข้าไปภายในบริเวณบ้านของผู้เสียหายเพื่อจับและฉุดกระชากลากตัวผู้เสียหายออกไป การเอื้อมมือเข้าไปฉุดกระชากลากตัวผู้เสียหายออกไปในลักษณะนี้ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เสียหายโดยปกติสุขโดยใช้กำลังประทุษร้ายเข้าองค์ประกอบแห่งความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 และมาตรา 365 (1) แล้ว

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540 นี้เป็นคดีแรกที่มีการตีความแสดงให้เห็นว่าการเข้าไปอันจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริงอยู่ อีกทั้งต้องมีการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ด้วย ซึ่งในคดีนี้การเอื้อมมือเข้าไปฉุดกระชากลากตัวผู้เสียหายออกไป ถือว่าจำเลยได้มีส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เสียหายโดยปกติสุข จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2541⁷⁶ ตัดสินว่า องค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 362 นั้น ผู้กระทำผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ การที่จำเลยทั้งสองใช้ขวดขว้างและใช้มีดฟันประตูห้องพักผู้เสียหายทั้งสอง กับได้เรียกผู้เสียหายทั้งสองออกมาพูดคุยและขู่จะฆ่าผู้เสียหายทั้งสอง โดยที่จำเลยทั้งสองไม่ได้เข้าไปใน

⁷⁴ รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาครั้งที่ 459/249/2486 วันศุกร์ที่ 2 กรกฎาคม 2486

⁷⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540 (ส่งเสริม.), เล่ม 6 หน้า 124.

⁷⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2541 (ส่งเสริม.), เล่ม 9 หน้า 13.

ห้องพักของผู้เสียหายทั้งสองจึงขาดองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 จำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานบุกรุก องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 นั้น ต้องกระทำต่อทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย คำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” ย่อมหมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์ให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์นั้น พ. กับ ธ. เป็นลูกจ้างของบริษัท บ. โดยบริษัทดังกล่าวจัดให้บุคคลทั้งสองพักอยู่ที่หอพักคนงานซึ่งทำให้ พ. และ ธ. มีเพียงใดใช้สิทธิอาศัยอยู่ในห้องพักเท่านั้น ไม่ปรากฏว่าบริษัท บ. ซึ่งเป็นเจ้าของห้องพักได้มอบหมายโดยตรงให้ พ. และ ธ. เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์ดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์นั้น พ. และ ธ. จึงมิใช่ผู้เสียหาย เมื่อบริษัท บ. ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อ พนักงานสอบสวนไว้พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนใน ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้และ พนักงานอัยการไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องในข้อหาฐานทำให้ เสียทรัพย์ได้

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2541 เป็นคดีที่ถือเป็นการตีความกลับบรรทัดฐานในเรื่องขอบเขตของการเข้าไปที่แต่เดิมศาลตีความว่าการกระทำการใด ๆ รอบอสังหาริมทรัพย์อันเป็นการรบกวนการครอบครองโดยปกติสุขของผู้อื่นโดยที่ไม่มีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์นั้นเลยก็ถือได้ว่าเป็นการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 แล้ว แต่คดีนี้ศาลตีความกลับไว้อย่างชัดเจนว่าองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 นั้น ผู้กระทำผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นจริงด้วย การที่จำเลยทั้งสองเพียงใช้ขวดขว้างและใช้มีดฟันประตูห้องพักผู้เสียหายทั้งสองโดยที่จำเลยทั้งสองไม่ได้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหายทั้งสอง จึงเป็นการขาดองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 และทำให้จำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งถือได้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ศาลตีความไว้อย่างชัดเจนว่าการกระทำการใด ๆ รอบ ๆ อสังหาริมทรัพย์ ดังเช่น การใช้ขวดขว้างหรือใช้มีดฟันประตู ที่แม้จะเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุขก็ตาม แต่เมื่อการรบกวนดังกล่าวเป็นเพียงการรบกวนบริเวณโดยรอบอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น ไม่ได้มีการเข้าไปตามความเป็นจริงแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ขาดองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกในเรือง การเข้าไป

นอกจากประเด็นเรื่อง การเข้าไปที่จะต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริงแล้ว คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ยังมีการตีความอีกว่า การยื่นทรัพย์เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ ดังเช่น การใช้ขวดขว้างเข้าไปในห้องพัก ยังไม่ถือได้ว่าเป็นการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุก เพราะการจะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ การเข้าไปดังกล่าวต้องมีร่างกายของผู้กระทำความผิดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย การยื่นวัตถุ เช่น ไม้ เหล็ก เข้าไปแทนยังไม่ถือได้ว่าเป็นการเข้าไปตามมาตรา 362 นี้ แต่ก็ไม่จำเป็นที่การเข้าไปดังกล่าวผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปทั้งตัว เพียงอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้กระทำความผิดเข้าไปก็เป็น

การเพียงพอที่จะเป็นการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุกได้เช่นกัน อันเป็นไปตามนัยแห่งคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 2768/2540 ที่เคยวินิจฉัยไว้

3) ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2554 ที่ตีความว่าไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

หลังจากที่ศาลฎีกาได้มีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายถึง การที่ต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป ศาลฎีกาก็ได้มีการเปลี่ยนแนวทางการตีความอีกครั้ง หนึ่ง โดยกลับไปยึดถือตามบรรทัดฐานเดิมแบบการตีความในช่วงที่ 1 คือ ตีความว่าการจะเป็นการเข้าไปอันมีความผิดฐานบุกรุกได้นั้น ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องเข้าไปในทรัพย์สินตามความเป็นจริงเสมอไป การกระทำการใด ๆ รอบ ๆ ทรัพย์สินที่มีผลเป็นการรบกวนการครอบครองผู้ที่อาศัยในทรัพย์สินดังกล่าวก็ถือว่ามี การเข้าไป และทำให้ผู้กระทำความผิดฐานบุกรุก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหตุที่ศาลฎีกากลับไปใช้แนวทางเดิมคงเป็นเพราะศาลฎีกาต้องการจะตีความมุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นสำคัญมากกว่า เนื่องจากผู้กระทำสามารถใช้สิทธิทางศาลได้อยู่แล้ว ไม่ควรที่ผู้กระทำจะไปดำเนินการด้วยตนเอง

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549⁷⁷ ตัดสินว่า โจทก์ซึ่งเป็นผู้เช่าผิ ดสัญญาไม่ชำระค่าเช่า จำเลยที่ 1 จึงให้จำเลยที่ 2 ไปล็อกกุญแจปิดร้านอาหารเพื่อมิให้โจทก์เช่าต่อไป โดยจำเลยที่ 1 คิดว่าตนเองมีอำนาจกระทำการได้ตามสัญญาเช่าที่ระบุว่าถ้าผู้เช่าผิ ดสัญญาไม่ชำระค่าเช่าภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ให้เช่าย่อมทรงสิทธิในการกลับเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าตาม สัญญานี้โดยพลัน การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นการขาดเจตนาที่จะกระทำผิดฐานบุกรุก ทั้งข้อ สัญญาดังกล่าวมิได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและมิได้เป็นสัญญาที่ไม่เป็นธรรมจำเลยทั้ง สองไม่มีความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549 นี้เป็นคดีที่ตัดสินว่า แม้ จำเลยจะไม่มี ความผิดฐานบุกรุกเนื่องจากจำเลยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด อันทำให้จำเลยขาดเจตนาในการกระทำความผิดก็ตาม แต่ศาลก็เห็นว่า การที่จำเลยไปล็อกกุญแจปิด ร้านอาหารไม่ให้โจทก์เข้าไปย่อมถือได้ว่าจำเลยมีการเข้าไปแล้ว⁷⁸

⁷⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549 (เนติ.), หน้า 1456.

⁷⁸ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 494.

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554⁷⁹ ตัดสินว่า การที่จำเลยให้ ม. เจ้าช่วง โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่า ผู้เช่าช่วงจึงมีฐานะเป็นเพียงบริวารของผู้เช่า แต่ผลของการเป็นบริวารของผู้เช่าจะมีก็เพียงการไม่มีอำนาจพิเศษที่จะอ้างอาศัยในที่เช่าต่อผู้ให้เช่าเท่านั้น หาได้กระทบความสัมพันธ์อันเป็นบุคคลสิทธิระหว่างจำเลยผู้ให้เช่าช่วงกับผู้เสียหายซึ่งได้รับอนุญาตจากจำเลยให้เข้าครอบครองอาคารพิพาทไม่ เมื่อจำเลยจะกลับเข้าครอบครองอาคารพิพาทผู้เสียหายก็ได้โต้แย้งสิทธิการเช่าที่มีต่อจำเลยแล้ว กรณีเป็นเรื่องที่จำเลยทราบแล้วว่าผู้เสียหายไม่ยินยอมมอบอาคารพิพาทให้แก่จำเลย โดยอ้างสัญญาที่มีต่อจำเลย จำเลยทั้งที่รู้ว่าผู้เสียหายยังครอบครองอาคารและโต้แย้งจำเลยในเรื่องความระงับของสัญญาเช่าได้เปลี่ยนกุญแจ ทำให้ผู้เสียหายเข้าครอบครองอาคารไม่ได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554 นี้ได้ตัดสินว่าการที่จำเลยได้เปลี่ยนกุญแจห้องพักทำให้ผู้เสียหายเข้าครอบครองอาคารไม่ได้ ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองของผู้เสียหาย จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งถือได้ว่าเป็นการตีความในลักษณะกว้างเช่นเดียวกับนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512

จากการศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญามีได้กำหนดนิยามขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ จึงต้องมาพิจารณาการตีความของศาลฎีกาแทน ซึ่งในสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญานี้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่เปลี่ยนไปมาหลายครั้งไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2537 ที่ศาลฎีกามุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ครอบครองทรัพย์สินมากกว่า ทำให้ศาลฎีกาได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” อย่างกว้างขวางโดยกำหนดให้การกระทำการใด ๆ ที่เป็นการรบกวนการครอบครองผู้ที่อาศัยอยู่ในอสังหาริมทรัพย์ก็ถือได้ว่าเป็นการเข้าไป แต่เนื่องจากการตีความในลักษณะนี้มีข้อโต้แย้งในทางวิชาการค่อนข้างมากเพราะถือได้ว่าเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมายอาญา ส่งผลให้ต่อมาในช่วงที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2541 ศาลฎีกาจึงยึดการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้การเข้าไปที่จะมีความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้กระทำจะต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง อันเป็นการตีความที่สอดคล้องกับแนวทางการตีความของศาลในสมัยที่ประกาศใช้กฎหมายตราสามดวงและกฎหมายลักษณะอาญา อีกทั้งศาลฎีกายังได้ตีความเพิ่มไปด้วยว่านอกจากจะต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง ก็ต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำจะต้องเข้าไปด้วย ทว่าในท้ายที่สุดศาลฎีกาก็เปลี่ยนแนวทางการตีความอีกครั้งหนึ่ง

⁷⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554 (สงเสริม.), เล่ม 10 หน้า 149.

คือ ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2554 ที่ศาลฎีกากลับไปใช้บรรทัดฐานตามแนวทางคำพิพากษา ในช่วงที่ 1 ดังเดิม เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่าศาลฎีกามุ่งจะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นสำคัญ อันกล่าวได้ว่าปัจจุบันศาลฎีกาไทยมีแนวโน้มการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะกว้างที่ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

4.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

การเข้าไปในสถานที่อันจะมีความผิดฐานบุกรุกได้นั้น การเข้าไปดังกล่าวต้องเป็นการเข้าไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายด้วย หากเป็นการเข้าไปโดยมีสิทธิตามกฎหมายแล้ว การเข้าไปดังกล่าวย่อมไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานบุกรุก ซึ่งความยินยอมของผู้ครอบครองถือว่าเป็นสิทธิที่กฎหมายให้การรับรอง อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าความยินยอมดังกล่าวถือเป็นความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากหากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจในสถานที่นั้นอย่างแท้จริง การยินยอมดังกล่าวก็ไม่ถือว่าเป็นความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้ผู้ที่ยังฝืนเข้ามามีความผิดฐานบุกรุกได้ ทั้งนี้ ศาลฎีกาของไทยก็มีการตีความในประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลานั้นขึ้นอยู่กับหลักการตีความที่ศาลฎีกาเลือกมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย ได้แก่ 4.3.1 กฎหมายตราสามดวง 4.3.2 กฎหมายลักษณะอาญา และ 4.3.3 ประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

4.3.1 กฎหมายตราสามดวง

เนื่องจากกฎหมายตราสามดวงยังไม่ปรากฏเรื่องความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นการเฉพาะ อันส่งผลให้ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองจึงไม่ปรากฏให้เห็นเป็นคำพิพากษาที่เด่นชัด ดังนั้นแล้วอาจสรุปได้ว่าตามกฎหมายตราสามดวงยังไม่มีประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองก็เป็นได้

4.3.2 กฎหมายลักษณะอาญา

การจะเป็นความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา 329 ได้ ต้องมีการเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นหรือในรั้วเขตเคหสถานของผู้อื่นโดยปราศจากอำนาจที่จะเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าประการสำคัญในเรื่ององค์ประกอบความผิดตามมาตรา 329 ก็คือ “การเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย”

การเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกที่เป็นกรเข้าไ้โดยที่กฎหมายรับรองให้ เช่น การเข้าไปตรวจค้นของเจ้าพนักงาน เป็นต้น⁸⁰ ซึ่งในประเด็นนี้เป็นประเด็นที่มีความชัดเจนอยู่ในตัวเพราะเป็นอำนาจที่กฎหมายบัญญัติและรับรองให้ ดังนั้นการตีความในเรื่องนี้ของศาลฎีกาจึงไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง คือ การเข้าไปโดยได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธิให้ความยินยอม หมายถึงความว่า หากผู้ทีเข้าไปได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธิที่จะให้ความยินยอมได้แล้ว การเข้าไปนั้นก็ต้งถือว่าเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน แต่ในประเด็นนี้ยังมีการตีความที่เป็นข้อถกเถียงกันอยู่ เนื่องจากเรื่องความยินยอมไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติและรับรองหลักเรื่องความยินยอมเอาไว้ อันแตกต่างจากประเด็นแรกที่มีกฎหมายบัญญัติและรับรองไว้อย่างชัดเจน หลักเรื่องความยินยอมเป็นเพียงหลักการที่เกิดจากการตีความของศาลฎีกาเท่านั้นว่าเป็นเรื่องที่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้การตีความในเรื่องความยินยอมดังกล่าวจึงต้องมีการตีความอย่างระมัดระวังที่ต้องพิจารณาเสมอว่าความยินยอมดังกล่าวถือเป็นความยินยอมที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งประเด็นเรื่องความยินยอมที่ดูจะเป็นเรื่องยากแก่การวินิจฉัย คือ เรื่องอำนาจของผู้ที่ให้ความยินยอม

การพิจารณาถึงอำนาจของผู้ที่ให้ความยินยอมเป็นสิ่งสำคัญเพราะหากได้รับความยินยอมจากผู้ที่ไม่ม้ออำนาจอย่างแท้จริงแล้ว ความยินยอมดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นความยินยอมที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และทำให้ผู้ที่ได้รับความยินยอมอาจมีความผิดได้ ทั้งนี้ ความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329 ก็มีประเด็นเรื่องอำนาจของผู้ที่ให้ความยินยอมที่ต้องวินิจฉัยว่าหากเป็นเพียงการได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยที่ไม่ใช่ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ การได้รับยินยอมดังกล่าวนี้ก็จะถือว่าเป็นการได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจแท้จริงหรือไม่ ซึ่งได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่เคยวินิจฉัยเอาไว้ดังนี้

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460⁸¹ ตัดสินว่า ผู้ใดลักลอบเข้าไปในเคหสถานท่านในเวลากลางคืน ถึงแม้จะปรากฏว่าเข้าไปเพื่อหาชู้สาว มิได้มีเจตนาจะลักทรัพย์ก็ดี ถ้าแลมนำสืบไม่ได้ว่าได้เข้าไปโดยความยินยอมของเจ้าของแล้ว ต้องมีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 329

⁸⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1087/2492 ตัดสินว่า ความผิดซึ่งหน้าได้กระทำขึ้นในที่ระโหฐาน กำนันเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจที่จับผู้กระทำผิดตามความในมาตรา 78 (1) แห่ง ป.วิ.อ. โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจที่จะเข้าค้นจับในที่ระโหฐานโดยไม่มีหมายค้นตามมาตรา 92 ได้ เมื่อโจทก์กับพวกได้สมคบกันต้มกลั่นสุราเถื่อนในเวลากลางคืน จำเลยเป็นกำนันปกครองท้องที่ กับพวกได้ไปแอบดู เห็นโจทก์กับพวกกำลังต้มกลั่นสุราเถื่อนอยู่ในบ้าน จึงพากันเข้าไปจับกุม ดังนี้ นับว่าเป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่งตามมาตรา 96 (2) ป.วิ.อ. ถึงแม้เป็นเวลาค่าคืน จำเลยก็กระทำได้ (เนติ.), หน้า 717.

⁸¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460 (ธรรมสาร), หน้า 351.

คืนวันหนึ่ง ก. ลอบเข้าไปในโรง ข. เพื่อจะเข้าหา ค. บุตรี ข. ผู้ซึ่งรักใคร่กันอยู่ แต่ ข. จับได้ จึงขอให้ลงโทษ

ตัดสินว่า ถึงแม้ความจะปรากฏว่า ก. เข้าไปในโรง ข. เพื่อเข้าหา ค. มิได้มีเจตนาลักทรัพย์ก็ดี แต่ ก. สืบไม่ได้ว่า ก. ได้เข้าไปโดยความยินยอมของ ค. ก. ต้องมีหลักฐานบุกรุกตามมาตรา 329

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460 เป็นกรณีที่จำเลยได้เข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยที่เจ้าของเคหสถานไม่ได้รู้เห็นยินยอมด้วยแต่ประการใด อีกทั้งบุตรีเจ้าของเคหสถานก็ไม่ได้ยินยอมให้จำเลยเข้าไปในเคหสถานด้วย ศาลฎีกาจึงตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจของคำพิพากษาศาลฎีกานี้ คือ ศาลฎีกาตีความว่าการได้รับความยินยอมนั้นไม่จำต้องถึงขนาดได้รับความยินยอมจากตัวผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งในที่นี้คือ ค. แต่เพียงผู้เดียว บุตรีเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในเคหสถานก็ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีสิทธิให้ความยินยอมได้เช่นกัน แต่เมื่อกรณีปรากฏว่าจำเลยไม่ได้รับความยินยอมจากบุคคลใดเลย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการเข้าไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นความผิดตามมาตรา 329

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460⁸² ตัดสินว่า ชายลอบเข้าหาหญิงคู่รักผู้เป็นบุตรีเจ้าของบ้านถึงในเคหสถาน โดยหญิงนัดแนะให้เข้าไปในั้น ชายหาความผิดฐานบุกรุกไม่

บุตรี น. นัดแนะ ห. ให้ขึ้นไปหาบนเรือน น. ข. บุตรชาย น. ได้ยินเสียงคนพูดกัน จึงไปบอกกำนันว่ามีผู้ร้ายขึ้นเรือน แล้วพากันมาที่เรือน น. น. ตื่นรู้เรื่องจึงบอกให้ ข. จับ ขณะนั้น ห. ออกมาจากห้องบุตรี น. วิ่งหนีลงเรือนไป ข. ไล่เอาอิฐขว้างถูกศีรษะ ห. ล้มแล้วเอาไม้ตีซ้ำอีกจนมีผู้ห้ามจึงหยุด ห. ต้องบาดเจ็บที่เข่าถูกสบ่าเคลื่อนขาพิการ

ตัดสินว่า ห. ไม่มีความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460 เป็นกรณีที่จำเลยเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น แต่การเข้าไปถึงกล่าวนั้นได้รับการนัดแนะให้เข้าไปในเคหสถานโดยบุตรีเจ้าของเคหสถาน ซึ่งคดีนี้ศาลฎีกาตัดสินว่าเมื่อเป็นการเข้าไปโดยได้รับการนัดแนะจากผู้ที่อาศัยอยู่ในเคหสถานแล้ว การเข้าไปถึงกล่าวของจำเลยจึงเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมายเพราะถือเป็นการได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธิในเคหสถานนั้น จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก โดยประเด็นที่น่าสนใจของคำพิพากษาศาลฎีกานี้คือศาลฎีกาตีความว่าการได้รับความยินยอมนั้นไม่จำต้องถึงขนาดได้รับความยินยอมจากตัวผู้ครอบครองทรัพย์แต่เพียงผู้เดียว บุตรีเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในเคหสถานนั้นก็ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีสิทธิให้ความยินยอมได้เช่นกัน อีกทั้งคำพิพากษาศาลฎีกา

⁸² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460 (ธรรมสาร), หน้า 519.

ฉบับนี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นด้วยว่าแม่เจตนาในการให้ความยินยอมระหว่างพ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครองกับบุตรที่เป็นเพียงผู้อาศัยจะขัดกัน แต่ศาลก็เห็นว่ากรณีดังกล่าวควรจะต้องยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญมากกว่า

(3) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481⁸³ ตัดสินว่า เวลากลางคืนจำเลยเปิดกระดานเรือน อ. ออกเป็นช่องลอดพื้นไปบนห้องใน เพื่อเข้าไปหาบุตร อ. ทางซุ้มสาว ทั้งนี้ บุตรี อ. มิได้นัดแนะจำเลยแต่ประการใด ดังนั้น ถึงแม่จะปรากฏว่าเข้าไปเพื่อหาซุ้มสาว แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าได้เข้าไป โดยการแนะนำของผู้ที่อยู่ในเคหสถานนั้นแล้วต้องมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 นี้มีการตีความตัดสินที่เหมือนกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2560 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460 ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น กล่าวคือ การจะเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นได้ต้องเป็นการเข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งก็คือต้องเข้าไปโดยได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองเคหสถานก่อน และศาลยังได้ตีความเพิ่มเติมว่าไม่เพียงพอแต่ผู้ครอบครองเคหสถานเท่านั้นที่ให้ความยินยอมได้ ตัวผู้อาศัยเองก็ถือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมได้เช่นกัน แต่เมื่อคดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยเข้าไปในเคหสถานโดยไม่ได้รับความยินยอมจากบุคคลผู้มีสิทธิแต่อย่างใด จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 329

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตในประเด็นเรื่องการตีความของศาลฎีกาในลักษณะนี้ว่าหากอำนาจของผู้อาศัยและอำนาจของผู้ครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ขัดกัน ก็ควรต้องยึดตามเจตนารมณ์ของผู้ครอบครองมากกว่า เนื่องจากผู้ครอบครองย่อมมีสิทธิดีกว่าผู้อาศัย ผู้อาศัยเพียงแต่อยู่โดยอาศัยสิทธิของผู้ครอบครองเท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจการครอบครองอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกเอาบันทึกหมายเหตุทำคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 ของท่านพระนิติการณประสมขึ้นมาเป็นข้อสังเกตดังนี้

“คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460 และที่ 818/2460 เป็นเรื่องที่เข้าหาบุตร เขาในบ้านทั้งสองเรื่อง เรื่องแรกเอาผิดฐานบุกรุก เรื่องหลังไม่เอาผิดฐานนั้น แต่ก็ เป็นผลของการวินิจฉัยข้อเท็จจริงทั้งสองเรื่อง

ในเรื่องแรกวินิจฉัยว่าจำเลยเข้าไปเองโดยบุตรของเขาไม่ได้นัดแนะจึงมีความผิด ส่วนเรื่องหลังฟังว่าบุตรเจ้าบ้านได้นัดแนะจำเลยเข้าไปหาจึงไม่มีความผิด คดีนี้ก็อีกเหมือนกัน แม้จำเลยจะได้เข้าไปหาบุตรเขา ก็ฟังว่ามีได้มีการนัดแนะ จึง

⁸³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 (ธรรมสาร), หน้า 160.

ลงโทษจำเลยฐานบุกรุก เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสิ้น ไม่มีการวินิจฉัยใน ปัญหาข้อกฎหมาย

เมื่อมาพิเคราะห์ในทางข้อกฎหมายก็น่าคิดอยู่เหมือนกันว่า การที่บุตรเจ้า บ้านชวนผู้ชายเข้ามาหาโดยเจ้าบ้านมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยนั้น เหตุใดจึงถือเป็นการ เข้าไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก เห็นจะพอถือหลักได้ว่า เจ้า บ้านเท่านั้นที่จะเป็นผู้อนุญาตให้ใครเข้าไปในบ้านเขาหรือไม่ก็ได้ตามใจชอบ เว้นแต่ จะเป็นเจ้าของงานปฏิบัติการตามกฎหมาย ถ้าใครเข้าไปโดยอนุญาตของเขา ก็เป็น การเข้าไปโดยชอบ หากไม่ก็อาจเป็นการมิชอบ แต่อนุญาตของเจ้าของบ้านอาจให้ไว้ โดยตรงหรือโดยปริยายก็ได้ เช่น เจ๊กเข้าไปขายขนมในบ้านเวลากลางวันตาม ช่องทางที่พวกหาบของขายเข้ากันตามปกติ เจ้าบ้านไม่เคยหวงห้ามว่ากล่าว ดังนี้ ก็ พอจะเห็นได้ว่าเป็นการอนุญาตโดยปริยาย อาจกินตลอดถึงการที่ยอมให้คนในบ้าน เรียกเข้ามาได้ เช่น ลูกเต้าหรือคนใช้ในบ้านเรียกเจ๊กขายขนมเข้ามาซื้อกิน เป็นต้น

สำหรับบุตรหลานนั้น จจริงอยู่ที่ใกล้ชิดกับเจ้าบ้านมากจนอาจเข้าใจผิดได้ว่าเป็น เจ้าบ้าน แต่ความจริงก็หาใช่เจ้าบ้านที่จะมีอำนาจสั่งการในเรื่องนี้ได้เป็น เต็ดขาดหรือไม่ เช่น บุตรีเรียกผู้ชายให้เข้ามาหา พ่อได้ยินเข้าออกมาสั่งห้ามมิให้เข้า มา ขึ้นเข้ามาก็เห็นจะต้องถือว่าได้เข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องดูการ ยินยอมอนุญาตโดยตรงหรือโดยปริยายของเจ้าบ้านเป็นใหญ่ การที่บุตรนี้ผู้ชายเข้า มาหาานั้น ถ้าไม่ใช่เรื่องที่พ่อแม่รู้เห็นเป็นใจด้วยแล้ว ก็ยังไม่เห็นมีช่องทางอะไรที่จะ ถือได้ว่าเป็นการเข้ามาด้วยความยินยอมโดยตรงหรือโดยปริยายของพ่อแม่ผู้เป็น เจ้าของบ้าน คูผลที่ว่าถ้าจับได้เป็นต้องไล่กันด้วยไม้พลองเสมอไปแล้ว กลับแสดงว่า เป็นความฝ่าฝืนต่อความประสงค์ของเขาอย่างยิ่งทั้งโดยตรงและโดยปริยาย เขาไม่ พรารถนaleyที่จะให้ผู้ชายเข้ามาหาบุตร ถ้าบุตรเือาเข้ามาได้ บ่าวสาว ๆ ชวนเข้า บ้างจะว่ากันอย่างไร บ้านช่องจะเต็มไปด้วยผู้ชายแปลกหน้าในเวลาค่ำคืน แต่บางที อาจจะต้องเอาประเพณีกาลสมัยมาค้ำนึ่งประกอบ ถ้าเป็นบุตรสมัยใหม่ที่มักจะชอบ เป็นนายพ่อแม่ หรือประเพณีมาใหม่ให้ผู้ชายเข้ามาได้ตามชอบใจ ก็อาจเป็นอีกเรื่อง หนึ่ง

ความไม่แน่นอนอยู่ที่ตัวบทมาตรา 329 ซึ่งว่าไว้กว้าง ๆ ถึงอำนาจโดยชอบ ด้วยกฎหมาย จะจับให้มันเป็นหลักที่แน่นอนตายตัวไม่ค่อยได้ เรื่องบุตรชวนผู้ชาย ให้เข้าหาจึงได้วินิจฉัยเป็นแบบอย่างกันมาดังกล่าวข้างต้น”

จากการศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองในสมัยที่ใช้กฎหมายลักษณะอาญา จะเห็นว่า ศาลฎีกาได้ตีความขยายความเป็นบรรทัดฐานไว้ว่านอกจากตัวผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์เอง บุคคลอื่นที่ เป็นผู้อาศัยในอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว เช่น บุตรีของผู้ครอบครอง ก็ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิโดยชอบในการยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาในอสังหาริมทรัพย์ได้ นอกจากนี้ศาลฎีกายังได้ตีความต่อไปอีกว่าถึงแม้เจตนาในการให้ความยินยอมของผู้ครอบครองกับผู้อาศัยจะขัดกัน แต่เมื่อบุคคลภายนอกได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยที่ถือเป็นบุคคลผู้มีสิทธิแล้ว บุคคลภายนอกก็ไม่มี ความผิดฐานบุกรุก อันเป็นการมองว่าผู้อาศัยมีอำนาจและสิทธิในการให้ความยินยอมเช่นเดียวกับผู้ครอบครองสถานที่

4.3.3 ประมวลกฎหมายอาญา

ได้กล่าวไปในเบื้องต้นว่าตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 364 ที่เป็นเรื่องความผิดฐานบุกรุกเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์ หรือสำนักงานโดยไม่มีเหตุอันควรนั้น ประเด็นสำคัญที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดฐานบุกรุกคือต้องเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควร ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายละเอียดไปว่าอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควร

อย่างไรก็ตามนอกจากการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 แล้ว ยังมีเหตุที่ผู้กระทำความผิดให้มีผิดตามมาตรา 364 อีก 2 ประการได้แก่ 1) อำนาจตามกฎหมายที่สามารถเข้าไปได้ และ 2) ความยินยอมของผู้ครอบครอง⁸⁴

ประเด็นเรื่องอำนาจตามกฎหมายที่สามารถเข้าไปได้ หมายความว่า ถ้าผู้กระทำความผิดหรือมีอำนาจตามกฎหมาย การกระทำความผิดไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก ทั้งนี้ อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวเช่น กรณีเจ้าพนักงานเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นเพื่อจับกุมตัวผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าที่แม้เป็นการเข้าไปโดยไม่มีหมายค้น แต่ก็เป็นการเข้าไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นอำนาจตามที่กฎหมายรับรองไว้ การกระทำความผิดดังกล่าวย่อมไม่เป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 ซึ่งประเด็นเรื่องอำนาจตามกฎหมายที่สามารถเข้าไปได้นั้น มักไม่มีปัญหาในด้านการตีความกฎหมาย เนื่องจากเป็นสิ่งที่กฎหมายบัญญัติรับรองให้ อีกทั้งศาลฎีกาก็มีการตีความว่าการเข้าไปโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายนั้นถือได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรเช่นกัน⁸⁵ แต่ประเด็นสำคัญที่ศาล

⁸⁴ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 507-12.

⁸⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 246/2515 ตัดสินว่า จำเลยเป็นผู้ใหญ่บ้าน ได้รับแจ้งจาก บ. ให้ติดตามสืบถามขอคืนไม้ที่หายจากโจทก์ว่า เห็นโจทก์เอาไม้ไป จำเลยกับพวกก็เข้าค้นเรือนโจทก์หรือข้าวของกระจัดกระจายโดยไม่มีหมายค้น บิดาโจทก์ห้ามก็ไม่ฟัง ทั้งไม่ได้ความแน่ชัดด้วยว่า ไม่นั้นอยู่ในเรือนโจทก์ ดังนี้ ถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาบุกรุกเรือนโจทก์แล้ว เพราะเป็นการเข้าไปในเคหสถานในความครอบครองของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร (เนติ.), หน้า 180.

ฎีกามักมีการตีความที่แตกต่างออกไปในหลายแนวทาง คือ ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง

ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองนั้น โดยทั่วไปความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในความครอบครองของผู้อื่นมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้ครอบครองและบุคคลที่อยู่ในสถานทีนั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าหากผู้ครอบครองได้สละความเป็นส่วนตัวดังกล่าวโดยความยินยอมหรืออนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดเข้ามาในเคหสถาน ก็ย่อมกระทำได้โดยไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดี และเมื่อความยินยอมยังคงมีอยู่จนถึงขณะที่ผู้กระทำได้เข้าไปในเคหสถาน การกระทำย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา 364

ปัญหาเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง คือ หากผู้ที่อาศัยในเคหสถานมีจำนวนหลายคน เช่นนี้ใครจะถือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจโดยชอบในการให้ความยินยอม เนื่องจากหากผู้ที่ให้ความยินยอมมีอำนาจโดยชอบธรรมแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นข้อยกเว้นของการเข้าไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และสามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างในความผิดฐานบุกรุกนี้ได้ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ศาลฎีกาไทยในสมัยประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญามีแนวทางการตีความที่แตกต่างกันออกไป คือ มีทั้งการตีความให้ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ และมีทั้งการตีความให้ยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นช่วงเวลา ดังนี้

1) ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2538 ที่ตีความโดยยึดเจตนาของผู้อาศัย

แรกเริ่มของการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ศาลฎีกายังคงเดินตามแนวทางคำพิพากษาศาลฎีกาในสมัยกฎหมายลักษณะอาญาอยู่ โดยศาลฎีกาเห็นว่าเรื่องของความต้องการเป็นเรื่องธรรมชาติ ประกอบกับประเพณีไทยผู้อาศัยจะชวนเพื่อนเข้ามา ผู้ครอบครองก็คงไม่ได้ว่ากล่าว อีกทั้งบุคคลภายนอกก็คงไม่ทราบได้ว่าผู้ครอบครองจะอนุญาตหรือไม่ ทำให้ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความเรื่องความยินยอมให้กว้างออกไป โดยกำหนดให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1194/2517 ตัดสินว่า เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปจับกุมผู้ต้องหาหลบหนีคดีอยู่ตามหมายจับ พบผู้ต้องหาโดยกะทันหันก่อนจะได้ไปขอความร่วมมือจากเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ ผู้ต้องหาหนีเข้าบ้านโจทก์จึงเข้าไปจับกุมได้ในทันใดนั้น ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และ 364 แม้จะไม่มีหมายค้นเพราะเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควร (เนติ.), หน้า 725.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4711/2542 ตัดสินว่า จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดอาญาได้ที่ราชอาณาจักร แม้ขณะเกิดเหตุจำเลยจะมีหน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัยก็ไม่ทำให้อำนาจที่จำเลยมีอยู่ตามกฎหมายสูญสิ้นไปแต่ประการใด จำเลยยังคงมีอำนาจอยู่โดยบริบูรณ์ในฐานะเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีอำนาจหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (16) ดังนั้นการที่จำเลยจับกุมโจทก์จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก (สงเสริม.), เล่ม 8 หน้า 186-7.

เช่นกันแม้เจตนาจะขัดกับผู้ครอบครองก็ตาม อีกทั้งถือได้ว่าการได้รับความยินยอมดังกล่าวเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรด้วย⁸⁶

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 (ประชุมใหญ่)⁸⁷ ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปในเรือนของผู้เสียหายกลางคืนเวลา 1 นาฬิกาโดยบุตรของผู้เสียหายซึ่งรักใคร่กับจำเลยมาก่อน นัดให้เข้าไปและพาขึ้นเรือนนั้น นับว่าจำเลยเข้าไปโดยมีเหตุอันควร แม้ว่าผู้เสียหายและภรรยาไม่อนุญาต ก็เป็นไปตามวิสัยของเรื่องเช่นนี้ที่ต้องปิดบัง ดังนี้ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 364 ประกอบด้วยมาตรา 365 (2) (3)

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 นั้นได้วินิจฉัยว่าแม้ตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ครอบครองจะไม่อนุญาตให้จำเลยเข้ามา แต่การที่บุตรของผู้เสียหายที่เป็นผู้อาศัยได้ให้ความยินยอมแก่จำเลยในการให้เข้ามาในเคหสถาน ก็ถือได้ว่าเป็นความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ศาลตีความว่าผู้อาศัยถือเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกับผู้ครอบครอง ดังนั้นเมื่อบุตรซึ่งเป็นผู้อาศัยได้ให้ความยินยอม การกระทำของจำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก และถือว่ามีเหตุอันสมควรแล้ว

อันที่จริงคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีดังกล่าวมีข้อถกเถียงเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการโต้เถียงกันว่าการกระทำของจำเลยนับได้ว่ามีเหตุอันสมควรหรือไม่ โดยฝ่ายที่เห็นพ้องกับคำพิพากษาศาลฎีกานี้เห็นว่า การให้ความยินยอมโดยผู้อาศัยในทรัพย์สินเป็นสิ่งที่ทำให้มีเหตุสมควรเพียงพอในการจะวินิจฉัยว่าผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก อันเป็นการตีความขยายขอบเขตความยินยอมในลักษณะกว้าง ๆ ที่ให้อำนาจแก่ผู้อาศัยเท่ากับผู้ครอบครองทรัพย์สินอย่างที่เคยมีการตีความกันมาในคดีก่อน ๆ อย่างไรก็ตามฝ่ายที่ไม่เห็นพ้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้เห็นว่า การที่จำเลยลักลอบเข้าไปหาบุตรของผู้เสียหายในเวลากลางคืนจะถือว่ามีเหตุสมควรได้อย่างไร เนื่องจากประเพณีของไทยหากเข้าไปตามเวลาปกติก็ไม่มีปัญหา แต่กรณีนี้เป็นการลักลอบเข้าไปหาเพื่อมีเพศสัมพันธ์ในเวลากลางคืน จึงเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่งไม่ควรถือว่าจำเลยเข้าไปโดยมีเหตุสมควร จำเลยควรมีความผิดฐานบุกรุก⁸⁸

(2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522⁸⁹ ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปในบ้านผู้เสียหายโดยบุตรผู้เสียหายซึ่งเป็นภรรยาโดยพลตินัยของจำเลยนัดให้ไปพบ ถือได้ว่าเป็นการเข้าไป

⁸⁶ ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 3, 4057-61.

⁸⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 (เนติ.), หน้า 2056.

⁸⁸ ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 3, 4057-61.

⁸⁹ "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>.

โดยมีเหตุอันควร และแม้เมื่อผู้เสียหายได้ไล่จำเลยให้ออกไป แต่จำเลยไม่ยอมออกทั้งนี้ เพื่อขอร้อง ภรรยาจำเลยให้กลับไปอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยาดังเดิมดังนี้ เห็นได้ว่าจำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522 วินิจฉัยว่าการที่บุตรของ ผู้เสียหายซึ่งเป็นเพียงผู้อาศัยในเคหสถานได้ให้ความยินยอมแล้ว จึงเป็นการให้ความยินยอมที่ชอบ ด้วยกฎหมายและส่งผลให้การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก

(3) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527⁹⁰ ตัดสินว่า จำเลยได้รับอนุญาต ให้นำสิ่งของที่ตนที่ตั้งอยู่ในห้องนอนนอกห้องนอนของผู้เสียหาย จะถือว่าผู้เสียหายอนุญาตให้เข้าไปใน ห้องนอนไม่ได้ การที่จำเลยเข้าไปจะล้มตัวลงนอนกับผู้เสียหายในขณะที่สามีผู้เสียหายเมาเหล้านอน อยู่นอกห้องนอนในเวลาดึก ดังนี้ จำเลยมีเจตนาร้ายต่อผู้เสียหายในทางชู้สาว เป็นการเข้าไปใน เคหสถานในเวลากลางคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 นี้เป็นบรรทัดฐานในเรื่อง ความยินยอมว่า แม้ผู้ครอบครองและผู้อาศัยจะมีอำนาจในการให้ความยินยอม แต่ความยินยอมย่อมมี ขอบเขตเท่าที่ให้ความยินยอม คือ ยินยอมเท่าใดก็ได้เท่านั้น ถ้าผู้กระทำได้กระทำเกินขอบเขตที่ ผู้ให้ความยินยอมกำหนด ก็เป็นกรณีไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งมีความผิดฐานบุกรุกได้⁹¹ ดังจะเห็นได้ จากที่ในคดีนี้จำเลยเพียงแต่ได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของที่ตนตั้งอยู่ในห้องนอนของผู้เสียหายเท่านั้น การที่ จำเลยเข้าไปในห้องนอนของผู้เสียหายย่อมอยู่นอกเหนือความยินยอมที่ผู้เสียหายอนุญาต ดังนั้น การ กระทำของจำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

(4) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3962/2527⁹² ตัดสินว่า จำเลยเป็นพนักงาน สอบสวนและมีตำแหน่งสารวัตรปกครองป้องกันเข้าไปในบ้านโจทก์เพื่อตามหาตัวโจทก์เกี่ยวกับเรื่อง ที่ จำเลยจับโจทก์ในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดย จ. คนเฝ้าบ้านโจทก์อนุญาตให้เข้าไป จำเลยเข้าไปในห้องนอน ของโจทก์ เมื่อไม่พบตัวโจทก์ก็ออกมาทันที ดังนี้ การกระทำของจำเลยยังไม่เป็นการรบกวนการ ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362, 365 และ ไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3962/2527 นี้เป็นกรณีที่คนเฝ้าบ้านซึ่ง เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านในขณะนั้นเป็นผู้ให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้สามารถเข้ามาในตัวบ้าน

⁹⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 (เนติ.), หน้า 1661.

⁹¹ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 510.

⁹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3962/2527 (เนติ.), หน้า 2894.

ของโจทก์ได้ โดยจะเห็นว่าคดีนี้จำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก เนื่องจากศาลฎีกาตีความวินิจฉัยว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในตัวบ้านก็สามารถเป็นผู้ที่ให้ความยินยอมได้ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้จะเป็นการตัดสินโดยยกเรื่องมาตรา 362 ซึ่งเป็นการรบกวนการครอบครองสิ่งหาริมทรัพย์ขึ้นมา แต่อาจเป็นไปได้ว่าโจทก์ไม่ได้ฟ้องตามมาตรา 364 จึงไม่มีการวินิจฉัยว่าการเข้าไปดังกล่าวเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรอันทำให้ไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 หรือไม่⁹³

(5) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536⁹⁴ ตัดสินว่า จำเลยเช่าเช่าเปิดของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นบิดาผู้เสียหาย จำเลยเคยเข้าไปกระทำชำเราผู้เสียหายในบ้านโจทก์ร่วมก่อนเกิดเหตุหลายครั้งในขณะที่ผู้เสียหายอยู่บ้านตามลำพัง วันเกิดเหตุจำเลยเข้าไปกระทำชำเราผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายยินยอม ดังนั้นไม่อาจถือได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานบุกรุกเคหสถานของโจทก์ร่วม

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536 วินิจฉัยว่า แม้การเข้าไปของจำเลยดังกล่าวจะเป็นการเข้าไปในเคหสถานเพื่อกระทำชำเราผู้เสียหายก็ตาม แต่ก็เพราะได้รับความยินยอมจากตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้อาศัยเอง ส่งผลให้การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก

(6) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538⁹⁵ ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปในห้องพักอาศัยของผู้เสียหายเพื่อดูแลอาการเจ็บป่วยให้ ย. มารดาผู้เสียหายแล้วลักเอาเงินของผู้เสียหายไปแต่จำเลยเข้าไปในห้องของผู้เสียหายก็เนื่องจากขณะที่จำเลยเดินผ่านห้องผู้เสียหายนั้นได้ยินเสียง ย. ร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวด จำเลยจึงเข้าไปช่วยเหลือป้อนน้ำให้และพูดคุยเรื่องต่างๆ กับ ย. ประมาณครึ่งชั่วโมงถือว่าจำเลยเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรและได้รับอนุญาตให้เข้าไปได้โดยปริยาย แม้ ย. จะมีใจเจ้าของห้องแต่เป็นมารดาของผู้เสียหายย่อมมีอำนาจที่จะอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปในห้องได้ตามสมควร การที่จำเลยพบเห็นเงินอยู่ในลิ้นชักตู้เสื้อผ้าจึงถือโอกาสเอาไปเสียจึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8)

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538 นั้นเป็นคดีที่เกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานที่ไม่ได้เกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกในเคหสถานโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาจากการตีความของศาลฎีกาในคดีนี้แล้วจะพบว่าศาลไม่ได้ตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน เนื่องจากว่าจำเลยได้รับอนุญาตโดยปริยายจาก ย. มารดาผู้เสียหายที่เป็นผู้อาศัย

⁹³ ม.ล. ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด มาตรา 288-366*, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2559), 467-8.

⁹⁴ "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>.

⁹⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538 (สงเสริม.), เล่ม 12 หน้า 226.

ในห้องพัก อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้อาศัยก็ถือได้ว่าเป็นผู้มีสิทธิให้ความยินยอมได้เช่นกัน การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน (แต่ยังคงมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 อยู่)⁹⁶

จากคำพิพากษาศาลฎีกาในช่วงที่ 1 จะเห็นว่า ศาลฎีกามีแนวทางการตีความในประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองที่มีความคล้ายคลึงกับแนวทางการตีความสมัยที่ได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาตั้งที่ได้กล่าวไปข้างต้นที่ตีความว่าผู้อาศัย ดังเช่น บุตรี ภรรยา หรือ คนเฝ้าบ้าน ถือเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกับผู้ครอบครองสถานที่ อันทำให้ผู้อาศัยดังกล่าวสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกในการให้เข้ามาในเคหสถานได้เลยโดยที่บุคคลภายนอกนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองสถานที่อีกรอบก่อน ซึ่งเมื่อผู้อาศัยได้ให้ความยินยอมแล้ว การเข้าไปในเคหสถานของบุคคลภายนอกนั้นจึงไม่เป็นความผิดฐานบุกรุกอีกต่อไป เว้นแต่บุคคลภายนอกได้เข้าไปกระทำการใด ๆ นอกเหนือขอบอำนาจหรือนอกเหนือสถานที่ที่ตนได้รับอนุญาตตั้งที่ตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 ได้วางหลักเอาไว้

นอกจากประเด็นเรื่องผู้อาศัยจะสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้แล้ว ศาลฎีกายังตีความต่อไปว่าผู้อาศัยถือเป็นผู้มีสิทธิและอำนาจดังเช่นเดียวกับผู้ครอบครองสถานที่ ให้ความยินยอมของผู้อาศัยในกรณีนี้จึงบังคับใช้ได้ บุคคลภายนอกจึงสามารถเข้ามาในเคหสถานได้อยู่แม้ผู้ครอบครองจะไม่อนุญาต และส่งผลให้บุคคลภายนอกนั้นไม่มีความผิดฐานบุกรุก

อนึ่ง ศาลฎีกาได้ตัดสินอีกว่าการที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปในเคหสถานโดยได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยนั้นถือเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรด้วย กล่าวคือ ศาลฎีกาตีความในทำนองว่าการได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยดังกล่าวเป็นเหตุอันสมควรรูปแบบหนึ่ง (ศาลเห็นว่าความยินยอมกับเหตุอันสมควรเป็นเรื่องเดียวกัน) ซึ่งเมื่อเป็นการเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควรแล้ว จึงทำให้ผู้กระทำความผิดประกอบความผิดภายนอกของความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 ในส่วน “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” และส่งผลให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก

2) ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 ที่ตีความโดยยึดเจตนาของผู้ครอบครอง

ต่อมาศาลฎีกาได้มีการเปลี่ยนแนวทางในการตีความ โดยศาลฎีกาเห็นว่าปกติแล้วสิทธิของผู้ครอบครองย่อมอยู่เหนือกว่าสิทธิของผู้อาศัย ผู้อาศัยเพียงแต่อาศัยสิทธิของผู้ครอบครองเพื่ออาศัยอยู่ในเคหสถานเท่านั้น ไม่ได้มีสิทธิครอบครองแต่อย่างใด หากบุคคลภายนอก

⁹⁶ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538 นี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าความยินยอมในทางอาญามี 2 แบบ ทั้งที่เป็นความยินยอมโดยชัดแจ้งและความยินยอมโดยปริยาย ซึ่งมีผลในทางกฎหมายไม่แตกต่างกัน อ้างถึงใน คมพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, 508.

ทราบแต่แรกว่าผู้ครอบครองสถานที่ได้ห้ามปรามแล้วแต่ผู้กระทำนั้นยังขึ้นเข้ามาอีก ย่อมถือว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร อันทำให้ผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุก ผู้กระทำจะอ้างความไม่รู้ว่ามีผู้เป็นเจ้าของครอบครองและยกความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ในกรณีนี้ไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539⁹⁷ ตัดสินว่า ก่อนเกิดเหตุโจทก์ร่วมได้ห้ามปรามไม่ให้จำเลยเข้าไปในบ้านโจทก์ร่วมอีก การที่จำเลยยังฝ่าฝืนเข้าไปในบ้านโจทก์ร่วมแม้จะได้รับความยินยอมจากนางสาว น. บุตรีโจทก์ร่วมก็ตามถือได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 นี้ศาลฎีกาได้ตีความในทำนองว่าเมื่อผู้ครอบครองเคหสถานได้ห้ามปรามอย่างชัดเจนแล้ว ก็ต้องถือว่าจำเลยเข้ามาโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมและถือเป็นการเข้ามาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่สามารถยกเอาความยินยอมของบุตรซึ่งเป็นเพียงผู้อาศัยขึ้นเป็นข้ออ้างได้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าคดีนี้ศาลยึดเจตนาของผู้ครอบครองสำคัญกว่าเจตนาของผู้อาศัย และเป็นกรกลับหลักคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 (ประชุมใหญ่) ที่ได้วินิจฉัยเอาไว้

3) ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ที่ตีความโดยยึดเจตนาของผู้อาศัย

หลังจากนั้นเมื่อ พ.ศ. 2549 ศาลฎีกาได้กลับไปวินิจฉัยในประเด็นเรื่องความยินยอมตามแนวคำพิพากษาเดิมอีกที่มีความเห็นว่าหากอำนาจในการให้ความยินยอมขัดกัน ก็ยังต้องยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญมากกว่า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5177/2549⁹⁸ ตัดสินว่า จำเลยเข้าไปในบ้านผู้เสียหายโดยการเชิญชวนของ ส. บุตรีผู้เสียหาย แม้ผู้เสียหายจะมีได้อนุญาตให้จำเลยเข้าไปในบ้าน ก็มิใช่เป็นการเข้าไปในบ้านผู้เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งมิใช่เป็นการเข้าไปเพื่อกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เสียหายโดยปกติสุขตาม ป.อ. มาตรา 362, 364 จำเลยจึงไม่มีความผิด

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5177/2549 ได้วินิจฉัยกลับหลักในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 โดยเป็นการตีความตามแนวเดิมที่เห็นว่าผู้อาศัยก็ถือเป็นผู้ที่สามารถให้ความยินยอมได้เช่นกัน คือ แม้ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ครอบครองบ้านจะไม่ได้อนุญาตให้จำเลยเข้ามาในบ้านก็ตาม แต่เมื่อบุตรของผู้เสียหายที่เป็นผู้อาศัยให้การอนุญาต จึงเป็นกรณีที่อำนาจผู้ครอบครองกับ

⁹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 (เนติ.), หน้า 123.

⁹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5177/2549 (เนติ.), หน้า 1213.

อำนาจของผู้อาศัยในสถานที่ขัดกัน ซึ่งศาลก็ตีความไปในแนวทางเดิมที่ผู้อาศัยมีสิทธิและอำนาจดังเช่นเดียวกับผู้ครอบครองเคหสถาน ทำให้ความยินยอมของผู้อาศัยในกรณีนี้จึงบังคับใช้ได้ และส่งผลให้จำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุก

4) ช่วงที่ 4 ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 ที่ตีความโดยยึดเจตนาของผู้ครอบครอง

ครั้งเมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก แนวคิดเรื่องการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นในเคหสถานจึงมีความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งการเข้าไปในเคหสถานเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้อาศัยแม้ผู้อาศัยจะให้ความยินยอมก็ตามดูจะไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย ด้วยเหตุนี้ ศาลฎีกาจึงได้เปลี่ยนแนวทางการตีความโดยกำหนดให้หากเจตนาของผู้อาศัยกับผู้ครอบครองขัดกัน ก็ต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักแทน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556⁹⁹ ตัดสินว่า แม้พฤติการณ์ที่จำเลยบุกรุกเข้าไปในบ้านของผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ในเวลากลางคืน 4 ครั้ง ต่างวันกันจะส่อไปในทางที่ผู้เสียหายที่ 3 บุตรผู้เยาว์ของผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 รู้เห็นยินยอม แต่การที่จำเลยเข้าไปในบ้านเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้เสียหายที่ 3 โดยผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านที่เกิดเหตุไม่ยินยอมถือได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อสังเกต : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556 นี้เป็นการตีความโดยยึดเจตนาของเจ้าของสถานที่ซึ่งเป็นผู้ครอบครองเป็นหลัก กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ครอบครองบ้านไม่ได้ยินยอมให้จำเลยเข้ามาในบ้าน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำลงไปโดยไม่มีอำนาจเนื่องจากไม่ได้รับความยินยอมโดยชอบจากผู้ที่มีอำนาจให้ความยินยอมอย่างแท้จริง จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก จำเลยไม่สามารถยกความยินยอมของผู้เสียหายที่ 3 ซึ่งเป็นผู้อาศัยในเคหสถานขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้ อันเป็นการวินิจฉัยตามแนวทางของคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539

จากการศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองในสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นว่า ศาลฎีกามีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองที่เปลี่ยนไปมาไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่โดยมีการตีความที่แตกต่างกันออกไปเป็นสองแนวทาง คือ

⁹⁹ "คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556," ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search>.

1) แนวทางการตีความที่กำหนดให้ผู้อาศัยเองเป็นผู้มีอำนาจที่จะให้ความยินยอมได้ และมีอำนาจเท่ากับผู้ครอบครอง โดยถึงแม้ในบางครั้งที่การให้ความยินยอมของผู้อาศัยจะขัดกับเจตนาของผู้ครอบครองเคหสถาน แต่ก็ต้องถือว่าเป็นการให้ความยินยอมจากผู้มีอำนาจโดยชอบและถือว่ามิเหตุอันสมควรแล้ว ผู้กระทำจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งมีข้อสังเกตว่าแนวทางนี้ถือเป็นแนวทางที่ศาลฎีกาตีความโดยมุ่งคุ้มครองบุคคลภายนอกมากกว่าจะมุ่งคุ้มครองสังคม เพราะศาลฎีกามักมีความเชื่อว่าเป็นการยากที่บุคคลภายนอกจะล่วงรู้ได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง

2) แนวทางการตีความที่กำหนดให้ผู้อาศัยก็สามารถให้ความยินยอมได้เช่นกัน แต่ถือเป็นผู้ที่มีสิทธิต่อยกกว่าผู้ครอบครองเคหสถาน ฉะนั้น หากอำนาจในการให้ความยินยอมขัดกัน ก็ต้องยึดตามเจตนาของผู้ครอบครองเคหสถานเป็นหลัก เนื่องจากสิทธิครอบครองเป็นสิทธิที่อยู่เหนือกว่าสิทธิอาศัย อันส่งผลให้ผู้กระทำไม่สามารถยกเอาประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นเหตุยกเว้นความผิดฐานบุกรุกได้ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าแนวทางนี้เป็นแนวทางที่ศาลฎีกามุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่าจะมุ่งคุ้มครองตัวบุคคลที่เข้ามา เพราะศาลฎีกามักเห็นว่าหากให้ผู้อาศัยให้ความยินยอมได้ทั้งที่ผู้ไม่ครอบครองไม่ได้เห็นด้วยกับความยินยอมนั้น ก็จะทำให้บ้านเมืองมีแต่คนแปลกหน้าและเกิดความไม่สงบเรียบร้อย

เมื่อมีแนวทางในการตีความที่แตกต่างกัน 2 แนวทางจึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถหาหลักเกณฑ์ในการตีความที่แน่นอนเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง แต่หากพิจารณาถึงแนวโน้มการตีความในปัจจุบันพบว่าศาลฎีกายึดถือตามแนวทางที่สองที่เห็นว่าผู้ครอบครองเคหสถานมีสิทธิเหนือกว่าผู้อาศัย

หลังจากศึกษาถึงองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายไทย ได้แก่ กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญา ทั้งเข้าใจพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครอง จะเห็นว่าราชอาณาจักรไทยได้มีพัฒนาการกฎหมายเรื่องบุกรุกและการตีความความผิดฐานบุกรุกทั้ง 2 ประเด็นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกับพัฒนาการกฎหมายและการตีความความผิดฐานบุกรุกของศาลต่างประเทศในแต่ละประเทศก็เป็นได้ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นอย่างเด่นชัด ในบทถัดไปผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยในความผิดฐานบุกรุกทั้งสองประเด็นเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศหรือไม่ รวมถึงวิเคราะห์มูลเหตุที่ศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศเปลี่ยนแนวทางการตีความแต่ละประเด็น พร้อมทั้งแสวงหาแนวทางการตีความความผิดฐานบุกรุกของศาลฎีกาไทยที่เหมาะสมในแต่ละประเด็น ในลำดับต่อไป

บทที่ 5

บทวิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุก

ความผิดฐานบุกรุกเป็นความผิดที่ทุกประเทศบัญญัติให้เป็นความผิดเพื่อคุ้มครองกรรมสิทธิ์และการครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรก็ตามในแต่ละประเทศก็มีการตีความความผิดฐานบุกรุกโดยเฉพาะในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองที่แตกต่างกันออกไปเป็นหลายแนวทาง ซึ่งแต่ละแนวทางก็ขึ้นอยู่กับการตีความของศาลที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุก และ บทที่ 4 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุก จึงสมควรที่ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าเมื่อได้ทำการศึกษาพัฒนาการการตีความของทั้ง 2 ประเด็นแล้วจะสามารถจำแนกแนวทางการตีความในทั้ง 2 ประเด็นออกได้เป็นที่แนวทาง รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยที่ศาลเปลี่ยนแปลงแนวทางดังกล่าว พร้อมทั้งเปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกว่าเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศหรือไม่ เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการตีความของศาลฎีกาไทยในลำดับต่อไป

ดังนั้น ในบทนี้จะแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 5.1 ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และ 5.2 ความยินยอมของผู้ครอบครอง

5.2 ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศต่างพิจารณาว่าผู้กระทำได้มีการกระทำความผิดฐานบุกรุกแล้วหรือไม่โดยพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดภายนอกในส่วนของการเข้าไป ซึ่งตามที่ได้ศึกษาในเรื่ององค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกในแต่ละเทศ จะพบว่าทุกประเทศต่างบัญญัติให้การเข้าไปเป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกทั้งสิ้น แต่ทุกประเทศต่างก็ได้มีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ไว้แตกต่างกันออกไปที่อาจมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในแต่ละประเทศก็ได้ หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันแต่คนละช่วงเวลา ก็อาจเกิดกรณีที่มีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ต่างไปจากเดิม อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศต่างมีพัฒนาการรวมถึงแนวทางในประเด็นดังกล่าวเป็นของตนเองขึ้นอยู่กับการบัญญัติกฎหมายและการตีความของศาลในประเทศของตนที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าเมื่อได้ศึกษาถึงพัฒนาการของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศในบทที่ 3 และ บทที่ 4 แล้วจะสามารถจำแนกแนวทางการตีความประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ตามศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศออกได้เป็นกี่แนวทาง โดยจะทำการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงแนวทางของกฎหมายและแนวทางการตีความของศาล พร้อมทั้งศึกษาถึงมูลเหตุที่ศาลได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการตีความ จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ว่าศาลฎีกาไทยได้มีการตีความที่เหมาะสมและเป็นไปตามแนวโน้มของศาลต่างประเทศหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงแนวทางการตีความของศาลฎีกาไทยในประเด็นดังกล่าวต่อไปในอนาคต

5.2.1 แนวทางของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

จากการศึกษาหัวข้อที่ 3.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศ ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และ หัวข้อที่ 4.2 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” จะพบว่าสามารถจำแนกแนวทางขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ตามศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศออกได้เป็น 4 แนวทาง คือ 1) การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย 2) การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย 3) การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ และ 4) การกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1.1 การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย

การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย เป็นแนวทางการเข้าไปที่เคร่งครัดที่สุดในทั้ง 4 แนวทาง ซึ่งทั้งศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศเคยได้มีการกำหนดให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกายเช่นกัน โดยมีตัวอย่างดังนี้

ศาลของสหราชอาณาจักร เคยตัดสินไว้ในช่วงต้นของการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 (พ.ศ. 2511) ว่า ความผิดฐานย่องเบาเบื้องต้นประกอบที่สำคัญคือ “การเข้าไปเพื่อกระทำความผิดอื่นในอาคาร” ทำให้หากถือการเข้าไปหมายถึงเพียงการยื่นอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำความผิดเข้าไป ย่อมส่งผลให้การพิสูจน์ทางพยานหลักฐานจะเป็นเรื่องที่ยากต่อการพิสูจน์ว่าผู้กระทำผิดมีเจตนา “เพื่อเข้าไปกระทำความผิดอื่น” ดังกล่าวจริง ดังนั้นการจะมีความผิดฐานย่องเบาได้ผู้กระทำจะต้องเข้าไปในสถานที่ทั้งตัวก่อนเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การตัดสินคดี อันเป็นการที่ศาลใช้การตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเข้ามาปรับใช้

ศาลของมลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา เคยตัดสินว่า ผู้ที่จะมีความผิดฐานบุกรุกได้ ผู้นั้นจะต้องมีการเข้าไปในสถานที่นั้นก่อน และการเข้าไปดังกล่าวต้องเข้าไปทุกส่วนของร่างกายอีกด้วย โดยเหตุผลที่ศาลมลรัฐเทนเนสซีได้ตีความให้ต้องมีทุกส่วนของร่างกายเข้าไปเป็นเพราะกฎหมายอาญามลรัฐเทนเนสซีได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกไว้ อย่างชัดเจนว่าต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย¹ ทำให้ศาลมลรัฐเทนเนสซีจึงได้ตีความคำว่า “เข้าไป” ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้นตรง ๆ

ศาลฎีกาไทยในสมัยที่มีการประกาศใช้กฎหมายลักษณอาญาก็สามารถอนุมานการเข้าไปที่จะเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ว่าผู้กระทำความผิดต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย เพราะถึงแม้ตัวบทกฎหมายลักษณอาญาจะไม่ได้มีการกำหนดนิยามของการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกเอาไว้และไม่ได้มีคำพิพากษาที่ตัดสินเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกในประเด็นนี้โดยตรง แต่เมื่อศึกษาเพิ่มเติมลงไปจะพบว่าคำว่า “เข้าไป” นี้ยังได้ปรากฏอยู่ในความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถานเช่นกัน ซึ่งศาลฎีกาเคยได้มีการตัดสินว่าผู้ที่จะมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถานได้ ร่างกายทุกส่วนของผู้นั้นต้องได้เข้าไปในสถานที่ด้วย เมื่อความผิดฐานบุกรุกและความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถานมีองค์ประกอบความผิดในส่วนของการเข้าไปเหมือนกัน ความหมายของคำว่า “เข้าไป” นี้จึงควรจะเหมือนกันทุกประการและควรต้องตีความในลักษณะเดียวกัน ทำให้สามารถอนุมานต่อไปได้ว่าการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง อีกทั้งผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทุกส่วนของร่างกาย

ทว่าปัจจุบันทั้งศาลของสหราชอาณาจักร ศาลของมลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา และศาลฎีกาไทยไม่ได้มีการตีความตามแนวทางนี้อีกต่อไป เพราะเป็นแนวทางที่เคร่งครัดเกินไป ทำให้ในบางครั้งเกิดความไม่เหมาะสมในการนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุนี้การกำหนดขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแนวทางนี้จึงไม่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

5.2.1.2 การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย

การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย เป็นแนวทางการเข้าไปที่เคร่งครัดรองลงมาจากการตีความในแนวทางแรก ซึ่งในปัจจุบันมีหลายประเทศที่กำหนดให้คำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกหมายถึงการที่ร่างกายบางส่วนของผู้กระทำได้ล่วงล้ำเข้าไป เพราะเป็นแนวทางที่ไม่

¹ TENNESSEE CODE section 39-14-405 (d) For purposes of this section, “enter” means intrusion of the entire body or when a person causes an unmanned aircraft to enter that portion of the airspace above the owner’s land not regulated as navigable airspace by the federal aviation administration.

เคร่งครัดและไม่กว้างจนเกินไป อีกทั้งยังเหมาะสมแก่การปรับใช้กับข้อเท็จจริงในหลายคดี โดยบางประเทศได้กำหนดให้การเข้าไปหมายความถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกายมาตั้งแต่ต้น และมีบางประเทศที่ในตอนเริ่มต้นมิได้มีการกำหนดให้การเข้าไปแนวทางนี้ แต่ได้มีการพัฒนาการของกฎหมายและการตีความของศาลจนในปัจจุบันได้ยึดถือแนวทางดังกล่าว โดยมีตัวอย่างดังนี้

(1) เนื่องจากความผิดฐานบุกรุกตามกฎหมายอาญามลรัฐเทนเนสซีได้กำหนดให้การเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุกต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย ทำให้เดิมในอดีตคดีที่ขึ้นสู่ศาลมลรัฐเทนเนสซีทุกคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานบุกรุกศาลก็ได้มีการตีความตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรดังกล่าวทั้งสิ้น² กรณีปรากฏว่าใน ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2539) เกิดคดีในทำนองว่าร่างกายเกือบทุกส่วนของผู้กระทำได้เข้าไปในทรัพย์สินแล้ว มีเพียงร่างกายส่วนน้อยเท่านั้นที่อยู่ภายนอก ทำให้ศาลเล็งเห็นว่าหากจะตีความตามตัวอักษรเสมอไปย่อมจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและทำให้ผู้ที่กระทำผิดไม่ได้รับการลงโทษเนื่องจากช่องว่างของกฎหมายนี้ ประกอบกับศาลมลรัฐเทนเนสซีมีแนวคิดว่าการกฎหมายลายลักษณ์อักษรในระบบคอมมอนลอว์เป็นเพียงแนวทางพื้นฐานที่ให้ศาลนำบทบัญญัติดังกล่าวมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงเท่านั้น ไม่ได้เป็นบทบังคับว่าศาลต้องยึดตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรทุกกรณี หากข้อเท็จจริงใดเมื่อพิเคราะห์แล้วการบังคับใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรจะไม่เป็นธรรม ศาลก็สามารถใช้อำนาจดุลการมาควบคุมกำกับกฎหมายลายลักษณ์อักษรภายใต้เจตนารมณ์แห่งกฎหมายได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ร่างเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ศาลมลรัฐเทนเนสซีจึงได้มีการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปให้กว้างกว่าเดิม คือกำหนดให้การที่ “ร่างกายส่วนใหญ่ของผู้กระทำได้เข้าไปและการเข้าไปดังกล่าวได้ทำการขัดขวางไม่ให้ผู้ที่อยู่ในทรัพย์สินเข้าไปหรือออกมาได้” ก็ถือว่าอยู่ในความหมายของการ “รุกเข้าไปทั้งตัว” เช่นกัน³ และต่อมาศาลก็ได้ตีความเช่นนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน⁴ อันกล่าวได้ว่าปัจจุบันศาลของมลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา มีแนวทางการตีความคำว่า “เข้าไป” ที่หมายถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกาย

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตบางประการ คือ มิใช่ศาลมลรัฐเทนเนสซีจะกำหนดให้การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปจะอยู่ในนิยามการเข้าไปตามมาตรา 39-14-405 (d) หมดทุกกรณี แม้การเข้าไปไม่จำเป็นที่ผู้กระทำต้องเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย แต่การเข้าไปดังกล่าวร่างกายของผู้กระทำส่วนใหญ่ต้องเข้าไปในทรัพย์สิน อีกทั้งร่างกายของผู้กระทำต้องได้ไปปิดบังทางเดินเข้าออกของผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น ทำให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่สามารถเดินเข้ามา

² รายละเอียดโปรดดู คดี *Poag v. State* (1978) และ คดี *State v. Townes* (2000) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.1

³ รายละเอียดโปรดดู คดี *State v. Hollingsworth* (1996) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.1

⁴ รายละเอียดโปรดดู คดี *State v. Kyle* (2014) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.1

หรือออกไปจากทรัพย์สินได้ด้วย จึงจะถือว่ามีการเข้าไปตามมลรัฐเทสเนสซี อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงหลักการตีความกฎหมายอาญาที่สามารถตีความขยายความบทบัญญัติได้ แต่ก็ต้องไม่ขยายกว้างจนเกินไป หากขยายความกว้างจนเกินไปย่อมกลายเป็นการตีความเกินตัวบทซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด

(2) กฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย ได้กำหนดนิยามขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้อย่างชัดเจนว่าให้หมายความถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้บุกรุกเข้าไป⁵ ซึ่งเมื่อมีการกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ไว้อย่างชัดเจน ทำให้ในอดีตศาลของสาธารณรัฐอินเดียจึงได้มีการตีความตามตัวอักษรดังกล่าวอย่างเคร่งครัด⁶ คือ ต้องมีการยื่นอวัยวะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง “เข้าไปใน” ทรัพย์สินด้วย ทำให้การเข้าไปรอบบริเวณสถานที่ เช่น หลังคาบ้านยังถือไม่ได้ว่ามีการ “เข้าไปใน” ทรัพย์สิน⁷ ต่อมาใน ค.ศ. 1970 (พ.ศ. 2513) สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ ผู้คนให้ความสำคัญสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยมากขึ้น มีการก่อสร้างบ้านเรือนเพิ่มเติม ทำให้ผู้คนต่างมองว่าสิทธิในที่อยู่อาศัยไม่ได้มีเพียงแต่ต้องอยู่ข้างในตัวที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงบริเวณโดยรอบทรัพย์สินไม่ว่าจะเป็นพื้นดินหรือข้างบนดินด้วย หากจะตีความเช่นเดิมอยู่ก็ดูจะเป็นการตีความตามตัวอักษรที่เคร่งครัดและแคบเกินไป ทำให้ในบางกรณีผู้ครอบครองทรัพย์สินอาจไม่ได้รับความคุ้มครอง ศาลจึงได้ตีความขยายความการคุ้มครองการเข้าไปให้กว้างกว่าเดิมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมโดยกำหนดให้การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายไม่จำเป็นต้องเข้าไปข้างในอาคารเสมอไป แต่ยังคงรวมถึงการเข้าไปบริเวณโดยรอบของอาคารด้วย⁸ แต่ก็ต้องถือได้ว่าศาลของสาธารณรัฐอินเดียยังคงมีการตีความคำว่า “เข้าไป” ที่คล้ายเดิมอยู่ที่ตีความคำว่า “เข้าไป” หมายถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกาย เพียงแต่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมจึงได้มีการผ่อนคลายนโยบายบางประการลงเท่านั้น⁹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵ **INDIAN PENAL CODE section 442** Whoever commits criminal trespass by entering into or remaining in any building, tent or vessel used as a human dwelling or any building used as a place for worship, or as a place for the custody of property, is said to commit “house-trespass”.

Explanation - The introduction of any part of the criminal trespasser’s body is entering sufficient to constitute house-trespass.

⁶ รายละเอียดโปรดดู คดี *Ghulam v. Crown (1923)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.3

⁷ รายละเอียดโปรดดู คดี *Nanhun v. Emperor (1933)* และ คดี *Hiralal v. State of U.P. (1951)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.3

⁸ รายละเอียดโปรดดู คดี *Dinesh Thakur v. State of Bihar (1970)* และ คดี *Satho Tanti v. State of Bihar (1974)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.3

⁹ รายละเอียดโปรดดู คดี *Revision v. By Adv. Sri. R. Manoj (2005)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.3

(3) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นความผิดอาญาเช่นกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นจะพบว่ามีความคล้ายคลึงกับราชอาณาจักรไทยที่ไม่มีการกำหนดนิยามขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ จึงต้องอาศัยการตีความของศาลเข้ามาพิจารณาว่าคำว่า “เข้าไป” ควรจะมีขอบเขตเพียงใด ซึ่งจากการศึกษาพบว่าตั้งแต่อดีตจวบจนถึงปัจจุบันศาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ว่าหมายความว่า “การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์” มาโดยตลอด และศาลก็มีความเห็นต่อไปว่าการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกจะต้องมีขอบเขตที่ไม่กว้างจนกระทบสิทธิของผู้กระทำมากจนเกินไป ทำให้การใช้วัตถุยื่นเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ยังไม่ถือว่ามี การเข้าไป¹⁰

5.2.1.3 การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ

การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ ถือเป็น การกำหนดแนวทางขอบเขตการเข้าไปที่เคร่งครัดน้อยกว่าการตีความในสองแนวทางแรก โดยวัตถุที่ยื่นเข้าไปก็อาจมีหลายรูปแบบ คือ มีทั้งต้องเป็นวัตถุที่ติดกับอวัยวะและไม่จำเป็นต้องติดกับอวัยวะ ขึ้นอยู่กับแนวทางของกฎหมายและการตีความในแต่ละประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีหลายประเทศได้กำหนดให้การเข้าไปหมายความว่าถึงการเข้าไปบางส่วน of ร่างกายรวมถึงวัตถุได้ล่วงล้ำเข้าไปมาตั้งแต่ต้น และมีบางประเทศที่ในตอนเริ่มต้นมิได้มีการกำหนดให้การเข้าไปแนวทางนี้ แต่ได้มีพัฒนาการของกฎหมายและการตีความของศาลจนในปัจจุบันได้ยึดถือแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าส่วนใหญ่ประเทศที่มีการกำหนดขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปด้วย มักจะเป็นประเทศที่มีการกำหนดความผิดฐานย่องเบาเอาไว้เป็นฐานความผิดเฉพาะ และได้ตีความให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกเหมือนกันความผิดฐานย่องเบา โดยมีตัวอย่างดังนี้

(1) ในอดีต หลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมและตาม The Larceny Act, 1916 ศาลของสหราชอาณาจักรมีการตีความการเข้าไปให้หมายความถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายหรือการใช้วัตถุเข้าไปในอาคาร โดยวัตถุที่ยื่นเข้าไปนั้นต้องเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำด้วย หากไม่ได้ยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจกระทำจะไม่ถือว่ามี การเข้าไปนอกเสียจากต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายติดกับวัตถุเข้าไปในทรัพย์สิน ยกตัวอย่าง เช่น การยื่นตะขอเข้าไปในตัวบ้านเพื่อขโมยพรมที่อยู่ในบ้านออกมาถือได้ว่ามีการเข้าไป แต่ถ้าเป็น

¹⁰ รายละเอียดโปรดดู คดี Federal Supreme Court Urt. V. 02.11.1954, Az.: 1 StR 332/54 และ คดี Higher Regional Court Frankfurt am Main Acc. 21.03.2016, Az.: 4 UF 26/16 ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.4

กรณีการเสียบกุญแจเพื่อไขประตูเช่นนี้แล้วจะยังไม่ถือว่าเป็นการเข้าไป¹¹ ต่อมาเมื่อสหราชอาณาจักรออกฎหมายได้ประกาศใช้ The Theft Act, 1968 ศาลได้ตีความว่าความผิดฐานย่องเบาเมืองค์ประกอบที่สำคัญคือ “การเข้าไปเพื่อกระทำความผิดอื่นในอาคาร” ทำให้หากถือว่าการเข้าไปหมายถึงเพียงการยื่นอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไป ย่อมส่งผลให้การพิสูจน์ทางพยานหลักฐานดูจะเป็นเรื่องที่ยากต่อการพิสูจน์ว่าผู้กระทำได้มีเจตนา “เพื่อเข้าไปกระทำความผิดอื่นดังกล่าว” จริง ศาลจึงได้กำหนดให้การเข้าไปควรมีทุกส่วนของร่างกายเข้าไปด้วย¹²

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528) เป็นต้นมา ศาลสหราชอาณาจักรเล็งเห็นว่าสภาพสังคมปัจจุบันมีอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งอาชญากรรมเหล่านี้มีวิธีการที่จะกระทำความผิดอื่นได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเข้าไปในทรัพย์สินทั้งตัว ประกอบกับเมื่อคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดฐานย่องเบาที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองการบุกรุกเข้าไปกระทำความผิดอื่นในอาคารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากจะตีความว่าการเข้าไปหมายถึงทุกส่วนของร่างกายของผู้กระทำเข้าไป ก็คงจะไม่เหมาะสมและทำให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินไม่ได้รับการคุ้มครอง ต่อมาศาลจึงตีความขยายความให้การเข้าไปนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัวเสมอไป การยื่นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปก็เป็นการเพียงพอแล้ว ทว่าร่างกายบางส่วนก็ต้องเป็นส่วนสำคัญของร่างกายที่มีการรुकเข้าไปด้วย เช่น การยื่น มือ แขน หรือเท้า เป็นต้น จึงจะถือว่าเป็นการเข้าไปตามความหมายนี้ เพราะศาลเห็นว่าเจตนารมณ์ของความผิดฐานย่องเบาคือการเข้าไป “เพื่อประกอบความผิดอื่นในสถานที่นั้น” ฉะนั้น การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปดังกล่าวยังคงต้องเป็นการเข้าไปในทำนองที่เพียงพอจะวินิจฉัยได้ว่าผู้กระทำสามารถประกอบความผิดอื่นได้อยู่ ไม่ใช่เมื่อพิจารณาจากรูปการแล้วผู้กระทำไม่สามารถประกอบความผิดได้เลย ทำให้การรुकเข้าไปเล็กน้อย เช่น นิ้วมือสองสามนิ้วยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะถือว่าเป็นการเข้าไป เนื่องจากไม่ได้เป็นการเข้าไปที่สามารถประกอบความผิดอื่นในสถานที่ได้ นอกจากนี้ศาลยังตีความอีกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบัญญัติความผิดฐานย่องเบามากที่สุด การเข้าไปยังควรรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไปในตัวอาคารสถานที่เช่นกัน แต่ก็ต้องเป็นการยื่นวัตถุเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำหรือเพื่อเป็นส่วนต่อขยายของร่างกายด้วย หากไม่ได้ยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจกระทำจะไม่ถือว่ามี การเข้าไป เว้นแต่ต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายติดกับวัตถุเข้าไปในสถานที่¹³ อันเป็นการที่ศาลตีความขยายความโดยยึดเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นสำคัญ

¹¹ รายละเอียดโปรดดู คดี *Davis (1823)* , คดี *Tucker (1844)* และ คดี *Parkin (1950)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2

¹² รายละเอียดโปรดดู คดี *R v. Collins (1973)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2

¹³ รายละเอียดโปรดดู คดี *R v. Brown (1985)* และ คดี *R v. Ryan (1996)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2

(2) กฎหมายของมลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกาไม่ได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ แต่เนื่องจากความผิดฐานบุกรุกมีองค์ประกอบในเรื่องของการเข้าไปเหมือนกับ ความผิดฐานย่องเบา ศาลจึงตีความการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกให้มีความหมายเช่นเดียวกับการเข้าไปในความผิดฐานย่องเบาได้ โดยเดิมในอดีตศาลมีการตีความว่าการจะมีการเข้าไปอันเป็น ความผิดฐานบุกรุกและย่องเบาจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไป¹⁴ แต่ต่อมาในช่วง ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) เกิดคดีในทำนองว่ามีการใช้วัตถุยื่นเข้าไปในบ้าน ซึ่งศาลเห็นว่าหากตีความ เหมือนเดิมจะทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการคุ้มครอง ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของการ บัญญัติความผิดฐานย่องเบาและความผิดฐานบุกรุก พบว่าทั้ง 2 ฐานความผิดนั้นมีขึ้นเพื่อคุ้มครอง ความศักดิ์สิทธิ์ของตัวอาคารและความปลอดภัยของบุคคลรวมถึงตัวทรัพย์สินที่อยู่ในนั้น การตัดสินว่า จะเป็นการเข้าไปไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าต้องยื่นส่วนใดของร่างกายเท่านั้น การยื่นเพียงนิ้ว มือ หรือวัตถุเข้าไป ก็ย่อมถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน อันถือว่าเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ของการ บัญญัติความผิดฐานย่องเบาและบุกรุกที่มีขึ้นเพื่อป้องกันการรุกรานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ศาลของมลรัฐเพนซิลเวเนียจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุก และความผิดฐานย่องเบาออกไป และในคดีต่อ ๆ มานับจากนั้นจนถึงปัจจุบัน ศาลของมลรัฐเพนซิลเว เนียก็มีแนวทางการตีความคำว่า “เข้าไป” ที่หมายถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไป โดยใช้วัตถุมาโดยตลอด¹⁵ อันกล่าวได้ว่าศาลได้ตีความขยายความเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ เกิดขึ้น

(3) มลรัฐแอริโซนา สหรัฐอเมริกา นั้นเดิมในอดีตกฎหมายของมลรัฐ แอริโซนาได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” หมายถึง “การรุกรานเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินโดย ใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปหรือใช้อุปกรณ์ที่ติดกับอวัยวะเข้าไป” ทำให้คดีต่าง ๆ ได้มีการ ตัดสินว่าวัตถุที่ยื่นเข้าไปจะต้องติดกับอวัยวะผู้กระทำด้วย¹⁶ ต่อมาเพื่อเป็นการขยายความคุ้มครองแก่ ผู้ที่อาศัยในสถานที่ต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทางรัฐสภาของ มลรัฐแอริโซนาจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญาของมลรัฐแอริโซนาใน ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) โดยกำหนดบทนิยามของคำว่า “เข้าไป” ใหม่ ดังที่ปรากฏอยู่ตามมาตรา 13-1501 (3)¹⁷

¹⁴ รายละเอียดโปรดดู คดี *Commonwealth v. Gordon* (1984) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.2

¹⁵ รายละเอียดโปรดดู คดี *Commonwealth v. Peterson* (1993), คดี *Commonwealth v. Giddings* (1996) และ คดี *Commonwealth v. Furness* (2016) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.2

¹⁶ รายละเอียดโปรดดู คดี *State v. Carter* (1965) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.3

¹⁷ **ARIZONA CODE section 13-1501 (3)** In this chapter, unless the context otherwise requires: “Entry” means the intrusion of any part of any instrument or any part of a person’s body inside the external boundaries of a structure or unit of real property.

ที่กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” หมายถึง “การรुकเข้าไปในอาคารหรือทรัพย์สินโดยใช้ส่วนใด ส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปหรือใช้อุปกรณ์ที่เข้าไป” ซึ่งจะเห็นว่ามี การตัดองค์ประกอบความผิดที่ บัญญัติว่า “ที่ติดอยู่กับอวัยวะเข้าไป” ออกไป ทำให้ในคดีต่อ ๆ มาศาลก็ได้มีการตีความคำว่า “เข้าไป” ใหม่ตามตัวอักษรที่บัญญัติใหม่นั้นในทำนองที่การขวางหรือปาวัตถุ เช่น มิถ ก้อนหิน เข้าไปก็ถือว่าอยู่ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน¹⁸ อันกล่าวได้ว่ามลรัฐแอริโซนาได้มีการพัฒนาการกฎหมายใน ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” มาตั้งแต่ต้นว่านอกจากการเข้าไปบางส่วนของร่างกายแล้วยัง รวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ และปัจจุบันมีแก้ไขกฎหมายขยายขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่กว้าง กว่าเดิมที่ให้รวมถึงการขวางวัตถุเข้าไปด้วย

5.2.1.4 การกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

การกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง ถือเป็นแนวทางที่ เครื่องครัดน้อยที่สุดใน 4 แนวทาง เพราะเป็นแนวทางที่ศาลตีความการเข้าไปในลักษณะที่กว้างที่ไม่ จำเป็นต้องมีการเข้าไปทางกายภาพ แต่ยังให้รวมถึงการเข้าไปในทางนามธรรม เช่น การส่งเสียง รบกวน เป็นต้นด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีเพียงศาลฎีกาไทยที่มีแนวโน้มการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกในลักษณะนี้

มีข้อสังเกตว่าแม้แนวโน้มการตีความของศาลฎีกาไทยในปัจจุบันจะยึดถือ แนวทางที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง แต่จากการพิเคราะห์พบว่าก่อนที่ศาลฎีกาจะมี แนวโน้มการตีความในแนวทางดังกล่าว ศาลฎีกาไทยได้มีการพัฒนาการกฎหมายและการตีความประเด็น ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่เปลี่ยนไปมาหลายครั้งตั้งแต่อดีตตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมี รายละเอียดดังนี้

ในอดีต ตั้งแต่สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง เนื่องจากยังไม่มี การบัญญัติ ความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นฐานความผิดเฉพาะไว้อย่างชัดเจน มีเพียงแนวคิดในเรื่องของการคุ้มครอง สิทธิความเป็นส่วนตัวไว้ โดยปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงในพระอัยการลักษณะวิวาทคำ/ตีกัน หมวด 3 หรือที่เรียกว่าลักษณะวิวาทด้วยอุกรุกกันเท่านั้น จึงทำให้ไม่ปรากฏประเด็นเรื่องขอบเขตของ คำว่า “เข้าไป” ให้ศาลตีความอย่างเด่นชัด แต่จากการพิเคราะห์พบว่าในหมวด 3 ของกฎหมายตรา สามดวงได้มีการกำหนดให้การ “รुकไปวิวาทคำตี” และ “ทำร้ายหรือประกอบความผิด” ในที่ของผู้อื่น ถือว่ามีความผิดอาญา อันทำให้อนุমানต่อไปได้ว่าผู้ที่จะมีความผิดอาญาในหมวดนี้ได้ต้องมีการ “รुक”

¹⁸ รายละเอียดโปรดดู คดี *State v. Kindred* (2013) และ คดี *State v. Decker* (2016) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.2.3

เข้าไปในสถานที่ของผู้อื่นตามความเป็นจริงก่อน ถึงจะสามารถ “ประกอบความผิดอื่น” ได้¹⁹ แต่ในส่วนที่ว่าผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปเพียงใด ยังไม่ปรากฏการตีความในเรื่องดังกล่าวอย่างเด่นชัด

ต่อมาราชอาณาจักรไทยยกเลิกกฎหมายตราสามดวง เนื่องจากบังคับใช้มาเป็นเวลานานจึงไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป²⁰ และประกาศใช้กฎหมายลักษณอาญาแทน มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2451 โดยในสมัยที่ใช้กฎหมายลักษณอาญาได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นฐานความผิดเฉพาะแล้ว จึงทำให้เกิดประเด็นที่ต้องตีความคำว่า “เข้าไป” ว่าควรมีขอบเขตเพียงใด ทั้งนี้ เมื่อได้ศึกษาเพิ่มเติมพบว่าองค์ประกอบความผิดในส่วนของ การเข้าไปยังปรากฏอยู่ในบทบัญญัติเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในเคหสถานด้วย เมื่อความผิดฐานบุกรุกกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานต่างมีองค์ประกอบความผิดในส่วนของ การเข้าไปเหมือนกัน ความหมายขององค์ประกอบดังกล่าวจึงควรจะเหมือนกันทุกประการ เว้นแต่จะมีเหตุผลลักษณะพิเศษเป็นประการอื่น ซึ่งเห็นได้ว่าไม่มีเหตุผลพิเศษประการใดที่จะตีความการเข้าไปนี้ให้แตกต่างไปจาก ความหมายธรรมดาและแตกต่างไปจากความหมายเดียวกันนี้ในมาตราอื่น ๆ ของกฎหมายอาญาฉบับ เดียวกัน ดังนั้น เมื่อศาลฎีกาได้ตีความคำว่า “เข้าไป” ตามความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานว่า หมายถึงการเข้าไปทุกส่วนของร่างกายผู้กระทำความผิด ย่อมส่งผลให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกต้องมีการเข้าไปตามความเป็นจริง อีกทั้งผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ทุกส่วนของร่างกายด้วย เช่นกัน²¹

ครั้นเมื่อพฤติการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก การบังคับใช้กฎหมายลักษณอาญาต่อไปจึงไม่เหมาะสม จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายอาญาเสียใหม่ และในที่สุดก็ได้ยกเลิกกฎหมายลักษณอาญาและประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบัน²² ซึ่งสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญานี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าศาลฎีกามีการตีความ ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่เปลี่ยนไปมาอยู่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1) แบบที่ศาลฎีกาตีความเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย

¹⁹ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษารวมการฎีกา ร.ศ. 114 (พ.ศ. 2438) และ คำพิพากษาที่ 14 ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441) ใน บทที่ 4 หัวข้อที่ 4.2.1

²⁰ พระราชปรารภในกฎหมายลักษณอาญา

²¹ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1549/2493, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 206/2495 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 996/2492 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.2.2

²² พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

การตีความในรูปแบบนี้เป็นการตีความของศาลฎีกาตั้งแต่ พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2537²³ และ ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2554²⁴ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ศาลฎีกาตีความว่าการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุก ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง เพียงแต่ผู้กระทำได้กระทำการใด ๆ รอบ ๆ ทรัพย์สินที่ส่งผลเป็นการรบกวนการครอบครองผู้ที่อาศัยในทรัพย์สินดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าการเข้าไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะที่กว้าง โดยเหตุผลที่ศาลฎีกาเปลี่ยนแนวทางการตีความเพราะศาลฎีกามีความเห็นว่าคำว่า “เข้าไป” ของตัวบทกฎหมายมาตรา 362 ตอนท้ายกับมาตรา 362 ตอนต้นนั้นใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกัน โดยตอนต้นใช้ถ้อยคำว่า ผู้ใด “เข้าไปใน” อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น แต่ตอนหลังใช้ถ้อยคำว่า “เข้าไปกระทำการใด ๆ” อันเป็นการรบกวนการครอบครองเท่านั้น ไม่ได้ระบุว่าจะต้อง “เข้าไปใน” อสังหาริมทรัพย์เหมือนตอนต้น ทำให้ขอบเขตของการเข้าไปไม่ได้หมายความเฉพาะถึงการเข้าไปในตัวอสังหาริมทรัพย์เพียงประการเดียว แต่ยังหมายความรวมถึงการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ด้วย และสามารถแปลความต่อไปได้ว่าการที่ผู้กระทำใช้ไม้ตอกปิดประตูบ้านของผู้อื่น หรือใช้โซ่คล้องกุญแจเพื่อไม่ให้ผู้อื่นเข้าไปหรือออกมาได้ถือเป็นการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองอสังหาริมทรัพย์อันเป็นความผิดฐานบุกรุกแล้ว

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่เป็นผู้กร่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554²⁵ ที่ตัดสินว่า การที่จำเลยได้เปลี่ยนกุญแจห้องพักทำให้ผู้เสียหายเข้าครอบครองอาคารไม่ได้ ถือได้ว่าจำเลยเข้าไปและทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหาย จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก ถึงมูลเหตุที่ปัจจุบันศาลฎีกายังคงยึดถือแนวทางการตีความเช่นนี้อยู่ โดยท่านได้อธิบายว่า

“จริง ๆ แล้วเหตุผลที่ศาลฎีกาในช่วง พ.ศ. 2512 ได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้กว้างเป็นเพราะแรกเริ่มของการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา สภากษัตริย์ไทยในสมัยนั้นยังอยู่ในช่วงปรับตัว ผู้ที่มีอำนาจในทางธุรกิจโดยเฉพาะผู้ให้เช่ามักใช้อำนาจเกินขอบเขตที่ดินมีสิทธิโดยการเข้าไปจัดการผู้เช่าที่ผิดสัญญาเองโดยไม่ฟังกระบวนการยุติธรรม ประกอบกับในสมัยก่อนศาลฎีกาให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์เป็นอย่างมาก

²³ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1980/2514, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 363/2518, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4477/2531, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2024/2537 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5588/2537 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.2.3

²⁴ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.2.3

²⁵ สัมภาษณ์ ผู้พิพากษาศาลฎีกา, 8 พฤษภาคม 2561.

มาก ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ครอบครองและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไป

ส่วนเหตุที่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7445/2554 ยังคงเดินตามแนวทางนี้อยู่ก็เพราะได้ยึดถือแนวทางตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 เป็นหลัก ซึ่งบรรทัดฐานตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 นั้นเป็นบรรทัดฐานที่ศาลฎีกาเดินตามมานาน การที่จะไปตัดสินแย้งกับบรรทัดฐานที่ศาลฎีกาเคยได้ตัดสินไว้แล้วแต่เดิมจึงเป็นเรื่องที่ยาก หรือเปรียบได้กับการโค่นต้นไม้ใหญ่ที่ยากต่อการไถนล้ม นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากรูปคดีการคุ้มครองผู้อาศัยอาจมีความเหมาะสมมากกว่า เนื่องจากหากผู้กระทำไม่พอใจในตัวผู้อาศัยก็สามารถใช้สิทธิทางศาลได้อยู่แล้ว ไม่ควรที่มาดำเนินการเอง มิเช่นนั้นบ้านเมืองก็อาจเกิดความวุ่นวายได้ และแม้คดีนี้จะเป็นการตัดสินว่าผู้กระทำมีความผิดตามมาตรา 364 ที่เป็นเรื่องการเข้าไป โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ตาม แต่ขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ตามมาตรา 362 กับมาตรา 364 ก็ไม่ควรจะมีความหมายแตกต่างกันเพราะใช้คำว่า “เข้าไป” เหมือนกัน และด้วยบทประมวลกฎหมายอาญาในฉบับภาษาอังกฤษของทั้งสองมาตราต่างก็ใช้คำว่า “Enter” เหมือนกันทั้งสิ้น ดังนั้นจึงสามารถตีความการเข้าไปตามมาตรา 362 และมาตรา 364 ให้มีความหมายถึงการเข้าไปที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริงได้”

จากแนวทางการตีความของศาลฎีกาประกอบกับบทสัมภาษณ์ผู้พิพากษาศาลฎีกาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสาเหตุหลักที่ศาลฎีกามีการเปลี่ยนแนวทางการตีความเป็นแนวทางดังกล่าว เนื่องจากต้องการหาบทบัญญัติมาลงโทษแก่ผู้กระทำไม่ให้ผู้กระทำดำเนินการเองตามใจชอบ แต่เมื่อไม่มีบทบัญญัติมาลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยตรง ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้กว้างออกไป ทั้งนี้ ก็เพื่อเกิดความศักดิ์สิทธิ์ต่อการใช้อำนาจในทางศาลและความสงบเรียบร้อยของสังคม

(2) แบบที่ศาลฎีกาตีความตรงตามหลักกฎหมาย

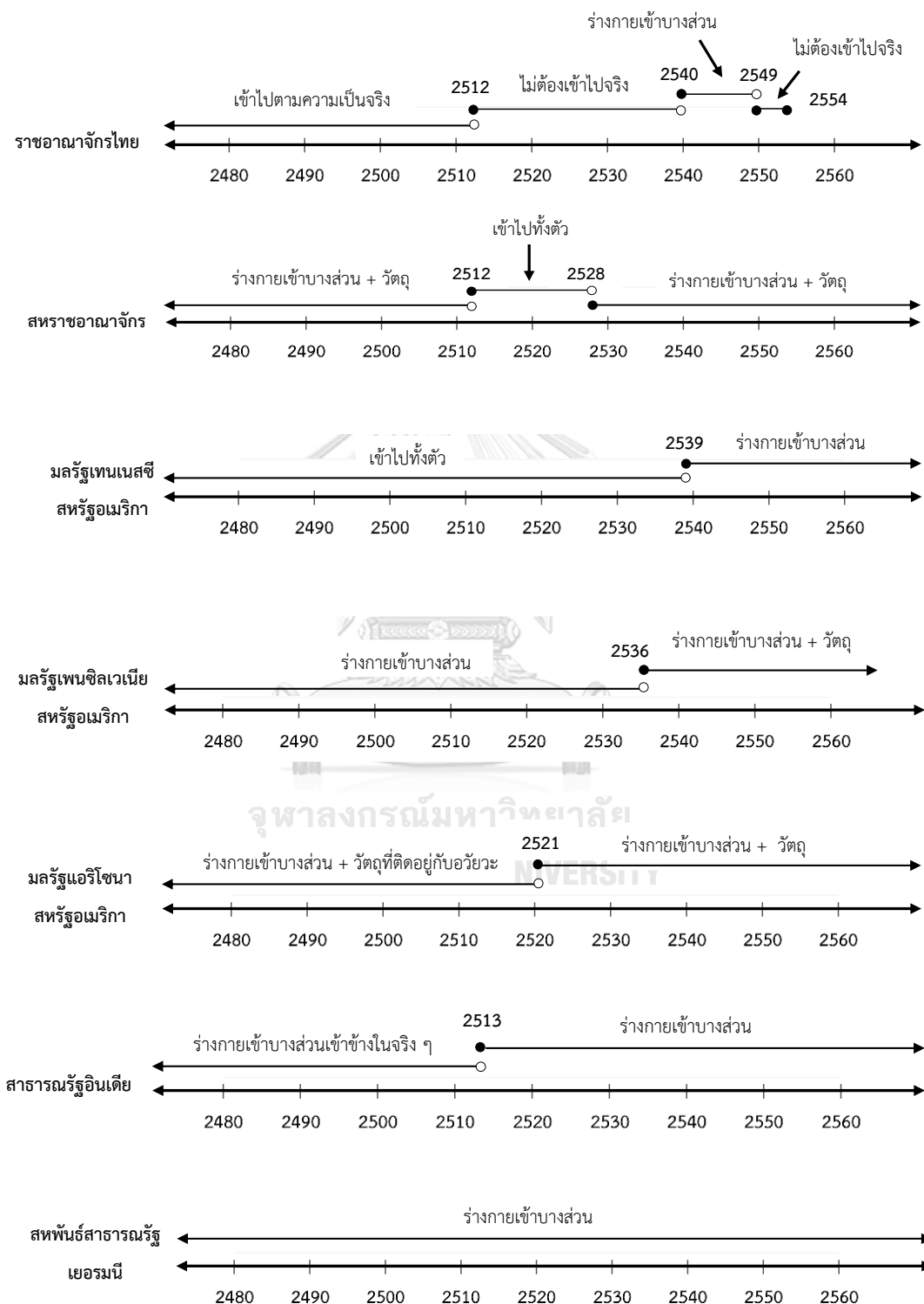
การตีความในรูปแบบนี้เป็นการตีความของศาลฎีกาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2541²⁶ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ศาลฎีกาตีความว่าการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกนั้นจะต้องมี

²⁶ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2768/2540 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3523/2541 ในบทที่ 4 หัวข้อที่

การเข้าไปอย่างแท้จริงที่ต้องมีการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำแต่ไม่รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปด้วย โดยมูลเหตุที่ศาลฎีกาเปลี่ยนแนวทางการตีความเป็นเพราะศาลฎีกาในระยะหลังเห็นว่า การตีความของศาลฎีกาในระยะแรกที่กำหนดให้การกระทำการใด ๆ รอบ ๆ ทรัพย์สินอยู่ในขอบเขตของการเข้าไปนั้นมีการโต้เถียงในทางวิชาการเป็นอย่างมากกว่าเป็นการตีความที่ไม่ถูกต้องเพราะเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมายอันขัดกับหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด ทำให้ศาลฎีกาในระยะหลังจึงเปลี่ยนแนวทางการตีความ นอกจากนี้เหตุผลที่ศาลฎีกาในระยะหลังตีความในทำนองดังกล่าวก็อาจเป็นเพราะศาลฎีกาได้ยึดแนวทางการตีความตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายเป็นสำคัญดังที่ปรากฏในรายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาครั้งที่ 459/249/2486 วันศุกร์ที่ 2 กรกฎาคม 2486 ที่ได้กำหนดว่าให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไป เมื่อเป็นเช่นนี้การที่ผู้กระทำเพียงแต่ใช้ไม้กระดานปิดฝาประตูบ้านหรือการใช้โซ่คล้องกุญแจเพื่อไม่ให้ผู้ใดเข้าไปหรือออกมาได้ย่อมไม่ถือว่าผู้กระทำได้มีการเข้าไปในสถานที่นั้นและไม่อาจความผิดฐานบุกรุกได้

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความเห็นว่าศาลฎีกาไทยมีพัฒนาการการตีความประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” มาตั้งแต่อดีตตั้งแต่สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญาตามลำดับ ซึ่งในสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญานั้น มีการเปลี่ยนแนวทางการตีความในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ไปมาอยู่ ส่งผลให้แม้จะถือว่าปัจจุบันศาลฎีกามีแนวโน้มในการตีความว่าไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริงอยู่ก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้

รูปที่ 1 เปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ
ประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

5.2.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทย และศาลต่างประเทศประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ศาลต่างประเทศทุกประเทศต่างมีพัฒนาการกฎหมายและการตีความความผิดฐานบุกรุกประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่แตกต่างกันหลายแนวทางเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยปัจจุบันศาลของมลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ศาลของสาธารณรัฐอินเดียและศาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีแนวโน้มให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกหมายถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกาย ส่วนศาลของมลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา ศาลของมลรัฐแอริโซนา สหรัฐอเมริกา และศาลของสหราชอาณาจักรมีแนวโน้มให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกหมายถึงการเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไป

ส่วนศาลฎีกาไทยก็มีพัฒนาการกฎหมายและการตีความความผิดฐานบุกรุกประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลาและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมเช่นกัน แต่กรณีกลับปรากฏว่าการตีความของศาลฎีกาไทยโดยเฉพาะในสมัยที่ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญามีการตีความเปลี่ยนไปมาหลายครั้ง อันทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการยึดถือเป็นบรรทัดฐานว่าควรยึดแนวทางใดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาของเขตของคำว่า “เข้าไป” แม้ในท้ายที่สุดปัจจุบันศาลฎีกาไทยมีแนวโน้มที่จะตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแนวทางที่การเข้าไปดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง เพียงแค่กระทำการใด ๆ รอบ ๆ สถานที่และส่งผลให้ผู้ที่อาศัยในสถานที่ได้รับความเดือดร้อนรำคาญก็ถือว่าผู้กระทำได้มีการเข้าไปอันเป็นความผิดฐานบุกรุก ทว่าแนวทางดังกล่าวก็ไม่ได้รับการยอมรับในทางสากล กล่าวคือ มีนักกฎหมายหลายท่านไม่เห็นด้วยเนื่องจากเป็นการตีความขยายความที่กว้างจนเกินตัวบทกฎหมายเดิม ซึ่งขัดกับหลักกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด²⁷ ทั้งนี้ แม้มาตรา 362 ได้มีการใช้คำว่า “เข้าไปใน” ในกรณีรบกวนกรรมสิทธิ์และใช้คำว่า “เข้าไป” ในกรณีรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นก็ตามแต่ก็น่าจะมีความหมายไม่แตกต่างกัน เพราะถ้าหากกฎหมายมุ่งประสงค์จะให้การกระทำการใด ๆ รอบ ๆ สถานที่และส่งผลให้ผู้ที่อาศัยในสถานที่ได้รับความเดือดร้อนรำคาญก็ถือเป็นการเข้าไป มาตรา 362 ก็ควรบัญญัติเพียงว่า “...กระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข” โดยไม่ต้องใช้คำว่า “เข้าไป” ไว้ด้วย²⁸ การตีความเช่นนี้ย่อมทำให้การกระทำใด ๆ

²⁷ จิตติ ดิงศภัทย์, *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2545), 1126-27.

²⁸ ชานินทร์ กรัยวิเชียร และ วิชา มหาคุณ, *การตีความกฎหมาย*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: ขวณพิมพ์, 2548), 401-2.

เป็นความผิดก็ได้หากมีการรบกวนการครอบครอง²⁹ ซึ่งดูไม่ถูกต้อง ขอบเขตของการเข้าไปครอบครอง ต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง ซึ่งจะเข้าไปมากหรือน้อยอย่างไรก็ย่อมเป็นการเข้าไปตามมาตรานี้ แต่ถ้าหากไม่มีการเข้าไปเลย การกระทำก็จะไม่ครบองค์ประกอบภายนอกในส่วนของการกระทำและทำให้การกระทำไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก³⁰

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ³¹ เกี่ยวกับแนวโน้มการตีความของศาลฎีกาในประเด็นข้างต้น โดยท่านได้ให้ความเห็นว่า หากยึดถือการเอาไม้กระดานปิดประตูบ้านเป็นความผิดฐานบุกรุก ย่อมทำให้การปัสสาวะบริเวณรอบ ๆ บ้านและส่งกลิ่นเหม็นเข้าไป หรือตะโกนโหวกเหวกเสียงดังรบกวนผู้ที่อยู่ข้างในก็อาจจะเป็นความผิดอาญาฐานบุกรุกไปได้ซึ่งไม่ควรเป็นเช่นนั้น ตัวบทกฎหมายในความผิดฐานบุกรุกใช้คำว่า “เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครอง” ไม่ได้ใช้คำว่า “รบกวนการครอบครอง” เฉย ๆ เพราะฉะนั้นการจะมีความผิดฐานบุกรุกได้จึงต้องมี “การเข้าไป” จริง ๆ อาจกล่าวได้ว่าความตีความของศาลฎีกาในลักษณะนี้ถือเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมายซึ่งไม่ถูกต้อง นอกจากนี้อีกเหตุผลหนึ่งที่มีการเข้าไปในเรื่องบุกรุกควรจะต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริงนั้นก็สืบเนื่องจากเรื่องอายุความ กล่าวคือ หากไม่มีการเข้าไปอย่างแท้จริงแล้ว เช่นนี้อายุความจะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อไหร่ เพราะโดยปกติความผิดฐานบุกรุกอายุความจะเริ่มนับวันที่ตั้งแต่มีกการเข้าไป ดังนั้นถ้าไม่มีการเข้าไปแต่อยู่เพียงภายนอกจะเป็นการยากต่อการนับอายุความ อีกทั้งแม้ศาลฎีกาให้เหตุผลว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการ “ล่องล่ำเข้าไปในอำนาจการครอบครอง” ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาแล้วคำว่า “ล่องล่ำเข้าไปในอำนาจการครอบครอง” นี้ไม่เคยปรากฏมาก่อน และไม่มีในทางกฎหมาย หรือถ้าจะมีอำนาจการครอบครองก็ต่อเมื่อต้องได้มีการเข้าไปในทรัพย์สินก่อนเพราะอำนาจการครอบครองจะมีได้สุดที่ประตูบ้าน หรือรั้วภายในบ้านเท่านั้น ไม่รวมถึงบริเวณรอบ ๆ ทรัพย์สิน การเอาไม้มาปักเช่นนี้จึงไม่ถือเป็นการล่องล่ำเข้าไปในอำนาจการครอบครอง

ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ยังให้ความเห็นต่อไปว่าเหตุผลที่ศาลฎีกาลงโทษความผิดฐานบุกรุกอาจเป็นเพราะศาลฎีกาต้องการหาฐานความผิดที่จะลงแก่ผู้กระทำ ซึ่งความผิดฐานบุกรุกถือว่าเป็นฐานความผิดที่ใกล้เคียงที่สุดที่จะลงได้ แต่เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมาย

²⁹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2559), 225.

³⁰ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2561), 493.

³¹ สัมภาษณ์ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ, 27 เมษายน 2561.

จริง ๆ แล้ว ผู้กระทำควรมีความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 310³² มากกว่า เพราะการที่ผู้กระทำเอาไม้หรือกุญแจมาปิดกั้นหน้าประตูทรัพย์สินเพื่อไม่ให้ผู้เสียหายเข้าไป ในบริเวณที่ตนมีสิทธิที่จะเข้าไปได้ ถือเป็นกรที่ผู้กระทำได้ทำการหน่วงเหนี่ยวเสรีภาพของผู้เสียหาย อันทำให้ผู้กระทำมีความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง ไม่ใช่มีความผิดฐานบุกรุกอย่างที่ศาลฎีกาตัดสิน

ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อศาลฎีกา ผู้วิจัยเองก็ไม่เห็นด้วยกับการตีความของศาลฎีกาในลักษณะดังกล่าวเช่นกัน เพราะจริงอยู่เมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมและความเป็นธรรมที่ศาลฎีกาต้องการจะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่า เนื่องจากผู้กระทำสามารถไปใช้สิทธิทางศาลได้อยู่แล้ว ไม่ควรจะดำเนินการโดยพลการเอง แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการตัดสินให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายอาจมีความเหมาะสมกว่า หากยึดตามแนวทางการตีความของศาลฎีกาที่มองคำว่า “เข้าไป” หมายความว่ารวมถึงการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองที่การรบกวนการครอบครองเป็นความผิดโดยไม่ต้องเข้าไป ย่อมส่งผลให้กรณีการเปิดวิทยุเสียงดังหรือการพนันคว้นบุหรีเข้าไปก็อาจเป็นความผิดฐานบุกรุกได้ ซึ่งไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น การรบกวนการครอบครองในลักษณะดังกล่าวควรเป็นเพียงความรำคาญหรือความผิดละเมิดแต่ไม่ควรมีความผิดฐานบุกรุก อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ดั้งเดิมของผู้ร่างประมวลกฎหมายอาญาจะพบว่า ผู้ร่างก็ตั้งใจให้การมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 362 ได้ผู้กระทำต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปด้วย การใช้วัตถุยังไม่ถือว่าเป็นการเข้าไป³³ เมื่อเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกยังไม่รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไป แล้วเหตุไฉนการที่ผู้กระทำเพียงแต่รบกวนการครอบครองรอบ ๆ อสังหาริมทรัพย์จะถือเป็นความผิดฐานบุกรุกไปได้ อาจกล่าวได้ว่าการตีความในลักษณะดังกล่าวของศาลฎีกานอกจากจะเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการตีความกฎหมายอาญาแล้ว ยังเป็นการตีความขัดกับเจตนารมณ์ดั้งเดิมของการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกอีกด้วย

นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับศาลต่างประเทศในหลายประเทศที่มักมีมูลเหตุในการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมหรือตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเป็นธรรมที่สุด แต่ก็มีข้อสังเกตว่าการตีความขยายความออกไปดังกล่าวก็ยังคงอยู่ภายในกรอบของหลักการตีความกฎหมายอาญาอยู่ ยกตัวอย่างเช่น กรณีการตีความของศาลมลรัฐเทนเนสซี ที่ในปัจจุบันเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในบางคดี ศาลจึง

³² **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310** บัญญัติว่า “ผู้ใดหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวถูกกักขังหรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษตั้งแต่จำคุกไว้ตามมาตรา 290 มาตรา 297 หรือมาตรา 298 นั้น”

³³ รายละเอียดโปรดดู รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญารั้งที่ 459/249/2486 วันศุกร์ที่ 2 กรกฎาคม 2486 ในภาคผนวก

ได้ดีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไป ทว่าศาลมลรัฐเทนเนสซียังไม่ได้ตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมายมากจนเกินไป กล่าวคือ แม้ศาลจะขยายความให้การเข้าไปรวมถึงการเข้าไปบางส่วนจากร่างกายได้ แต่ก็ต้องเป็นร่างกายส่วนใหญ่ของผู้กระทำ อีกทั้งก็ต้องเป็นการเข้าไปเพื่อไม่ให้ผู้เสียหายเข้ามาหรือออกไปด้วย จึงจะถือว่าอยู่ในนิยามของการเข้าไป³⁴ ซึ่งจะเห็นว่าศาลไม่ได้ตีความขยายความให้การรุกล้ำส่วนของร่างกายเพียงเล็กน้อยจะถือว่าอยู่ในนิยามของการเข้าไปตามกฎหมายอาญามลรัฐเทนเนสซีทุกกรณี เพราะมิเช่นนั้นจะถือเป็นการตีความขยายความเกินตัวบทกฎหมายอาญาอันขัดต่อหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด หรือกรณีการเข้าไปในประเทศอื่นที่ได้มีการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมหรือรูปคดีที่เปลี่ยนไปเช่นกัน แต่ทุกประเทศก็ไม่ได้มีการตีความขยายความกว้างเกินไปจนเกินตัวบทกฎหมาย ทุกประเทศยังคงตีความขยายความอยู่ในกรอบตัวบทกฎหมายอยู่ ดังสังเกตได้จากที่ไม่ว่าทุกประเทศจะตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปในแนวทางใด ทุกประเทศก็ยังคงกำหนดให้การเข้าไปยังคงต้องมี “การเข้าไปอย่างแท้จริง” ด้วย อันแตกต่างจากศาลฎีกาไทยที่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแล้ว ศาลฎีกาจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปอย่างกว้างถึงขนาดให้รวมถึงการกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรณีนี้ถือเป็นการตีความขยายความที่เกินกรอบตัวบทกฎหมายอาญาอย่างชัดเจน

อันที่จริงศาลฎีกาในช่วง พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2541 เคยได้ตัดสินไว้เป็นแนวทางการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไปแต่ไม่รวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไป ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การตัดสินของศาลฎีกาในช่วงนี้เป็นการตัดสินที่ถูกต้องและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกของไทย³⁵ และยังสอดคล้องกับสภาพสังคมของไทยอีกด้วย เนื่องจากศาลฎีกาไทยได้กำหนดให้ความผิดฐานบุกรุกจะมีความผิดสำเร็จก็ต่อเมื่อได้มีการเข้าไปในสถานที่ก่อน ทำให้หากยังไม่มี การเข้าไปที่แสดงให้เห็นทางกายภาพได้เลย เช่นนี้การนับอายุความก็จะเป็นเรื่องที่ยากกว่าผู้กระทำได้มีการเข้าไปเมื่อใดตั้งที่ท่านอาจารย์ทวีเกียรติได้ให้ความเห็นเอาไว้ ดังนั้นความผิดฐานบุกรุกจึงควรจะต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” นั้นยังมีการตีความที่เปลี่ยนไปมาไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่ ทั้งปัจจุบันแนวโน้มการตีความก็ยังไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย และไม่เป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ จึงเห็นควรต้องมีการทบทวนแนวทางการตีความในประเด็นนี้ใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการตีความใน

³⁴ ความผิดฐานบุกรุกของมลรัฐเทนเนสซีกำหนดให้การเข้าไป หมายถึง “การรุกล้ำเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย”

³⁵ รายละเอียดโปรดดู รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญารั้งที่ 459/249/2486 วันศุกร์ที่ 2 กรกฎาคม 2486 ในภาคผนวก

ประเด็นดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนในการยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้ อีกทั้งเพื่อให้ความสอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายและแนวทางการตีความของศาลต่างประเทศ โดยผู้วิจัยมีความเห็นต่อไปว่า ศาลฎีกาไทยควรยึดแนวทางการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ที่หมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปเพราะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการร่างกฎหมายของไทยและยังสอดคล้องกับการตีความของศาลต่างประเทศในหลายประเทศ ดังเช่น มลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ตารางที่ 1 ตารางสรุปพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลรวมถึงมูลเหตุประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแต่ละประเทศ

ประเทศ	อดีต	เปลี่ยนครั้งที่ 1	เปลี่ยนครั้งที่ 2	เปลี่ยนครั้งที่ 3	ปัจจุบัน	มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยนแนวทางการตีความ
มลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา	มีการเข้าไปจริง ๆ + ทุกส่วนของร่างกาย	-	-	-	มีการเข้าไปจริง ๆ + ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย (แต่ต้องเป็นร่างกายส่วนใหญ่และเข้าไปขวางไม่ให้ผู้เสียหายเข้าไปหรือออกมาได้)	ศาลตีความขยายความไม่ได้ยึดเพียงแค่ตัวบทกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในบางคดี
มลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา	มีการเข้าไปจริง ๆ + ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย	-	-	-	มีการเข้าไปจริง ๆ + ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย + วัตถุ	ศาลตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกเหมือนกับความผิดฐานย่องเบาทำให้การเข้าไปไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าต้องยื่นส่วนใดของร่างกายเท่านั้น

ประเทศ	อดีต	เปลี่ยน ครั้งที่ 1	เปลี่ยน ครั้งที่ 2	เปลี่ยน ครั้งที่ 3	ปัจจุบัน	มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยน แนวทางการตีความ
มลรัฐ แอริโซนา สหรัฐอเมริกา	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย + วัตถุที่ติด อยู่กับ อวัยวะ	-	-	-	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย + วัตถุ	มีการแก้ไขกฎหมาย และศาลก็ได้ตีความ ตามตัวอักษรที่ได้ แกะนั้น
สหราชอาณาจักร	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย + วัตถุเพื่อ ประกอบ ความผิดที่ ตนตั้งใจจะ กระทำ	มีการเข้า ไปจริง ๆ + ทุกส่วน ของ ร่างกาย	-	-	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกายที่ สำคัญ + วัตถุเพื่อ ประกอบ ความผิดที่ตน ตั้งใจจะ กระทำหรือ เพื่อเป็นส่วน ต่อขยายของ ร่างกาย	<u>การเปลี่ยนครั้ง</u> <u>ที่ 1</u> : เนื่องจาก ความผิดฐาน ย่องเบา เป็นฐานความผิดที่ เป็นการเข้าไปในตัว อาคารเพื่อประกอบ ความผิดอื่น ดังนั้น การกำหนดให้ทุก ส่วนของร่างกายเข้า ไปจะเป็นง่ายต่อการ พิสูจน์ว่าการเข้าไป ของผู้กระทำความผิด สามารถประกอบ ความผิดอื่นในอาคาร ได้จริง ๆ <u>ปัจจุบัน</u> : สภาพสังคมปัจจุบันมี อาชญากรรมหลาย รูปแบบเกิดขึ้น ซึ่ง อาชญากรรมเหล่านี้ มีวิธีการที่จะกระทำ ความผิดอื่นได้โดยที่ ไม่จำเป็นต้องเข้าไป ในทรัพย์สินทั้งตัว แต่ เนื่องจากความผิด

ประเทศ	อดีต	เปลี่ยน ครั้งที่ 1	เปลี่ยน ครั้งที่ 2	เปลี่ยน ครั้งที่ 3	ปัจจุบัน	มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยน แนวทางการตีความ
						ฐานย่อเงาเป็นฐาน ความผิดที่เป็นการ เข้าไปในตัวอาคาร เพื่อประกอบ ความผิดอื่นอยู่ ดังนั้น สิ่งที่เข้าไปไม่ว่าจะ เป็นร่างกายหรือวัตถุ จึง ต้อง เป็น สิ่ง ที่ สำคัญที่จะประกอบ ความผิดอื่นได้
สาธารณรัฐ อินเดีย	มีการเข้าไป จริง ๆ + ต้องมีส่วน ใดส่วนหนึ่ง ของ ร่างกายเข้าไป ข้างใน	-	-	-	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย	ศาลยังคงมีการ ตีความตามตัวอักษร อยู่ เพียงแต่เมื่อ สังคมเรื่องที่อยู่อาศัย มีการเปลี่ยนแปลง ศาลจึงไม่ได้มีการ ตีความตามตัวอักษร อย่างเคร่งครัดเท่า เดิม โดยได้ขยาย ขอบเขตการเข้าไป ออกไปเล็กน้อย
สหพันธ์ สาธารณรัฐ เยอรมนี	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย	-	-	-	มีการเข้าไป จริง ๆ + ส่วนใดส่วน หนึ่งของ ร่างกาย	ไม่มีการเปลี่ยนแนว ทางการตีความจึงไม่ มีมูลเหตุให้ต้อง วินิจฉัย
ราชอาณาจักร ไทย	มีการเข้าไป จริง ๆ (กฎหมาย ตราสาม ดวง)	มีการเข้าไป ไปจริง ๆ + ทุกส่วน ของ ร่างกาย (กฎหมาย)	ไม่ จำเป็นต้อง มีการเข้าไป ไปจริง ๆ (ประมวล กฎหมาย อาญา	มีการเข้าไป ไปจริง ๆ + ส่วนใด ส่วนหนึ่งของ ร่างกาย (ประมวล	ไม่จำเป็นต้อง มีการเข้าไป จริง ๆ (ประมวล กฎหมาย อาญาตั้งแต่	<u>การเปลี่ยนครั้งที่ 1</u> : ได้มีการบัญญัติ ความผิดฐานบุกรุกไว้ เป็นหมวดหมู่แล้ว และได้ตีความคำว่า “เข้าไป” เหมือนกับ ความผิดฐานลัก

ประเทศ	อดีต	เปลี่ยน ครั้งที่ 1	เปลี่ยน ครั้งที่ 2	เปลี่ยน ครั้งที่ 3	ปัจจุบัน	มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยน แนวทางการตีความ
		ลักษณ อาญา)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 - 2537)	กฎหมาย อาญา ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - 2541)	พ.ศ. 2549 - 2554)	<p>ทรัพย์สินในเคหสถาน (ทั้งบุกรุกและลักทรัพย์ในเคหสถานมีองค์ประกอบในส่วนการเข้าไปเหมือนกัน)</p> <p><u>การเปลี่ยนครั้งที่ 2</u> : สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงโดยศาลต้องการคุ้มครองผู้ครอบครองมากกว่าศาลจึงได้ตีความขยายความให้การเข้าไปรวมถึง “การล้วงล้ำเข้าไปในอานาจการครอบครอง” ด้วย</p> <p><u>การเปลี่ยนครั้งที่ 3</u> : ศาลตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเพราะผู้ร่างป.อ. ประสงค์ให้ความผิดฐานบุกรุกมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป แต่ไม่รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไป</p> <p><u>ปัจจุบัน</u> : ศาลเห็นว่าบรรทัดฐานตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1/2512 เดิมมานานแล้ว การที่จะไปตัดสินแย้งกับบรรทัดฐานที่ศาล</p>

ประเทศ	อดีต	เปลี่ยน ครั้งที่ 1	เปลี่ยน ครั้งที่ 2	เปลี่ยน ครั้งที่ 3	ปัจจุบัน	มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยน แนวทางการตีความ
						ฎีกาเคยได้ตัดสินไว้แต่เดิมจึงเป็นเรื่องที่ยาก อีกทั้งผู้กระทำสามารถใช้สิทธิทางศาลมาแก้ไขได้อยู่แล้ว การกระทำเองโดยพลการจึงเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ตารางที่ 2 ตารางสรุปแนวโน้มการตีความของศาลประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแต่ละประเทศ

ประเทศ	ต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง	ทุกส่วนของร่างกายเข้าไป	ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป	ยื่นวัตถุเข้าไป	หมายเหตุ
มลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	✗	แม้กฎหมายของมลรัฐเทนเนสซีจะกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายความถึงการเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย แต่ศาลก็ได้ตีความขยายความว่าการเข้าไปเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งก็เพียงพอเป็นแต่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งหมายถึงการเข้าไปที่ร่างกายของผู้กระทำส่วนใหญ่ ล้วงล้ำเข้าไป และร่างกายส่วนใหญ่ไป ขวางกั้นไม่ให้บุคคลใดเข้าหรือออกจากอาคารได้
มลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	✓	กฎหมายมลรัฐเพนซิลเวเนียไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” เอาไว้ แต่ศาลตีความว่าการเข้าไปให้หมายความรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไปด้วย

ประเทศ	ต้องมี การเข้า ไปอย่าง แท้จริง	ทุกส่วน ของ ร่างกาย เข้าไป	ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ของ ร่างกายเข้า ไป	ยื่นวัตถุ เข้าไป	หมายเหตุ
มลรัฐ แอริโซนา สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	✓	กฎหมายมลรัฐแอริโซนาได้กำหนด นิยามไว้ชัดเจนแล้วว่าการเข้าไปให้ หมายความรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไปด้วย และศาลยังตีความอีกกว่าวัตถุที่ยื่นเข้าไป นั้นไม่จำเป็นต้องติดอยู่กับอวัยวะของ ผู้กระทำ
สหราชอาณาจักร	✓	✓	✓	✗	ศาลตีความว่าการยื่นส่วนใดส่วน หนึ่งของร่างกายเข้าไปก็เป็นการเพียงพอ แล้ว อย่างไรก็ตามคำว่า “ส่วนใดส่วน หนึ่งของร่างกาย” นั้นหมายความถึงต้อง ปรากฏข้อเท็จจริงได้ว่าการรुक้าเข้าไป ของร่างกายดังกล่าวเพียงพอที่จะวินิจฉัย ได้ว่าสามารถประกอบความผิดได้ ดังเช่น การยื่นมือหรือศอกเข้าไป เป็นต้น นอกจากนี้การยื่นวัตถุเข้าไปในอาคาร สถานที่ก็ถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่า “เข้า ไป” เช่นกัน แต่การยื่นวัตถุเข้าไปนั้นต้อง เป็นการยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ ตนตั้งใจจะกระทำหรือเป็นการยื่นเข้าไป เพื่อเป็นส่วนต่อขยายของร่างกายด้วย
สาธารณรัฐ อินเดีย	✓	✓	✓	✗	กฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย กำหนดชัดเจนว่าการเข้าไปต้องมีสวณใด ส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป
สหพันธ์ สาธารณรัฐ เยอรมนี	✓	✓	✓	✗	กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมนีไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ไว้ แต่ศาลตีความว่าการเข้าไป ไม่จำเป็นที่ทุกส่วนของร่างกายต้องเข้าไป แต่การยื่นวัตถุเข้าไปยังไม่ถือว่าเป็นการ เข้าไป

ประเทศ	ต้องมี การเข้า ไปอย่าง แท้จริง	ทุกส่วน ของ ร่างกาย เข้าไป	ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ของ ร่างกายเข้า ไป	ยื่นวัตถุประสงค์ เข้าไป	หมายเหตุ
ราชอาณาจักร ไทย	x	✓	✓	✓	กฎหมายของราชอาณาจักรไทย ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ไว้ แต่ศาลฎีกาตีความว่าการเข้าไปไม่ จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง การ ที่ผู้กระทำได้กระทำการใด ๆ รอบสถานที่ และส่งผลให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น ได้รับความเดือดร้อนก็ถือว่าได้มีการเข้า ไปแล้ว

5.3 ความยินยอมของผู้ครอบครอง

ความยินยอมของผู้ครอบครองนั้นมีผลต่อการวินิจฉัยในเรื่องความผิดฐานบุกรุก เนื่องจากหากได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองหรือผู้มีสิทธิให้สามารถกระทำการใด ๆ ในทรัพย์สินได้แล้ว ก็จะทำให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุกอีกต่อไป ซึ่งทุกประเทศต่างก็ได้มีการตีความเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองเอาไว้แตกต่างกันออกไป หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันแต่คนละช่วงเวลาก็อาจเกิดกรณีที่มีการตีความความยินยอมของผู้ครอบครองต่างไปจากเดิม อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศต่างมีพัฒนาการในประเด็นดังกล่าวเป็นของตนเองขึ้นอยู่กับการบัญญัติกฎหมายและการตีความของศาลในประเทศของตน

ดังนั้น ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าเมื่อได้ศึกษาถึงพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศในบทที่ 3 และ บทที่ 4 แล้วจะสามารถจำแนกแนวทางการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองตามศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศออกได้เป็นกี่แนวทาง โดยจะทำการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงแนวทางของกฎหมายและแนวทางการตีความของศาล พร้อมทั้งศึกษาถึงมูลเหตุที่ศาลได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการตีความ จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ว่าศาลฎีกาไทยได้มีการตีความที่เหมาะสมและเป็นไปตามแนวโน้มของศาลต่างประเทศหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงแนวทางการตีความของศาลฎีกาไทยในประเด็นดังกล่าวต่อไปในอนาคต

5.3.1 แนวทางของกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

เนื่องจากความยินยอมของผู้ครอบครองสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่า และ ประเภทที่สองความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัย ซึ่งในประเภทแรกที่เกี่ยวข้องกับความยินยอมของผู้ครอบครองระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่านั้น ไม่มีประเด็นปัญหาในทางรูปคดีเท่าใดนัก ดังสังเกตได้จากการที่ราชอาณาจักรไทยไม่มีคดีเรื่องความยินยอมระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่าขึ้นสู่ศาลฎีกา และแม้ว่าสหรัฐ จอร์เจีย สหรัฐอเมริกา หรือสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความยินยอมระหว่างผู้เช่ากับผู้ให้เช่าเป็นคดีขึ้นสู่ศาลก็ตาม แต่ทั้งสองประเทศต่างก็มีการตีความไปในแนวทางเดียวกันว่า หากเจตนาในการให้ความยินยอมขัดกัน จะต้องยึดเจตนาของผู้เช่าเป็นสำคัญ เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีเรื่องของสัญญาให้การรับรองและคุ้มครองอยู่ อันทำให้ทรัพย์สินที่เช่ามีความพิเศษที่แม้แต่ตัวผู้ให้เช่าเองก็ไม่สามารถเข้ามาในทรัพย์สินที่เช่าได้หากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้เช่าก่อน เมื่อแม้แต่ตัวผู้ให้เช่าเองยังไม่สามารถเข้ามาได้ ย่อมส่งผลให้ผู้ให้เช่าก็ไม่สามารถจำกัดความยินยอมของผู้เช่าในการที่จะยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาในทรัพย์สินที่ตนเช่าได้เช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าเมื่อผู้ให้เช่าได้ทำสัญญาเช่ากับผู้เช่าแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นการสละอำนาจการครอบครองให้แก่ผู้เช่า ผู้ให้เช่าจึงไม่ใช่ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่จะมีสิทธิในทรัพย์สินนั้นอีกต่อไป ดังนั้น ในประเด็นเรื่องผู้เช่ากับผู้ให้เช่านี้ ผู้วิจัยจะไม่ขอนำมาวิเคราะห์ในที่นี้ แต่จะเน้นการวิเคราะห์ไปที่ความยินยอมระหว่างผู้ครอบครองและผู้อาศัยเป็นหลักแทน เพราะเป็นประเด็นที่ยังมีการตีความที่แตกต่างกันอยู่ในหลายประเทศ

จากการศึกษาหัวข้อที่ 3.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลต่างประเทศ ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง และ หัวข้อที่ 4.3 พัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง จะพบว่าทุกประเทศต่างกำหนดให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้ทั้งสิ้น อันสังเกตได้จากการที่บุคคลภายนอกไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองสถานที่อีกรอบหนึ่งก่อน ทว่ามีปัญหาที่ต้องนำมาพิจารณาคือหากความยินยอมระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยขัดกันแล้วจะต้องยึดเจตนาของผู้ใดเป็นหลัก โดยจากการศึกษาทั้งศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศสามารถจำแนกแนวทางความยินยอมของผู้ครอบครองในกรณีนี้ออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ และ 2) การยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1.1 การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ

การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ หมายถึง การที่ในสถานที่นั้น ๆ มีผู้อยู่อาศัยหลายคน คือ มีทั้งผู้ที่เป็นผู้ครอบครอง (ผู้ครอบครอง ดังเช่น ผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ หรือผู้เช่า เป็นต้น) และผู้อาศัย (ผู้อาศัย ดังเช่น บุตรของผู้ครอบครองหรือบุคคลใดก็ตามที่มาอาศัยสิทธิของผู้ครอบครองในการอยู่อาศัยในสถานที่ดังกล่าวเท่านั้น หรือก็คือเป็นเพียงบริวารของผู้ครอบครอง) ต่อมาเมื่อบุคคลภายนอกเข้ามาในสถานที่ดังกล่าวโดยได้รับความยินยอมจากผู้อาศัย แต่ผู้ครอบครองไม่ได้อนุญาตหรือได้ห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้ามา ซึ่งกรณีนี้ศาลได้ตีความว่าผู้อาศัยถือเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกับผู้ครอบครอง ดังนั้นการได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยจึงมีผลไปปลงอำนาจการสั่งห้ามหรือการไม่อนุญาตของผู้ครอบครอง ทำให้บุคคลภายนอกสามารถเข้ามาในสถานที่ได้โดยไม่มี ความผิดอาญาฐานบุกรุกแต่อย่างใด อันกล่าวได้ว่าการกำหนดแนวทางความยินยอมในลักษณะนี้ถือเป็นแนวทางที่ให้ผู้อาศัยมีอำนาจเหมือนกับผู้ครอบครองคนหนึ่ง

อนึ่ง หากสังเกตให้ดีจะพบว่า การยึดเจตนาของผู้อาศัยมากกว่าผู้ครอบครอง ถือเป็นแนวทางที่มีแนวคิดมาจากการคุ้มครองบุคคลภายนอกเป็นสำคัญ เนื่องจากเหตุผลส่วนใหญ่ที่ศาลในหลายประเทศต่างมีความเห็นว่าควรคุ้มครองบุคคลภายนอก เพราะเป็นการยากที่บุคคลภายนอกจะทราบได้ว่าในสถานที่ดังกล่าวใครจะเป็นผู้มีสิทธิในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ศาลจึงได้ตีความขยายความให้ผู้อาศัยก็สามารถให้ความยินยอมได้เช่นกันแม้จะขัดกับเจตนาผู้ครอบครอง ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีสหราชอาณาจักรที่กำหนดให้ผู้อาศัยมีอำนาจเท่ากับผู้ครอบครอง ดังนี้

เนื่องจากการยากที่บุคคลภายนอกที่เข้ามาจะทราบได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง ทำให้ตั้งแต่อดีตศาลของสหราชอาณาจักรตีความขยายความให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในทรัพย์สินดังกล่าวได้เช่นกันแม้ผู้ครอบครองสถานที่จะไม่ได้อนุญาตมาโดยตลอด³⁶ รวมถึงเมื่อได้มีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 ศาลของสหราชอาณาจักรก็ยังคงมีการตีความเช่นนี้อยู่³⁷ ซึ่งการตีความในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามแนวคิดที่มุ่งประสงค์ที่จะคุ้มครองบุคคลภายนอกที่เข้ามาในสถานที่ แต่ศาลของสหราชอาณาจักรก็มีการตีความขยายอำนาจของผู้อาศัยที่ยังอยู่ในกรอบ ไม่ได้จะตีความขยายความให้ผู้อาศัยมีอำนาจในการให้ความยินยอมได้ทุกกรณี กล่าวคือ หากบุคคลภายนอกเข้าไปในทรัพย์สินโดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น เข้าไปขโมยของ หรือเข้าไปนอกขอบอำนาจที่ได้อนุญาตไว้

³⁶ รายละเอียดโปรดดู คดี *Robson v. Hallet* (1967) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.1

³⁷ รายละเอียดโปรดดู คดี *R v. Collins* (1973) ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.1

เช่น อนุญาตให้เข้ามาเฉพาะในห้องรับแขกแต่ได้เข้าไปถึงในห้องนอนด้วย เช่นนี้บุคคลภายนอกจะไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ให้ตนเองพ้นผิดได้³⁸

5.3.1.2 การยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ

การยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ หมายถึง การที่ในสถานที่นั้น ๆ มีผู้อยู่อาศัยหลายคน คือ มีทั้งผู้ที่เป็นผู้ครอบครอง (ผู้ครอบครอง ดังเช่น ผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ หรือ ผู้เช่า เป็นต้น) และผู้อาศัย (ผู้อาศัย ดังเช่น บุตรของผู้ครอบครองหรือบุคคลใดก็ตามที่มาอาศัยสิทธิของผู้ครอบครองในการอยู่อาศัยในสถานที่ดังกล่าวเท่านั้น หรือก็คือเป็นเพียงบริวารของผู้ครอบครอง) ต่อมาบุคคลภายนอกเข้ามาในสถานที่ดังกล่าวโดยได้รับความยินยอมจากผู้อาศัย แต่ผู้ครอบครองสถานที่ไม่ได้อนุญาตหรือได้ห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้ามา ซึ่งกรณีนี้ศาลได้ตีความว่าผู้อาศัยถือเป็นผู้มีสิทธิต่อยกกว่าผู้ครอบครอง เพราะถือว่าผู้อาศัยเป็นผู้ที่อยู่โดยอาศัยสิทธิของผู้ครอบครองเท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจเหนือกว่าการครอบครองแต่อย่างใด ดังนั้น การได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยจึงไม่มีผลไปบล้างอำนาจการสั่งห้ามหรือการไม่อนุญาตของผู้ครอบครองสถานที่ หากบุคคลภายนอกยังฝืนเข้ามาในสถานที่ที่ย่อมมีความผิดอาญาฐานบุกรุก

อนึ่ง หากสังเกตให้ดีจะพบว่า การยึดเจตนาของผู้ครอบครองมากกว่าผู้อาศัย ถือเป็นแนวทางที่มีแนวคิดมาจากการที่ศาลตีความโดยยึดเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องบุกรุกที่มีวัตถุประสงค์คุ้มครองการครอบครองของผู้มีสิทธิครอบครองเป็นสำคัญมากกว่า ทำให้เมื่อผู้ครอบครองไม่ได้อนุญาตให้เข้ามาแล้ว ผู้ที่เข้ามาในสถานที่นั้นก็ไม่สามารถยกข้อต่อสู้ในเรื่องความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความรับผิดฐานบุกรุกได้ โดยในปัจจุบันมีหลายประเทศที่กำหนดให้ผู้ครอบครองนั้นมีอำนาจเหนือกว่าผู้อาศัย ดังนี้

(1) ในอดีต ศาลของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา มีการตีความที่ยังไม่สอดคล้องกันอยู่ คือ มีทั้งการตีความว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ก็สามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกในการให้เข้ามาในสถานที่ได้แม้จะขัดกับเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่³⁹ และมีทั้งการตีความว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ไม่สามารถให้ความยินยอมได้⁴⁰ โดยเหตุที่มีการตีความที่ไม่สอดคล้องกันเนื่องจากศาลเห็นว่าไม่ใช่ทุกกรณีที่ผู้เยาว์จะให้ความยินยอมได้ ต้องพิจารณาหลาย ๆ ปัจจัยประกอบกัน เช่น อายุของผู้เยาว์ว่ามีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีหรือสามารถนึกคิดได้หรือไม่ อีกทั้ง

³⁸ รายละเอียดโปรดดู คดี *Hillen and Pettigrew v. ICI (Alkali) Ltd HL (1936)* และ คดี *Jones and Smith (1976)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.1

³⁹ รายละเอียดโปรดดู คดี *Atkins v. State (1985)*, คดี *Nash v. State (1996)* และ คดี *Hutson v. State (1996)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.2

⁴⁰ รายละเอียดโปรดดู คดี *Davis v. State (1992)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.2

ยังต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เยาว์ที่เป็นผู้อาศัยกับผู้ปกครองที่เป็นผู้ครอบครองด้วยว่ามีความใกล้ชิดกันเพียงใด จึงจะถือว่าผู้เยาว์ที่เป็นผู้อาศัยนั้นเป็น “ผู้ที่มีสิทธิ” ในการให้ความยินยอม เมื่อมีการตีความที่ยังไม่สอดคล้องกันทำให้ใน ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) คณะกรรมการร่างกฎหมายของมลรัฐจอร์เจียจึงได้แก้ไขบทบัญญัติเรื่องบุกรุกขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 16-7-21 (c)⁴¹ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นว่าหากผู้ครอบครองสถานที่ได้ห้ามปรามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในบ้านโดยชัดแจ้งแล้ว ก็ต้องยึดตามเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลัก บุคคลภายนอกจะอ้างความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ไม่ได้อีก และต่อมาศาลก็ได้ตีความตามตัวบทบัญญัตินี้ดังกล่าว⁴² ดังนั้นปัจจุบันศาลของมลรัฐจอร์เจียจึงเปลี่ยนแนวทางการตีความว่าแม้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้เช่นกัน แต่หากอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์กับผู้ครอบครองขัดกัน อำนาจของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ย่อมเป็นอันตกไป ผู้ครอบครองที่แท้จริงย่อมมีสิทธิดีกว่าผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์

มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่นั้น การจะยึดถือเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักได้จะต้องเข้าเงื่อนไขทั้ง 2 ประการก่อน คือ 1. ต้องเป็นกรณีอำนาจในการให้ความยินยอมระหว่างผู้อาศัยที่เป็น “ผู้เยาว์” กับผู้ครอบครองขัดกัน 2. ต้องได้มีการห้ามปรามจากผู้ครอบครองแต่แรกและบุคคลภายนอกที่เข้ามาที่ทราบถึงการห้ามปรามดังกล่าวแล้ว จึงจะถือว่าต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ หากไม่ใช่กรณีผู้อาศัยที่เป็น “ผู้เยาว์” เป็นผู้ให้ความยินยอมหรือบุคคลภายนอกไม่ได้ทราบถึงการห้ามปรามของผู้ครอบครองสถานที่ก่อน เช่นนี้ผู้วิจัมีความเห็นว่าบุคคลภายนอกก็อาจไม่มีความผิดฐานบุกรุกและยังสามารถยกเอาความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนไม่มีความรับผิดได้อยู่

(2) ศาลของสหพันธรัฐเยอรมนีมีพัฒนาการการตีความตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าผู้อาศัยในทรัพย์สินสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกให้เข้ามาในตัวทรัพย์สินได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองทรัพย์สินก่อน⁴³ แต่หากอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยกับผู้ครอบครองขัดกัน อำนาจของผู้อาศัยย่อมเป็นอันตกไป ผู้ที่เป็นผู้ครอบครองที่แท้จริงย่อมมีสิทธิดีกว่าผู้อาศัย⁴⁴

⁴¹ GEORGIA CODE section 16-7-21 (c) For the purposes of subsection (b) of this Code section, permission to enter or invitation to enter given by a minor who is or is not present on or in the property of the minor's parent or guardian is not sufficient to allow lawful entry of another person upon the land, premises, vehicle, railroad car, aircraft, or watercraft owned or rightfully occupied by such minor's parent or guardian if such parent or guardian has previously given notice that such entry is forbidden or notice to depart.

⁴² รายละเอียดโปรดดู คดี *In re J.B.M. (2008)* ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.2

⁴³ รายละเอียดโปรดดู Court of Appeals Berlin Acc. 01.02.2016, Az.: 3 Ws (B) 29/16 - 162 Ss 137/15 ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.3

⁴⁴ รายละเอียดโปรดดู Federal Supreme Court Urt. V. 14.12.1966, Az.: 2 StR 346/66 ในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.3

(3) ในราชอาณาจักรไทยก็มีประเด็นว่าหากในสถานที่นั้นมีทั้งผู้ที่เป็นผู้ครอบครองและผู้อาศัยอยู่ร่วมกัน แล้วบุคคลใดบ้างที่จะถือเป็นผู้ที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการให้ความยินยอม โดยในกรณีนี้ศาลฎีกาไทยได้มีพัฒนาการในการตีความที่แตกต่างกันออกไปเป็นหลายแนวทางในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยเหตุที่ในสมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวงยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกกำหนดไว้อย่างชัดเจน ทำให้ยังไม่มีประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครองให้ศาลวินิจฉัยโดยตรง

ต่อมาราชอาณาจักรไทยยกเลิกกฎหมายตราสามดวง เนื่องจากบังคับใช้มาเป็นเวลานานจึงไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาแทน มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2451⁴⁵ ซึ่งในสมัยที่ใช้กฎหมายลักษณะอาญาได้มีการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นฐานความผิดโดยเฉพาะ จึงมีประเด็นดังกล่าวให้ศาลฎีกาต้องตีความ โดยศาลฎีกาได้ตีความว่าผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองอีกรอบหนึ่ง นอกจากนี้ศาลฎีกายังได้ตีความต่อไปอีกว่าเมื่อบุคคลภายนอกได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยแล้ว บุคคลภายนอกก็ไม่มี ความผิดฐานบุกรุกแม้ผู้ครอบครองสถานที่จะไม่ได้อนุญาต⁴⁶ ทั้งนี้ มูลเหตุที่ศาลฎีกายึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ ก็เพราะศาลฎีกาเห็นว่าบุตรหลานของผู้ครอบครองสถานที่ถือเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับผู้ครอบครองสถานที่มากจนอาจทำให้บุคคลภายนอกยกยักที่รู้ได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริงในสถานที่นั้นและอาจคิดว่าตัวบุตรหลานเองก็ถือเป็นผู้มีอำนาจเหมือนกับผู้ครอบครองคนหนึ่งเช่นกัน ฉะนั้นเพื่อสร้างความคุ้มครองแก่บุคคลภายนอกที่ไม่สามารถรู้ได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง จึงเห็นควรกำหนดให้บุคคลภายนอกที่ได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยไม่ควรมีความผิดฐานบุกรุก⁴⁷

ครั้งเมื่อพฤติการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก การบังคับใช้กฎหมายลักษณะอาญาต่อไปจึงไม่เหมาะสม จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายอาญาเสียใหม่ และในที่สุดก็ได้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา และประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบัน⁴⁸ ซึ่งสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญานี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าศาลฎีกามีการตีความ

⁴⁵ พระราชปรารภในกฎหมายลักษณะอาญา

⁴⁶ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 636/2460, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 818-819/2460 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.2

⁴⁷ โปรดดู หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 130/2481 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.2

⁴⁸ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองที่เปลี่ยนไปมาไม่ชัดเจนอยู่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1) แบบที่ศาลฎีกาตีความมุ่งเน้นการคุ้มครองตัวบุคคลภายนอก

การตีความในรูปแบบนี้เป็นการตีความของศาลฎีกาตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2538⁴⁹ และ พ.ศ. 2549⁵⁰ ที่ศาลฎีกายังคงมีการตีความเช่นเดิมเหมือนกับสมัยประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา คือ ตีความขยายความให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้ และให้ผู้อาศัยมีสิทธิและอำนาจดังเช่นเดียวกับผู้ครอบครองสถานที่ ส่งผลให้บุคคลภายนอกสามารถเข้ามาในสถานที่ได้แม้ผู้ครอบครองสถานที่จะไม่อนุญาต ซึ่งเหตุผลที่ศาลฎีกาได้ตัดสินเช่นนี้เนื่องจากตามประเพณีของไทยในความรู้สึกของวิญญูชนทั่ว ๆ ไป พ่อ แม่ ลูกก็ถือว่าเป็นผู้ครอบครองบ้านด้วยกันทั้งสิ้น ทำให้ผู้กระทำอาจคิดว่ากรณีที่ลูกอนุญาตให้เข้ามาก็เหมือนกับการที่ผู้ครอบครองบ้านอนุญาตให้เข้ามาในเคหสถาน จึงน่าจะเข้ามาได้⁵¹ และถือว่าการได้รับความยินยอมของผู้ครอบครองในกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีเหตุอันสมควรเพียงพอ อันเป็นการตีความที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าศาลฎีกาตีความโดยมีแนวคิดมาจากการมุ่งคุ้มครองตัวบุคคลภายนอกเป็นสำคัญมากกว่าจะมุ่งคุ้มครองผู้ครอบครองและความสงบเรียบร้อยของสังคม

มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการที่บุคคลภายนอกจะยกความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาได้ ก็ต้องกระทำอยู่ภายในขอบเขตของการให้ความยินยอมด้วย คือ ยินยอมเท่าใดก็ได้เท่านั้น ถ้าบุคคลภายนอกได้กระทำเกินขอบเขตที่ผู้ให้ความยินยอมกำหนด ก็เป็นกรณีไม่ได้รับความยินยอม อันทำให้บุคคลภายนอกมีความผิดฐานบุกรุกได้⁵²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

2) แบบที่ศาลฎีกาตีความมุ่งเน้นการคุ้มครองผู้ครอบครองและความสงบเรียบร้อยของสังคม

⁴⁹ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 (ประชุมใหญ่), คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2522, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3962/2527, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 704/2536 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6825/2538 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.3

⁵⁰ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5177/2549 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.3

⁵¹ ประภาศน์ อวยชัย, *ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 3*, (กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537), 4060.

⁵² รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.3

การตีความในรูปแบบนี้เป็นการตีความของศาลฎีกา พ.ศ. 2539⁵³ และ พ.ศ. 2556⁵⁴ ที่ศาลฎีกาได้มีการตีความกลับว่าแม้ผู้อาศัยจะสามารถให้ความยินยอมได้ แต่หากเจตนาของผู้อาศัยกับเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่ขัดกัน ก็ต้องยึดตามเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักแทน อันทำให้บุคคลภายนอกไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยในการเข้ามาในสถานที่ได้อีกต่อไป

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ท่านสมชาติ ัญญาวินิชกุล ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่เป็นผู้ร่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556⁵⁵ ที่ตัดสินว่า การที่จำเลยเข้าไปในบ้านของผู้เสียหายในเวลากลางคืนเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์กับบุตรของผู้เสียหายโดยที่ผู้เสียหายไม่ได้อนุญาต นับได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก ถึงมูลเหตุที่ปัจจุบันศาลฎีกาเปลี่ยนแนวทางการตีความดังกล่าว โดยท่านได้อธิบายว่า

“ตามหลักวิญญูชนทั่วไปผู้กระทำได้สามารถคาดหมายได้ว่าผู้ที่มีอำนาจในเคหสถานอย่างแท้จริงคือผู้ครอบครองที่เป็นหัวหน้าครอบครัวดังเช่นคนที่เป็นพ่อ บุคคลอื่นเช่นภรรยาหรือบุตรแม้จะถือว่าเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับผู้ครอบครองในเคหสถานดังกล่าวที่สามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ แต่ก็เป็นเพียงผู้อาศัยที่มีฐานะด้อยกว่าผู้ครอบครอง หรือก็คือบุคคลดังกล่าวเพียงแต่อยู่โดยอาศัยสิทธิของผู้ครอบครองเท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจการครอบครองอย่างแท้จริง ประกอบกับตามสภาพของสังคมไทยพ่อแม่ก็ไม่ได้ให้สิทธิในการให้ความยินยอมได้ถึงขนาดที่จะให้ใครก็ตามเข้ามาในบ้านได้หมด การปล่อยให้ผู้กระทำได้เข้ามาได้ทุกกรณีอาจจะเป็นภัยอันตรายทั้งต่อตัวผู้ครอบครองบ้านและคนในครอบครัวได้และอาจทำให้สังคมเกิดความไม่สงบเรียบร้อย ส่งผลให้เมื่อเจตนาของผู้อาศัยกับเจตนาของผู้ครอบครองขัดแล้วจึงควรต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่มากกว่า นอกจากนี้การที่ผู้กระทำได้ฝ่าฝืนเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่และเข้ามาในเคหสถานในเวลากลางคืนเพื่อทำการใด ๆ ที่ไม่สมควร ดังเช่น มีเพศสัมพันธ์กับผู้อาศัยโดยอาศัยเพียงความยินยอมของผู้อาศัยเท่านั้น นับได้ว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยและขัดกับประเพณีอันดีงามของไทย ซึ่งถือเป็นกรณีที่ไม่มีเหตุอันสมควรเพียงพออย่างยิ่ง ผู้กระทำได้จึงควรมีความผิดฐานบุกรุก”

⁵³ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.3

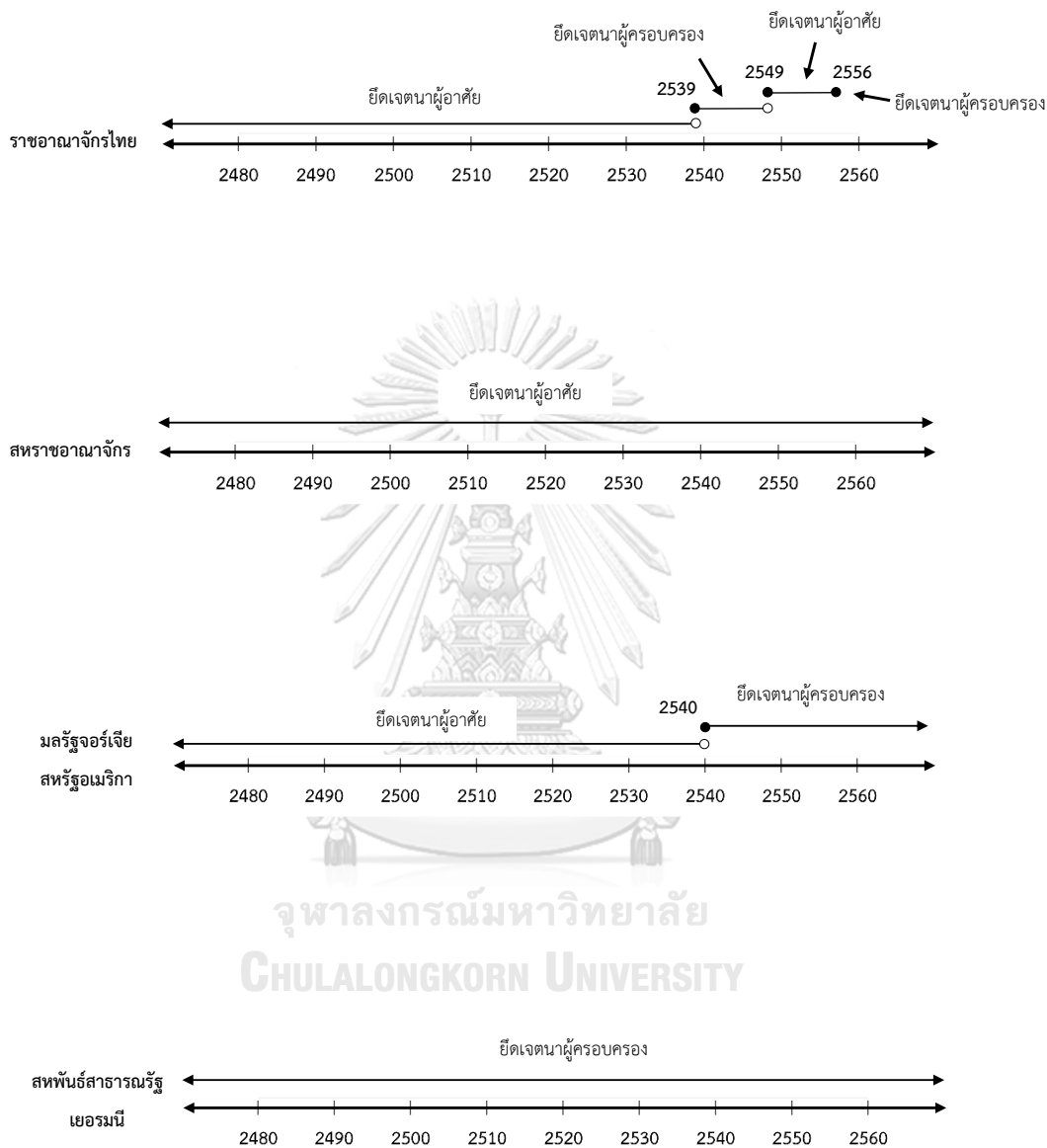
⁵⁴ รายละเอียดโปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556 ในบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.3.3

⁵⁵ สัมภาษณ์ สมชาติ ัญญาวินิชกุล, ผู้พิพากษาศาลฎีกา, 15 พฤษภาคม 2561.

จากแนวทางตามคำพิพากษาศาลฎีกาประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้พิพากษาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหตุผลหลักที่ศาลฎีกาเปลี่ยนแปลงแนวทางการตีความเป็นเพราะสภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไป แนวคิดเรื่องการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นในเคหสถานจึงมีความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากสภาพของสังคมไทย การเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นในเวลากลางคืนเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้อาศัยอยู่เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่งและถือเป็นการขัดต่อประเพณีอันดีงามของไทย หากจะถือว่าผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้แล้ว ย่อมทำให้พ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครองที่แท้จริงเกิดความไม่ปลอดภัยขึ้นได้ และทำให้สังคมมีแต่คนแปลกหน้า บ้านเมืองจะไม่มีระเบียบวินัย ดังนั้น เมื่อชั่งน้ำหนักส่วนได้เสียระหว่างการมุ่งคุ้มครองตัวบุคคลเปรียบเทียบกับการมุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมแล้ว เห็นควรต้องมุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่า

จะเห็นว่า ศาลฎีกาไทยมีพัฒนาการการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองมาตั้งแต่อดีตตั้งแต่สมัยประกาศใช้กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญาตามลำดับ ซึ่งในสมัยประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญานั้น มีการเปลี่ยนแนวทางการตีความในประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองไปมาอยู่ ส่งผลให้แม้จะถือว่าปัจจุบันศาลฎีกามีแนวโน้มในการตีความให้ยึดถือเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องยากที่ยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้

รูปที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศ
ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

5.3.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง

ศาลต่างประเทศทุกประเทศได้กำหนดให้ผู้อาศัยต่างเป็นผู้มีสิทธิในการให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ทั้งสิ้นโดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองอีกรอบหนึ่ง แต่ในประเด็นที่ว่าหากเจตนาในการให้ความยินยอมของผู้อาศัยและผู้ครอบครองสถานที่ขัดกันแล้ว ต้องยึดถือเจตนาของผู้ใดนั้น ในประเด็นดังกล่าวสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) แนวทางที่ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ ซึ่งในแนวทางนี้มีศาลของสหราชอาณาจักรที่กำหนดให้ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญแม้จะขัดกับเจตนาผู้ครอบครองสถานที่ 2) แนวทางที่ยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่เป็นสำคัญ ซึ่งแนวทางนี้มีศาลของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาและศาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่กำหนดให้หากเจตนาขัดกันแล้วต้องยึดเจตนาของเจ้าของผู้ครอบครองเป็นหลักแทน

มีข้อสังเกตว่าประเทศที่ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญนั้นมีแนวคิดว่าบุคคลภายนอกที่เข้ามาในสถานที่ยอมเป็นการยากที่จะทราบได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นศาลจึงได้ตีความขยายอำนาจในการให้ความยินยอมแก่ผู้อาศัยให้เทียบได้เหมือนดังกับการที่ผู้ครอบครองเป็นผู้ให้ความยินยอมเอง ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองตัวบุคคลภายนอกที่เข้ามาโดยสุจริต ส่วนประเทศที่ยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลักนั้นมักมีแนวคิดว่าตามหลักทั่วไปแล้ว อำนาจของผู้ครอบครองควรอยู่เหนือกว่าอำนาจของผู้อาศัย ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบของสังคมแล้วไม่ควรให้บุคคลแปลกหน้าอาศัยเพียงความยินยอมของผู้อาศัยแล้วเข้ามาในเคสสถานได้ เพราะมีเช่นนั้นสังคมจะเกิดความวุ่นวายได้ ดังนั้นจึงได้มีการออกกฎหมายขึ้นมาใหม่หรือตีความไปในแนวทางเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ครอบครองและคุ้มครองสังคมเป็นสำคัญ

ทว่าแม้แต่ละประเทศจะมีแนวทางการตีความที่แตกต่างกันไปที่มีทั้งประเทศที่ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นหลัก และมีทั้งประเทศที่ยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่เป็นหลักก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาให้ดีจะพบว่าศาลต่างประเทศในหลายประเทศต่างก็มีการตีความในกรณีดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกันอยู่ กล่าวคือ กฎหมายที่แก้ไขใหม่ของศาลมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาจะกำหนดให้ยึดเจตนาผู้ครอบครองสถานที่เป็นสำคัญต่อเมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ครอบครองสถานที่ได้ “ห้ามปรามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามา” และ “บุคคลภายนอกได้ทราบถึงการห้ามปรามของผู้ครอบครองสถานที่แล้วแต่ยังฝืนเข้ามาอีก” จึงจะถือว่าบุคคลภายนอกจะยกความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ขึ้นมาอ้างเพื่อให้พ้นจากความผิดฐานบุกรุกไม่ได้ หากเป็นกรณีอื่นนอกจากนี้แม้ว่าผู้ครอบครองสถานที่จะไม่ได้อนุญาต แต่เมื่อผู้อาศัยไม่ว่าจะเป็นผู้เยาว์หรือไม่ก็ตามได้ให้ความยินยอมบุคคลภายนอกก็อาจไม่มีความผิดฐานบุกรุก ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับแนวทางการตีความของศาล

ของสหราชอาณาจักรที่กำหนดให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ไม่ว่าผู้ครอบครองจะอนุญาตหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากฎหมายที่แก้ไขใหม่ของมลรัฐจอร์เจียนั้น บัญญัติขึ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อแก้ไขความไม่แน่นอนของข้อเท็จจริงในบางกรณีเท่านั้น ไม่ได้จะถือว่าหากเจตนาขัดกันแล้ว ผู้อาศัยจะไม่สามารถให้ความยินยอมได้ทุกกรณี อันกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าศาลของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกายังให้ความสำคัญกับการคุ้มครองบุคคลภายนอกอยู่

สำหรับราชอาณาจักรไทยถึงจะอนุমানได้ว่าปัจจุบันศาลฎีกายึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่เป็นสำคัญ แต่ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าแนวทางการตีความในประเด็นดังกล่าวยังมีความไม่ชัดเจนและแน่นอนอยู่ว่าต้องยึดเจตนาของผู้ใด จึงเกิดประเด็นปัญหาในการยึดถือเป็นบรรทัดฐานว่าจะต้องยึดแนวทางการตัดสินใดเป็นหลัก

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ⁵⁶ โดยท่านมีความเห็นว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในทรัพย์สินถือว่าเป็นผู้มีสิทธิในการให้ความยินยอมได้ เนื่องจากในสภาพสังคมทั่วไปแล้วการที่ผู้อาศัยดั่งเช่นลูกจะอนุญาตให้เพื่อนเข้ามาคงไม่จำเป็นต้องไปขออนุญาตจากผู้ปกครองอีกรอบ อีกทั้งคนที่เป็นผู้ปกครองที่อยู่ในฐานะผู้ครอบครองบ้านก็คงไม่ได้ว่าอะไรที่ลูกจะอนุญาตให้เพื่อนเข้ามาในบ้านได้เพราะคิดว่าเพื่อนของลูกคงไม่ได้มาทำอะไรที่ผิดกฎหมายหรือผิดทำนองคลองธรรม ดังนั้นลูกในฐานะผู้อาศัยจึงสามารถอนุญาตให้เพื่อนเข้ามาได้เลยโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองบ้านอีกรอบหนึ่งก่อน หรือแม้จะเป็นกรณีการให้ความยินยอมแก่บุคคลแปลกหน้าที่หากผู้ครอบครองบ้านทราบเรื่องก็คงไม่อนุญาตให้บุคคลนั้นเข้ามาในบ้านเป็นแน่แท้ แต่บุคคลแปลกหน้าที่เข้ามา ก็อาจจะไม่มีความผิดฐานบุกรุกหากเป็นการเข้ามาโดยได้รับความยินยอมจากลูกของผู้ครอบครองบ้าน เพราะการเข้ามาของบุคคลภายนอกในกรณีหลังนี้ถือว่าเป็นการเข้ามาโดยถือวิสาสะที่บุคคลภายนอกอาจคิดว่าตนได้รับอนุญาตจากบุคคลผู้มีสิทธิ์แล้วจึงทำให้สามารถเข้ามาในบ้านได้ หรือก็คือเป็นเรื่องการเข้าไปโดยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงว่ามีอำนาจกระทำได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 62⁵⁷ ซึ่งเมื่อเข้าตามมาตรา 62 จึงเป็นการขาดเจตนาจะกระทำความผิด และทำให้บุคคลภายนอกไม่มีความผิดฐานบุกรุก

⁵⁶ สัมภาษณ์ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ, 27 เมษายน 2561.

⁵⁷ **ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 62** บัญญัติว่า “ข้อเท็จจริงใด ถ้ามีอยู่จริงจะทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด หรือทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แม้ข้อเท็จจริงนั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่ามีอยู่จริง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด หรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับโทษน้อยลง แล้วแต่กรณี

ถ้าความไม่รู้ข้อเท็จจริงตามความในวรรคสามแห่งมาตรา 59 หรือความสำคัญผิดว่ามีอยู่จริงตามความในวรรคแรก ได้เกิดขึ้นด้วยความประมาทของผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำรับผิดฐานกระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า การกระทำนั้นผู้กระทำจะต้องรับโทษแม้กระทำโดยประมาท

บุคคลจะต้องรับโทษหนักขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงใด บุคคลนั้นจะต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้น”

อนึ่ง ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ ยังได้ให้ความเห็นต่อไปว่าหากต่อมาผู้ครอบครองบ้านได้สั่งให้บุคคลภายนอกนั้นออกไปแล้ว บุคคลภายนอกจะมาอ้างความยินยอมจากผู้อาศัยอีกไม่ได้เพราะอำนาจในการให้ความยินยอมของผู้ครอบครองบ้านย่อมอยู่เหนือผู้อาศัย หรือในกรณีที่บุคคลภายนอกรู้อยู่แต่แรกว่าใครเป็นผู้มีสิทธิเหนือตัวบ้านอย่างแท้จริงและผู้นั้นได้สั่งห้ามปรามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในบ้านแล้วแต่บุคคลภายนอกยังฝืนเข้ามาอีก เช่นนี้บุคคลภายนอกจะอ้างความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเพื่อให้ตนพ้นผิดไม่ได้ อีกทั้งไม่สามารถอ้างการถือวิสาสะหรือการสำคัญผิดตามมาตรา 62 เพื่อเข้ามาในกรณีนี้ได้เช่นกัน

ผู้วิจัยเองเห็นด้วยกับแนวทางการตีความของศาลฎีกาที่ตีความขยายความให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้ผู้ครอบครองสถานที่จะไม่อนุญาต เพราะผู้วิจัยเห็นว่าผู้อาศัยเองก็ถือเป็นผู้หนึ่งที่มีสิทธิในการที่จะอนุญาตหรือห้ามไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาได้ หากผู้อาศัยไม่มีอำนาจการอนุญาตหรือห้ามให้ใครเข้ามาได้และต้องไปขอความเห็นชอบจากผู้ครอบครองสถานที่ก่อนทุกครั้ง ก็คงจะเป็นเรื่องแปลกและดูไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันที่ผู้ครอบครองสถานที่มักให้อำนาจแก่ผู้อาศัยเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น การที่ลูกจะพาใครเข้ามาในบ้าน ลูกก็คงไม่จำเป็นต้องขอพ่อแม่ก่อนและตัวพ่อแม่เองก็คงไม่ได้ห้ามอะไรเพราะคิดว่าเป็นเพื่อนของลูก เป็นต้น นอกจากนี้การตัดสินในแนวทางดังกล่าวยังเป็นการคุ้มครองและเป็นธรรมต่อตัวบุคคลภายนอกมากกว่า เนื่องจากในปัจจุบันสังคมต่างให้การยอมรับว่าบุตรมีความใกล้ชิดกับพ่อแม่ที่มากจนถึงขนาดที่บางครอบครัวบุตรมีอำนาจเท่ากับพ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครองสถานที่ ซึ่งหากเกิดกรณีขึ้นในสถานที่นั้น ๆ มีผู้อยู่อาศัยรวมกันหลายคน เช่นนี้บุคคลภายนอกย่อมยากที่จะทราบได้ว่าบุคคลใดบ้างที่จะถือเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินว่าจะยินยอมให้ผู้ใดเข้ามา ดังนั้นการที่บุตรได้ให้ความยินยอม บุคคลภายนอกก็คงจะคิดว่ามีผลใช้บังคับได้เหมือนกับพ่อแม่ที่เป็นผู้ครอบครองบ้านให้การอนุญาตนั่นเอง อันกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการเข้าใจว่าตนเองมีสิทธิที่จะทำได้จึงเป็นกรณีการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 62 ที่ทำให้ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุก อีกทั้งเมื่อพิจารณาให้ตีแล้ว การตัดสินในแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางของสหราชอาณาจักรที่มองว่าในกรณีที่เจตนาของผู้อาศัยกับผู้ครอบครองขัดกัน ให้ยึดถือเจตนาผู้อาศัยเป็นสำคัญ

แต่ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อศาลฎีกา ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับเหตุผลที่ศาลฎีกาเห็นว่า “การได้รับความยินยอมจากผู้อาศัย” ถือเป็นกรณีเดียวกันกับ “โดยมีเหตุอันสมควร” ซึ่งไม่สมควรจะเป็นเช่นนั้น เพราะเจตนารมณ์ของการบัญญัติเรื่องการเข้าไปในเคหสถานอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของมาตรา 364 นั้นมีความหมายถึง “การเข้าไปโดยเจ้าของหรือผู้อาศัยไม่ยินยอม” ทำให้หากเป็นการเข้าไปโดยได้รับความยินยอมแล้ว การกระทำดังกล่าวก็ไม่อาจเป็นความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา 364 ได้โดยไม่ต้องอ้างว่า “มีเหตุอันสมควร” อีก กรณีมีเหตุอันสมควรหรือไม่จะนำมา

พิจารณาก็ต่อเมื่อเป็นการเข้าไปโดยไม่ได้รับความยินยอมตั้งแต่แรกก่อน⁵⁸ เมื่อเป็นเช่นนี้จะเห็นว่าเหตุที่ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานบุกรุกไม่ใช่เพราะว่าผู้กระทำเข้าไป “โดยมีเหตุสมควร” อย่างที่ศาลฎีกาให้เหตุผลไว้ แต่เป็นเพราะผู้กระทำเข้าไป “โดยได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธิ” ต่างหาก การพิจารณาเรื่อง “ความยินยอมของผู้อาศัย” กับ “เหตุอันสมควร” เป็นเรื่องเดียวกันทำให้เหตุผลที่ศาลฎีกาใช้กับข้อเท็จจริงบางเรื่องอาจจะดูไม่สมเหตุสมผล และไม่สมควรเป็นเช่นนั้นในสายตาของคนทั่วไป ดังเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1353/2508 ซึ่งมีข้อสังเกตว่าที่จริงแล้วเหตุที่ทำให้การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดฐานบุกรุกเกิดจากการที่จำเลยได้รับความยินยอมจากบุตรของผู้เสียหาย หากว่าการที่จำเลยเข้าไปในบ้านของผู้เสียหายโดยประพฤติกฎอันไม่สมควรทางเพศต่อบุตรของผู้เสียหายเช่นนี้จะเป็นการกระทำที่มีเหตุผลสมควรตามมาตรา 364 ไม่⁵⁹

อนึ่ง แม้ผู้วิจัยจะเห็นด้วยกับการตีความในลักษณะดังกล่าว แต่ผู้วิจัยก็มีความเห็นต่อไปว่ามีอยู่ 2 กรณีที่บุคคลภายนอกไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยเพื่อให้ตนไม่มีความผิดฐานบุกรุกได้

กรณีแรก คือ การที่บุคคลภายนอกเข้าไปกระทำการใด ๆ นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต ดังเช่น ได้เข้าไปในห้องนอนซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปเฉพาะในห้องรับแขก หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในบ้านแต่กลับเข้าไปขโมยของในบ้านด้วย เช่นนี้แม้ผู้อาศัยจะไม่ได้ให้ความยินยอมก็ไม่สามารถยกความยินยอมดังกล่าวขึ้นมาเพื่อให้ตนเองไม่มีความผิดฐานบุกรุกได้ เพราะถือเป็นกรณีที่บุคคลภายนอกได้ทำนอกกรอบการให้ความยินยอมไว้ หรือก็คือได้ไปกระทำในสิ่งที่ไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อน อันเป็นไปตามแนวทางการตีความของศาลสหราชอาณาจักรและตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 ได้วางหลักเอาไว้

กรณีสอง คือ กรณีที่หากเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่และเจตนาของผู้อาศัยขัดกันอย่างชัดเจนถึงขนาดที่ตัวบุคคลภายนอกสามารถทราบได้ว่าใครเป็นผู้ครอบครองสถานที่ และผู้ครอบครองสถานที่ก็ได้ห้ามปรามมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาในสถานที่ก่อนแล้ว เช่นนี้ก็ควรที่จะต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่มากกว่าเพราะถือเป็นผู้มีสิทธิเด็ดขาดในสถานที่นั้นตามหลักทั่วไปที่สิทธิครอบครองควรอยู่เหนือกว่าสิทธิอาศัย หากจะถือว่าในกรณีนี้ผู้อาศัยมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ครอบครองสถานที่ทุกประการถึงขนาดที่ผู้ครอบครองสถานที่ได้สั่งห้ามแล้วก็ยังสามารถเข้ามาได้ ก็จะทำให้บ้านเมืองมีแต่คนแปลกหน้าเข้ามา อีกทั้งทำให้สิทธิดังเช่นสิทธิครอบครองเป็นอันไร้ผลในทางกฎหมายไม่แตกต่างอะไรจากผู้อาศัยคนหนึ่ง

⁵⁸ เกียรติจร วัจนะสวัสดิ์, “ความรับผิดในทางอาญาของผู้กระทำ: กรณีผู้ถูกกระทำให้ความยินยอม,” ใน *รพีพัฒนศักดิ์*, 59-60. และ โปรตดู รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาครั้งที่ 461/259/2486 วันพฤหัสบดีที่ 8 กรกฎาคม 2486 ในภาคผนวก

⁵⁹ คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*, 511-2.

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากแนวทางการตีความของศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 ที่ศาลฎีกาได้ตัดสินว่า การที่ผู้ครอบครองสถานที่ได้ห้ามปรามตั้งแต่แรก แต่จำเลยยังฝืนเข้ามาอีก จำเลยจึงมีความผิดฐานบุกรุก จำเลยไม่สามารถอ้างความยินยอมของบุตรผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้ได้นั้น ผู้วินิจฉัยด้วยกับแนวทางการตีความของศาลฎีกาในคดีดังกล่าว เพราะการที่ผู้กระทำรู้อยู่แต่แรกว่าผู้ครอบครองสถานที่ไม่ได้อนุญาตให้ตนเข้าไป แต่ยังฝืนเข้าไปอีก จึงเป็นกรณีที่ผู้กระทำไม่สามารถอ้างการไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 62 ขึ้นอ้างได้และต้องถือว่าไม่ได้รับความยินยอมมาก่อนอันถือเป็นการเข้าไปที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้ต้องพิจารณาองค์ประกอบภายนอกในส่วน “โดยเหตุอันสมควร” ต่อไป ซึ่งการเข้าไปในเคหสถานในเวลากลางคืนเพื่อพบบุตรของเจ้าของสถานที่นั้น นับได้ว่าเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควรแล้ว ผู้กระทำจึงควรมีความผิดฐานบุกรุก

การตัดสินของศาลฎีกาในคดีดังกล่าวถือเป็นการตัดสินที่เป็นธรรมและถูกต้องตามหลักกฎหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศในมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาที่แม้กฎหมายจะกำหนดให้ยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่เป็นหลักก็ตาม แต่การจะยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่ตามกฎหมายมลรัฐจอร์เจียได้ก็ต้องเป็นกรณีที่ผู้ครอบครองสถานที่ได้ห้ามปรามตั้งแต่ต้นไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาและบุคคลภายนอกก็ทราบถึงการห้ามปรามดังกล่าวแล้ว แต่บุคคลภายนอกยังฝืนเข้ามาอีก เช่นนี้บุคคลภายนอกจึงจะถือว่ามีความผิดฐานบุกรุก

กรณีกลับปรากฏว่าเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12031/2556 ซึ่งเป็นแนวโน้มการตีความของศาลฎีกาในปัจจุบัน จะเห็นว่า ผู้กระทำไม่รู้ถึงการห้ามปรามของผู้ครอบครองสถานที่มาก่อนเลยแต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้กระทำได้เข้าไปในบ้านเพราะได้รับความยินยอมจากผู้อาศัย จากนั้นผู้ครอบครองสถานที่จึงไม่อนุญาตในภายหลัง ซึ่งกรณีเช่นนี้ศาลฎีกาควรต้องตัดสินตามแนวทางเดิมที่ผู้กระทำไม่ควรมีความผิดฐานบุกรุกเพราะถือเป็นการเข้าไปโดยวิสาสะหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริง แต่ศาลฎีกากลับตัดสินว่าผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุก อันเป็นการที่ศาลฎีกากลับแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีมาแต่เดิม จริงอยู่ที่ศาลฎีกาได้ตัดสินในแนวทางนี้เป็นเพราะต้องการจะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมจากการเข้าไปโดยบุคคลแปลกหน้า แต่เมื่อพิจารณาทางฝั่งตัวบุคคลภายนอกจะเห็นว่าบุคคลภายนอกเข้าไปโดยคิดว่าตนเองมีอำนาจเข้าไปได้ ไม่ได้เข้าไปเพราะตั้งใจจะไปละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ครอบครองสถานที่จริง ๆ แต่อย่างไร ผู้วินิจฉัยจึงมีความเห็นว่าการวินิจฉัยศาลฎีกาควรที่จะตีความมุ่งคุ้มครองตัวบุคคลภายนอกมากกว่าความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังนั้นด้วยความเคารพอย่างสูงผู้วินิจฉัยไม่เห็นด้วยกับแนวทางปัจจุบันที่ศาลฎีกาตัดสิน เนื่องจากเป็นการตัดสินที่ดูไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย หลักความเป็นธรรมและหลักการตามกฎหมายต่างประเทศ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่าปัจจุบันแนวโน้มการตีความของศาลฎีกาไทย ประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองยังไม่สอดคล้องกับหลักการตีความของศาลต่างประเทศใน

หลายประเทศไม่ว่าจะเป็นสหราชอาณาจักร และมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา อันสมควรต้องมีการทบทวนแนวทางการตีความใหม่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายและสอดคล้องกับหลักกฎหมาย โดยควรยึดแนวทางการตีความของศาลฎีกาที่ตีความมุ่งเน้นการคุ้มครองตัวบุคคลภายนอกมากกว่าจะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมประกอบกับแนวทางตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 ขึ้นมาเป็นบรรทัดฐานในการตีความ คือ ตีความขยายความให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้เจตนาจะขัดกับกับผู้ครอบครองสถานที่ เว้นแต่ ถ้าผู้กระทำเข้าไปกระทำนอกกรอบการให้ความยินยอมหรือมีการห้ามปรามโดยผู้ครอบครองสถานที่แต่แรกและผู้กระทำก็รู้ถึงการห้ามปรามนั้น แต่ผู้กระทำยังฝืนเข้าไปอยู่อีก จึงจะถือว่าผู้กระทำมีความผิดฐานบุกรุกที่ไม่สามารถอ้างความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเพื่อให้ตนพ้นผิดได้

ตารางที่ 3 ตารางสรุปพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลรวมถึงมูลเหตุประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองในแต่ละประเทศ

ประเทศ	กรณีที่เจตนาในการให้ความยินยอมระหว่างผู้ครอบครองกับผู้อาศัยขัดกัน		มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยนแนวทางการตีความ
	อดีต	ปัจจุบัน	
มลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา	ยึดเจตนาของผู้อาศัย	ยึดเจตนาของผู้ครอบครอง	ศาลตีความตามตัวอักษรตามกฎหมายที่แก้ไข โดยเหตุผลที่แก้ไขกฎหมายก็เพราะต้องการให้เกิดความชัดเจนว่าใครควรมีสิทธิมากกว่ากัน
สหราชอาณาจักร	ยึดเจตนาของผู้อาศัย	ยึดเจตนาของผู้อาศัย	ไม่มีการเปลี่ยนแนวทางการตีความจึงไม่มีมูลเหตุให้ต้องวินิจฉัย
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ยึดเจตนาของผู้ครอบครอง	ยึดเจตนาของผู้ครอบครอง	ไม่มีการเปลี่ยนแนวทางการตีความจึงไม่มีมูลเหตุให้ต้องวินิจฉัย
ราชอาณาจักรไทย	ยึดเจตนาของผู้อาศัย (กฎหมายลักษณะอาญา)	ศาลไทยมีแนวทางการตีความกรณีความยินยอมของผู้ครอบครองและผู้อาศัยขัดกันที่ยังไม่แน่นอนอยู่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ	ศาลฎีกาต้องการจะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่าจะคุ้มครองตัวบุคคล

ประเทศ	กรณีที่เกิดในการให้ความยินยอมระหว่างผู้ ครอบครองกับผู้อาศัยขัดกัน		มูลเหตุที่ศาลเปลี่ยนแนว ทางการตีความ
	อดีต	ปัจจุบัน	
		<p>แนวทางที่ 1 : ยึด เจตนาของผู้อาศัย (ประมวล กฎหมายอาญาตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2549)</p> <p>แนวทางที่ 2 : ยึด เจตนาของผู้ครอบครอง (ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2556)</p>	

ตารางที่ 4 ตารางสรุปแนวโน้มการตีความของศาลประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองในแต่ละประเทศ

ประเทศ	ผู้อาศัยสามารถให้ ความยินยอมได้	หากเจตนาผู้ครอบครองกับผู้อาศัยขัดกัน	
		ยึดเจตนาของผู้อาศัย	ยึดเจตนาของผู้ครอบครอง
มลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา	✓	x	✓
สหราชอาณาจักร	✓	✓	x
สหพันธ์ สาธารณรัฐ เยอรมนี	✓	x	✓
ราชอาณาจักร ไทย	✓	x	✓

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากสมมติฐานของวิทยานิพนธ์ที่ว่า “แม้ศาลฎีกาไทยได้มีพัฒนาการกฎหมายและการตีความความผิดฐานบุกรุกประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองมาตั้งแต่อดีต แต่ปรากฏว่าการตีความในประเด็นดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาซึ่งยังไม่สอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายและสภาพสังคม ตลอดจนแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนแน่นอนในการยึดถือเป็นบรรทัดฐาน หากมีการตีความในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป และแนวทางการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองโดยให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้แม้จะขัดกับเจตนาของผู้ครอบครอง ก็จะทำให้เกิดการตีความที่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย ทั้งสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยและเป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ตลอดจนสามารถยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้” ซึ่งเมื่อได้ศึกษาแล้วสามารถพิจารณาได้ว่าสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้นั้นถูกต้อง เนื่องจากวิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศประเด็นความผิดฐานบุกรุกทั้ง 2 ประเด็นแล้ว ก่อให้เกิดผลและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้รับจากการศึกษา ดังนี้

6.1.1 ประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

แม้จะเห็นว่าการเข้าไปเป็นองค์ประกอบหนึ่งในความผิดฐานบุกรุกที่ทุกประเทศต่างกำหนดให้มีเหมือนกัน แต่ทุกประเทศก็มีการกำหนดแนวทางขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” แตกต่างกันไป ซึ่งจากการศึกษากฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศนั้นสามารถจำแนกแนวทางขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกได้เป็น 4 แนวทาง คือ 1) การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย 2) การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย 3) การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ และ 4) การกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง โดยแต่ละแนวทางทั้งศาลฎีกาไทยและศาลต่างประเทศต่างมีพัฒนาการกฎหมายและการตีความรวมถึงมูลเหตุที่ศาลเปลี่ยนแนวทางไปเป็นของตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย กล่าวคือ ในอดีตเคยมีการตีความของศาลสหรัฐ เทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ศาลสหราชอาณาจักรและศาลฎีกาไทยสมัยประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาที่ตีความการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกว่าต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกาย แต่ในปัจจุบันไม่พบว่า

มีประเทศที่ยึดแนวทางขอบเขตการเข้าไปในแนวทางนี้ เนื่องจากเป็นแนวทางที่เคร่งครัดเกินไป ทำให้ในบางครั้งเกิดความไม่เหมาะสมในการปรับใช้กับข้อเท็จจริงในบางคดี

2) การเข้าไปบางส่วนของร่างกาย กล่าวคือ ปัจจุบันมีหลายประเทศที่ยึดแนวทางการตีความในแนวทางดังกล่าว โดยมีตัวอย่างดังนี้

2.1) กฎหมายของ มลรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดนิยามของการเข้าไปไว้ว่า หมายถึง “การรูกล้ำทุกส่วนของร่างกาย” ทำให้เดิมในอดีตศาลได้ตีความการเข้าไปว่าต้องมีทุกส่วนของร่างกายเข้าไปอันเป็นการตีความตามตัวอักษร แต่ต่อมาศาลมีการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้กว้างกว่าเดิมที่ให้ความหมายรวมถึง “การที่ร่างกายส่วนใหญ่ของผู้กระทำเข้าไปและการเข้าไบนั้นได้ทำการขัดขวางไม่ให้ผู้ที่อยู่ในทรัพย์สินเข้าไปหรือออกมาได้” ด้วยเนื่องจากหากตีความโดยยึดถือแต่เพียงเจตนาของกฎหมายลายลักษณ์อักษรอย่างเดียวแล้ว ย่อมทำให้ในบางกรณีเกิดความไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงเท่าใดและทำให้ผู้กระทำผิดไม่ได้รับการลงโทษเนื่องจากช่องว่างของกฎหมายนี้

2.2) กฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียนำกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” หมายถึง การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป ทำให้เดิมการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” นั้น ศาลของสาธารณรัฐอินเดียนำจะตีความโดยยึดตัวอักษรเป็นหลักอย่างเคร่งครัดที่จะต้องเป็นการ “เข้าไปใน” ทรัพย์สินจริง ๆ เท่านั้น ต่อมาสภาพสังคมเรื่องถิ่นที่อยู่อาศัยเกิดการเปลี่ยนแปลง หากตีความตามเดิมจะเป็นการตีความตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัดและแคบเกินไป ศาลจึงได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้กว้างกว่าเดิม โดยกำหนดให้รวมถึงการเข้าไปรอบ ๆ บริเวณทรัพย์สิน ดังเช่น การขึ้นไปบนหลังคาด้วย

2.3) ศาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ว่าหมายความว่า การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์มาโดยตลอด แต่การใช้วัตถุยื่นเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ยังไม่ถือว่ามี การเข้าไป

3) การเข้าไปบางส่วนของร่างกายรวมถึงการเข้าไปโดยใช้วัตถุ กล่าวคือ ปัจจุบันมีหลายประเทศที่ยึดแนวทางการตีความในแนวทางดังกล่าวนี้ ดังเช่น

3.1) เดิมศาลของมลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา ตีความขอบเขตของการเข้าไปว่าหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไปในทรัพย์สิน แต่ต่อมาศาลมลรัฐเพนซิลเวเนียตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ให้หมายความว่ารวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไปในทรัพย์สินด้วย เพราะศาลเห็นว่ากฎหมายของมลรัฐเพนซิลเวเนียไม่ได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “เข้าไป” ไว้ทำให้สามารถตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เช่นเดียวกับการเข้าไปในความผิดฐานย่องเบาได้ ซึ่งความผิดฐานย่องเบา นั้นมีการตีความคำว่า “เข้าไป” ไว้ในทำนองกว้างที่ให้

หมายความรวมถึงการยืมวัตถุเข้าไป ดังนั้นศาลจึงตีความคำว่า “เข้าไป” ของความผิดฐานบุกรุกไว้ในทำนองดังกล่าวเช่นกัน

3.2) กฎหมายของมลรัฐแอริโซนา สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดนิยามการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกและความผิดฐานย่องเบาไว้เหมือนกัน โดยในอดีตกำหนดให้การเข้าไปหมายถึง “การรุกล้ำบางส่วนของร่างกายหรือวัตถุที่ติดกับร่างกายเข้าไป” ต่อมาเกิดแนวความคิดที่ต้องการขยายการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินมากกว่าเดิม จึงได้ตัดองค์ประกอบความผิดที่บัญญัติว่า “ที่ติดอยู่กับอวัยวะเข้าไป” ออกไป ทำให้ปัจจุบันการขวางปาววัตถุเข้าไปจึงอยู่ในขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เช่นกัน และศาลก็ได้ตีความตามตัวอักษรนั้น

3.3) สหราชอาณาจักรตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมและตาม The Larceny Act, 1916 กำหนดให้การเข้าไปหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไป โดยวัตถุที่ยื่นเข้าไปนั้นต้องเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำด้วยประการใดก็ตามที่กำหนดเช่นนี้ดูเป็นเรื่องยากต่อการพิสูจน์ในความผิดฐานย่องเบาที่ต้องพิสูจน์ทางพยานหลักฐานว่าผู้กระทำได้มีเจตนาเข้าไป “เพื่อประกอบความผิดอื่นในอาคาร” ดังกล่าวจริงหรือไม่ ทำให้เมื่อมีการประกาศใช้ The Theft Act, 1968 ศาลของสหราชอาณาจักรจึงได้เปลี่ยนแนวทางการตีความโดยกำหนดให้ร่างกายของผู้กระทำทุกส่วนต้องเข้าไปในทรัพย์สิน แต่ต่อมาเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป ผู้กระทำมีวิธีการกระทำความผิดในอาคารมากมายที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปในสถานที่ทั้งตัว ประกอบกับศาลคำนึงถึงเจตนารมณ์ของความผิดฐานย่องเบา ศาลจึงเปลี่ยนแนวทางการตีความเป็นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่มีความสำคัญในทำนองที่อาจคาดหมายได้ว่าสามารถประกอบความผิดอื่นในอาคารได้และรวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไปเพื่อประกอบความผิดที่ตนตั้งใจจะกระทำหรือเป็นการยื่นเข้าไปเพื่อเป็นส่วนต่อขยายของร่างกาย

4) การเข้าไปที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง กล่าวคือ ปัจจุบันมีราชอาณาจักรไทยเพียงประเทศเดียวที่ได้กำหนดแนวทางการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” แนวทางนี้ ซึ่งแต่เดิมสมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง ศาลฎีกาไทยตีความว่าต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากยังไม่มีกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นหมวดหมู่ จึงยังไม่มีกำหนดขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ว่าต้องเข้าไปเพียงใด ต่อมาในสมัยที่ใช้กฎหมายลักษณอาญาได้มีการกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นหมวดหมู่แล้ว และศาลฎีกามีการตีความว่าต้องมีการเข้าไปทุกส่วนของร่างกายเพราะศาลฎีกาตีความคำว่า “เข้าไป” เหมือนกับการเข้าไปตามความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน ครั้นถึงสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญาศาลฎีกามีการตีความในประเด็นดังกล่าวที่เปลี่ยนไปมาอยู่ซึ่งจำแนกออกไปเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2537 และตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2554 ที่ศาลฎีกาตีความขยายความขอบเขตการเข้าไปในลักษณะกว้างที่ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง เพราะต้องการจะคุ้มครองผู้ครอบครองให้มากที่สุดประกอบกับ

ต้องการจะหาบทบัญญัติมาลงโทษแก่ผู้กระทำเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม และ แบบที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2541 ที่ศาลฎีกาได้ยึดการตีความตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายเป็นสำคัญ ทำให้ศาลฎีกาได้ตีความว่าการเข้าไปหมายรวมถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่ไม่รวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไป ซึ่งถึงแม้จะมีการตีความที่เปลี่ยนไปมาอยู่ แต่เมื่อพิจารณาจากช่วงเวลาแล้ว อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันราชอาณาจักรไทยกำหนดให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง

เมื่อนำพัฒนาการกฎหมายและการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เปรียบเทียบกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทุกประเทศต่างมีพัฒนาการการตีความประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เป็นของตนเอง ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปที่ต้องตีความให้เหมาะสมกับรูปการณ์ ด้วบทกฎหมายและคดีที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามต้องถือว่าปัจจุบันการตีความในประเด็นดังกล่าวของศาลฎีกาไทยยังมีการเปลี่ยนไปมาไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่ อีกทั้งยังไม่เป็นไปตามแนวโน้มของศาลต่างประเทศและไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย กล่าวคือ แม้ศาลต่างประเทศส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการการตีความที่แตกต่างไปจากอดีต แต่ปัจจุบันก็ถือว่ามีบรรทัดฐานที่แน่นอนแล้ว แตกต่างจากศาลฎีกาไทยที่ยังมีการตีความในเรื่องดังกล่าวกลับไปมาไม่ชัดเจนแน่นอน นอกจากนี้มีข้อสังเกตอีกว่าแม้ศาลต่างประเทศในหลายประเทศจะได้มีการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมหรือรูปคดีที่เปลี่ยนไป แต่ทุกประเทศก็ไม่ได้ตีความขยายความกว้างเกินไปจนเกินด้วบทกฎหมาย ยังตีความขยายอยู่ในกรอบด้วบทกฎหมายอยู่ ดังสังเกตได้จากที่ไม่ว่าทุกประเทศจะตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในแนวทางใด ทุกประเทศก็ยังคงกำหนดให้การเข้าไปต้องมี “การเข้าไปอย่างแท้จริง” แตกต่างจากศาลฎีกาไทยที่ได้ตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ถึงขนาดให้ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการตีความขยายความเกินด้วบทกฎหมาย อันขัดกับหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด และยังเป็นการตีความขัดกับเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายที่ประสงค์จะให้การเข้าไปหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป ดังนั้น ด้วยความเคารพอย่างสูงและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าราชอาณาจักรไทยควรทบทวนแนวทางการตีความประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ใหม่ โดยกำหนดให้การเข้าไปต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายและสภาพสังคมตลอดจนสอดคล้องกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ

6.1.2 ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง

ทุกประเทศต่างกำหนดให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้ทั้งสิ้นโดยที่ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองสถานที่อีกรอบหนึ่งก่อน อย่างไรก็ตามในกรณีที่หากความยินยอมของผู้อาศัยกับความยินยอมของผู้ครอบครองสถานที่ขัดกัน แล้วจะต้องยึดเจตนาของผู้ใดเป็นหลักแทนนั้น ทุกประเทศต่างก็มีแนวทางในการตีความประเด็นดังกล่าวแตกต่างกันออกไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่าปัจจุบันสามารถจำแนกแนวทางประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ และ 2) การยึดเจตนาของผู้ครอบครองสถานที่เป็นสำคัญ

1) การยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ เป็นแนวทางที่มีแนวคิดมุ่งคุ้มครองบุคคลภายนอกที่เข้ามา ศาลจึงได้ตีความขยายความกำหนดให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมได้เช่นเดียวกับผู้ครอบครอง และส่งผลให้บุคคลภายนอกสามารถยกเอาความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาอ้างเพื่อไม่ให้ตัวเองมีความผิดฐานบุกรุกได้แม้จะขัดกับเจตนาของผู้ครอบครอง ซึ่งมีสหราชอาณาจักรที่มีพัฒนาการการตีความของศาลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ยึดถือแนวทางนี้ อย่างไรก็ตามการให้ความยินยอมดังกล่าวก็มีข้อจำกัดอยู่ที่ต้องอยู่ในกรอบของความยินยอมเท่านั้น หากไปกระทำการใด ๆ นอกเหนือขอบอำนาจการยินยอม บุคคลภายนอกก็ไม่อาจอ้างความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาอ้างและอาจมีความผิดฐานย่องเบาได้

2) การยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ เป็นแนวทางที่มีแนวคิดมาจากการตีความตามเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดฐานบุกรุกที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองตัวผู้ครอบครอง ศาลจึงตีความให้การได้รับความยินยอมจากผู้อาศัยจึงไม่มีผลไปปลงล้างอำนาจของผู้ครอบครองสถานที่ และส่งผลให้บุคคลภายนอกไม่สามารถยกเอาความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาอ้างเพื่อให้ตัวเองพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้ ซึ่งมีหลายประเทศในปัจจุบันที่กำหนดแนวทางดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) เดิมศาลของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา มีการตีความที่ขัดกันไปมา อยู่ว่าหากการให้ความยินยอมระหว่างผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์และผู้ครอบครองขัดกัน จะต้องยึดเจตนาของผู้ใด ต่อมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว มลรัฐจอร์เจียจึงได้มีการแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดให้หากผู้ครอบครองสถานที่ได้ห้ามปรามบุคคลภายนอกแต่แรกไม่ให้เข้ามาและบุคคลภายนอกก็ทราบถึงการห้ามปรามของผู้ครอบครองสถานที่แล้ว แต่บุคคลภายนอกยังฝืนเข้ามาอีกย่อมมีความผิดฐานบุกรุกและไม่สามารถยกความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นผู้เยาว์ขึ้นเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความผิดได้ ซึ่งศาลก็ได้ตีความตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่นั้น

2.2) ศาลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการตีความมาโดยตลอดว่าหากความยินยอมของผู้อาศัยกับผู้ครอบครองสถานที่ซัดกันแล้วจะต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ

2.3) ราชอาณาจักรไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งในปัจจุบันกำหนดให้ยึดเจตนาผู้ครอบครองเป็นสำคัญ โดยในสมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวงเนื่องจากยังไม่มีกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นหมวดหมู่จึงยังไม่มีมีการตีความในประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครอง ต่อมาในสมัยที่ใช้กฎหมายลักษณะอาญา ได้มีการกำหนดความผิดฐานบุกรุกไว้เป็นหมวดหมู่แล้ว โดยศาลฎีกาเห็นว่าในบางครั้งผู้อาศัยมีความใกล้ชิดกับผู้ครอบครองสถานที่มากจนอาจทำให้บุคคลภายนอกยากที่จะรู้ได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริง จึงควรต้องมีการกำหนดให้ยึดเจตนาของผู้อาศัยเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอก ครั้นถึงสมัยที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญาศาลฎีกามีการตีความในประเด็นดังกล่าวที่เปลี่ยนไปมาอยู่ซึ่งจำแนกออกไปเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2549 ที่ศาลฎีกายังคงมีการตีความโดยยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ เพราะศาลฎีกายังคงถือว่าผู้อาศัยมีความใกล้ชิดกับผู้ครอบครองสถานที่มากจนอาจทำให้บุคคลภายนอกยากที่จะรู้ได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริง ศาลฎีกาจึงได้ตีความมุ่งประสงค์จะคุ้มครองบุคคลภายนอก ทำให้การยินยอมของผู้อาศัยสามารถบังคับใช้ได้และถือเป็นกรณีมีเหตุอันสมควร และแบบที่ 2 พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2556 ที่ศาลฎีกาได้ตีความกลับยึดเจตนาผู้ครอบครองเป็นสำคัญ เพราะศาลฎีกาเห็นว่าผู้ครอบครองถือเป็นมีอำนาจเหนือกว่าผู้อาศัย ประกอบกับเพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เมื่อนำพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองมาเปรียบเทียบกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทุกประเทศต่างมีพัฒนาการการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตามต้องถือว่าปัจจุบันการตีความในประเด็นดังกล่าวของศาลฎีกาไทยยังมีการเปลี่ยนไปมาไม่ชัดเจนแน่นอนอยู่ อีกทั้งยังไม่เป็นไปตามแนวโน้มของศาลต่างประเทศและไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายกล่าวคือ แม้ศาลต่างประเทศจะมีการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองกรณีผู้อาศัยแตกต่างกัน แต่ก็ถือว่าเป็นไปในแนวทางเดียวกันอยู่ อันสังเกตได้จาก กฎหมายที่แก้ไขใหม่ของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาคำหนดให้จะยึดเจตนาผู้ครอบครองเป็นหลักก็ต่อเมื่อต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการห้ามปรามจากผู้ครอบครองก่อน และบุคคลภายนอกก็ต้องทราบถึงการห้ามปรามดังกล่าวด้วย จึงจะถือว่าต้องยึดเจตนาผู้ครอบครองเป็นสำคัญ หากเป็นกรณีอื่นนอกจากนี้ก็อาจต้องยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญแทน ซึ่งสอดคล้องกับการตีความของศาลสหราชอาณาจักร

แตกต่างจากศาลฎีกาไทยที่ในปัจจุบันที่ไม่ได้มีการห้ามปรามจากผู้ครอบครองก่อนแต่อย่างใด แต่ศาลฎีกาก็ได้ตีความยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลัก อันเห็นได้ว่าไม่สอดคล้องกับ

แนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ การตีความของศาลฎีกาไทยในลักษณะนี้นอกจากจะเป็นการตีความที่ไม่สอดคล้องกับหลักการตามศาลต่างประเทศในหลายประเทศ ยังเป็นการสร้างความไม่เป็นธรรมอีกด้วย เพราะจริงอยู่ที่ศาลฎีกาต้องการให้บ้านเมืองเกิดความสงบเรียบร้อย ปลอดภัยจากบุคคลแปลกหน้า แต่การที่บุคคลภายนอกเข้ามาก็เนื่องจากได้รับความยินยอมจากผู้ที่อาศัยในบ้าน โดยตัวบุคคลภายนอกเองไม่มีทางทราบได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง เว้นเสียแต่ได้มีการห้ามปรามอย่างชัดเจนแต่แรก ด้วยความเคารพอย่างสูงศาลฎีกาควรต้องตีความมุ่งคุ้มครองบุคคลภายนอกที่เข้ามาเพราะความสำคัญผิดในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 62 มากกว่าจะมุ่งคุ้มครองสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นต่อไปว่าควรต้องมีการทบทวนแนวทางการตีความในประเด็นดังกล่าวใหม่โดยให้ผู้อาศัยสามารถให้ความยินยอมแก่บุคคลภายนอกได้ เว้นแต่เข้ากรณีบุคคลภายนอกทำเกินขอบอำนาจที่ให้ความยินยอมหรือเป็นกรณีที่บุคคลภายนอกใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปข้างต้น เห็นได้ว่า ทุกประเทศต่างมีพัฒนาการการตีความในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองเป็นของตนเองไปตามความเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่เมื่อพิจารณาจากแนวทางการตีความของศาลฎีกาไทยในปัจจุบันทั้งประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองจะพบว่าทั้ง 2 ประเด็นมีแนวทางที่เปลี่ยนไปมาอยู่ ทั้งการตีความของทั้ง 2 ประเด็นยังไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายและไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่เป็นไปตามแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศ อันทำให้เกิดความไม่ชัดเจนแน่นอนว่าควรจะต้องยึดแนวทางใดเป็นบรรทัดฐาน ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตีความ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละประเด็น ดังนี้

6.2.1 ประเด็นเรื่องขอบเขตของคำว่า “เข้าไป”

ปัจจุบันแนวโน้มการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” คือ การที่ผู้กระทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการเข้าไปอย่างแท้จริง การกระทำการใด ๆ รอบ ๆ ทรัพย์สินและมีผลเป็นการทำให้ผู้ที่อาศัยในทรัพย์สินได้รับความเดือดร้อนก็ถือว่ามี การเข้าไปแล้ว ซึ่งการตีความเช่นนี้ถือเป็นการตีความขยายความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” เกินตัวบทกฎหมาย ไม่ถูกต้องตามหลักการตีความกฎหมายอาญาและไม่สอดคล้องกับหลักการของศาลต่างประเทศ นอกจากนี้จะเห็นว่าในอดีตศาลฎีกาไทยก็มีการตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” แตกต่างกันไปที่มีทั้งตีความว่าการเข้าไปต้อง

เข้าไปทุกส่วนของร่างกาย และตีความว่าการเข้าไปเพียงบางส่วนของร่างกายที่ไม่รวมถึงการยื่นวัตถุเข้าไป อันทำให้เกิดความสับสนว่าควรยึดแนวทางใดเป็นบรรทัดฐาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการตีความที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายและเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนว่าการเข้าไปควรมีขอบเขตเพียงใด จึงเห็นควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการกำหนดนิยามขอบเขตคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกให้มีความชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปตามหมวดนี้ หมายความว่า การยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำความเข้าไป”

เหตุผลที่ควรกำหนดให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป เป็นเพราะต้องการไม่ให้เกิดความสับสนในการนำมาปรับใช้ ทำให้คดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานบุกรุกมีบรรทัดฐานในการตัดสินที่แน่นอน ตัดสินถูกต้องตามหลักการตีความกฎหมาย และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้ร่างประมวลกฎหมายอาญาที่ประสงค์จะให้การเข้าไปมีความหมายถึงการยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเข้าไป

ส่วนเหตุผลที่ไม่ควรกำหนดให้การเข้าไปหมายความว่า การเข้าไปทุกส่วนของร่างกายเป็นเพราะการกำหนดในแนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางที่เคร่งครัดเกินไป ซึ่งหากสังเกตให้ดีจะพบว่าประเทศที่มีการกำหนดให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกหมายถึงการยื่นทุกส่วนของร่างกายเข้าไป ดังเช่น สหรัฐอเมริกา ในท้ายที่สุดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อรูปคดีศาลของสหรัฐอเมริกาก็ไม่ได้ตีความยึดตามกฎหมายเสมอไป แต่ได้ตีความขยายความขอบเขตของการเข้าไปออกไปให้หมายความถึงการยื่นร่างกายที่เป็นส่วนสำคัญของผู้กระทำเข้าไปด้วย ส่วนเหตุผลที่ไม่ควรให้ขอบเขตการเข้าไปรวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปด้วยเป็นเพราะแนวทางดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย อันสังเกตได้จากประเทศที่กำหนดให้การเข้าไปในความผิดฐานบุกรุก รวมถึงการใช้วัตถุเข้าไปได้ ดังเช่น สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรนั้นมักจะตีความคำว่า “เข้าไป” ในความผิดฐานบุกรุกในลักษณะที่กว้างเหมือนกับการเข้าไปในความผิดฐานย่องเบา ซึ่งเป็นฐานความผิดที่มุ่งคุ้มครองต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของผู้ที่อาศัยในสถานที่มากกว่าจะคุ้มครองการรุกรานความเป็นส่วนตัวในสถานบุกรุก แต่เมื่อ

ราชอาณาจักรไทยไม่ได้มีการกำหนดความผิดฐานย่องเบาไว้เป็นฐานความผิดเฉพาะ จึงไม่ควรจะตีความขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” ในลักษณะที่กว้างจนเกินไป

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการกำหนดนิยามการเข้าไปในความผิดฐานบุกรุกที่หมายถึงการใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายผู้กระทำเข้าไป จะเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยมากที่สุด อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาการตีความกฎหมายและความไม่ชัดเจนตามบรรทัดฐานของศาลฎีกาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

6.2.2 ประเด็นเรื่องความยินยอมของผู้ครอบครอง

เนื่องจากการตีความประเด็นความยินยอมของผู้ครอบครองในไทยนั้น ยังมีแนวทางที่ไม่ชัดเจนอยู่ มีทั้งแนวทางที่กำหนดให้ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นหลัก และแนวทางที่กำหนดให้ยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นหลัก อันทำให้เกิดความไม่ชัดเจนแน่นอนในการยึดถือเป็นบรรทัดฐาน แต่ก็อาจอนุมานได้ว่าปัจจุบันศาลฎีกาไทยยึดเจตนาของผู้ครอบครองเป็นสำคัญ เพราะศาลฎีกามุ่งประสงค์จะคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมจากการถูกรุกล้ำเข้ามาจากบุคคลแปลกหน้า ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นการตีความที่ไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายและไม่สอดคล้องกับแนวโน้มการตีความของศาลต่างประเทศรวมถึงสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน เนื่องจากตามสภาพสังคมไทยผู้อาศัยก็ถือเป็นหนึ่งในผู้ที่สามารถให้ความยินยอมได้เช่นกัน อีกทั้งมีความใกล้ชิดกับผู้ครอบครองมาก จนบุคคลภายนอกเองไม่มีทางทราบได้ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความยินยอมได้อย่างแท้จริง เว้นเสียแต่ได้มีการห้ามปรามอย่างชัดเจนตั้งแต่แรก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าบุคคลภายนอกไม่ควรมีความผิดฐานบุกรุกเพราะเป็นการสำคัญผิดคิดว่าตนเองมีอำนาจกระทำได้ อันเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 62 ซึ่งศาลฎีกาควรต้องตีความมุ่งคุ้มครองตัวบุคคลที่ไม่ได้มีเจตนากระทำผิดมากกว่าจะมุ่งคุ้มครองสังคม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นต่อไปว่าควรต้องมีการทบทวนแนวทางการตีความในประเด็นดังกล่าวใหม่โดยให้ยึดแนวคำพิพากษาที่มีมาแต่เดิมที่ให้ยึดเจตนาของผู้อาศัยเป็นสำคัญ กล่าวคือ ให้บุคคลภายนอกสามารถยกความยินยอมของผู้อาศัยขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้เพื่อให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกในกรณีที่ผู้ครอบครองอ้างว่าตนไม่ได้อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาในเคหสถานได้ เพราะถือว่าเป็นการเข้าไปโดยสำคัญผิดที่คิดว่าตนมีอำนาจกระทำได้ตามหลักกฎหมายมาตรา 62 และยังคงสอดคล้องกับแนวทางการตีความของศาลสหราชอาณาจักร

อย่างไรก็ตามก็มีใช้ว่าบุคคลภายนอกจะอ้างความยินยอมของผู้อาศัยได้ทุกกรณีและยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการ ดังนี้

กรณีแรก คือ การที่บุคคลภายนอกเข้าไปกระทำการใด ๆ นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต ดังเช่น ได้เข้าไปในห้องนอนทั้งที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปเฉพาะในห้องรับแขก หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในบ้านแต่กลับเข้าไปโมยของในบ้านด้วย เช่นนี้แม้ผู้อาศัยจะได้ให้ความยินยอม แต่ก็ไม่สามารถยกความยินยอมดังกล่าวขึ้นมาเพื่อให้ตนเองไม่มีความผิดฐานบุกรุกได้ เพราะถือเป็นกรณีที่บุคคลภายนอกได้ทำนอกกรอบการให้ความยินยอม หรือก็คือได้ไปกระทำในสิ่งที่ไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ อันเป็นไปตามแนวทางการตีความของ สหราชอาณาจักรและตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2407/2527 ได้เคยวินิจฉัยเอาไว้

กรณีที่สอง คือ กรณีที่หากเจตนาของผู้ครอบครองและเจตนาของผู้อาศัยขัดกันอย่างชัดเจนถึงขนาดที่ตัวบุคคลภายนอกสามารถทราบได้แต่แรกว่าใครเป็นผู้ครอบครองสถานที่ และผู้ครอบครองสถานที่ก็ได้ห้ามปรามมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาในสถานที่ก่อนแล้ว เช่นนี้ก็ควรที่จะต้องยึดเจตนาของผู้ครอบครองมากกว่าเพราะถือเป็นผู้มีสิทธิเด็ดขาดในสถานที่นั้นตามหลักทั่วไปที่สิทธิครอบครองควรอยู่เหนือกว่าสิทธิอาศัย หากจะถือว่าในกรณีนี้ผู้อาศัยมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ครอบครองทุกประการถึงขนาดที่ผู้ครอบครองได้สั่งห้ามแล้วก็ยังสามารถเข้ามาได้ ก็จะทำให้บ้านเมืองมีแต่คนแปลกหน้าเข้ามา อีกทั้งทำให้สิทธิครอบครองเป็นอันไร้ผลในทางกฎหมายไม่แตกต่างอะไรจากผู้อาศัยคนหนึ่ง นอกจากนี้การกระทำของบุคคลภายนอกดังกล่าวก็ถือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตที่ไม่สามารถยกเอาความยินยอมของผู้อาศัยที่เป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 62 ขึ้นมากล่าวอ้างเพื่อให้ตนพ้นจากความผิดฐานบุกรุกได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการตีความของมลรัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา และตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2539 ได้วินิจฉัยเอาไว้

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาประวัติศาสตร์ความผิดฐานบุกรุกของราชอาณาจักรไทยตั้งแต่สมัยที่ใช้กฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญาจนถึงปัจจุบันที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญาและคำพิพากษาศาลฎีกาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งแต่ละยุคสมัยต่างมีการตีความความผิดฐานบุกรุกในประเด็นขอบเขตของคำว่า “เข้าไป” และความยินยอมของผู้ครอบครองแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ก็เพื่อต้องการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ตัดสินคดีให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองไปพร้อม ๆ กัน

มีข้อสังเกตที่ผู้วิจัยอยากทิ้งท้ายในแต่ละประเด็นเพิ่มเติม คือ ในส่วนเรื่องของการเข้าไปนั้น เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีมีความทันสมัยมากขึ้น มีการใช้หุ่นยนต์หรือพาหนะไร้คนขับเข้าไปสำรวจในสถานที่ต่าง ๆ เช่นนี้หากเกิดกรณีที่มีการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในทางที่มีขอบ ดังเช่น ใช้เทคโนโลยีเข้าไปปรบกววนการครอบครองของผู้อาศัยในสถานที่ จะถือว่าการกระทำดังกล่าวควรมีความผิดฐานบุกรุกหรือไม่ หากจะถือว่าไม่ควรมีความผิดฐานบุกรุกเพราะไม่ถือว่ามีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายแล้ว ก็อาจจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายพิเศษขึ้นมาเพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายครั้งนี้ ส่วนประเด็นเรื่อง

ความยินยอมของผู้ครอบครองนั้น หากเกิดกรณีของผู้อาศัยที่เป็นเพียงผู้เยาว์อายุไม่ถึง 10 ปี เป็นผู้ให้ความยินยอม เช่นนี้จะสามารถนำความความยินยอมดังกล่าวมายกเว้นไม่ให้ผู้กระทำความผิดฐานบุกรุกได้หรือไม่ อันเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจที่ควรจะได้มีการศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าควรจะมีการตีความไปตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและเพื่อความ เป็นธรรมแก่รูปคดีก็ตาม แต่ก็ต้องไม่ลืมคำนึงถึงการตีความตามหลักกฎหมายอยู่เสมอ กล่าวคือ การตีความขยายความในกฎหมายอาญาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและความเหมาะสมแก่รูปคดี นั้นจะต้องไม่ขยายความมากเกินไป มิเช่นนั้นแล้วจะกลายเป็นการตีความเกินตัวบทกฎหมายอาญา ซึ่งขัดกับหลักการตีความกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัดก็เป็นได้

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีประโยชน์ในการเติมเต็มช่องว่างทางความรู้เรื่องพัฒนาการการตีความของศาลฎีกาไทยประเด็นความผิดฐานบุกรุกว่า การตีความของศาลฎีกาไทยนั้นมีพัฒนาการเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการการตีความของศาลต่างประเทศ และนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงแนวทางการตีความประเด็นความผิดฐานบุกรุกในอนาคตต่อไป

รายการอ้างอิง

- "1 Str 332/54 ". Jurion. Accessed February, 11 2018. https://www.jurion.de/urteile/bgh/1954-11-02/1-str-332_54/.
- "2 Str 346/66." Jurion. Accessed February 11, 2018. https://www.jurion.de/urteile/bgh/1966-12-14/2-str-346_66/.
- " (2) 161 Ss 160/ 15 (044/ 15) ." Openjur. Accessed 11 February 2018. <https://openjur.de/u/874607.html>.
- " 3 Ws (B) 29/ 16 - 162 Ss 137/ 15 ." Openjur. Accessed February 11, 2018. <https://openjur.de/u/877981.html>.
- "4 Uf 26/16 ". Accessed February 11, 2018. <http://www.hefam.de/urteile/4UF2616.html>.
- Bolander, Michael. *The German Criminal Code: A Modern English Translation*. Portland: OR: Hart, 2008.
- Cahill, Michael T. "Offense Grading and Multiple Liability: New Challenges for a Model Penal Code Second." *Ohio State Journal of Criminal Law* 2, no. 1 (2004).
- Clarkson, C.M.V., and H.M. Keating. *Criminal Law*. 4th ed. London: Sweet & Maxwell, 1998.
- Coltoff, Paul M., and Alan Weinstein. "Corpus Juris Secundum " Accessed 8 October 2017. <https://1.next.westlaw.com/Document/.html>.
- " Criminal Trespass - Historical Background " . Accessed October 10, 2017. <http://law.jrank.org/pages/2201/Trespass-Criminal-Historical-background.html>.
- Deiser, George F. "Development of Principle in Trespass." *Yale Law Journal* 27, no. 220 (1917-1918).
- Depoorter, Ben. "Fair Trespass." *Columbia Law Review* 111, no. 1090 (2011).

- Elliott, Catherine, and Frances Quinn. *Criminal Law*. 5th ed. Great Britain: Henry Ling, 2004.
- . *Criminal Law* 5th ed. Great Britain: Henry Ling, 2004.
- Freund, Ernst. "Interpretation of Statues." *University of Pennsylvania Law Review and American Law Register* 65, no. 3 (January 1917).
- Garner, Brian A. *Black's Law Dictionary*. 8th ed. St. Paul, Minn.: Thomson West, 2004.
- Georgia, Kurtz Criminal Offenses and Defenses in. "Property Damage Crimes " Accessed February 3, 2018. <https://1.next.westlaw.com/Document.html>.
- Griew, Edward. *The Theft Acts 1968 & 1978*. 6th ed. London: Sweet & Maxwell, 1990.
- History, English Legal. " History of Burglary " Accessed October 13, 2017. <https://englishlegalhistory.wordpress.com/2013/05/30/history-of-burglary/>.
- Jefferson, Michael. *Criminal Law*. 6th ed. Great Britain: Henry Ling, 2003.
- Kadish, Sanford H. "Codifiers of the Criminal Law: Wechsler's Predecessors,," *Columbia Law Review* 78, no. 5 (1978).
- King, L. W. " The Code of Hammurabi. " Accessed June 13, 2018. <http://avalon.law.yale.edu/ancient/hamframe.asp>.
- Küpper, Georg. *Strafrecht Besonderer Teil 1*. 3rd ed. New York: Springer Berlin Heidelberg, 2007.
- LaFave, Wayne R. *Criminal Law*. 5th ed. St. Paul, Minn: Thomson West, 2010.
- McNair, W.W. Buckland and Arnold D. *Roman Law and Common Law: A Comparison in Outline*. 2nd ed. New York: Cambridge University Press, 1965.
- Neumann, K. *Manual of German Law*. London: Her Majesty's Stationery Office, 1952.
- Ormerod, David. *Smith and Hogan Criminal Law: Cases and Materials*. 10th ed. U.S.A.: Oxford University Press, 2009.
- Pollock, Joycelyn M. *Criminal Law*. 11th ed. New York: Routledge, 2016.
- Ratanlal, and Dhirajlal. *The Indian Penal Code*. 32nd ed. Haryana: A Division of Reed Elsevier India Pvt, 2013.
- Simester, AP, and GR Sullivan. *Criminal Law Theory and Doctrine*. 2nd ed. Portland: Hart Publishing, 2004.
- Smith, J. C., and Brian Hogan. *Criminal Law*. 3rd ed. London: Butterworths, 1973.

Yeo, Stanley, Neil Morgan, and Chan Wing Cheong. *Criminal Law in Malaysia and Singapore*. 2nd ed. Singapore: C.O.S Printers Pte, 2012.

ภาษาไทย

กิตติศักดิ์ ปรกติ. "หลักทั่วไปในการใช้และตีความกฎหมาย." ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ติงศภัทย์ (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552.

กฤษณา เมฆเมฆา และอำนาจ เนตยสุภา. "การตีความกฎหมายอาญา." ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ติงศภัทย์ (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. *กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3*. กรุงเทพมหานคร: พลสยาม พรินติ้ง, 2550.

———. "ความรับผิดในทางอาญาของผู้กระทำ: กรณีผู้ถูกกระทำให้ความยินยอม." ใน *รพีพัฒนศักดิ์, อัญชลี วานิชจะกุล (บรรณาธิการ)*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2557.

———. *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: พลสยาม พรินติ้ง, 2551.

ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, ม.ล. *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคความผิด มาตรา 288-366*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2559.

คณพล จันทน์หอม. *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561.

———. *รากฐานกฎหมายอาญา*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2558.

———. "วิเคราะห์กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127: ศึกษากระบวนการร่างกฎหมายและประเด็นความรับผิดในทางอาญา." *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 2545.

คณิต ณ นคร. *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559.

จิตติ ติงศภัทย์. *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2545.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. *ประมวลกฎหมายอาญาฉบับอ้างอิง*. พิมพ์ครั้งที่ 39. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. "ความสำคัญของการตีความในวิชาชีพกฎหมาย." ใน *การใช้การตีความกฎหมาย*, พิรุณา ติงศภัทย์ (บรรณาธิการ). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2552.

- . *แนวคิดในการตีความกฎหมายไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ. *การตีความกฎหมาย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์, 2548.
- ประภาศน์ อวยชัย. *ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 3*. กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537.
- . *ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปีตามกฎหมายอาญา เล่ม 4 (ตอนจบ)*. กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2537.
- พิมพ์พรรณ ไพบูลย์เจริญ. "กฎหมายตราสามดวง: การศึกษาต้นฉบับตัวเขียนและฉบับตัวพิมพ์." ใน *กฎหมายตราสามดวง: แว่นส่องสังคมไทย*, วินัย พงศ์ศรีเพียร (บรรณาธิการ). กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า, 2547.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2556.
- วรทัศน์ เผือกอรุต. "การกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อคุ้มครองสาธารณสุขสถานและสถานที่สำคัญ." *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 2556.
- ศิระ บุญภินนท์. "การตีความกฎหมายอาญา: เน้นการตีความขยายความในกฎหมายอาญา." *บทบัณฑิตย 3* (กันยายน 2550).
- สถาบันปริทัศน์มยงค์. *กฎหมายตราสามดวง เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, 2548.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. เข้าถึงเมื่อ 24 ธันวาคม 2560. <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=30&chap=4&page=t30-4-infodetail05.html>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. *กฎหมายตราสามดวง: หน้าต่างสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. *คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559.
- หยุด แสงอุทัย. *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.
- . *คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาการระงับเหตุกีดกันการตรวจพิจารณาคดีอุทธรณ์คดีอาญา

ครั้งที่ 450/244/2480

ที่ประชุม ที่ 2 กรกฎาคม 2480

ผู้เข้าร่วมประชุม มี

๑. นายจำนง โปษยานนท์	กัมการ
๒. นายประจวบ สุวรรณธรรม	กัมการ
๓. นายวิเศษ รุณง	กัมการ
๔. นายเส็นม เสงวีประณีตวิจิตร	กัมการ
๕. นายวงศ์ สัตย์สันติประจักษ์	กัมการ
๖. นายจรัสเจ้าสถิตวรรณานทร วรกรรม	กัมการ
๗. นายสีหะ จันทนานนท์	กัมการ
๘. นายอรรถกร ศรีภักย์	กัมการ
นายประจวบ แสงอุทัย	ผู้กรรมา
นายวเลก กวัญย์ พังรงนาวาสวัสดิ์ ร.น.	พิจารณาคดีอื่น
นายอุทัย ประจวบ	พิจารณาคดีอื่น
นายเดโช มุขมาศ	พิจารณาคดีอื่น

เป็นประธานประชุม นายสีหะ จันทนานนท์

โดยมีประธานและรองประธานกัมการ ๗ พิจารณาคดีอื่น ที่ประชุม จึงลงมติให้นายวงศ์ สัตย์สันติประจักษ์ เป็นประธาน

ประธาน - ขอให้ประชุมพิจารณา ร่างมาตรา 327 ซึ่งมีถ้อยคำดังนี้ "ผู้ใด มิได้เสียอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายเข้าไปในเคหะสถานของผู้อื่น หรือเข้าไปก่อนตัวผู้ ในที่ซึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ มิได้แจ้งให้ออกแก่ผู้ซึ่งอยู่ในที่นั้น ๆ มีกฎหมายบัญญัติทุกเคหะสถาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

นายสีหะ - ถอนจะพิจารณามาตราที่ ๓๒๗ ว่าร่างมาตรา 327 เราตกลง

นายประยูร ก - ตามที่ร่างมาตรา ๒๒๖ แห่งรัฐธรรมนูญซึ่งมีข้อความดังนี้
อยู่ในที่ซึ่งไม่มีชื่อไว้ซึ่งไว้ในสิ่งนามทรัพย์สินโดยสมบูรณ์ เข้าถือหรือเข้าไปในสิ่งนามทรัพย์สิน
อันเป็นความวิบัติการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นายสิทธิ ก - ขอเสนอให้แก้ไขข้อความร่างมาตรา ๒๒๖ อีกครั้ง
ซึ่งระบุข้อยกเว้น

นายสิทธิ ก - ตามที่ร่างมานี้หลายคนบอกว่าต้องเข้าไปในขณะที่ใช้สิทธิใช้

นายจำรูญ ก - คือหมายถึงเขา enjoy the land peacefully
แปลว่า - เขามีเขาไร้อย่างสงบในคดี

นายสิทธิ ก - ระวังมาก เพราะใช้คำว่า "เพื่อมิให้ผู้อื่นใช้สิทธิ..."
นายจำรูญ ก - มีสิทธิหลายอัน แต่เขาเป็นสิทธิครอบครอง

นายสิทธิ ก - ฝากละคำในเวลาที่เขาไม่รู้ไม่เห็น
ประธาน - แม้เขาไม่รู้ แต่เขาก็ใช้สิทธิ

นายประยูร ก - ใช่ใช่เรื่อง "ใช้สิทธิ" ต้องกระทำเพื่อมิให้เขาใช้สิทธิ

นายสิทธิ ก - พยายามเข้าไปโดยเขาไม่รู้เห็นถือหรือไม่
นายประยูร ก - ควรจะเอาสิทธิพ่วงอื่นด้วย

นายเปี่ยม ก - พยายามเข้าไปในในเวลากลางคืนแบบบุกรุก
นายประยูร ก - แบบบุกรุกเหมือนกัน

นายจำรูญ ก - ถ้าเข้าไปในสิ่งนามทรัพย์สินของเขาโดยเจตนาจะไม่
ให้เขาใช้สิทธิโดยสมบูรณ์ คนเขาถือ

นายสิทธิ ก - ตามกฎหมายบ้านเมืองมีบางข้อ การบุกรุกเข้าไปโดย ๆ มี
โทษเป็นโทษตามกฎหมาย พอจากนั้นจะต้องเข้าไปเพื่อยึดถือเอาสิ่งนามทรัพย์สินหรือ
ในทำนองเดียวกันที่ร่างมานี้เข้าไปโดย ๆ ก็เป็นอีก ตามกฎหมายบ้านเมืองต้อง enter
in order to effect such taking

นายประยูร ก - ตามกฎหมายบ้านเมือง เมื่อผู้กระทำมีเจตนาจะไม่ให้เขา
ครอบครองทรัพย์สินโดยสมบูรณ์แล้วเข้าไปในสิ่งนามนั้นก็เป็นอีกแล้ว.

นายสิทธิ ๖ - ว่าเราชอบรับ เขาไปทำอะไร เล่นนิตไทย

นายประมุน ๖ - เล่นนิต

นายเอี่ยม ๖ - มากไป

นายสิทธิ ๖ - พยายามทั้งสองข้างนี้ เข้าไปเฉย ๆ ไม่ควนเอาผิด

นายประมุน ๖ - พยายามไปช่วยดูจรรยาในส่วนเราควนเอาผิด

นายสิทธิ ๖ - ที่ตั้งโทษนั้นเพราะผู้กระทำมีเจตนาจะ prevent peaceful

enjoyment

นอกจากนั้น เป็นคดีแพ่ง

นายอัครม ๖ - เจตนาทั้งสองชั้น คือเจตนาเข้าผิดทรัพย์สินนั้นและก้อง

เจตนาไม่ให้ราชการของทรัพย์สินโดยปรกติสุข คือควนมีเจตนาไม่ให้กรรมกรของทรัพย์สิน

โดยปรกติสุขแล้วมีเจตนาที่จะบิกลิดทรัพย์สินนั้นจึงเข้าไปในทรัพย์สินนั้น

นายสิทธิ ๖ - เรามีทางฟ้องคดีแพ่ง เพราะมีคำรุกรุกเข้าไปในเขต

สถานที่

นายประมุน ๖ - พยายามมีส่วนพิพาท แอมเข้าไปตามดูจรรยาทุกวันโดยเป็น

คดีแพ่ง

นายสิทธิ ๖ - ไม่ใช่เป็นการรุกรุก เป็นกรณีแดง

นายพิชิต ๖ - ตามกฏหมายเดิมเขียนว่าเข้าไปในที่ซึ่งถือทำधिकายาหรือ

เพื่อ

หรือเพื่อ

เรามีสิทธิตามรุกรุก

นายอัครม ๖ - ตามตัวบทนี้ เป็นคำทำงานเขตเราเพื่อเอาเขตไปทำ

ที่นั่นแล้ว ตามกฏหมายเดิมเขียนว่าเข้าไปเพื่อเป็นนัยเงงโทษแก่ความผิด

ประมุน - พยายามไปจับของไว้ เป็นของทำใหม่เดิมก็เงงโทษเข้าไปคำทุก ๆ

วัน ไม่เอาเป็นนิตตามรุกรุกหรือ

นายประมุน ๖ - ถ้าเป็นขณะที่มีคนอยู่ จะเข้าไปในทางไรนายสิทธิกับยอมได้

ตามรุกรุก

นายอัครม ๖ - การไปเอาการครอบครองของคนอื่นเมื่อเขาไม่โดยชอบแล้ว

ว่าต้องมีเจตนาจะให้ผู้อื่นครอบครองโดยปรกติสุข ถ้าแต่เจตนาจะให้ผู้อื่นครอบครอง

วิธีที่ไม่ปรกติสุข

นายประมุน ๖ - คือต้องรู้ว่าแทนที่คิดที่มีเจ้าของ ไม่พว้างกันไม่ผิด

นายอัครม ๖ - ต้อง รู้จักตัวเจ้าของด้วยหรือ

นายประมุน ๖ - ไม่ต้อง รู้จักตัวผู้ว่ามีเจ้าของก็พอ

นายอัครม ๖ - ถ้าแทนที่เขาคำว่า unlawfully

นายประยูม ๗ - ตามจดหมายอิตาลีของ For August 1910 จึง

นายอัครม ๗ - ตามจดหมายอิตาลี บาง ไปที่คนที่เราใช้เป็นเครื่อง

หมายเขกใบเบเนดิก

นายอัครม ๗ - อิตาลี่เอาเรื่องเงินทอง ไม่เอาเรื่องมรดกบุคคล

นายประยูม ๗ - จดหมายอิตาลีที่ชื่อไปถึงมารดา เขาเรียกเรื่อง return

เราไม่มีใจที่จะเขียนจดหมายตอบเขา ๗ มารดา (นายประยูม ๗ ตามจดหมายอิตาลี

เสนอให้ประยูม)

นายเยี่ยม ๗ - พยายามที่จะเอาไปให้เขา ๗ จะเอาใหม่ อย่างมากอยู่ที่

๑. เงินที่เก็บเก็บค่าของไปออกใบก็ไม่ออก

นายอัครม ๗ - กรณีนั้นควรเอาไปให้ เบเนดิก

นายสิทธิ ๗ - ขอเสนอให้ใช้คำนี้ "ผู้ใดเชื่อใจผู้อื่นได้กับปรกติสุขใน

การกระทำของสิ่งหาวิญญูเขาไปก็ถือเอาสิ่งหาวิญญูนั้น หรือเอาไปต่อทำการ

ใด ๆ ที่ไม่มีการควบคุมปรกติสุขของผู้รอบครองสิ่งหาวิญญูนั้น มีความผิด...."

นายอัครม ๗ - พวกเขาคิดว่าเราไปรู้เราเนนดิก ร่างของนายสิทธิ ๗

ยังไม่สมบูรณ์

ประยูม - การกระทำนั้นยิ่งกว่า "มรดก"

ม.จ.ศก ๗ - ขอเสนอให้ใช้คำว่า "ผู้ใดเชื่อใจผู้อื่นรอบครองสิ่งหาวิญญู

ด้วยใจสงบสุข เขาถือเอาสิ่งหาวิญญูนั้นหรือใจรั้งความการครอบครองสิ่งหาวิญญู

ความใจ....."

นายประยูม ๗ - พยายามที่จะเอาไปให้เขาหรือไม่

นายอัครม ๗ - จดหมายอื่นเพิ่มเขาเจตนา ๓ อย่าง ของเราเขาเจตนา

สิทธิกับเรื่อง ถ้ารวมกันก็เพิ่มเจตนา ๔ อย่าง (๑) เขามีคดีอหัมม์ (๒) เขารั้ง

ความ (๓) มรดก (๔) เขาไปทำความผิด

นายประยูม ๗ - คำว่า "รั้งความ" ตรงที่สาธจะเข้าใจไม่ออก จะ

ว่าต้องมีการใช้คำนี้

นายช้ำช้ำ ๗ - พยายามที่จะหาอีกนิดเขาไว้ ไปทวนก็ใช้คำว่า "รั้ง

ความ"

ม.จ.ศก ๗ - ตอนแรกเขาใช้คำว่า "มรดก" ตรงนี้ใช้คำว่า trouble

นายอัครม ๗ - คำว่า annoy จะแปลว่าอะไรดี

- ๗. ๗. -

ม.จ.สกล ๓ - แปลว่า "แก้ว" ที่ว่า "รังควาน" แปลว่า รบกวนและ ทำให้
รกชัวย

นายจำรูญ ๓ - ความดีของ ม.จ.สกล ๓ - คือนายสิทธิ ๓ ทรงค้นแบบ
ที่ใดก็ตามทำข้างนี้

นายประจักษ์ ๓ - ร่างของนายสิทธิ เป็นที่นิยมชม คือจะ เข้าใจว่า รบกวนส่วน
ที่กล่าว เมื่อเข้าเข้ามาขอมีหลักฐานที่เขารุกขนั้น ๆ

นายอัศวิน ๓ - ตามกตมนายอื่นเต็มเป็น เรื่องรบกวนตัว แต่ร่างของนาย
สิทธิ ๓ กล่าว ๆ ที่มีความสูงที่มีขนาดขึ้น

ม.จ.สกล ๓ - คำว่า "ปรกติสุข" หมายถึงถึงมีสุขแบบประจำ

นายจำรูญ ๓ - หมายถึง *ordinary happy*

ประธาน - ขอให้ผู้ร่วมงานจงใจให้คนร่างของนายสิทธิและของ ม.จ.สกล ๓
ชกกัน ซึ่งมีความตั้งใจในนี้

(ร่างของนายสิทธิ ๓)

ร่างนายตรา งกร ผู้ใดที่จะมิให้ผู้อื่นให้รับปรกติสุขในการครอบครอง
องค์การวิเทศน์ เขาไปยึดถือเขาองค์การวิเทศน์นั้น หรือเข้าไปปะทะการใด ๆ อันเป็น
การรบกวนปรกติสุขของผู้ครอบครององค์การวิเทศน์นั้น มีความผิด....."

(ร่างของ ม.จ.สกล ๓)

ผู้ใด เมื่อมิให้ผู้อื่นครอบครององค์การวิเทศน์โดยสงบสุข เข้าคือ หรือเข้า
รบกวน (รังควาน) การครอบครองนั้น มีความผิด....."

นายประจักษ์ ๓ - ร่างของนายสิทธิ เมื่อนำคำเดิมที่นิยมชม คือคำว่า "อัน
เป็นกรรบกวนปรกติสุข" แต่เป็น "อันเป็นกรรบกวนการครอบครองโดยสงบสุข"

นายอัศวิน ๓ - ต้องมากกว่านั้น เพราะว่ามาทำทาบเราพูด ๆ วันควน
รกชัวย

ม.จ.สกล ๓ - ขอเสนอ ให้เอาของ ม.จ.สกล ๓ และนายสิทธิ ๓ รวม
กัน ไรคำว่า "ผู้ใดเมื่อมิให้ผู้อื่นครอบครององค์การวิเทศน์โดยสงบสุข เข้าคือหรือเข้าไป
รบกวนการใด ๆ อันเป็นกรรบกวนการครอบครอง" ของไป มีความผิด...."

นายอัศวิน ๓ - ถ้าเข้าไปรบกวนผู้ใดก็เอา

นายประจักษ์ ๓ - คำว่า "รังควานการครอบครอง" ก็จุดถึงสิ่งนั้นและ

รกชัวย

ม.จ.สกล ๓ - ที่นี้จะ เป็นผู้ถูกกระทำไม่ได้

นายอัครธรรม - "ตั้งชื่อว่า "วังสวน" "วังสวน" เป็น *about*
 นายจำรูญ - "ตั้งชื่อเขาว่าวังสวนของ ไม่อย่างนั้นควนแทนที่แห่ง
 นายอัครธรรม - "มีบ้านอีกชื่อหนึ่ง "บุกรุก" ตั้งเขาในฝั่งสวนวังไม่
 นายจำรูญ - "ไม่ตั้งเขาในฝั่งนี้"
 นายอัครธรรม - "ทางด้านซ้าย" รั้วบ้านข้างนี้ก็เป็นของต่อ เขา

ไม่ไปเกาะหน้าข้างเขาแทนอีกไหม

นายจำรูญ - "ถามคุณนายถึงวังสวนเขาในหรือที่เครื่องมือเขาใน
 เขานี้ยังมี เขาอาจแปลอย่างอื่นก็ได้"

นายโพธิ์ - "ถามคุณนายของเขารื้อเครื่องมือไม่"

พระสวน - "ของเขารื้อ *burglary* คือ *break into*

คำว่า "วังสวน" ไม่ใช่ชื่อที่ลอกมาจาก "วังสวน"

นายอ. สม - "มีชื่อคำคือ "วัง"

นายอัครธรรม - "คำว่า "สวน" ของเขาอยู่ในที่นั้น"

นายอ. สม - "มีพระสวนเขาว่ามีการเอาคำที่ว่าสวนไว้คำว่า "วัง

สวน" หรือมี มีราชธานีสมุทร ปี ๕ กรกฎาคม ๒๔๑๖ เวลา ๑๔.๑๕ น.

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕.๑๖ น.

เจ้าพนักงานกรมการวังสวน

[Handwritten signature]
 ผู้ตรวจงาน

คณะกรรมการศึกษา

รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา

ครั้งที่ 46/2597-486

วันพฤหัสบดี ที่ 8 กรกฎาคม 2486

ผู้ที่มาประชุม คือ

1. นายจำรูญ โปสยานนท์	กัมการ
2. นายประมุน สุวรรณสร .	กัมการ
3. นายพิฑาณ บุลยง	กัมการ
4. นายเปี่ยม เลวณิชธัมวิทักส์	กัมการ
5. นายวงศ์ สักขสิทธิ์ประจักษ์	กัมการ
6. หม่อมเจ้าสกลวรรณากร จรจรน	กัมการ
7. นายสิทธิ ชุมนานนท์	กัมการ
8. นายถัดกรม สรีวาทย์	กัมการ
นายหยุด แสงอุทัย	ผู้จ้กรายงาน
นายวาเอก ฉวชัย พำรจนาวาสวัสดี ร.น.	ศิกรราชการที่อื่น
นายอุทัย แสงมณี	ศิกรราชการที่อื่น
นายเหี่ยม มุณฑาค	ศิกรราชการที่อื่น

เปิดประชุมเวลา 14.00 นาฬิกา

โดยที่ประธานและรองประธานอนุกรรมการศิกรราชการที่อื่น ที่ประชุมจึงลง

มติให้นายวงศ์ สักขสิทธิ์ประจักษ์ เสนอประธาน

ประธาน - ขอให้พิจารณาร่างมาตรา 329 ต่อจากการประชุมวันก่อน

นายสิทธิ - ในเรื่องบุกรุกเคหสถานจะเอาแคบเข้างลักทรัพย์

นายประมุน - ความจะเอาให้กว้าง

นายสิทธิ - การกระทำเข้ามาตรา 327 แล้ว

นายประมุน - พยายามเข้าไปในเวลากลางคืน ในส่วนกล้วยเขต

บ้านของเขาจะเอาเหมือนกัน

นายถัดกรม - ตามกฎหมายต่างประเทศอื่น ๆ นั้นข้อสำคัญก็เพื่อจะ

ส่ง (L.N. enclosed

-นาย-

นายสิทธิ ฯ - กรณีที่นายประมุขยกขึ้นเป็น เรื่องพยายามลักทรัพย์
 นายจำรูณ ฯ - ยิงห่างไป แต่ในเรื่องบ้านเราต้องพยายามคุ้มครองให้มาก
 นายอัครม ฯ - ตามประมวลกฎหมายอาชญากรรมเมื่อเข้าไปในบ้าน

หรือ guarded premises

นายจำรูณ ฯ - ในเรื่องบุกรุกนั้นเขากันรั้วเขาไว้ก็ ๆ เข้าไปควนจะเอา
 ไปด้วยเหมือนกัน

นายอัครม ฯ - ที่ร่างมาตรา ๓๕๑ ไม่มีคำว่า "รั้วเขต" นั้น เพราะใน
 การพิจารณาว่ากระที่ ๓ นายมนตรี ฯ เสนอว่าคำว่า "เขตสถาน" หมายถึงรั้วเขต
 แล้ว รั้วเขตออกได้ ที่ประชุมจึงได้ตัดออก หลากหลายว่าถ้ามายจีนมีรั้วเขต
 รั้วในมาตราใด

นายพิราภ ฯ - บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๖

ประธาน - เราต้องตกลงกันก่อนว่าคำว่า "เขตสถาน" รวมถึงรั้วเขต

ด้วยหรือไม่

นายสิทธิ ฯ - รวมทุกแล้ว

ประธาน - ไม่ชัด

ม.จ.สกล ฯ - ตัวอย่างสวนมิสกวัน มีรั้วล้อมรอบ เข้าไปในนั้นถือว่าเข้า

ไปในระ ราชสถาน

นายประมุข ฯ - หย่าส่วนจิตจคามิคำหนักตรงกลาง มีสนามหญ้าและสนาม
 กอล์ฟ เข้าไปในสนามกอล์ฟยังไม่เกี่ยวเนื่องกับบริ เวณ แต่ถ้าเข้าไปใกล้ ๆ คำหนักเป็น

นายจำรูณ ฯ - ต้องดูว่าเขารั้วของบ้านหรือรั้วของสถานที่ คือเป็นรั้วหรือ
 ที่เห็นได้

ส่วน compound

ม.จ.สกล ฯ - ใช้คำว่า "บริ เวณบ้าน" จะดีกว่า

นายประมุข ฯ - อ่านบทวิเคราะห์คำว่า "เขตสถาน" ตามที่ตกลงใน
 การประชุมวาระที่ ๖ เสนอที่ประชุม

ม.จ.สกล ฯ - เเนบป็นหาว่าศาลจะตีความคำว่า "บริ เวณ" หย่างไร

นายจำรูณ ฯ - เมื่อเราตกลงกันเป็นบทวิเคราะห์ในมาตรา ๖ แล้วก็ร่าง
 งาน แล้วในส่วนเป็น annex ของบ้านหรือเปล่า

นายสิทธิ ฯ - ปัญหาที่เราไม่ต้องการเพราะ เป็นปัญหาในเรื่องลักทรัพย์
 ว่าแล้ว ถ้าจะมีปัญหาก็ไม่มีปัญหานั้น

- นาย -

นายประยูร ฯ - พระราชบัญญัติส่งเสด็จการไฟฟ้าใช้คำว่า "ที่ดิน
ในโรงเรือน" เขาไม่ใช้คำว่า "เคหะสถาน"

นายอัครม ฯ - เราถือหลักว่าถ้าคำใดมีในพจนานุกรมก็ให้ชัด

นายสิทธิ ฯ - ถ้าเราใช้คำอื่นก็เท่ากับเราถือว่า "เคหะสถาน" หมาย
ความเฉพาะ ถึงตัวเรือน

ม.จ.สพท ฯ - เราใช้คำว่า "เคหะสถาน" ก็มี "เคหะ" ก็มี ถ้าคำ
ทั้งสองนี้มีความหมายเหมือนกันขอให้ตัดคำว่า "สถาน" ออกใช้คำว่า "เคหะ" เฉย ๆ
การที่เขาใช้คำต่างกันเช่น เพราะ เราสันนิษฐานเสียก่อนว่าคำว่า "เคหะสถาน" กับ
คำว่า "เคหะ" ต่างกัน

นายอัครม ฯ - เราไม่แย้งกันในนโยบายว่ามาตรา ๓๒๑ ความบัญญัติ
อย่างไร แต่เราไม่ตกลงกันว่า คำว่า "เคหะสถาน" มีความหมายแค่นี้

นายพิชาน ฯ - จะเห็นเคหะสถานก็ต้องมี enclose และอยู่ใน
ใน

นายสิทธิ ฯ - ขอเสนอว่าเรื่องมรดกความจะเหมือนกับเรื่องสิทธิ์
ที่ห้ามหรือเพราะใช้คำว่า "เคหะสถาน" ไม่ก็ก็ต้องไปแก้กันใหม่

ประธาน - พยายาม - พยายามว่าที่พูดกันว่า เป็น "เคหะสถาน" แต่ถ้าวาง
ออกไปไม่เป็น ศาลและทนายความจะไม่เข้าใจ

นายจรัญ ฯ - เข้างสวนจิตสลา จะถือว่าเป็นรั้วเขตเคหะสถานไม่ได้
แต่ก็เป็นที่ พระ เจ้าแผ่นดินขุดไปอีกข้างหนึ่ง แต่ถ้านาย ก. ไปขุดบ้านข้างนั้นจะ
ว่าเป็นรั้วบ้าง ไม่ได้

นายอัครม ฯ - มาตรา ๓๒๑ ใช้คำว่า "รั้วเขตเคหะสถาน"

นายจรัญ ฯ - ถ้ามาตรานี้เขียนคำว่า "รั้วเขต" จะทำให้เป็นที่สงสัย

นายอัครม ฯ - เอาเฉพาะ "รั้วเขตเคหะสถาน" ขอชักตัวหมายให้เห็น
ดังนี้ไปทำนาพันไร่ ทำรั้วรอบ แล้วไปปลูกเรือนอยู่ตรงกลาง ไม่ใช่รั้วเขตเคหะสถาน

นายจรัญ ฯ - ประธานขอให้เขียนให้หมดปัญหา แต่ฉันเห็นว่าจะเขียนข้าง
รั้วก็ได้แก่ปัญหา

นายอัครม ฯ - พยายามว่าที่ขุดข้างบ้านทั้ง ๒๐ เส้น จะเอาไหม

นายจรัญ ฯ - ต้องแล้วแต่บ้านอย่างไร

ประธาน - เห็นว่าใส่ "รั้ว" เข้าไปในร่างมาตรา ๓๒๑ ก็ไม่ได้

นายสิทธิ ฯ - เมื่อไร เป็นรั้วของบ้านเรา เข้าไปในเขตนั้นก็ เป็นเคหะสถาน
ก็ว่า เขาคำ เกี่ยวกันกับ ลัทธิขงจื้อ

นายอัครกรม ฯ - ผู้พิพากษาว่า ถ้ารั้วของบ้าน เป็น เคหะสถานแล้ว จะ
เรียกรั้วของบ้านทำไม

ประธาน - กตหมาย เก่าเขาใช้ถ้อยคำอย่างนั้น เราจะเขียนอย่างไร
จะเข้าใจอย่างเก่า

นายประมุน ฯ - ดูตามตัวหนังสือของคัมภีร์เดิมจะ เห็นว่า เคหะสถาน เป็น
ส่วนหนึ่งของที่อาศัย

นายอัครกรม ฯ - แต่คำว่า "ที่อาศัย" ของเดิมก็คือ "เคหะสถาน" นั้น
เอง แต่คำคุณศัพท์เก่าคำว่า "เคหะสถาน" ก็แถบ

ประธาน - ถ้าถือว่าร้วใหญ่ ไนบริ เวณบ้านแล้ว คำว่า "บริเวณบ้านก็กว้าง
กว่าที่รั้วในรั้ว" ถ้าจะให้นั้นคัมภีร์ก็ของเดิมคำว่า "รั้ว" ลงไปไนบทวิเคราะห์ด้วย

นายสิทธิ ฯ - มาคราวนี้เราอ่านคำว่า "เคหะสถาน" ไปก่อน แล้วเราจึง
มาพิจารณามติวิเคราะห์คำว่า "เคหะสถาน" กันใหม่

นายประมุน ฯ - หย่างบ้านนอกมีรั้วนาแล้วมีรั้วบ้านอีกชั้นหนึ่ง ตรงที่เขา
ปลูกกินเป็น เป็น พายไนรั้วบ้าน เป็น เคหะสถาน

นายอัครกรม ฯ - กตหมายอื่น เดียวในเรื่องลัทธิขงจื้อคำว่า "โรงเรือน"
จะนั้นก็ไนระเบียบจึงไม่เข้า

นายสิทธิ ฯ - เราคาดกับใหม่ คำว่า "เคหะสถาน" หมายความว่าอย่างไร
สำหรับมาคราวนี้เราใช้คำว่า "เคหะสถาน"

ประธาน - ไนทางน เหมบายมุกทุกควนจะ กว้างกว่าลัทธิขงจื้อ

นายสิทธิ ฯ - เราจะ ไปเขียนมติวิเคราะห์ใหม่ให้เคหะสถานมีความหมาย
กว้าง คือให้คลุมถึงรั้วด้วย จะได้ไม่ต้องใช้คำยืดยาว แล้วเราไปดูว่าลัทธิขงจื้อจะควนแคบ
กว่ามุกทุกหรือไม่

ม.จ. สกล ฯ - เห็นว่าลัทธิขงจื้อจะ แคบกว่ามุกทุก

นายเยี่ยม ฯ - แปลว่าแต่ใหม่บายใหม่ ไคยใช้คำขงจื้อ

ที่ประชุมตกลงตามข้อเสนอบ ของนายสิทธิ ฯ กล่าวคือมุกทุกจะ เขาถึงรั้วเขต
เคหะสถานด้วย แต่ไนมาตรา ๒๒๑ ใช้คำว่า "เคหะสถาน" เท่านั้น เมื่อพิจารณามาตรา
ข้าง ฯ เล็กแล้วจะกลับไปพิจารณามติวิเคราะห์คำว่า "เคหะสถาน" ใหม่ แล้วจึงไป
พิจารณาในเรื่องลัทธิขงจื้อว่า จะ เอาหย่างมุกทุกหรือไม่

นายสิทธิ ฯ - สำหรับด้อยค่าไม่ร่างมาตรา ๖๑๑ ควรจะใช้คำว่า "โดย
ไม่ได้มีอนุญาต"

นายอัครม ฯ - ถอดหมายต่างประเทศอื่น ๆ ใช้คำว่า "with cause"

นายจ่ารุง ฯ - ควรใช้คำว่า "โดยไม่มีข้อแก้ตัวตามกฎหมาย"

นายประมูณ ฯ - ใช้คำว่า "โดยไม่มีเหตุสมควร" ดีกว่า

นายสิทธิ ฯ - หย่าหนักเข้ามาเข้าไปในบ้านเขาเป็น เหตุอันสมควร

นายประมูณ ฯ - หรือหย่าถึงแก่ตกไปในบ้านเขา ไม่พบใครก็ป็นรั้วเขา

ไปก็ม พอเขามาเห็นให้พูดว่า "อนุญาตเข้ามา" เป็นเหตุอันสมควร

นายจ่ารุง ฯ - เป็นเหตุอันสมควร

นายสิทธิ ฯ - ถ้าใช้คำว่า "โดยไม่ได้มีอนุญาต" จะไม่ดีกว่าคำว่า

"โดยไม่มีเหตุอันสมควร" หรือ

ประธาน - ปล่อยให้ศาลพิจารณาสว่าสมควรหรือไม่

นายสิทธิ ฯ - ขอเสนอให้ใช้ถ้อยคำดังนี้ "ผู้ใดเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในเคหะ
สถานของผู้อื่น โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่ยอมออกไปจาก เคหะสถาน เมื่อผู้มีสิทธิ
ที่จะเข้ามีให้เข้าไปได้ขมิใจให้ออกไป มีความผิด....."

นายจ่ารุง ฯ - ใช้คำว่า "เมื่อผู้มีสิทธิได้ขมิใจ..." ก็พอ

~~นายจ่ารุง ฯ - ใช้คำว่า "เมื่อผู้มีสิทธิได้ขมิใจ..." ก็พอ~~

ม.จ.สกล ฯ - ควรใช้คำว่า "โดยขัดกับความประสงค์ของเจ้าของสถาน

ที่โดยตรงหรือโดยปริยาย"

ประธาน - หมายความว่า "โดยปริยายหรือไม่"

นายวิชาญ ฯ - คนมาเก็บเงินมีเหตุอันสมควรจะ เข้าไป

นายจ่ารุง ฯ - ตามกฎหมายอังกฤษหรือเป็น เรื่อง implied permit ส่วน

เหตุอันสมควรหลวมไป

นายสิทธิ ฯ - ใช้คำว่า "โดยมิได้รับอนุญาตจาก เจ้าของโดยตรงหรือโดย

ปริยายดีกว่า

ประธาน - เจ้าหน้าท่าทางนี้ เราไม่หย่ากให้ จึงไล่ออกไปจะถือว่าโดย

ปริยายหรือไม่

นายสิทธิ ฯ - ใช้คำว่า "อนุญาต" อาจไม่ดี หย่าก่าหรวกเข้ามาจับคน

ในบ้านไม่ได้อนุญาต แต่เป็นการเข้ามาโดยมีเหตุอันสมควร

ประธาน - วัตถุประสงค์สำหรับให้พ้นภัย ขโมยวิ่งเข้าไปในวัดก็ถือว่ามิเหตุ

อันสมควร

นายสิทธิ ฯ - ขอเสนออีกร่างหนึ่ง "ผู้ใดเข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหะสถานของผู้ใดโดยมิได้รับอนุญาตโดยตรงหรือโดยปริยายจากผู้ครอบครองเคหะสถานนี้ หรือยินยอมออกไปจาก เคหะสถานเมื่อผู้มีหน้าที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้จับไล่ให้ออกไป มีความผิด....."

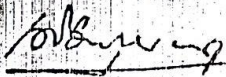
นายจำรูญ ฯ - ใช้คำว่า "โดยมิได้รับอนุญาตโดยตรงหรือโดยปริยาย" ไม่ต้องพูดถึงว่าจากใคร เพราะเข้าใจได้

นายสิทธิ ฯ - ก็เหมือนกัน ใช้คำว่า "จงก่อกวนของเคหะสถาน" ออกได้

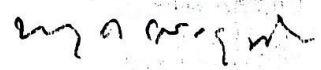
นายเยี่ยม ฯ - ถ้าอนุญาตให้เข้าไปก็ไม่เช่นมุกรุกหน้แล้ว คำว่า "เหตุอันสมควร" เขาหมายถึง เหตุผลบางอย่างอื่น

มติที่ประชุมฯ ที่ประชุมให้ผู้ตรวจรายงานจัดพิมพ์ร่างมาตรา 329 ของนายสิทธิ ทั้ง 2 ร่างเสนอ เพื่อพิจารณาคราวหน้า กำหนดวันศุกร์ ที่ ๑ กรกฎาคม 2486 เวลา 14.00 น.

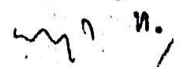
ปิดประชุมเวลา 16.10 น.

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา.

ผู้ตรวจรายงาน.

สุรพงษ์ พ.

 พ.

ผู้ให้เช่าปิดห้องไม่ยอมให้ผู้เช่าเข้าครอบครอง เป็นความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๕๓๓๕

๓๕๓. คำพิพากษานิติภาคที่ ๑/๒๕๑๒ (ประชุมใหญ่)

เรื่อง ผู้ให้เช่าปิดห้องไม่ยอมให้ผู้เช่าเข้าครอบครอง
เป็นความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ปัญหา : ผู้ให้เช่ากับผู้เช่ามีข้อโต้แย้งสิทธิตามสัญญาเช่ากันอยู่
ผู้ให้เช่าใช้ไม้กระดานตีขวางประตูไม่ยอมให้ผู้เช่าเข้าครอบครองห้องเช่าได้
ผู้ให้เช่าจะมีความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ในคดีระหว่าง นายคู่ย แซ่ปึง
นายวิโรจน์ วังดาล

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นเจ้าของห้องพิพาท โจทก์เป็นผู้เช่าห้องพิพาท ระหว่าง
ที่โจทก์ออกจากห้องไปธุระ จำเลยได้คุมสมัครพรรคพวกไปที่ห้องที่โจทก์เช่า แล้วใช้
ไม้กระดานตรึงด้วยตะปูกันประตูห้อง และจัดคนของจำเลยเฝ้าอยู่หน้าประตู ชูบังค้ำ
ไม่ให้โจทก์จัดไม้กระดานที่กันประตูเพื่อเข้าไปในห้อง ทั้งนี้ด้วยเจตนารบกวนการ
ครอบครองไม่ให้โจทก์เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่อาศัยโดยปกติสุข ขอให้ลงโทษตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒, ๘๓, ๘๕

ศาลชั้นต้นได้สำนวนฟ้องแล้ว คดีมีมูล

จำเลยให้การปฏิเสธ ต่อสู้ว่าห้องพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย โจทก์ไม่เคย
เช่าห้องนี้จากจำเลย และไม่มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ กับจำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย
ไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยปิดห้องพิพาทไว้เพื่อป้องกันทรัพย์สินของจำเลยโดยสุจริต

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด พิพากษา
ยกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๖๒ ให้ปรับ ๖๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙, ๓๐

จำเลยฎีกา

ร่างคำพิพากษาศาลฎีกาว่า การที่จำเลยปิดห้องไม่ยอมให้โจทก์เข้าครอบครอง โดยผลการ เป็นการเข้าไปกระทำการอันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุข การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒

ปัญหาที่ว่า การที่จำเลยปิดห้องของจำเลย ไม่ยอมให้โจทก์เข้าครอบครอง เป็นการเข้าไปกระทำการอันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุข และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ หรือไม่

นายประกอบ หุตะสิงห์ ประธาน ฯ ขอเชิญคุณโชคเจ้าของสำนวนแถลง

นายโชค จารุจินดา คดีนี้มีปัญหาสองข้อคือ ๑. เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั่นเอง จะกระทำความผิดตามมาตรา ๓๖๒ ได้หรือไม่ ๒. จำเลยในคดีนี้ได้ “เข้าไป” แล้วหรือยัง

คณะ ฯ และผมเห็นต้องกันว่า มาตรา ๓๖๒ กำหนดความผิดไว้สองตอนคือ ตอนต้นเป็นเรื่อง “แย่ง” การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งลักษณะของความผิดเห็นได้อยู่ในตัวว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั่นเองจะทำความผิดชนิดนี้ไม่ได้ เพราะเป็นการแย่งมาเป็นของตน อสังหาริมทรัพย์นั้นจึงต้องเป็นของคนอื่น ส่วนตอนหลังของมาตรา ๓๖๒ เป็นเรื่อง “รบกวน” การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์นั้นจะเป็นของผู้ใดจึงไม่ใช่ข้อสำคัญ แม้อสังหาริมทรัพย์จะเป็นของตน ถ้าผู้อื่นมีสิทธิครอบครองอยู่ เจ้าของก็ไม่มีสิทธิรบกวนการครอบครองของเขาโดยผลการ เพราะฉะนั้นแม้ผู้กระทำการรบกวนจะเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์เองก็ทำความผิดชนิดนี้ได้ ถ้าเข้าไปรบกวนการครอบครองของผู้ที่มีสิทธิครอบครองทรัพย์นั้น

สำหรับปัญหาที่สอง ทั้งคณะ ฯ และผมเห็นว่า คำว่า “เข้าไป” ในตอนท้ายของมาตรา ๓๖๒ นี้ มิได้ หมายความว่าเฉพาะการเข้าไปในตัวอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แต่หมายความว่ารวมถึงการเข้าไปใน “เขตอำนาจการครอบครองของเขาด้วย” การที่จำเลยเอาไม้ไปตอกปิดประตูห้องแถวซึ่งบุคคลอื่นครอบครองอยู่ก็เป็นการเข้าไปในเขตอำนาจการครอบครองของเขาแล้ว แม้อันที่เข้าใช้ถ้อยคำต่างกัน ตอนต้นใช้ถ้อยคำว่า ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น แต่ตอนหลังใช้ถ้อยคำว่า “เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครอง” เท่านั้น ไม่ได้ ระบุว่าต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์เหมือน

ผู้ให้เช่าปิดห้องไม่ยอมให้ผู้เช่าเข้าครอบครอง เป็นความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๔๓๓๗

ตอนต้น

ประธาน ฯ คำว่า “...รบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข...” ในมาตรา ๓๖๒ ตอนหลังนั้น “อสังหาริมทรัพย์ของเขา” หมายถึง “อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น” ที่ได้บัญญัติไว้ในตอนต้นของมาตราเดียวกันใช่หรือไม่

นายโชค จารุจินดา ในรายงานการประชุมใหญ่ของฎีกาที่ ๑๓๕๕/๒๕๐๔ มีนัยให้เห็นว่า คำว่า “ของเขา” หมายถึงการครอบครองของเขา ไม่ใช่อสังหาริมทรัพย์ของเขา คำว่า “อสังหาริมทรัพย์” แต่งคำว่าการครอบครองให้รู้ว่าครอบครองอะไรเท่านั้น

นายวินัย ทองลงยา (อ่านรายงานการประชุมใหญ่ของฎีกาที่ ๑๓๕๕/๒๕๐๔) แต่ข้อเท็จจริงในคดีนี้ต่างกับฎีกาที่ ๑๓๕๕/๒๕๐๔ เพราะคดีนี้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั่นเองเป็นผู้รบกวนการครอบครอง ส่วนฎีกา ๑๓๕๕/๒๕๐๔ นั้น บุคคลที่ ๓ เข้าไปปลุกบ้านในที่ซึ่งผู้อื่นเข้ามา และคดีนี้จำเลยยังโต้เถียงอยู่ว่าโจทก์ไม่ได้เช่าจากจำเลย และไม่มีนิติสัมพันธ์กับจำเลย ควรฟังข้อเท็จจริงให้ชัดเสียก่อนว่าโจทก์เช่าและมีสิทธิครอบครองห้องพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

นายโชค จารุจินดา แต่ฎีกาที่ ๒๔๙/๒๕๐๕ มีข้อเท็จจริงตรงกับคดีนี้

นายวินัย ทองลงยา คำพิพากษาในคดีนั้นก็ให้ย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่าผู้ครอบครองมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

นายโชค จารุจินดา ฎีกาที่ ๒๔๙/๒๕๐๕ รับรองอยู่ในตัวว่า ผู้ให้เช่าซึ่งเป็นเจ้าของกระทำความผิดฐานบุกรุกรบกวนการครอบครองของผู้เช่าได้ มิฉะนั้นศาลฎีกาก็ต้องพิพากษายกฟ้อง ไม่ย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ อนึ่งข้อเท็จจริงในคดีนี้ ฟังได้ว่าโจทก์เช่าห้องพิพาทมาจากเจ้าของเดิม และครอบครองตลอดมาจนบัดนี้ เมื่อห้องตกมาเป็นของจำเลย โจทก์จำเลยได้โต้แย้งสิทธิกัน โดยจำเลยจะให้โจทก์ออกไป แต่โจทก์ก็ถือว่ายังมีสิทธิอยู่ได้ และยังคงอยู่ในห้องพิพาทต่อมา จึงฟังได้ว่าโจทก์ยังคงยึดถือครอบครองห้องพิพาทอยู่โดยอ้างว่าอาศัยสิทธิตามสัญญาเช่า

นายวินัย ทองลงยา เคยมีฎีกาในปี ๒๔๘๔-๒๔๘๕ วินิจฉัยว่าการที่คนของผู้ให้เช่าเข้าไปเทปูนปิดส้วม และเอาทรัพย์สินของผู้ครอบครองออกจากห้องเช่า แต่ผู้ครอบครองไม่มีสิทธิตามสัญญาเช่าแล้ว ดังนี้ คนของผู้ให้เช่าไม่มีความผิดฐานบุกรุก

นายยง เหลืองรังษี ฎีกานั้นตัดสินตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่ง

ใช้ถ้อยคำต่างกับมาตรา ๓๖๒ นี้

นายเฉลิม ทัดภิรมย์ ถ้าแปลมาตรา ๓๖๒ ตอนหลังอย่างที่คุณโชคแปล บางส่วนของมาตรา ๓๖๔ จะไม่มีที่ใช้ ควรแปลคำว่า “อสังหาริมทรัพย์ของเขา” ว่า “อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น”

นายโชค จารุจินดา มาตรา ๓๖๔ ใช้สำหรับกรณีบุกรุกเคหสถานและอาคารบางชนิด โดยผู้กระทำความผิดมิได้มีเจตนารบกวการครอบครองโดยตรง

นายวินัย ทองลงยา ผมเห็นว่าควรฟังเสียก่อนว่าโจทก์มีสิทธิการเช่าหรือไม่ ถ้าโจทก์มีสิทธิการเช่าผมเห็นด้วยกับร่าง ฯ เพราะตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๔๕ ผู้ให้เช่าจะเข้าไปในสถานที่ให้เช่า โดยมีใช้ในเวลาเวลาที่สมควรไม่ได้อยู่แล้ว จึงอาจผิดฐานรบกวนการครอบครองของผู้เช่าได้

นายโชค จารุจินดา สิทธิการเช่านั้นโจทก์จะมีหรือไม่ ย่อมไม่มีความสำคัญในคดีอาญานี้ เพราะโจทก์ครอบครองอยู่เดิม จำเลยมีสิทธิที่จะไปว่ากล่าวทางแพ่ง ไม่มีสิทธิจะรบกวนการครอบครองของโจทก์โดยพลการ

นายจิตติ ดิงศภักดิ์ ตามฎีกา ๑๓๕๕/๒๕๐๕ มีข้อวินิจฉัยเพียงว่า ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งไม่ใช่เจ้าของ เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานบุกรุกหรือไม่เท่านั้น แต่ฎีกาที่ ๒๔๙/๒๕๐๕ หลงตามไป จึงวินิจฉัยว่าผู้ครอบครองอาจฟ้องเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ฐานบุกรุกได้

สำหรับมาตรา ๓๖๒ บัญญัติว่าเข้าไปทำการรบกวน เข้าไปในอะไรไม่ได้บัญญัติ แต่ก็เข้าใจได้ว่าได้ละข้อความตามที่กล่าวมาแล้วไว้ในฐานที่เข้าใจได้เอง คือ เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นดังที่กล่าวมาก่อน ส่วนตอนท้ายที่ว่า “...อสังหาริมทรัพย์ของเขา” นั้นก็ต้องแปลว่า อสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นอยู่เอง มิฉะนั้นจะไม่ได้ความว่าเข้าไปในอะไร ถ้าจะถือว่าหมายความว่าที่คุณโชคมีความเห็น ด่วนทนว่าจะใช้ถ้อยคำชัดเจนอย่างที่ใช้ในมาตรา ๓๖๔ ซึ่งเขาคิดแล้วถึงเรื่องบุกรุกผู้ครอบครอง จึงใช้คำว่า “ในความครอบครองของผู้อื่น”

สำหรับปัญหาที่ว่าจำเลย “เข้าไป” หรือไม่นั้น โจทก์เองก็คงเห็นว่าจำเลยไม่ได้เข้าไป มิฉะนั้นโจทก์ก็คงฟ้องจำเลยตามมาตรา ๓๖๔ แล้ว คำว่า “เข้าไป” นี้จะต้องมีการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์นั้น เพียงแต่รบกวนการครอบครองอยู่ข้างนอก โดยไม่ได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ ไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก เช่น การตีกองหรือ

ผู้ให้เช่าปิดห้องไม่ยอมให้ผู้เช่าเข้าครอบครอง เป็นความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๔๓๓๙

มาพ่อ เป็นต้น

ประธาน ฯ ถ้าแปลว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์แจ้งการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นจากผู้อื่น ไม่เป็นความผิดแล้ว เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้นเพียงแต่ทำการรบกวนการครอบครองของผู้อื่นในอสังหาริมทรัพย์ของตนเอง จะเป็นความผิดได้อย่างไร

นายจิตติ ดิงศภัทย์ การแจ้งการครอบครองก็เป็นการรบกวนการครอบครองอยู่ในตัว

นายวงษ์ วีระพงศ์ ถ้าถือว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์รบกวนการครอบครองของผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ (เช่น ผู้เช่า ฯ) ได้ พ.ร.บ. ควบคุมการเช่าเคหะและที่ดินก็จะไร้ผล

นายจิตติ ดิงศภัทย์ ถ้าเป็นการรบกวนการครอบครองเคหสถาน เจ้าของเคหสถานนั้นก็มีความผิดตามมาตรา ๓๖๔

นายโกวิท ธีระวัฒน์ ถ้าทรัพย์ที่เช่านั้นเป็นที่ดินจะว่าอย่างไร

นายจิตติ ดิงศภัทย์ เจ้าของที่ดินอาจมีความผิดฐานอื่น เช่น ฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ

นายโกวิท ธีระวัฒน์ ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ได้แต่งตั้งผู้ครอบครองเลย เพียงแต่ทำการให้ผู้ครอบครองไม่อาจได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินนั้นได้จะว่าอย่างไร

นายวิริยะ เกิดศิริ การที่เข้าไปได้ถูก เอาไม้แขยเข้าไปในห้อง หรือขึ้นไปบนหลังคาเอาไม้แขยกระเบื้องมุงหลังคาออก จะถือว่าไม่เข้าไปได้หรือ

นายชลัม รุทธะวณิช มาตรา ๓๖๒ ตอนแรกใช้คำว่า "เข้าไปใน" ส่วนตอนหลังใช้คำว่า "เข้าไป" เฉย ๆ

นายจิตติ ดิงศภัทย์ คำว่า "เข้าไป" ต้องหมายความว่าร่างกายหรือส่วนของร่างกายเข้าไป

ประธาน ฯ ขอให้ที่ประชุมลงมติว่า เจ้าของอสังหาริมทรัพย์เข้าไปรบกวนการครอบครองของผู้อื่นในอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นความผิดตามมาตรา ๓๖๒ หรือไม่
ที่ประชุมลงมติว่า เจ้าของอสังหาริมทรัพย์มีความผิดตามมาตรา ๓๖๒ ด้วยคะแนนเสียง ๑๔ ต่อ ๑๔

นายสวิง ลัดพลี สำหรับปัญหาข้อที่ว่าจำเลยเข้าไปหรือไม่ ผมเห็นว่าต้องมี

กิริยาเข้าไป คือต้องมีกรเข้าจริง ๆ เพียงแต่ตีไม้ปิดประตูยังไม่เป็นการเข้าไป

นายเฉลิม ทัดภิรมย์ ตามคำพิพากษาฎีกาก่อน ๆ มาที่เกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ได้ถือว่า ต้องตัวของผู้กระทำผิดเข้าไปในเคหสถานทั้งตัว เพียงแต่เอามือเข้าไปล้วงเอาทรัพย์มายังถือว่าไม่เป็นลักทรัพย์ในเคหสถาน

นายจิตติ ติงศรัหิย์ เมื่อตัวบทใช้คำว่า “เข้าไป” ก็ต้องแปลว่า ต้องมีการเข้าไป มิฉะนั้นตัวบทที่น่าจะใช้คำว่า ครอบครองครอบครองเฉย ๆ โดยไม่ต้องมีคำว่า “เข้าไป”

นายโชค จารุจินดา คดีนี้ จำเลยได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับประตูซึ่งอยู่ในเขตอำนาจการครอบครองของโจทก์แล้ว

ประธาน ฯ การกระทำของจำเลย น่าจะถือว่าเป็นการเข้าไปตามมาตรา ๓๖๒ แล้ว แต่จะเป็นการเข้าไปตามมาตรา ๓๖๔ หรือไม่ผมยังสงสัย เพราะมาตรานั้นใช้คำว่า “เข้าไปในเคหสถาน”

ขอให้ที่ประชุมลงมติว่าการกระทำของจำเลยเป็นการเข้าไปครอบครองหรือไม่

ที่ประชุมลงมติว่า เป็นการเข้าไปครอบครองด้วยคะแนนเสียง ๑๖ ต่อ ๑๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑/๒๕๑๒ (ประชุมใหญ่)

แม้ห้องพิพาทจะเป็นอสังหาริมทรัพย์ของจำเลย แต่เมื่อโจทก์ยังครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นและยังได้แย่งสิทธิตามสัญญาเช่าอยู่ ถ้าจำเลยเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการครอบครองของโจทก์โดยปกติสุข จำเลยก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ ได้

การที่จำเลยใช้ไม้กระดานตีขวางทับประตูห้องที่โจทก์ครอบครองในขณะที่โจทก์ไม่อยู่และปิดห้องไว้ ทำให้โจทก์เข้าอยู่ในห้องไม่ได้ เป็นการล่วงล้ำเข้าไปในอำนาจการครอบครองของโจทก์ ถือได้ว่า เข้าไปกระทำการครอบครองของโจทก์โดยปกติสุขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ แล้ว

(โชค จารุจินดา ชิต บุญยประภัศร แกรม สิริสาลี)

บุตรผู้เสียหายนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๔๐๕๗

๓๓๖. คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๓/๒๕๐๘ (ประชุมใหญ่)
เรื่อง บุตรผู้เสียหายนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล
จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ปัญหา : บุตรสาวผู้เสียหายนัดจำเลยให้เข้าไปพบในบ้านยามวิกาล
โดยทั้งสองรักใคร่กัน จำเลยเข้าไปจะมีความผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ในคดีระหว่าง

อัยการจังหวัดชัยนาท

นายชมภู ดวงพิมพ์

โจทก์

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๗ เวลากลางวัน จำเลยกับพวกอีก ๑ คน มีอาวุธปืนบุกรุกเข้าไปในบ้านอันเป็นเคหสถานของนายเชื้อ กลั่นหุ่่น โดยไม่มีเหตุผลการอันสมควร และลักวิทย์ ๑ เครื่อง ชนเงิน ๑ ชุด รวมราคา ๙๐๐ บาท ของนายเชื้อ กลั่นหุ่่น แต่นายเชื้อรู้ตัวเสียก่อน จำเลยทำไปไม่ตลอดและเอาทรัพย์สินไปไม่ได้ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔, ๓๖๕, ๓๓๕, ๘๐

จำเลยให้การปฏิเสธว่า จำเลยได้ขึ้นไปหานางสาวเล็กบุตรีนายเชื้อซึ่งรักใคร่กับจำเลย ไม่เจตนาบุกรุก หรือพยายามลักทรัพย์

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริงดังฟ้อง พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔, ๓๖๕, ๓๓๕, ๘๐ ให้ลงโทษตามมาตรา ๓๖๔, ๓๖๕ ซึ่งเป็นบทหนักตามมาตรา ๙๐ ให้จำคุกจำเลยไว้ ๑ ปี ๖ เดือน จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกับนางสาวเล็กบุตรีนายเชื้อผู้เสียหายรักใคร่กันก่อนเกิดเหตุประมาณ ๓ ปี คืนเกิดเหตุ นางสาวเล็กสั่งให้นางสาวแจ้วไปบอกให้จำเลยขึ้นไปหานางสาวเล็กตามนัด และเคาะกระดานใต้ถุนบ้านตรงนางสาวเล็กนอน นางสาวเล็กลงมาหาชวนให้จำเลยขึ้นบ้าน จำเลยจึงตามขึ้นไป นางสาวเล็กเข้าไปเอาตะเกียงมาจุด จำเลยตามเข้าไปเพื่อห้ามไม่ให้เอาตะเกียงมาจุด จำเลยได้สะดุดเท้า

๔๐๕๘

บุตรผู้เสียหายนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

คนที่นอน จำเลยจึงหลบเข้าไปข้างตู้ นางสาวเล็กจุดตะเกียงขึ้น นายเชื้อผู้เสียหาย ได้อาปีนยาวมาอยู่และถามจำเลยว่าขึ้นมาทำไม จำเลยบอกว่าขึ้นมาหานางสาวเล็ก นายเชื้อเรียกเอาค่าเสียหาย ๕,๐๐๐ บาท จำเลยยอมให้ แต่ขอตัวนางสาวเล็กไว้เป็น ภรรยา นายเชื้อไม่ยอม ได้เรียกพวกมาจับจำเลยส่งผู้ใหญ่บ้าน พิพากษากลับยกฟ้อง ทั้งในข้อหาฐานลักทรัพย์และบุกรุก

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับศาลอุทธรณ์

ปัญหาว่ามี ปัญหาเฉพาะเรื่องบุกรุกว่า การที่จำเลยเข้าไปในเรือนของนายเชื้อ ผู้เสียหายในเวลาตีคืน (๑ นาฬิกา) โดยนางสาวเล็กบุตรนายเชื้อผู้เสียหายนัดให้เข้าไปนั้น เป็นการเข้าไปโดยเหตุอันสมควรหรือไม่ และจะมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา ๓๖๕ (๒), (๓) หรือไม่

นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธาน ฯ เรื่องในวาระที่ ๓ คือคดีดำที่ อ. ๒๓๓/ ๒๕๐๘ ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกับนางสาวเล็กบุตรนายเชื้อผู้เสียหายรักใคร่ กันก่อนเกิดเหตุประมาณ ๓ ปี คืบเกิดเหตุนางสาวเล็กสั่งให้นางสาวแจ้วบอกให้ จำเลยขึ้นไปหานางสาวเล็กตามนัด และเคาะกระดานใต้ถุนบ้านตรงนางสาวเล็กนอน นางสาวเล็กลงมาหาชวนให้จำเลยขึ้นบ้าน จำเลยจึงตามขึ้นไป ปัญหาว่ามีว่า การที่ จำเลยเข้าไปในเรือนของนายเชื้อผู้เสียหายในเวลาตีคืน (๑ นาฬิกา) โดยนางสาว เล็กบุตรนายเชื้อผู้เสียหายนัดเข้าไปนั้น จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่ มีฎีกาเป็นแนวว่า ถ้า เข้าไปโดยการนัดแนะ แม้ผู้ที่นัดแนะจะเป็นเมียเจ้าของบ้าน คือเข้าไปทำชู้กับเมีย เจ้าของบ้านก็ไม่ถือว่าบุกรุก แต่มีฎีกาอีกชุดว่า ถ้าเข้าไปโดยผู้หญิงไม่ได้นัดแนะเช่นนี้ เป็นบุกรุก อาจารย์จิตติวินิจฉัยตามตัวบทกฎหมายอาญาใหม่ว่า เข้าไปโดยไม่มีเหตุ อันสมควร ก็คือไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้าน

นายจิตติ ดิงศภัทธิย์ เข้าไปในยามวิกาล ตีหนึ่ง แอบเข้าไปโดยลูกสาวนัดใน เวลาเช่นนั้น พฤติการณ์อย่างนี้ถือว่าไม่มีเหตุอันสมควร คนที่เข้าไปก็รู้ว่าไม่สมควร

ประธาน ฯ เข้าไปโดยไม่ให้พ่อแม่เขารู้อย่างไรจึงจะสมควรเล่า

นายจิตติ ดิงศภัทธิย์ แอบนัดไปที่อื่น

ประธาน ฯ ถ้าอย่างนั้นปัญหาก็ไม่มี เพราะไม่ได้เข้าไปในบ้านเสียแล้ว

นายเชื้อ คงคากุล กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๖๙ บัญญัติว่า ผู้ใดมิได้

บุตรผู้เสียหนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๔๐๕๙

มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย และมันบังอาจเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น หรือในรั้วของเคหสถานผู้อื่น หรือเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในที่นั้น ๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะเข้าไปก็ตีท่านว่ามันผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ ๖ และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ บัญญัติว่า ผู้ใดไม่มีเหตุอันสมควรเข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหสถานในความครอบครองของผู้อื่น ต้องระวางโทษ ๖ ตามตัวบทต่างก็ใช้คำว่า “ไม่มีเหตุอันสมควร” แม้จะใช้สลับที่กัน ผลก็มีอย่างเดียวกันคือไม่มีเหตุอันสมควร/มีฎีกาเดิมว่า ถ้าเมียหรือลูกสาวนัดละก็ไม่ผิด ผมสงสัยว่าถ้าผิด จะเป็นเรื่องคล้าย ๆ ว่าได้รับอนุญาตจากคนบางคน แต่บางคนไม่รู้ไม่ได้บอกอนุญาต แล้วจะเป็นความผิดไปในทุกกรณี น่าจะอันตรายเจตนาของผู้ที่เข้าไปต้องการตัวลูกสาว ถ้าลูกสาวออกมาก็ไม่ต้องเข้าบ้าน

ประธาน ฯ หรือแม่รู้ แม่อนุญาต แต่พ่อไม่รู้ ไม่ได้อนุญาต

นายสอาด นาวิเจริญ เข้าไปตามประเพณี หรือโดยชอบก็ไม่มีปัญหา แต่มีเข้าไปในเวลากลางคืน ใคร ๆ ก็รู้ว่าเขาห้าม เป็นการเข้าไปโดยฝ่าฝืนใจเจ้าของบ้าน ผมเห็นว่าไม่สมควร เว้นแต่จะมีเหตุอย่างอื่น เช่น เข้าไปเยี่ยมเขา

นายไฉน บุญยก ประเพณีทางเหนือก็ไปอย่าง แต่ในกรุงเทพฯ ฯ นี้แย

นายมณี ชุตินวงศ์ การเว้าสาวในภาคอีสานนั้น ไม่ใช่ลอบ แต่ขึ้นบ้านเขาโดยเจ้าของบ้านยินยอม

นายเกษม ทิพยจันทร์ นัดให้เข้าไปจึงเข้าไป นับว่ามีเหตุอันสมควร ไม่ได้บังอาจ ไม่มีเจตนาร้าย

นายวงษ์ วีระพงศ์ การเข้าไปหาลูกสาวโดยมีเหตุอันสมควรหรือไม่ นั้น มีหลักว่าการเข้าไป สมมติว่า จัด หรือ ปืนหน้าต่างก็ไม่สมควร

ประธาน ฯ ถ้าลูกสาวเปิดประตูรับก็สมควรหรือ

นายวงษ์ วีระพงศ์ อย่างนั้นก็สมควร

ประธาน ฯ ก็แปลว่าแล้วแต่ข้อเท็จจริง

นายวงษ์ วีระพงศ์ ต้องมี menace หรือ violence จึงจะผิด

นายเกษม ทิพยจันทร์ ถ้าหญิงนั้นบรรลุนิติภาวะแล้วและนัดแนะให้เข้าไป ผมเห็นว่าไม่น่าจะผิด เพราะมีอิสระแล้ว

นายจิตติ ดิงศภัทย์ อิสระในบ้านเขาไม่ได้ นอกบ้านได้

หลวงอรรถไพศาลศรีดี ฎีกาเดิมมานานแล้วว่า ถ้าลูกสาวนัดก็ถือว่าไม่มีเหตุอัน

๕๐๖๐

บุตรผู้เสียหายนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

สมควร ถ้ากลับหลักทำไมถึงจะไม่สมควร **เวลานี้เรื่องนี้คล้าย ๆ เป็นความต้องการของธรรมชาติ และประเพณีไทย** ครอบครัวเรา ลูกจะชวนเพื่อนมาเราก็ไม่ว่ากล่าว **เฉพาะเรื่องนี้ต้องปิดบัง** น่าคิดว่า จำเลยคิดว่าลูกสาวเขาให้เข้ามาแล้วก็น่าจะเข้ามาได้ **ควรจะให้กว้าง ๆ อย่างที่เดิมท่านแปลกันมา**

นายวงษ์ วีระพงศ์ ตามกฎหมายอินเดียนั้น ถ้าเข้าไปแล้วทำผิดอาญา เช่น เข้าไปเป็นชู้กับเมียเขา การเป็นชู้ถือว่าเป็นความผิด เข้าไปจึงเป็นผิด ส่วนเข้าไปหาแม่หม้าย หรือลูกสาวของเขาไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก

ประธาน ฯ แต่ฎีกาเราไปไกลถึงขนาดเข้าไปหาเมียเขาแล้วไม่ผิด

หลวงอรรถไพศาลศรีดี ความรู้สึกทั่ว ๆ ไปของเรานั้น พ่อ แม่ ลูก ก็เป็นเจ้าของบ้านด้วยกันทั้งนั้น

นายมนี ชุตินวงศ์ **ธรรมเนียมประเพณีให้เข้าตามตรอกออกทางประตู การลักลอบเข้าไปในเวลาตีหนึ่งจะว่าสมควรได้อย่างไร** เป็นการลู่อำนาจพ่อแม่เขาจึงไม่สมควร สมควรก็ต้องขู่ขอ

นายบุศย์ ชันรวิทย์ ควรไม่ควรใช้ได้กับทุกมาตรา ไม่เฉพาะมาตรานี้ เพราะฉะนั้น ถ้าจะมาคิดแต่เพียงเหตุอันสมควรก็แคบไป กรณีนี้ถ้าเป็นลูกชายนัดผู้หญิงมา ก็เบา ลงไป ฉะนั้นต้องดูว่ามีเจตนาบุกรุกหรือไม่ คดีนี้ไม่มีเจตนาบุกรุกในทางอาญาเลย ฉะนั้นควรไม่ควรจะต้องประกอบด้วยเจตนาด้วยหรือเปล่า

นายจิตติ ดิงศภัทย์ มาตรา ๓๖๔ เจตนาธรรมดาเท่านั้น

นายมนี ชุตินวงศ์ ลอบเข้าหา ไม่ใช่เจตนาบุกรุกหรือ

นายบุศย์ ชันรวิทย์ ไม่ใช่ลอบ เขานัดให้เข้าไป

นายไฉน บุญยก เช่นนั้น **ถ้าเจ้าของบ้านไล่ ไม่ออกก็ไม่ผิดหรือ เพราะลูกสาวยอมให้เข้าไป ไม่น่าเป็นเช่นนั้น**

ประธาน ฯ มีท่านผู้ใดจะอภิปรายอีกไหม เมื่อไม่มี ขอโหวตถามว่า ผิดฐานบุกรุกหรือไม่

ที่ประชุมลงมติว่า ไม่ผิดฐานบุกรุก ด้วยคะแนนเสียง ๑๒ ต่อ ๙

ท่านประธาน ฯ สั่งให้โอนสำนวนให้คุณหลวงอรรถไพศาลศรีดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๓/๒๕๐๘ (ประชุมใหญ่)

จำเลยเข้าไปในเรือนของผู้เสียหายกลางคืน เวลา ๑ นาฬิกา โดยบุตรของ

บุตรผู้เสียหายนัดให้จำเลยเข้าไปพบในบ้านยามวิกาล จะผิดฐานบุกรุกหรือไม่

๔๐๖๑

ผู้เสียหายซึ่งรักใคร่กับจำเลยมาก่อนนัดให้เข้าไป และพาขึ้นเรือนั้น นับว่าจำเลยเข้าไปโดยมีเหตุอันสมควร แม้ว่าผู้เสียหายและภรรยาไม่อนุญาต ก็เป็นไปตามวิสัยของเรื่องเช่นนี้ที่ต้องปิดบัง ดังนี้ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ ประกอบด้วยมาตรา ๓๖๕ (๒) (๓)
(อรรถไพศาลศรีดี เสนอ บุญเกียรติ วงษ์ วีระพงศ์)

หมายเหตุ กฎหมายที่ใช้บังคับ

ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก มาตรา ๓๖๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหสถาน อาคารเก็บรักษาทรัพย์หรือสำนักงานในความครอบครองของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่เช่นนั้นเมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๕ บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ หรือ มาตรา ๓๖๔ ได้กระทำ

- (๑) โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (๒) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ
- (๓) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนพล เศรษฐฐุเลาะห์ เกิดเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2536 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์คาเบรียล และปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2558 นอกจากนี้ยังผ่านการทดสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 69 และสอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความของสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ สภานายความแห่งประเทศไทย รุ่นที่ 45 ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

